НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова праця
на правах рукопису

Підмогильний Сергій Сергійович

УДК 338.27+65.012.2

ДИСЕРТАЦІЯ

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальність 051 Економіка
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Сергій ПІДМОГИЛЬНИЙ
(підпис)

Науковий керівник
Калінеску Тетяна Василівна, професорка кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування, докторка економічних наук, професорка, заслужений діяч науки і техніки України

Харків – 2025

АНОТАЦІЯ

Підмогильний С. С. Трансформаційні механізми зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. – Кваліфікована наукова робота на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – Економіка. – Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут», Харків, 2025.

В дисертаційній роботі здійснено аналіз теоретичних засад, методологічних підходів та прикладних аспектів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Актуальність теми зумовлена необхідністю адаптації суб'єктів підприємницької діяльності до нових викликів, серед яких ключовими є цифровізація, зростання кіберзагроз, нестабільність регуляторного середовища, глобалізаційні впливи та посилення конкуренції. У роботі обґрунтовано трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки підприємництва, що дає можливість створювати стан захищеності від зовнішніх і внутрішніх загроз та визначати здатність підприємницької діяльності до сталого стратегічного розвитку та ефективного управління ризиками в умовах непередбачуваних змін.

У дисертації розкрито сутність економічної безпеки підприємницької діяльності як багатовимірного поняття, що охоплює фінансову, ресурсну, інноваційну, інформаційну та інституційну складові. Запропоновано власне трактування економічної безпеки підприємства як динамічної системи, здатної до самозахисту, адаптації та розвитку в умовах ризиків і загроз. Визначено класифікацію загроз, сформовано ієрархію ризиків, а також обґрунтовано концептуальні засади трансформаційного механізму, що базується на принципах ESG-орієнтації, інноваційності, гнучкості управлінських рішень та синергії між державними інституціями й бізнесом. Особливу увагу приділено питанням зміцнення економічної безпеки, а також виявленню прогалин, які потребують вивчення та заповнення.

Висвітлено чинники, що впливають на трансформацію механізмів зміцнення економічної безпеки, серед яких ключовими є цифровізація, кіберризики, зміни в законодавчому полі, глобалізаційні процеси та соціально-економічні перебудови. Запропоновано використання моделі Басса для оцінювання дифузії трансформаційних змін у процесі зміцнення економічної безпеки суб'єктів підприємництва, що дало змогу кількісно оцінити реакцію підприємницької діяльності на зовнішні загрози та визначити критичні точки адаптації. Емпіричні дані, отримані в результаті аналізу, підтвердили ефективність застосування моделі для прогнозування динаміки змін та формування стратегій реагування. Доведено недосконаліть класичних механізмів зміцнення економічної безпеки, особливо в умовах воєнного стану, криз та цифровізації економіки. Запропоновано трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, що поєднує інтелектуальний моніторинг, сценарне планування та гнучке стратегічне управління, забезпечує проактивне реагування на загрози в реальному часі.

Наголошено на когнітивних аспектах впливу на формування трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки. Розроблено модель оцінювання потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності, яка враховує рівень готовності до змін, наявність ресурсної бази, управлінську компетентність і здатність суб'єкта підприємництва до інноваційного розвитку. Запропоновано методичний підхід до ідентифікації загроз, що базується на статистичному аналізі динаміки макроекономічних показників, а також удосконаленій сценарній матриці «ризики – стан потенціалу економічної безпеки». Визначено систему інтегральних індексів, що дає можливість оцінити ефективність імплементації трансформаційних механізмів у практику управління економічною безпекою. Проведено апробацію запропонованих емпіричних моделей зміцнення економічної безпеки на прикладі підприємницької діяльності восьми бізнес-суб'єктів різних галузей економіки, що дозволило виявити особливості їх поведінки та

сформувати рекомендації щодо підвищення рівня стійкості економічної безпеки.

Отримані наукові результати дисертаційної роботи надали можливість вдосконалити й розвинути методичні підходи та прикладний інструментарій, спрямований на розроблення та реалізацію трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності:

удосконалено сутність категорій «виклик», «ризик», «загроза» і «небезпека» в контексті зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, шляхом побудови ієрархії дефініцій цих понять, що ґрунтується на їх причинно-наслідковому зв'язку, рівнях реалізації та потенційному впливі на економічну безпеку суб'єктів підприємництва, що дає змогу чітко їх систематизувати й адаптувати управлінські рішення відповідно до стадій їх прояву;

уточнено зміст концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності за рахунок системної інтеграції принципів, методів, інструментів і форм управління, врахування внутрішніх і зовнішніх загроз та факторів безпеки, що дає можливість сформувати цілісний механізм реагування на виклики, підвищити адаптивність суб'єктів підприємництва до змін зовнішнього середовища та забезпечити їх стійкий розвиток;

удосконалено методичний підхід до оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, завдяки застосуванню моделі Басса, що дало можливість кількісно оцінити дифузійний характер змін, зумовлених реакцією суб'єктів підприємницької діяльності на загрози зовнішнього середовища, ідентифікувати критичні точки змін, типові моделі поведінки суб'єктів підприємницької діяльності та оцінити наслідки трансформації;

вдосконалено модель оцінювання потенціалу економічної безпеки, яка являє собою форму інтеграції стимуляторів і дестимуляторів, що дає змогу комплексно визначити стан суб'єктів підприємницької діяльності та їх

здатність протистояти негативним викликам і загрозам, встановлювати рівень захищеності, забезпечити ефективність використання активів, результативність інноваційної, фінансової та операційної діяльності;

дістало подальшого розвитку визначення поняття «економічна безпека підприємницької діяльності» на основі узагальнення наукових підходів та його інтерпретації як багатовимірної динамічної системи захисту, адаптації й розвитку суб'єктів підприємницької діяльності, що дає можливість ефективно використовувати ресурсний потенціал, передбачати стратегії функціонування, нейтралізувати та оперативно реагувати на потенційні загрози і виклики зовнішнього та внутрішнього середовищ, зберігати стійку здатність до фінансової стабільності, конкурентоспроможність і довгострокове економічне зростання;

дістав розвитку механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності за рахунок включення до його складу інтелектуального моніторингу, сценарного, предикативного планування і гнучкого стратегічного управління, що надає можливість сформувати проактивну, адаптивну систему зміцнення економічної безпеки, здатну в режимі реального часу ідентифікувати загрози, моделювати сценарії майбутніх подій та оперативно коригувати стратегії в умовах невизначеності зовнішнього середовища;

дістав подальшого розвитку методичний підхід до ідентифікації загроз, оснований на статистичному аналізі динаміки їх виникнення, що дає змогу ідентифікувати ключові макроекономічні загрози для економічної безпеки суб'єкта підприємництва, надає можливість забезпечити узгодження та інтеграцію кількісних аналітичних інструментів з експертними методами оцінювання, підвищити точність прогнозування змін у середовищі підприємницької діяльності й створити основу для розроблення ефективних управлінських рішень, спрямованих на зміцнення економічної безпеки;

дістав подальшого розвитку також процес формування сценарної матриці «ризики – стан потенціалу економічної безпеки», яка є складовим елементом

трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності й дає змогу оцінювати ймовірність виникнення ризиків, забезпечити їх розподіл за ступенем критичності впливу на стан економічної безпеки, визначити спроможність суб'єкта підприємництва нейтралізувати негативні впливи ризиків та підвищити ефективність стратегічного управління в умовах економічної нестабільності.

Розроблені в ході дослідження методичні підходи і практичні рекомендації було використано в підприємницькій діяльності ТОВ «АВТОПАРТС-ВМ», Україно-болгарського ТОВ «ПІРАНА», ТОВ «ФЛЕШКОМ» і впроваджено в навчальний процес у Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут».

Ключові слова: економічна безпека, трансформаційний механізм, зміцнення, підприємницька діяльність, загроза, ризик, небезпека, дифузія трансформацій, сценарна матриця, ідентифікація загроз, цифровізація, потенціал економічної безпеки.

ABSTRACT

PIDMOHYLNYI SERHII. Transformational Mechanisms for Strengthening the Economic Security of Entrepreneurial Activity. – A qualifying scientific work as a manuscript.

The thesis for a degree of Doctor of Philosophy (PhD) in specialty 051 – Economics. – National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute", Kharkiv, 2025.

The dissertation presents an in-depth analysis of the theoretical foundations, methodological approaches, and applied aspects of strengthening the economic security of entrepreneurial activity. The relevance of the topic is driven by the urgent need for business entities to adapt to emerging challenges, including digitalization, the rise of cyber threats, regulatory instability, globalization pressures, and intensified competition. The study substantiates a transformational mechanism for

enhancing economic security, which enables the creation of a protected state against internal and external threats and assesses the capacity of entrepreneurial activity for sustainable strategic development and effective risk management under conditions of unpredictability.

The dissertation explores the essence of economic security in entrepreneurial activity as a multidimensional concept encompassing financial, resource-based, innovative, informational, and institutional components. An original interpretation is proposed, viewing economic security as a dynamic system capable of self-protection, adaptation, and development in the face of risks and threats. A classification of threats is developed, a hierarchy of risks is constructed, and the conceptual foundations of the transformational mechanism are substantiated, based on ESG orientation, innovation, managerial flexibility, and synergy between state institutions and business. Particular attention is paid to strengthening economic security and identifying gaps that require further refinement.

The study highlights the factors influencing the transformation of mechanisms for economic security enhancement, with digitalization, cyber risks, legislative changes, globalization processes, and socio-economic restructuring identified as key drivers. The Bass model is proposed for assessing the diffusion of transformational changes in the process of strengthening economic security among entrepreneurial entities. This model enabled a quantitative evaluation of business responses to external threats and the identification of critical adaptation points. Empirical data confirmed the model's effectiveness in forecasting change dynamics and shaping response strategies. The research demonstrates the limitations of classical mechanisms, particularly under conditions of martial law, economic crises, and digital transformation. A transformational mechanism is proposed, integrating intelligent monitoring, scenario planning, and flexible strategic management to ensure proactive, real-time responses to threats.

The cognitive aspects influencing the formation of the transformational mechanism are emphasized. A model for assessing the potential of economic security in entrepreneurial activity is developed, taking into account readiness for

change, resource availability, managerial competence, and the capacity for innovative development. A methodological approach to threat identification is proposed, based on statistical analysis of macroeconomic indicators, along with an improved scenario matrix “risks – state of economic security potential.” A system of integral indices is defined, enabling the evaluation of the effectiveness of implementing transformational mechanisms in economic security management practices. The proposed empirical models were tested on eight business entities across various sectors of the economy, allowing for the identification of behavioural patterns and the formulation of recommendations to enhance the resilience of economic security.

The scientific findings obtained in the course of the dissertation have enabled the refinement and advancement of methodological approaches and applied tools aimed at the development and implementation of a transformational mechanism for strengthening the economic security of entrepreneurial activity:

The conceptual essence of the categories “challenge”, “risk”, “threat”, and “danger” has been clarified in the context of enhancing economic security in entrepreneurship. A hierarchy of definitions has been constructed based on causal relationships, levels of manifestation, and potential impact on the economic security of business entities, allowing for systematic classification and the adaptation of managerial decisions according to the stages of their emergence.

The content of the transformational mechanism concept has been refined through the systemic integration of principles, methods, instruments, and forms of management, with consideration of internal and external threats and security factors. This has facilitated the formation of a holistic response mechanism, improved the adaptability of business entities to changes in the external environment, and ensured their sustainable development.

The methodological approach to assessing the diffusion of transformational changes in mechanisms for strengthening economic security has been improved through the application of the Bass model. This enabled a quantitative evaluation of the diffusion dynamics triggered by business entities’ responses to external threats,

identification of critical change points, typical behavioural patterns, and assessment of transformation outcomes.

The model for assessing economic security potential has been further developed. It integrates stimulators and de-stimulators, allowing for a comprehensive evaluation of the state of entrepreneurial entities and their capacity to withstand adverse challenges and threats, determine the level of protection, and ensure the effective utilization of assets and the performance of innovative, financial, and operational activities.

The definition of "economic security of entrepreneurial activity" has been expanded based on the synthesis of scientific approaches. It is interpreted as a multidimensional dynamic system of protection, adaptation, and development of business entities, enabling the efficient use of resource potential, strategic foresight, neutralization and timely response to internal and external threats, and the preservation of financial stability, competitiveness, and long-term economic growth.

The mechanism for strengthening economic security has been further developed by incorporating intelligent monitoring, scenario-based and predictive planning, and flexible strategic management. This has resulted in the formation of a proactive, adaptive system capable of real-time threat identification, future scenario modelling, and rapid strategy adjustment under conditions of environmental uncertainty.

The methodological approach to threat identification has been advanced through statistical analysis of their emergence dynamics. This allows for the identification of key macroeconomic threats to the economic security of business entities, the integration of quantitative analytical tools with expert evaluation methods, improved forecasting accuracy, and the foundation for effective managerial decision-making aimed at enhancing economic security.

The process of forming the "risk – economic security potential" scenario matrix has been further developed. As a component of the transformational mechanism, it enables the assessment of risk occurrence probability, classification by criticality of

impact, determination of the entity's capacity to neutralize adverse effects, and enhancement of strategic management effectiveness under economic instability.

The methodological approaches and practical recommendations developed during the research have been applied in the entrepreneurial activities of LLC "AVTOPARTS-VM", the Ukrainian-Bulgarian LLC "PIRANA", LLC "FLESHKOM", and in the educational process of the National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute".

Keywords: economic security, transformational mechanism, strengthening, entrepreneurial activity, threat, risk, danger, transformation diffusion, scenario matrix, threat identification, digitalization, economic security potential.

СПИСОК ПРАЦЬ ЗДОБУВАЧА

Наукові праці, у яких опубліковано основні наукові результати дисертації

1. Калінеску Т. В., Ревенко Д. С., Підмогильний С. С. Парадигма формування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. 2021. *Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал.* 2021. № 3 (43). С. 35–41. DOI: https://doi.org/10.32620/cher.2021.3.04. *Особистий внесок: сформовано принципи формування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

2. Calinescu T., Pidmohylnyi S. Determination of modern tendencies of economic security strengthening of entrepreneurial activity. *Management and Education.* 2022. Vol 18. Issue 1. P. 7–12. URL: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol18_2022/b1_v18.pdf. *Особистий внесок: означено індикатори, що визначають рівень зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

3. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Моделювання процесів трансформацій у механізмах зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал.* 2022. № 3 (47). С. 21–27. DOI: https://doi.org/10.32620/cher.2022.3.03. *Особистий*

внесок: запропонована модель запасу міцності економічної безпеки підприємницької діяльності.

4. Calinescu T., Pidmohylnyi S. Evaluation of efficiency the transformation mechanisms implementation of strengthening the entrepreneurship security. *Management and Education.* 2023. Vol 19. Issue 1. P. 7–12. URL: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol19_2023/b1_v19.pdf. *Особистий внесок: рекомендовано комплекс показників, шо оцінюють ефективність зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

5. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Прогнозно-аналітичні інструменти зміцнення економічної безпеки в процесі відновлення промислового потенціалу. *Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал.* 2023. № 3 (51). С. 6–11. DOI: https://doi.org/10.32620/cher.2023.3.01. *Особистий внесок: запропоновано інтегральний очікуваний показник впливу загроз на суб'єкт підприємництва та його промисловий потенціал*.

6. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Механізми зміцнення та основні функціональні цілі економічної безпеки підприємницької діяльності. *Економіка та суспільство.* 2024. Випуск №65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-59. *Особистий внесок: розкрито процес корегування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, відповідно його функціональних цілей.*

7. Calinescu T., Pidmohylnyi S., Analytical and methodological basis for the transformation of mechanisms for strengthening the economic security of the entrepreneurship. *Management and Education.* 2024. Vol 20. Issue 1. P. 7–13. URL: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol20_2024/b1_v20.pdf. *Особистий внесок: запропоновано матрицю систематизації показників для включення в аналітико-методичний базис для оцінювання зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

8. Calinescu T., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Regional factors of mechanisms transformation for strengthening the economic security of entrepreneurial activity in the industrial sector of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. №10 (5).

P. 173–183. DOI: https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-5-173-183. *Проіндексована у науково-метричній базі Web of Science. Особистий внесок: визначено послідовність процесу трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

9. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Вплив економічних трансформацій на зміцнення безпеки держави та суб'єктів господарювання. *Сучасні фінансові, обліково-аналітичні та податкові інструменти трансформації бізнес-середовища*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 9–10 груд. 2021 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2021. С. 121–124. *Особистий внесок: визначено потенційні загрози підприємницькій діяльності та напрями їх уникнення.*

10. Calinescu T., Likhonosova G., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Strategies for strengthening the economic security of business entities in the context of global financial and economic challenges. *IBIMA*: 39th International Conference, c. Granada, Spain, 30–31 May 2022 y. / Editor Khalid S. Soliman, 2022. Part 5. P. 2446–2454. URL: https://ibima.org/accepted-paper/strategies-for-strengthening-the-economic-security-of-business-entities-in-the-context-of-global-financial-and-economic-challenges/. *Особистий внесок: запропоновано модель функціонування суб'єкта підприємництва відповідно до умов зміцнення.*

11. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Розробка трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах*: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 1–2 черв. 2022 р. / ФОП Паляниця В.А., 2022. С. 63–65. *Особистий внесок: означено складові трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

12. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємництва.

Інноваційний розвиток обліково-фінансової та податкової системи в сучасному контексті глобалізації: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 8–9 груд. 2022 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. С. 50–52. *Особистий внесок: узагальнено теоретичні та практичні підходи до оцінювання процесу дифузії зміцнення економічної безпеки.*

13. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Зміцнення економічної безпеки відновлення промислового потенціалу завдяки використання штучного інтелекту. *Сучасні концепції трансформації обліково-фінансового механізму взаємодії господарювання*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 7–8 груд. 2023 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2023. С. 67–69. *Особистий внесок: означено напрями впливу штучного інтелекту на процес зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

14. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Обліково-аналітичний інструментарій підтримки рівня зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Організаційний та обліково-фінансовий механізми управління економічною безпекою підприємництва*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 12–13 груд. 2024 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2025. С. 16–18. *Особистий внесок: проведено аналіз внутрішньої інформації, що має бути залучена до оцінювання процесу зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

15. Підмогильний С. С. Забезпечення ефективності підприємницької діяльності завдяки виконання функцій зміцнення економічної безпеки. *Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика*: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 30 груд. 2024 р. / Класичний приватний університет, 2024. С. 315–318.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

16. Calinescu T., Likhonosova G., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Implementation of transformational mechanisms for strengthening economic security in entrepreneurial activity. *Perspektivy a výzvy současné ekonomiky*. / Dušek, J. a kol. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. 1. vyd. 2023. P. 70–91. *Особистий внесок: визначено ризики, що впливають на економічну безпеку підприємницької діяльності в Україні.*

17. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Когнітивні умови трансформації механізму інноваційної взаємодії та їх вплив на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Адаптаційні обліково-фінансові механізми інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах соціально-поведінкових обмежень*: монографія / Н. О. Бондар, О. В. Гребенікова, Т. В. Денисова та ін.; за ред. Т. В. Калінеску. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2024. С. 37–44. *Особистий внесок: сформовані основні напрями та заходи зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

18. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Ефективність імплементації трансформації економіки знань завдяки зміцненню економічної безпеки обліково-фінансового механізму інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання. *Моніторинг обліково-фінансового механізму інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах трансформації економіки знань* : монографія / Г. М. Агаєва, А. Ю. Атяшева, Н. О. Бондар та ін.; за ред. Т. В. Калінеску. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харків. авіац. ін-т», 2025. С. 146–155. *Особистий внесок: запропоновано критерії ефективності зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

ЗМІСТ

ВСТУП…….. 17
Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ… 26
1.1. Визначення сучасних тенденцій зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності……. 26
1.2. Вплив загроз і трансформаційних процесів на зміцнення економічної безпеки підприємництва…… 38
1.3. Концепція формування трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності…. 59
Висновки до розділу 1……. 82
Література до розділу 1……... 85
Розділ 2. АНАЛІТИКО-МЕТОДИЧНИЙ БАЗИС ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА…….. 94
2.1. Виявлення чинників трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності…… 94
2.2. Оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності…… 128
2.3. Розробка трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності…… 153
Висновки до розділу 2……. 176
Література до розділу 2……... 179
Розділ 3. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ…… 189

3.1. Інформаційне забезпечення імплементації трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності…… 189
3.2. Ключові детермінанти імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємництва….. 256
3.3. Оцінювання ефективності імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємництва…… 280
Висновки до розділу 3……. 297
Література до розділу 3……... 300
ВИСНОВКИ…….. 307
ДОДАТОК А. Показники оцінки стану макроекономіки і зовнішньої торгівлі……... 311
ДОДАТОК Б. Показники діяльності підприємств……. 320
ДОДАТОК В. Результати оцінювання потенціалу економічної безпеки……... 376
ДОДАТОК Г. Акти впровадження результатів дисертаційної роботи. 380
ДОДАТОК Д. Список праць здобувача…….. 384

ВСТУП

Актуальність теми дослідження обумовлена нагальною потребою, в умовах воєнних дій та у процесі подальшої відбудови економіки України, у створенні практичних і дієвих сучасних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Такі механізми мають бути спрямовані не лише на поглиблення, розвиток і стабілізацію економічної активності, але й на згуртування, консолідацію та ефективне поєднання усіх інструментів і складових механізму зміцнення задля збереження життєздатності підприємництва. Зазначене питання набуває особливої актуальності, оскільки сьогодні зростає необхідність для кожного підприємця самостійно та безперервно відстежувати нові загрози, своєчасно виявляти потенційні небезпеки, оперативно реагувати на ризики і здійснювати превентивні заходи для запобігання збиткам, що можуть виникати у процесі господарської діяльності. У цьому контексті особливої значущості набуває наявність різноманітних моделей та сценаріїв трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, які формуються на сучасному етапі розвитку економіки України та здатні забезпечити її стійкість і адаптивність. Водночас необхідно враховувати, що абсолютного стану безпеки не існує: завжди залишаються як зовнішні, так і внутрішні загрози, які неможливо цілком передбачити чи заздалегідь усунути, а отже, у будь-який момент можуть виникнути нові фактори впливу на процеси трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки. Це означає, що конфігурація кожного механізму підприємницької діяльності є унікальною та визначається специфікою соціально-економічної системи держави, політичним курсом, стратегічними пріоритетами економічної політики, рівнем міжнародної безпеки, а також характером взаємозв’язків між суб’єктами підприємництва.

Вагомий внесок у розвиток теорії та практики механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності зробили вітчизняні вчені, такі як Алєксєєв В., Ареф’єва О., Бойкевич О., Васильців Т., Васильчак С.,

Волошин В., Гнилицька Л., Громоздова Л., Дикань В., Довгенко Я., Зайченко К., Ілляшенко І., Калінеску Т., Камлик М., Каркавчук В., Козаченко Г., Лазебник Л., Ляшенко О., Маланчук М., Матвієнко-Біляєва Г., Рибальченко Л., Рижков Е., Садовський Т., Салдан І., Сорока В., Трембач Р., Тютченко С., Христенко Л., Царук В., Шелухін О. та ін. Проте, незважаючи на значний внесок дослідників і наявність ґрунтовних напрацювань, досі відсутнє чітке узгодження пріоритетних цілей зміцнення з інструментами та складовими механізму економічної безпеки підприємницької діяльності в умовах трансформаційних змін в економіці України.

Зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до тематики наукових досліджень кафедри фінансів, обліку і оподаткування факультету програмної інженерії та бізнесу Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» у 2021–2023 рр. «Обліково-фінансовий механізм інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання в контексті трансформації економіки знань та соціально-поведінкових обмежень» (номер державної реєстрації 0121U108324), де автором запропоновано основні напрями, заходи та критерії ефективності зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. А також, відповідно до тематики наукових досліджень кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування у 2024–2025 рр. «Організаційний та обліково-фінансовий механізм управління економічною безпекою підприємництва в умовах цифровізації соціально-економічних процесів» (номер державної реєстрації 0124U002695), де автором запропоновано трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності та його аналітичне забезпечення.

Мета і задачі дослідження. *Метою дисертаційної роботи* є формування та наукове обґрунтування методичних підходів і практичного інструментарію, спрямованих на розроблення та реалізацію трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Для досягнення поставленої мети в межах дослідження виконано наступні завдання:

– досліджено понятійно-категорійний апарат і сформовано визначення поняття «економічна безпека підприємницької діяльності»;

– удосконалено науково-теоретичні засади трактування категорій «виклик», «ризик», «загроза» і «небезпека», сформовано ієрархію дефініцій з урахуванням їх впливу на економічну безпеку підприємницької діяльності;

– сформовано зміст концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності;

– розроблено методичний підхід до оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності;

– розвинуто механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності;

– удосконалено модель оцінювання потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності;

– обґрунтовано методичний підхід до ідентифікації загроз економічній безпеці підприємницької діяльності;

– сформовано сценарну матрицю «ризики – стан потенціалу економічної безпеки».

Об'єкт дослідження – процеси зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Предмет дослідження – теоретико-методичні засади, прикладні аспекти, принципи формування та реалізації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Інформаційною базою дисертаційної роботи стали законодавчі та нормативно-правові документи з питань регулювання підприємницької діяльності, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі економічної безпеки, а також відкриті офіційні джерела статистичної інформації, зокрема: Державної служби статистики України, Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства економіки України, Міністерства соціальної політики

України, Державної служби зайнятості України, Єдиного веб-порталу відкритих даних, Національного банку України, Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Світового економічного форуму, Міжнародної організації з міграції, міжнародних організацій, асоціацій та аналітичних центрів, фінансові дані окремих підприємств.

Методи дослідження. В ході виконання дисертаційної роботи було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: *індукції, дедукції, аналізу, групування і синтезу* – для формування ієрархії дефініцій та концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності; *системного підходу і структурно-функціонального аналізу* – для розроблення механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності; *систематизації, логічного узагальнення та порівняння* – для дослідження понятійно-категорійного апарату і формування сутності поняття «економічна безпека підприємницької діяльності»; *статистичного аналізу* – для виявлення чинників трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності; *детермінованого факторного аналізу* – для виявлення факторів впливу на процес зміцнення економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності; *економіко-математичного моделювання* – для розроблення методичного підходу до ідентифікації загроз економічній безпеці; *експертних оцінок і методів обробки експертної інформації* – для формування переліку, класифікації та оцінювання ризиків економічній безпеці; *графічний* – для візуального подання результатів проведених розрахунків; *логіки* – для відбору показників і формування компонентів потенціалу економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи. Науковий результат дисертаційної роботи полягає у розвитку теоретичних і науково-практичних положень у формуванні трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності для посилення її захисту від внутрішніх і зовнішніх загроз, забезпечення стійкої здатності до фінансової

стабільності, конкурентоспроможності й довгострокового економічного зростання. У результаті виконання дослідження отримано ключові положення, що формують авторське бачення вирішення поставленої наукової проблеми, відображають індивідуальний внесок здобувача у розвиток відповідного наукового напряму та слугують основою для визначення наукової новизни дисертаційної роботи, зокрема у наступному:

удосконалено:

– сутність категорій «виклик», «ризик», «загроза» і «небезпека» в контексті зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, шляхом побудови ієрархії дефініцій цих понять, що ґрунтується на їх причинно-наслідковому зв'язку, рівнях реалізації та потенційному впливі на економічну безпеку суб'єктів підприємництва, що дає змогу чітко їх систематизувати й адаптувати управлінські рішення відповідно до стадій їх прояву;

– зміст концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності за рахунок системної інтеграції принципів, методів, інструментів і форм управління, врахування внутрішніх і зовнішніх загроз та факторів безпеки, що дає можливість сформувати цілісний механізм реагування на виклики, підвищити адаптивність суб'єктів підприємництва до змін зовнішнього середовища та забезпечити їх стійкий розвиток;

– методичний підхід до оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, завдяки застосуванню моделі Басса, що дало можливість кількісно оцінити дифузійний характер змін, зумовлених реакцією суб'єктів підприємницької діяльності на загрози зовнішнього середовища, ідентифікувати критичні точки змін, типові моделі поведінки суб'єктів підприємницької діяльності та оцінити наслідки трансформації;

– модель оцінювання потенціалу економічної безпеки, яка являє собою форму інтеграції стимуляторів і дестимуляторів, що дає змогу комплексно визначити стан суб'єктів підприємницької діяльності та їх здатність

протистояти негативним викликам і загрозам, встановлювати рівень захищеності, забезпечити ефективність використання активів, результативність інноваційної, фінансової та операційної діяльності;

дістали подальшого розвитку:

– визначення поняття «економічна безпека підприємницької діяльності» на основі узагальнення наукових підходів та його інтерпретації як багатовимірної динамічної системи захисту, адаптації й розвитку суб'єктів підприємницької діяльності, що дає можливість ефективно використовувати ресурсний потенціал, передбачати стратегії функціонування, нейтралізувати та оперативно реагувати на потенційні загрози і виклики зовнішнього та внутрішнього середовищ, зберігати стійку здатність до фінансової стабільності, конкурентоспроможність і довгострокове економічне зростання;

– механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності за рахунок включення до його складу інтелектуального моніторингу, сценарного, предикативного планування і гнучкого стратегічного управління, що надає можливість сформувати проактивну, адаптивну систему зміцнення економічної безпеки, здатну в режимі реального часу ідентифікувати загрози, моделювати сценарії майбутніх подій та оперативно коригувати стратегії в умовах невизначеності зовнішнього середовища;

– методичний підхід до ідентифікації загроз, оснований на статистичному аналізі динаміки їх виникнення, що дає змогу ідентифікувати ключові макроекономічні загрози для економічної безпеки суб'єкта підприємництва, надає можливість забезпечити узгодження та інтеграцію кількісних аналітичних інструментів з експертними методами оцінювання, підвищити точність прогнозування змін у середовищі підприємницької діяльності й створити основу для розроблення ефективних управлінських рішень, спрямованих на зміцнення економічної безпеки;

– процес формування сценарної матриці «ризики – стан потенціалу економічної безпеки», яка є складовим елементом трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності й дає

змогу оцінювати ймовірність виникнення ризиків, забезпечити їх розподіл за ступенем критичності впливу на стан економічної безпеки, визначити спроможність суб'єкта підприємництва нейтралізувати негативні впливи ризиків та підвищити ефективність стратегічного управління в умовах економічної нестабільності.

Практичне значення одержаних результатів. Одержані результати та сформовані рекомендації являють собою методологічне підґрунтя для формування механізмів зміцнення економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності різних організаційних форм, галузевої приналежності й масштабів фінансово-економічної діяльності.

Розроблені в ході дослідження методичні підходи і практичні рекомендації було використано в діяльності установ і підприємств, що підтверджується відповідними актами і довідками, які містяться у додатку до дисертаційної роботи: ТОВ «АВТОПАРТС-ВМ» (акт про впровадження від 05 серпня 2025 р.); Україно-болгарське ТОВ «ПІРАНА» (довідка про використання результатів від 08 серпня 2025 р.); ТОВ «ФЛЕШКОМ» (акт про впровадження від 06 серпня 2025 р. № 06.08-1/25).

Результати дисертації використано в освітньому процесі кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут», в навчальних матеріалах дисциплін «Інвестування» і «Управління проєктами» (акт про впровадження від 20 червня 2025 р. №1/25).

Особистий внесок дисертанта. Дисертаційна робота є завершеною науковою працею, в якій всі наукові результати, розробки, положення, висновки і рекомендації отримані автором самостійно. Робота не містить наукових результатів, що належать іншим дослідникам. Особистий внесок здобувача в наукових працях, опублікованих у співавторстві, наведено у списку праць.

Апробація результатів дослідження. Окремі наукові результати, отримані в дослідженні, доповідалися, обговорювалися і були схвалені більше

ніж на десяти науково-практичних конференціях: Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні фінансові, обліково-аналітичні та податкові інструменти трансформації бізнес-середовища» (м. Харків, 9–10 грудня 2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (м. Тернопіль, 1–2 червня 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «IBIMA Business Conference» (м. Гранада, Іспанія, 30–31 травня 2022 р.); Міжнародній конференції «Education, science, economics and technologies» (м. Бурґас, Болгарія, 23–24 червня 2022 р.); Міжнародній конференції «Sustainable Development XIII: Opportunities and Challenges for Europe and the Czech Republic» (Будєйовіце, Чехія, 19–21 жовтня 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційний розвиток обліково-фінансової та податкової системи в сучасному контексті глобалізації» (м. Харків, 8–9 грудня 2022 р.); Міжнародній конференції «Education, science, economics and technologies» (м. Бурґас, Болгарія, 22–24 червня 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні концепції трансформації обліково-фінансового механізму взаємодії господарювання» (м. Харків, 7–8 грудня 2023 р.); Міжнародній конференції «Education, science, economics and technologies» (м. Бурґас, Болгарія, 20–21 червня 2024 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Організаційний та обліково-фінансовий механізми управління економічною безпекою підприємництва» (м. Харків, 12–13 грудня 2024 р.); XII міжнародній науково-практичній конференції «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика» (м. Запоріжжя, 30 грудня 2024 р.).

Публікації. Наукові результати, положення, висновки та пропозиції, отримані в дисертаційній роботі, було опубліковано в 18 наукових працях, з них 3 розділи – в колективних монографіях, 4 – є статтями у вітчизняних наукових фахових виданнях, 4 – є статтями у зарубіжних наукових виданнях (в

тому числі 1 – проіндексована у науково-метричній базі Web of Science), 7 – матеріали наукових конференцій. Загальний обсяг опублікованих наукових робіт становить 6,1 д.а. (з них автору належить 2,7 д.а.).

Структура і обсяг роботи. Дисертаційна робота складається з двох анотацій державною і англійською мовами, змісту, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел загальною кількістю 193 найменування на 25 сторінках, 5 додатків на 77 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 388 сторінки, з них основний текст – 259 сторінок. Робота містить 36 рисунків та 21 таблицю (на 13 сторінках таблиці та рисунки повністю займають всю площу).

Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Визначення сучасних тенденцій зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

В умовах повномасштабного воєнного вторгнення і збройного протистояння українського народу питання безпеки набувають особливої актуальності та значущості. Війна спричиняє глибокі соціально-економічні потрясіння, що у значній мірі впливає на інфраструктуру держави, людський капітал і економічний потенціал країни. Втрата кваліфікованих кадрів, руйнування інвестиційного клімату, високий ступінь невизначеності в довгостроковій перспективі формують чисельні виклики для державного та регіонального управління. В цих надзвичайно складних умовах особливого значення набуває зміцнення економічної безпеки для відновлення національної економіки і стимулювання підприємницької діяльності та формування конкурентних переваг для бізнесу. Від початку гібридних загроз у сучасних воєнних реаліях питання економічної безпеки потребують системного підходу, який повинен включати мінімізацію ризиків, адаптацію до цих нових реалій та зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Сучасні тенденції бізнес-середовища характеризуються високою нестабільністю глобальної економіки, що ланцюгоподібно впливає на стійкість національних економік, зростаючий конкурентний тиск, широка цифровізація бізнес-процесів, прискорений перехід суб’єктів підприємницької діяльності на цифрові ринки і нові геополітичні виклики, які створюють значні ризики для діяльності бізнесу, висуваючи на перший план проблему зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності та зумовлюючи необхідність подальшого розвитку й удосконалення наукових підходів у цій сфері. Динаміка трансформації світової економіки збільшується, формуючи значну

невизначеність ринкових умов і розвитку, що потребує розробки ефективних механізмів підвищення економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності.

Дослідження тенденцій розвитку підприємницької діяльності, в контексті зміцнення її економічної безпеки, свідчать про посилення впливу цифрової трансформації, інформаційних технологій, штучного інтелекту та швидкої інтеграції підприємств у цифрову епоху, що, з одного боку, спрощує доступ до ринків і створює нові можливості для масштабування бізнесу, а з іншого – супроводжується кіберризиками, фінансовою нестабільністю, зростаючою потребою в належному ресурсному забезпеченні та посиленням регуляторного тиску з боку державних інституцій. В таких умовах актуальними стають завдання, що пов'язані з розроблення концептуальних підходів до зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, які будуть враховувати актуальні виклики, загрози і можливості в сучасному економічному просторі.

Докладне вивчення тенденцій, що пов'язані з економічною безпекою, а також узагальнення знань про потенційні загрози, що несуть ці тенденції для підприємницької діяльності, дасть можливість визначити ключові напрями розвитку і механізми адаптації стратегій суб'єктів підприємництва до названих вище сучасних тенденцій і викликів. Розроблення трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, основаних на принципах фінансової стійкості, диверсифікації джерел доходів і фінансування операційної та інвестиційної діяльності, ідентифікації й управління ризиками, інноваційних моделях розвитку бізнесу та управління ним, є одним із пріоритетних напрямів зміцнення економічної безпеки. Особливої уваги заслуговують практичні методики щодо прогнозування ризиків і потенційних загроз, використання аналітичних інструментів виявлення впливу негативних факторів зовнішнього і внутрішнього середовищ, що дає змогу суб'єктам підприємницької діяльності завчасно ідентифікувати і оцінювати ймовірність виникнення загроз різного масштабу

та інтенсивності впливу, а також розробляти стратегії мінімізації впливу негативних наслідків на їх діяльність. Використання комплексного підходу щодо ідентифікації, прогнозування, аналізу і розроблення рішень сприятиме зниженню невизначеності функціонування бізнесу, забезпечить стабільність розвитку і адаптацію підприємницьких структур до описаних сучасних умов господарювання.

Актуальність дослідження сучасних тенденцій зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності також обумовлена постійною трансформацією зовнішнього середовища і необхідністю розроблення державної політики, що буде спрямована на підтримку економічної стабільності українського бізнесу. У зв'язку з цим стає важливим дослідження впливу факторів макросередовища на підприємницьку діяльність і визначення ключових детермінант стійкості бізнесу в умовах нестабільного економічного середовища. Отже, визначення теоретичного підґрунтя зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є вкрай актуальною задачею.

Визначення теоретичного підґрунтя зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є вкрай важливим питанням, з огляду на потребу в забезпеченні сталого розвитку економіки, ефективного функціонування українського бізнесу та забезпечення його конкурентних переваг на ринку в довгостроковій перспективі. Всебічний аналіз цієї проблематики дасть змогу сформувати нові наукові підходи до формування захисних механізмів суб'єктів підприємницької діяльності й посилити міцність та стійкість бізнесу до зовнішніх викликів і загроз.

Підприємницька діяльність є головною складовою функціонування ринкової економіки та її розвитку, вона формує і визначає конкурентне середовище, рівень інноваційного розвитку і забезпечує економічну стійкість регіону й держави в цілому. В науковій літературі існує значна кількість підходів до трактування сутності підприємницької діяльності [10, 15, 18, 21, 24, 25, 29, 38, 41, 54, 70, 73], що віддзеркалює цілий спектр поглядів щодо її визначення. Ці підходи відрізняються врахуванням різних аспектів у

формуванні й функціонуванні підприємницької діяльності; у свою чергу, вони можуть бути наближеними до класичних економічних теорій та сучасних неокласичних концепцій. Однак, звертаючи увагу на тему дисертаційної роботи, слід особливу увагу приділити саме розгляду сутності економічної безпеки і трансформаційним механізмам, які будуть сприяти підвищенню стійкості суб'єктів підприємницької діяльності до кризових явищ, загроз і викликів. Акцентуємо увагу тільки на тому, що, згідно з вітчизняним законодавством, а саме, згідно зі статтею 42 Господарського кодексу України [16], підприємництво як вид господарської діяльності – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. Це визначення відображає базові принципи підприємництва, що включають самостійність, економічну свободу, орієнтацію на комерційний успіх, систематичність і повну відповідальність за результати діяльності.

Як вже зазначалось, сучасні тенденції бізнес-середовища характеризуються множиною різних викликів і загроз; у свою чергу, в таких умовах підприємництво набуває нового змісту і значення, тому що його ефективне і систематичне функціонування тісно пов'язане з механізмами зміцнення його економічної безпеки. Постійний тиск і зміна бізнес-середовища вимагає від суб'єктів підприємницької діяльності постійної адаптації, моніторингу внутрішнього і зовнішнього середовища, впровадження стратегій ризик-менеджменту, антикризового управління, кібербезпеки і фінансової стійкості. Тому в рамках дослідження підприємницька діяльність розглядатиметься не лише як господарський процес, а у значно ширшому контексті – як відкрита динамічна система, що вимагає комплексного підходу до розроблення та впровадження механізмів зміцнення економічної безпеки та захисту її ключових елементів, забезпечуючи стійке функціонування в умовах нестабільного середовища.

Вибір зазначеної тематики дисертаційного дослідження зумовлений тим, що економічна безпека підприємства розглядається у значно вужчому сенсі – з позиції стійкості [27, 37], виробничої ефективності [1, 4, 20, 22, 40, 75], ресурсного забезпечення [1, 22, 23, 40, 47, 53], стану захищеності [4, 19, 27, 46, 53, 68], однак сутність і значення підприємницької діяльності виходить далеко за межі зазначених аспектів, охоплюючи ринкове, регуляторне та інституційне середовища. Вона відіграє багатовимірну роль у розвитку національної економіки, виходячи за межі індивідуальних цілей окремих суб'єктів господарювання (підприємців), забезпечуючи не тільки їх фінансовий успіх, але й формує стійку соціально-економічну систему, впливаючи на зайнятість населення, ринок праці держави, конкурентоспроможність економіки та її безпеку. Крім того, рівень активності підприємницької діяльності має значний соціально-психологічний вплив, стимулюючи розвиток ініціативності й інноваційності в суспільстві. З огляду на це, підприємницька діяльність потребує стратегічного підходу до управління загрозами та розроблення дієвих механізмів забезпечення стійкості. Це вимагає впровадження системних заходів, спрямованих на захист бізнесу від дестабілізуючих факторів, посилення його гнучкості та здатності до швидкого відновлення в умовах кризових явищ. Створення такої системи є необхідною передумовою для формування сприятливого середовища, в якому підприємництво може не лише виживати, а й динамічно розвиватися, сприяючи загальному економічному зростанню.

Тому зміщення акценту дослідження з аспектів економічної безпеки підприємства на економічну безпеку підприємницької діяльності дасть змогу розглянути дану проблематику не лише на рівні окремих підприємств чи груп підприємств певних галузей національної економіки, а й з точки зору сучасних глобальних тенденцій та формування трансформаційних механізмів зміцнення і підтримки економічної безпеки підприємницької діяльності в умовах динамічного середовища. Отже, вибір теми дисертаційної роботи зумовлений необхідністю розширення наукового підходу до вивчення, аналізу, оцінювання,

моніторингу та управління економічною безпекою, з урахуванням визначення ключових факторів і механізмів захисту підприємницької діяльності в довгостроковій перспективі.

Проведемо огляд наукових підходів до визначення сутності поняття «економічна безпека підприємницької діяльності», оскільки процес огляду дає можливість визначити сучасні тенденції та систематизувати існуючі теоретичні напрацювання і підходи, визначити хронологію їх зміни та ключові аспекти, сформувати авторське концептуальне бачення щодо трактування зазначеного поняття та визначити шляхи подальших досліджень. Також огляд наукових підходів і концепцій є необхідним для визначення їх основних переваг і недоліків та узагальнення наявних знань. Це стає особливо актуальним завданням в умовах зростаючої нестабільності зовнішнього середовища і потреби в пошуку нових захисних механізмів економічної безпеки суб'єктів підприємництва.

В роботі [6, с. 25] Васильців Т., Волошин В., Бойкевич О. та Каркавчук В. стверджують, що економічна безпека підприємницької діяльності характеризує життєвий цикл виконання її місії та цілей, доступу суб'єктів підприємницької діяльності до ринків та ресурсів, належну фінансово-економічну ефективність діяльності, спроможності до розвитку і захищеності від загроз як внутрішнього, так і зовнішнього середовищ.

Інший авторський колектив – Васильчак С. і Маланчук М. [9, с. 198] – вважають, що економічна безпека підприємницької діяльності не може бути розглянута як шаблон дії; вона має унікальність для кожного суб'єкта підприємницької діяльності, тому що залежить від рівня розвитку, виробничого потенціалу, ефективності використання ресурсів, кадрового забезпечення, виробничих зв'язків. Система безпеки повинна розглядатися як відносно відособлена, яка є елементом системи вищого рівня – регіону, країни. Також вона має комплексну структуру, що включає економічну, наукову, технологічну, інформаційну, інтелектуальну, кадрову, екологічну та інші складові.

Науковці Салдан І., Садовський Т. і Сорока В. в роботі [61, с. 402] узагальнили поняття економічної безпеки підприємницької діяльності та визначили її ключові теоретичні концепції, а саме: ліберальну (орієнтація на мінімальне державне втручання і повагу до приватної власності, розвиток економіки і ринкової конкуренції); економічного соціалізму (орієнтована на соціальну справедливість, забезпечення справедливого розподілу ресурсів і підтримку підприємницької діяльності) і сталого розвитку (збалансоване поєднання економічного розвитку з раціональним природокористуванням).

Автор Трембач Р. в роботі [66, с. 77] пояснює, що категорія економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності є складною і динамічною категорією, яка складається з багатьох внутрішніх елементів, які спрямовані на забезпечення безперервної ефективної діяльності та стійкого розвитку, захищеності інтересів від негативного впливу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, а також своєчасного виявлення і запобігання загрозам. Безпека спрямована на досягнення найвищого рівня ефективного використання матеріальних, трудових, інформаційних і фінансових ресурсів.

Автори Зайченко К. і Алєксєєв В. [28, с. 69] вважають, що економічна безпека підприємницьких структур – це їх стан захищеності та спроможності попереджувати та реагувати на загрози вчасно або впроваджувати превентивні заходи для мінімізації їх виникнення. Дослідники виділяють комплекс підсистем економічної безпеки і зазначають, що тільки на основі їх повноцінної взаємодії підприємницькі структури можуть впроваджувати захисні превентивні заходи.

В роботі [50, с. 24–25] авторки Матвієнко-Біляєвої Г. зазначається, що економічна безпека – це стан економічної системи, в умовах якого досягається високий рівень економічного зростання, ефективне задоволення економічних потреб за рахунок перерозподілу матеріальних благ та ресурсів, безпека економічних інтересів на різних рівнях. Також дослідниця запевняє, що забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності є складною

системою, яка може бути охарактеризована майже всіма показниками діяльності, тому потребує виключно системного підходу до вимірювання.

Колектив акторів – Громоздова Л., Ілляшенко І., Довгенко Я. та Царук В. в роботі [17, с. 33], на основі узагальнення поглядів на економічну безпеку підприємництва, виділили два ключових підходи до її визначень – філософський, який характеризується станом захищеності інтересів від внутрішніх і зовнішніх несприятливих впливів, та організаційний, що є сукупністю умов, створених суб'єктом підприємництва, що забезпечує захист і виконання поставлених цілей.

Лазебник Л. в роботі [44, с. 15] визначила, що економічна безпека підприємництва – це стан ефективного використання ресурсів і ринкових можливостей, що дає змогу нейтралізувати загрози різного роду і забезпечити стійкий розвиток на ринку.

В роботі [60 с. 53] дослідники Рибальченко Л., Рижков Е. і Тютченко С. також дають визначення економічної безпеки підприємництва як здатності захисту від можливих фінансових і матеріальних збитків та ринкових ризиків, що можуть негативно вплинути на його економічний стан і навіть призвести до банкрутства й ліквідації.

Шелухін О. [74, с. 376–377] систематизував поняття економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності та визначив її як існування суб'єкта впливу, його внутрішню структуру й її взаємодію з навколишнім середовищем, а структура поняття складається з наступних елементів: стану ефективності використання ресурсів і захищеності діяльності; об'єкта впливу на економічну безпеку (діяльність суб'єкта підприємницької діяльності та внутрішніх і зовнішніх загроз); досягнення поставлених цілей – сталого розвитку, життєздатності, адаптації, вдосконалення і покращення діяльності.

Науковець Камлик М. у праці [36, с. 9] формулює визначення економічної безпеки підприємницької діяльності як стану її розвитку, що можна охарактеризувати стабільністю економічного і фінансового розвитку,

ефективністю нейтралізації негативних чинників і протидії їх впливу на всіх стадіях діяльності.

Широкий спектр наукових поглядів, що присвячені питанням економічної безпеки підприємницької діяльності, вказує на те, що більшість науковців по-різному інтерпретують її сутність, зміст і категорійне визначення. Дослідники розглядають економічну безпеку з різних сторін: як стан захищеності від негативного впливу загроз зовнішнього і внутрішнього середовища; рівень ефективності використання ресурсів та їх розподілу в межах підприємницької системи; здатність до стабільного функціонування, розвитку, фінансової незалежності й адаптації в умовах мінливого середовища; як активну систему превентивних заходів для запобігання ризикам, загрозам, викликам і кризовим явищам. Виділимо ключові характеристики і складові цієї категорії.

Аналіз наукових джерел [5, 6, 8, 9, 11, 14, 17, 28, 31, 36, 39, 44, 50, 56, 60, 61, 64, 66, 67, 72, 74] дав можливість виокремити низку ключових характеристик і складових економічної безпеки підприємницької діяльності, що відображають комплексність цього поняття і важливість її забезпечення для сталого розвитку національної економіки. Дослідження засвідчили, що економічну безпеку слід розглядати як:

1. Динамічну систему захисту, що сприяє стабільному функціонуванню суб’єктів підприємницької діяльності, і, як наслідок, забезпеченню потреб як самого суб’єкта, так і трудового колективу.

2. Механізм захисту інтересів суб’єктів різних рівнів: від держави і підприємств до окремих громадян, від загроз, що можуть негативно впливати на стан функціонування цих суб’єктів.

3. Характеристику стану господарської діяльності суб’єктів підприємництва, що визначає їх здатність до адаптації у мінливому зовнішньому середовищі та підтримку ефективності власної діяльності.

4. Ключову умову стабільного та стійкого розвитку, що забезпечує конкурентоспроможність суб’єктів підприємницької діяльності та їх фінансову незалежність у довгостроковому періоді.

5. Властивість елементів системи, що формують і визначають життєздатність суб'єктів підприємницької діяльності, їх фінансову стабільність і здатність до безперервного інноваційного розвитку.

6. Комплекс превентивних заходів щодо попередження завдання шкоди негативними факторами і потенційними загрозами економічній діяльності суб'єктів підприємництва.

7. Комплекс інструментів ідентифікації загроз і розроблення стратегії захисту, що передбачає розроблення системи аналітичного забезпечення мінімізації можливих ризиків та розроблення відповідних заходів щодо їх усунення, пом'якшення чи мінімізації.

8. Механізм забезпечення стійкості, адаптивності, автономії та самодостатності суб'єктів підприємницької діяльності, що сприяє їх здатності до економічного розвитку і підтримки окремих територій, регіонів і держави в цілому.

9. Ступінь умов і факторів, що формує і визначає стан економічної безпеки підприємницької діяльності.

10. Динамічний розвиток, що охоплює всі елементи, які впливають на зміцнення економічної безпеки, формуючи гнучку та адаптивну систему.

Таким чином, поняття економічної безпеки підприємницької діяльності є багатовимірним і складним поняттям, яке поєднує комплекс правових, економічних, фінансових, управлінських, соціальних, психологічних аспектів, що спрямовані на формування захисних механізмів для сталого розвитку суб'єктів підприємництва.

Відповідно до проведеного огляду й аналізу визначень економічної безпеки підприємницької діяльності виділимо основні наукові підходи до цього поняття:

– функціональний підхід – представлення економічної безпеки підприємницької діяльності як складного процесу забезпечення її стабільності, ефективності та життєздатності;

– системний підхід – розгляд економічної безпеки як комплексу структур, що містить різні елементи і складові, які відповідають за економічний, соціальний, психологічний, креативний, інформаційний, кадровий, економічний та інші аспекти підприємницької діяльності;

– концептуальний підхід – представлення економічної безпеки як моделі організації (наприклад, ліберальна концепція, концепції економічного соціалізму і сталого розвитку);

– організаційно-філософський підхід – представлення економічної безпеки як динамічного стану захищеності інтересів підприємницької структури (філософський аспект) і створення умов для цієї захищеності (організаційний аспект);

– антикризовий і ризик-орієнтований підхід – формування механізмів мінімізації ризиків і криз, що можуть потенційно вплинути на діяльність суб'єкта підприємницької діяльності.

Розглянувши широкий спектр визначень економічної безпеки підприємницької діяльності, наукових підходів і ключових аспектів, узагальнимо їх і сформулюємо наступне визначення. Економічна безпека підприємницької діяльності – багатовимірна динамічна система захисту, адаптації й розвитку суб'єктів підприємницької діяльності, що дає можливість ефективно використовувати ресурсний потенціал, передбачати стратегії функціонування, нейтралізувати та оперативно реагувати на потенційні загрози і виклики зовнішнього та внутрішнього середовища, зберігати стійку здатність до фінансової стабільності, конкурентоспроможність і довгострокове економічне зростання.

Таким чином, проведений огляд дав змогу більш глибоко зрозуміти сутність економічної безпеки підприємницької діяльності, її ролі у забезпеченні стійкого розвитку бізнесу, а також виробити наукове бачення щодо ключових аспектів у концепції формування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Економічна безпека підприємницької діяльності являє собою комплексну багатокомпонентну

систему, що охоплює різні сфери економіки, які тісно пов'язані між собою. Вона виходить за межі підприємств і охоплює взаємодію суб'єктів підприємницької діяльності з державними інституціями, суспільством, регіональними і територіальними структурами та окремими особами. Ця взаємодія спрямована на досягнення такого рівня економічного розвитку, за якого будуть задоволені й забезпечені потреби всіх учасників цих відносин та захищені їх інтереси. Зміцнення економічної безпеки може вважатися успішним, за умови повноцінного задоволення ключових потреб підприємницьких суб'єктів у межах зростаючої національної економіки. Такі умови можуть бути досягнуті завдяки гармонізації взаємодії всіх складових економічної безпеки, досягненню синергетичного ефекту та позитивного впливу на різні сектори економіки, що, у свою чергу, буде сприяти зміцненню загальної стійкості національної економіки та добробуту населення.

В умовах активних воєнних викликів та післявоєнної відбудови ключовою метою зміцнення економічної безпеки підприємництва повинно стати створення сприятливого середовища для ведення бізнесу, яке повинно поєднуватися із захисними, правовими і економічними механізмами від внутрішніх і зовнішніх загроз, негативних факторів, ризиків. Все це буде забезпечувати конкурентоспроможність та інноваційний розвиток національної економіки.

Тому сучасні тенденції, що спричинені війною, глобальними змінами в геопросторі й економіці, підкреслюють важливість зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Це передбачає дослідження і систематизацію загроз економічній безпеці підприємницької діяльності, розроблення механізмів управління і зміцнення нею, що дало б можливість сучасним бізнес-структурам трансформувати свою діяльність, адаптуватися до викликів та інтегрувати інноваційні підходи у власну діяльність. Сучасні тлумачення економічної безпеки розглядають її як багатовимірну систему, що охоплює широкий спектр аспектів функціонування суб'єктів підприємництва й їх взаємодії з державними інституціями і суспільством.

1.2. Вплив загроз і трансформаційних процесів на зміцнення економічної безпеки підприємництва

Як було зазначено в попередньому підрозділі дисертаційної роботи, сучасне бізнес-середовище генерує численну кількість загроз і трансформаційних процесів, які впливають на стан і механізми зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, що зумовлено швидкими технологічними змінами, цифровою трансформацією і глобальними викликами. Також інституційне, інформаційне, політичне, міжнародне, соціальне і бізнес-середовища породжують численні ризики, що пов’язані з фінансовими кризами, зміною регуляторних норм, конкуренцією, зростанням податків, геополітичними конфліктами, що ускладнює стійкість функціонування і розвиток підприємницької діяльності та рівень її активності. Водночас, трансформаційні процеси відкривають нові можливості для розвитку, зміни технологій, підвищення рівня інноваційності та ефективності, адаптації підприємницької діяльності до змін. Однак реалізація зазначених можливостей потребує економічно обґрунтованих і ефективних механізмів зміцнення економічної безпеки, здатних забезпечити захист і адаптацію суб’єктів підприємництва до динамічних умов зовнішнього середовища. Важливо зрозуміти, які універсальні елементи механізму зміцнення економічної безпеки дадуть можливість ідентифікувати загрози, ризики, виклики і негативні фактори, на ранніх стадіях знизити їх негативний вплив та стимулювати розвиток підприємницької діяльності у довгостроковій перспективі. Але для розуміння вимог до елементів механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності необхідно вирішити задачу щодо ідентифікації та класифікації загроз за їх природою, масштабом, тривалістю, джерелами виникнення, а також дослідити специфіку трансформаційних процесів, що впливають на підприємницьке середовище. Це дасть змогу ідентифікувати вразливі місця, оцінити потенційні ризики та

розробити відповідні стратегії адаптації та інструменти управління ризиками, вибрати інформаційні технології, що будуть спрямовані на мінімізацію негативних наслідків.

В цьому підрозділі проведемо дослідження впливу загроз і трансформаційних процесів на процеси зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності на основі їх аналізу і класифікації. Загрози, що виникають, формуються і впливають на підприємницьке середовище, мають різноманітну природу, змінюються під впливом широкого спектра факторів. Тому проведення аналізу і розроблення класифікації загроз економічній безпеці, на основі огляду наукових джерел, дасть можливість систематизувати наявні теоретичні підходи до цієї проблематики і заповнити прогалини у вивченні та класифікації загроз, а також розробити власну класифікацію, яка дасть змогу більш глибоко вивчити специфіку впливу трансформаційних процесів на стан економічної безпеки підприємницької діяльності.

Спершу розмежуємо поняття «загроза», «ризик», «виклик» і «небезпека» та дамо їх визначення. В роботі [30] Івончак І. проведено узагальнення теоретико-методологічних підходів до трактувань зазначених категорій. Не можна не погодитись з авторкою, що чітко сформувала типологізацію цих понять і виокремила такі ключові аспекти [30, с. 44]:

– «ризик» і «загроза» є близькими поняттями, але мають ключові відмінності й не є тотожними, а саме в тому, що «ризик» розглядається як певна дія, що може стати джерелом виникнення загроз, а «загроза» – це форма прояву потенційної небезпеки;

– «ризик» може розглядатись як складова частина (ймовірність виникнення) «загрози»;

– «загроза» може виступати як елемент чи джерело виникнення «ризику»;

– «ризик» і «загроза», за певних умов, можуть бути джерелом виникнення «небезпеки»;

– «ризик» – це ймовірність відхилення результатів, що були отримані від запланованих, може мати як позитивне вираження в підприємницькій діяльності, так і негативне, і призвести до небезпечного стану;

– «загроза» – це наявна реальність виникнення несприятливих (негативних) подій, які можуть завдавати будь-якої шкоди підприємницькій діяльності;

– «небезпека» – існуюча чи потенційна подія, що може заподіяти шкоди або призвести до негативних наслідків у підприємницькій діяльності, що виникає внаслідок дії «загрози».

Доповнимо наведену типологізацію категорією «виклик» і будемо її трактувати як внутрішню чи зовнішню обставину або чинник, що може мати позитивний чи негативний характер, які формують передумови для виникнення ризиків, загроз або небезпеки, спонукаючи суб'єкт підприємницької діяльності до адаптації та прийняття рішення.

Відповідно до наведених визначень сформуємо ієрархію дефініцій. На думку автора, на чолі ієрархії дефініцій знаходиться поняття «виклик», що є найбільш загальною категорією і початковою ланкою. Виклики формують передумови для виникнення ризиків, загроз або небезпек. Виклики проявляються у формі змін бізнес-середовища, структурних змін, криз, нестабільності ринкових умов, радикальній зміні технологій, загостренні конкуренції тощо. Виклики спонукають до трансформації, можуть як стимулювати підприємницьку діяльність, так і обмежувати її розвиток, формуючи загрози економічній безпеці.

Наступним рівнем в ієрархії дефініцій є «ризик», що є складовою виклику і відображає рівень невизначеності. Ризик є невід'ємною складовою процесу прийняття рішень і може приймати як позитивні наслідки, так і негативні. Але в більшості випадків ризик виступає каталізатором потенційних загроз, оскільки його реалізація може створювати умови для виникнення несприятливих подій в підприємницькій діяльності й тим самим впливати на стан економічної безпеки.

Нижчим рівнем ієрархії дефініцій виступає «загроза», що є матеріалізацією ризику у формі негативного впливу на стан економічної безпеки підприємницької діяльності. Загроза являє собою конкретну обставину або дію, що може заподіяти шкоду підприємницькій діяльності. Вона є результатом негативного розвитку сценарію реалізації ризику. Загрози можуть мати різну природу, масштаби, наслідки, швидкість реалізації. Головною відмінністю загрози від ризику є те, що ризик залишається ймовірнісним, тоді як загроза реалізується або має значно вищу ймовірність реалізації, ніж ризик.

На нижньому рівні ієрархії дефініцій знаходиться «небезпека» як реалізація загрози з незворотними наслідками. Небезпека може мати прояв явища або процесу, що призводить до негативних наслідків у підприємницькій діяльності. Вона є фінальним етапом реалізації тріади «виклик – ризик – загроза», коли шкода або збитки стають неминучими, або їх вплив дуже важко усунити. Ключовою характеристикою небезпеки є здатність суттєво порушити стан економічної безпеки, що може бути критичним для суб’єкта підприємництва.

Запропонована ієрархія дефініцій дає змогу систематизувати розкриті категорії, визначаючи їх роль у формуванні механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, а також у прийнятті рішень, що пов’язані з управлінням економічною безпекою.

Отже для кожного рівня ієрархії повинні бути запропоновані окремі елементи механізму зміцнення економічної безпеки, це дасть можливість гнучко й ефективно керувати підприємницькою діяльністю. Управління викликами повинно базуватися на підходах стратегічного аналізу та прогнозуванні, що дасть змогу ідентифікувати потенційні зміни в бізнес-середовищі, можливості та загрози. Також на верхньому рівні ієрархії повинні бути наявні елементи моніторингу, методи сценарного прогнозування, аналізу та розроблення адаптаційних стратегій, що дасть змогу суб’єктам

підприємницької діяльності не лише уникати негативного впливу факторів, а й використовувати їх для власного зростання.

Для наступного рівня ієрархії в механізмі зміцнення економічної безпеки повинно бути забезпечене управління ризиками, тому що ефективне контролювання ризиків дає можливість мінімізувати можливі витрати та їх вплив на підприємницьку діяльність. Серед основних елементів механізму повинні стати інструментарій ідентифікації та оцінювання ризиків, комплекс стратегій мінімізації ризиків, фінансове резервування і система управління ризиками. Вказані елементи дадуть можливість зменшити вплив потенційних ризиків і знизити ймовірність їх настання.

За умови переходу ризику в загрозу, необхідною умовою застосування механізму зміцнення економічної безпеки повинно стати оперативне реагування на загрози, розроблення планів антикризового управління, моніторинг загроз на основі критичних показників діяльності, фінансові інструменти страхування для захисту діяльності. Ігнорування загроз може мати серйозні наслідки для бізнесу. Саме оперативне реагування і антикризові дії дадуть змогу суб'єкту підприємницької діяльності нейтралізувати чи мінімізувати загрози і витрати, що пов'язані з ними.

За умови реалізації загрози, яка спричиняє стан небезпеки і призводить до негативних наслідків, а за умови значного впливу може стати критичним впливом на економічну безпеку. В такій ситуації в механізмі зміцнення повинні бути передбачені елементи кризового управління і кризостійкості, оптимізації витрат, а також адаптації та перегляду стратегічного курсу (моделі).

Отже, впровадження елементів ефективного управління економічною безпекою на кожному рівні ієрархії – від викликів до небезпеки – потребує комплексного підходу до розроблення механізму зміцнення, що повинен містити в собі стратегічний аналіз, систему контролю ризиків, антикризове управління та кризостійкість. Завдяки такому поєднанню елементів механізму суб'єкти підприємницької діяльності можуть вчасно реагувати на загрози та

приймати управлінські рішення, що здатні забезпечувати ефективність і стійкість функціонування. На рисунку 1.1 наведено запропоновану ієрархію.

Рисунок 1.1 – Ієрархія дефініцій «виклик», «ризик», «загроза» і «небезпека» та елементів механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Джерело: авторська розробка

Загрози в підприємницькій діяльності мають широкий спектр і складний характер, які по-різному впливають на функціонування і розвиток бізнесу. Вони можуть бути різного походження, різної тривалості, контрольовані й неконтрольовані, бути системними та епізодичними. Для ефективного управління загрозами і недопущення небезпечних станів у підприємницькій діяльності необхідно класифікувати загрози за різними параметрами.

Спираючись на наукові доробки [12, с. 30; 35, с. 30; 43, 48, с. 330–331; 49, с. 331–332; 62, с. 276; 63, с. 262], загрози економічній безпеці підприємницької діяльності можна класифікувати за такими параметрами.

1. За джерелом виникнення:

– внутрішні загрози – генеруються самою підприємницькою діяльністю;

– зовнішні загрози – генеруються зовнішнім середовищем.

2. За часовим охопленням:

– короткострокові – виникають раптово і мають короткочасний вплив на діяльність;

– середньострокові – виникають поступово і тривають протягом 1–3 років;

– довгострокові – виникають поступово і можуть тривати довгий період часу.

3. За рівнем впливу:

– локальні – виникають у сфері окремої групи суб'єктів підприємництва, на певній території;

– галузеві – генеруються окремими галузями національної економіки;

– макроекономічні – виникають в економіці країни і поширюються на всі її галузі і ринки;

– міжнародні – виникають у міжнародному середовищі та можуть впливати на окремі країни, групи країн чи галузі економіки цих країн;

– глобальні – виникають у глобальному середовищі та впливають на всю світову економіку чи окремі її галузі.

4. За ступенем прогнозованості:

– непередбачувані – не піддаються прогнозуванню і передбаченню впливу на стан безпеки;

– слабкопрогнозовані – загрози, що важко передбачити через їхню раптовість, нестандартний характер, або рівень невизначеності;

– прогнозовані – можна спрогнозувати і підготувати захисні механізми.

5. За змістом у процесі здійснення підприємницької діяльності:

– маркетингові – виникають у площині ринкових змін і конкурентного середовища;

– фінансові – пов’язані з фінансовою діяльністю суб’єктів підприємництва;

– операційні – виникають в операційних процесах здійснення повсякчасної підприємницької діяльності;

– логістичні – виникають у ланцюгах постачань товарів і сировини;

– виробничі – пов’язані з порушенням процесу виробництва, що можуть мати техніко-технологічний характер, якості продукції, нестачу ресурсів для виробництва;

– комерційні – пов’язані з торговими відносинами, укладанням і реалізацією контрактів;

– кадрові – пов’язані з управлінням людськими ресурсами;

– екологічні – виникають у сфері користування ресурсами, збереження довкілля, можуть бути пов’язані з екологічною політикою;

– інвестиційні – пов’язані з проблемами в інвестиційній діяльності, погіршенням інвестиційного клімату;

– юридичні – пов’язані з правовими аспектами підприємницької діяльності;

– репутаційні – вливають на імідж бізнесу.

6. За природою походження:

– природно-екологічні – пов’язані зі стихійними лихами, кліматичними змінами, екологічними катастрофами;

– соціально-культурні – виникають в умовах демографічних змін, культурної трансформації, соціальної нестабільності, змін у поведінці споживача;

– політико-правові – пов’язанні з політичними процесами, державним регулюванням, змінами у правовому полі та владі;

– технологічні – спричинені зміною технологічних стандартів, дифузією інновацій, зміною технологічних формацій;

– цифрові – пов’язані з кібератаками, витоками конфіденційних даних, збоями у програмному забезпеченні.

7. За впливом на підприємницьку діяльність:

– прямі – безпосередньо справляють вплив на функціонування суб'єкта підприємництва;

– непрямі – опосередковано здійснюють вплив на діяльність суб'єкта підприємництва, виникають через низку взаємопов'язаних факторів.

8. За можливістю управління:

– контрольовані (керовані) – вид загроз, що зазнають впливу через управлінські рішення;

– неконтрольовані (некеровані) – не існує можливості впливати, можна адаптуватися або прийняти.

9. За наслідками:

– нищівні (катастрофічні) – можуть призвести до катастрофічних наслідків, руйнування діяльності й мати довгостроковий негативний вплив;

– руйнівні – можуть призвести до зупинення діяльності, її переорієнтації, банкрутства чи закриття;

– обмежувальні (помірні) – не є критичними для діяльності, мають характер тимчасових труднощів;

– незначні – мають мінімальний вплив на підприємницьку діяльність;

– стимулюючі – спонукають до трансформації, виходу на нові ринки, підвищують конкурентоспроможність.

10. За швидкістю впливу на підприємницьку діяльність:

– миттєві – виникають спонтанно й одразу спричиняють негативний ефект;

– повільні – виникають поступово і справляють вплив за наростаючою.

11. За матеріальною природою:

– матеріальні – пов'язані з реальними матеріальними ресурсами, активами, фізичними ресурсами;

– нематеріальні – пов'язані з інформаційним полем підприємницької діяльності, репутацією, організацією, управлінськими рішеннями.

12. За можливістю компенсації наслідків:

– компенсовані – наявна можливість компенсувати (невілювати) за рахунок резервних систем і управлінських впливів;

– невиправні – мають довгостроковий характер, майже не піддаються виправленню і компенсації.

13. За типом впливу на підприємницьку діяльність:

– активні – спрямовані на конкретний суб'єкт підприємницької діяльності;

– пасивні – виникають незалежно від діяльності окремих суб'єктів підприємництва.

14. За динамічністю прояву:

– динамічні – виникають і діють протягом тривалого періоду, можуть мати різну інтенсивність впливу протягом періоду дії;

– статичні (одномоментні) – не мають тривалої дії, чи не спричиняють інтенсивний вплив протягом їх періоду дії.

15. За методами нейтралізації:

– незворотні – неможливо повністю нейтралізувати чи усунути, бізнес повинен тільки адаптуватися і пристосовуватись;

– пом'якшувальні – піддаються зниженню за рахунок антикризового управління;

– попереджувальні – є можливість уникнути за рахунок управлінських впливів.

16. За системою дій:

– епізодичні – виникають нерегулярно і мають ситуативний характер;

– перманентні – мають довготривалий вплив на діяльність;

– системні – пов'язані з порушеннями функціонування певних систем різного рівня, що пов'язані з підприємницькою діяльністю, чи представляють її;

– латентні – приховані загрози, що можуть бути пов'язані з різними системними загрозами, накопичуватись із часом, можуть бути несподівано виявлені;

– каскадоподібні – виникають і запускають каскадну ланцюгову реакцію, створюючи системний ефект;

– кумулятивні – виникають як сукупність незначних загроз, що в поєднанні створюють значний вплив на підприємницьку діяльність;

– трансформаційні – виникають унаслідок радикальних змін у бізнес-середовищі і вимагають адаптації до них;

– синергетичні – посилення впливу кількох загроз у випадку їх накладання одна на одну, створюють масштабну небезпеку.

17. За характером походження:

– націлені – виникають за рахунок націлених дій різних суб'єктів на підприємницьку діяльність;

– спровоковані – виникають як реакція на дії суб'єктів підприємницької діяльності;

– спонтанні – раптові та неочікувані загрози, що виникають без чітко виражених умов.

18. За ступенем реалізації:

– реальні – фактично проявляються в підприємницькій діяльності;

– потенційні – ще не реалізувалися, але існують передумови для їх виникнення.

Отже, класифікація загроз дає змогу глибше зрозуміти їхню природу, запропонувати інструменти для їх оцінювання і розробляти ефективні механізми захисту від їх дії впливу на підприємницьку діяльність. Для кожного типу загроз повинен бути розроблений відповідний підхід до їх ідентифікації, захисту й управління ними, що сприятиме нівелюванню їх негативного впливу та підвищення рівня захищеності економічної безпеки підприємницької діяльності. На рисунку 1.2 приведено узагальнену класифікацію загроз економічній безпеці.

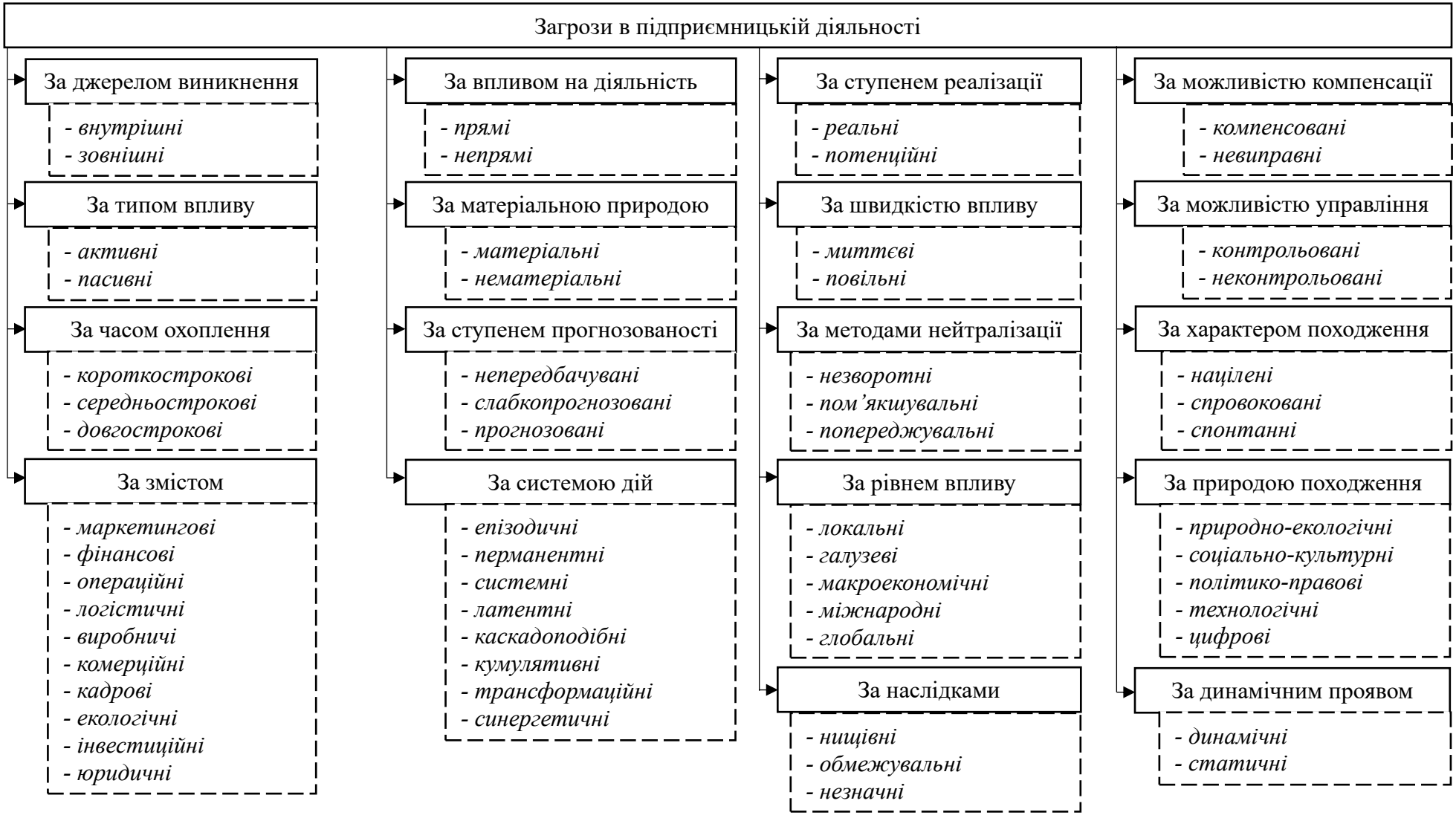

Рисунок 1.2 – Класифікація загроз у підприємницькій діяльності

Джерело: узагальнено автором на основі джерел [12, 35, 43, 48, 49, 62, 63]

Отже, загрози і небезпеки, що виникають в процесі здійснення підприємницької діяльності, вимагають комплексного підходу до їх ідентифікації й аналізу, оскільки, як показала систематизація загроз, всі вони можуть мати різний характер і специфічний прояв у підприємницькій діяльності. Виходячи із критеріїв, розглянутих вище, приведемо конкретні приклади потенційних зовнішніх загроз та запропонуємо відповідні заходи щодо їх попередження, мінімізації або уникнення (таблиця 1.1). Запропонований підхід дасть можливість не лише своєчасно ідентифікувати загрози, але й ще сформувати ефективні підходи до формування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Таблиця 1.1 – Перелік реальних зовнішніх загроз у підприємницькій діяльності та заходи щодо їх уникнення

Аспект прояву	Вид реальної загрози	Заходи щодо уникнення загроз
1	2	3
Часове охоплення	– прорахунки у плануванні; – неефективна система контролю і моніторингу; – неефективне використання ресурсів; – суперечності та проблеми зі стейкхолдерами і контрагентами; – несвоєчасність оплати товарів і послуг	– корегування стратегії власного розвитку; – перегляд і формування ефективної системи моніторингу діяльності; – проведення внутрішнього аудиту поточної діяльності
Рівень впливу	– недосконаліть нормативно-правової бази; – відсутність чіткої концепції зміцнення економічної безпеки; – обмеженість інструментів підтримки суб’єктів підприємницької діяльності; – недосконаліть практики страхування діяльності й ресурсів	– формування правил і порогових значень критеріїв економічної небезпеки; – розвиток страхового бізнесу в напрямку надання послуг страхування економічних небезпек; – удосконалення форм кредитування

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
Природа походження	– зростання фінансової заборгованості та неплатежів; – прояв цінових диспропорцій у зв'язку зі слабким рівнем регулювання цін; – втрата інвестицій через втечу капіталів за кордон	– формування стійкої власної бази самофінансування; – покращення фіскальної політики щодо пожвавлення інвестиційної активності
Характер реалізації	– недосконала система регулювання грошово-кредитної та валютної політики; – високий ступінь доларизації економіки; – поява кібервалют	– вдосконалення нормативної бази щодо розвитку банківського сектору; – удосконалення обліку і контролю валют
Джерело виникнення	– зростаючі ціни на енергоносії; – відсутність гарантій щодо постачання сировини на довгостроковій основі; – значна залежність від міжнародного фінансування	– удосконалення системи оподаткування щодо енергетичної сфери і зелених технологій; – розвиток парабанківської системи фінансування
Динаміка прояву	– інтенсифікація процесів розширення тіньової економіки; – пришвидшення неконтрольованого відтоку інтелектуальних і фінансових ресурсів; – відсутність належного контролю за використанням коштів у тому числі бюджетних	– реорганізація політики підтримки бізнесу на основі довгострокової системи залучення вільних коштів; – посилення суспільного контролю за використанням бюджетних коштів
Наслідки	– недосконалий, а інколи дискримінаційний розподіл фінансування; – зниження життєвого рівня населення; – глибока поляризація суспільства	– громадський контроль за розподіленням ресурсів; – покращення державної політики щодо розвитку суспільства, працездатного населення та підприємницької діяльності

Джерело: авторська розробка

Як видно з таблиці 1.1, запропоновані заходи мають різноспрямований характер і без державної підтримки не можуть бути реалізовані. Отже, зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є завданням, яке повинні вирішувати не лише суб'єкти підприємництва, але й держава, оскільки це національна проблема. Запропоновані заходи будуть сприяти підвищенню стійкості та розвитку підприємницьких структур, стимулюватимуть активізацію економічних процесів у різних секторах національної економіки та будуть сприяти зміцненню економічної безпеки не тільки підприємницької діяльності, але і всієї країни в цілому.

Як вже зазначалося, різного роду виклики, загрози і трансформації формують процеси в різних аспектах бізнесу і життя, які можуть, у свою чергу, відзначатися своєю різноманітністю, а також можуть породжувати різного роду небезпеки. Все це ускладнює передбачення кризових ситуацій і вимагає комплексного підходу щодо використання інструментів, методів і засобів зміцнення економічної безпеки і захисту бізнесу.

З огляду на перелік реальних зовнішніх загроз, що наведені в таблиці 1.1, які можуть поглиблювати та посилювати трансформаційні процеси, які, у свою чергу, спричиняють подальші зміни в українському суспільстві та економіці та генерувати серйозні виклики для економічної безпеки держави та бізнесу. Наведений нижче перелік відображає ключові загрози, що впливають на ці процеси. Розглянемо найбільш критичні трансформаційні процеси [2]:

– високий рівень енергетичної залежності України та проблеми з формуванням довгострокових імпортних джерел постачання стратегічно важливої сировини і енергоресурсів;

– техніко-технологічна відсталість переважаючої частини промислового комплексу, що обмежує і знижує конкурентоспроможність вітчизняної продукції на міжнародних ринках;

– значна фінансова вразливість і залежність від зовнішніх запозичень і грантової підтримки;

– наявність тіньового сектору економіки, що спотворює ринкові механізми та ускладнює податкове регулювання;

– масовий відтік людського і фінансового капіталів за кордон, що послаблює економічний потенціал України;

– низька ефективність розподілу обмежених ресурсів бюджету на різні програми підтримки населення і бізнесу;

– наявність високих корупційних ризиків щодо підприємницької діяльності;

– значна соціально-економічна нерівність, що посилює поляризацію суспільства і знижує добробут населення;

– нестабільність законодавчого поля, часті зміни регуляторної політики та умов здійснення підприємницької діяльності;

– значні геополітичні ризики, що посилюються невизначеністю економічного середовища і стримують інвестиційну активність.

Сукупний вплив цих трансформаційних процесів формує додаткові загрози для розвитку національної економіки і підприємництва, що потребує розроблення комплексу заходів щодо зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Враховуючи серйозні й масштабні виклики, що стимулюють трансформаційні процеси в економічному середовищі та впливають на стан економічної безпеки підприємницької діяльності, постає реальна необхідність формування підходів, принципів і заходів щодо розроблення ефективного механізму зміцнення економічної безпеки, який повинен включати комплексну систему реагування як на рівні окремих суб’єктів підприємницької діяльності, так і на рівні державної політики. У цьому контексті актуальним завданням стає розроблення стратегічного підходу, що буде базуватися на чітких принципах і механізмах державної підтримки бізнесу та створенні сприятливих умов для його функціонування і розвитку, що є критично важливим в умовах воєнного стану та подальшої післявоєнної відбудови країни.

Ґрунтуючись на роботі Крегула Ю. і Банка Р. [42, с. 44–48], можна виділити і доповнити ключові принципи зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, що покладені на державу, в умовах воєнного стану і післявоєнної відбудови країни. До таких принципів належать такі:

– чітке і прозоре нормативне регулювання – визначення умов, критеріїв, методів і механізмів здійснення підприємницької діяльності з урахуванням її безпекових аспектів, що формуються і регулюються органами державної влади;

– спрощення дозвільних процедур – формування оптимального процесу отримання дозвільних документів, що стимулює розвиток підприємницької діяльності та зниження адміністративних бар'єрів;

– синергія бізнесу і держави – формування ефективної взаємодії між державними органами влади і суб'єктами підприємницької діяльності з метою формування спільних механізмів зміцнення економічної безпеки як держави, так і бізнесу;

– гнучкість і адаптивність – розроблення гнучких механізмів швидкого реагування на зміни в бізнес- і політико-правовому середовищі, що дасть змогу нівелювати, чи значно знизити вплив загроз на підприємницьку діяльність, а її суб'єктам – швидко адаптуватися до негативних змін;

– інвестиційна підтримка – створення сприятливих умов для залучення внутрішніх приватних і державних інвестицій, а також міжнародної грантової підтримки для відновлення підприємницької активності та модернізації їх діяльності;

– інновації та цифровізація – розроблення державних програм підтримки і активізації впровадження у підприємницьку діяльність цифрових технологій, розвиток цифрового підприємницького сектору, інноваційної активності для забезпечення конкурентоспроможності українського бізнесу;

– диверсифікація ризиків – розроблення державних програм щодо зниження залежності бізнесу від нестабільних ринкових та геополітичних

факторів, а також компенсації ризиків, а саме часткової їх передачі чи страхування.

Застосування зазначених принципів, їх повноцінне впровадження у спектр державних програм дасть можливість сформувати ефективну систему зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, сприятиме її активізації та розвитку в умовах глобальних викликів і значної невизначеності зовнішнього середовища та підвищить стійкість національної економіки загалом. Кожен із зазначених принципів може бути деталізований та розширений на основі впровадження цільових заходів у різних сферах, починаючи від економічної, бюджетно-податкової, соціальної і закінчуючи регуляторною, що будуть враховувати особливості підприємницької діяльності в конкретних умовах економічного розвитку і політико-правових обставинах.

Зміцнення стану економічної безпеки підприємницької діяльності є можливим тільки шляхом вдосконалення правового поля, зокрема в частині господарського права, а також покращення механізмів фінансового і податкового законодавства саме в умовах воєнного стану і повоєнного відновлення економіки. Покрокова інтеграція елементів державної політики забезпечення захисту підприємницької діяльності в законодавче поле дасть можливість суттєво підвищити ефективність протидії дестабілізуючих факторів, що впливають на бізнес, отримати максимальний ефект від підприємницької активності в національній економіці.

Крім урахування зовнішніх принципів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, треба враховувати, а також розвивати внутрішні сили захисту підприємницьких структур, що повинні ґрунтуватися на принципах, методах та стратегіях адаптації до мінливого зовнішнього середовища. З метою стимулювання внутрішніх сил захисту економічної безпеки суб’єктів підприємницької діяльності доцільно сформувати комплекс організаційного, економічного, правового та фінансового заходів. Важливими елементами комплексу заходів, для забезпечення довгострокової стабільності та конкурентоспроможності, повинні стати: оптимізація ресурсного

забезпечення, посилення стійкості бізнесу, фінансової стійкості, гнучкості бізнес-процесів і системи ризик-менеджменту. В таблиці 1.2 подано перелік напрямів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності та відповідних заходів.

Представлений в таблиці 1.2 комплекс напрямів і заходів дасть змогу здійснювати всебічний аналіз і прогнозування діяльності, впроваджувати ефективні технології, підвищувати ефективність інституційної підтримки бізнесу і запроваджувати систему моніторингу й попередження загроз у підприємницькій діяльності. Все це, у свою чергу, сприятиме не лише зміцненню економічної безпеки, а й підвищить стійкість бізнесу, стимулюватиме інноваційний розвиток на національному рівні, що в цілому забезпечить підвищення конкурентоспроможності бізнесу, активує технологічні зміни і буде стимулювати економічне зростання національної економіки.

Таблиця 1.2 – Комплекс напрямів і відповідних заходів щодо зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

№ з/п	Напрями зміцнення економічної безпеки	Заходи зміцнення економічної безпеки і розвитку підприємницької діяльності
1	2	3
1.	Стратегічне і тактичне планування розвитку	– вдосконалення стратегічного планування, врахування стратегічних розривів, впровадження механізмів адаптації до змін; – гнучке корегування бізнес-моделей підприємницької діяльності; – розроблення моделей і методів прогнозування та аналізу ризиків
2.	Фінансове забезпечення і мобілізація ресурсів	– оптимізація фінансового управління підприємницькою діяльністю; – розширення і диверсифікація джерел фінансування, включаючи грантову підтримку, венчурний капітал, державні програми; – розвиток власних джерел самофінансування

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
3.	Інвестиційна підтримка та модернізація підприємницької діяльності	– пошук і залучення зарубіжних та вітчизняних інвесторів для підприємницьких ініціатив; – формування стимулюючого середовища для реалізації перспективних інвестиційних проєктів; – створення і розвиток технопарків, центрів трансферу технологій, бізнес-інкубаторів для посилення інвестиційно-інноваційної діяльності
4.	Інфраструктурна підтримка	– розробка і реалізація регіональних та державних програм підтримки підприємницької діяльності; – підвищення економічної діяльності через розвиток промислових, логістичних, сировинних та інформаційних кластерних структур бізнесу; – підтримка постраждалих регіонів на основі відбудови інфраструктури і кредитно-гарантійних механізмів
5.	Екологічна та соціальна відповідальність	– впровадження енергоефективних технологій, раціональне використання ресурсів, зниження залежності від зовнішніх ресурсів, орієнтація на відновлювальні джерела енергії; – забезпечення сталого розвитку і економічної реабілітації тих регіонів, що постраждали від воєнної агресії; – підтримка соціальних ініціатив, що сприяють відновленню та розвитку локальних громад, соціального підприємництва і бізнесу
6.	Адміністративно-правова підтримка	– покращення дозвільних процедур для ведення бізнесу; – розробка і впровадження механізмів адміністративно-правового захисту підприємницької діяльності; – розробка і запровадження моніторингу та оцінки потенційних ризиків для проактивного реагування на можливі виклики, загрози і небезпеки в підприємницькій діяльності

Джерело: узагальнено автором на основі [3, 52]

Враховуючи викладене вище, до ключових сучасних аспектів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності треба віднести такі систематичні дії:

– оцінювання і діагностику внутрішнього та зовнішнього середовища підприємницької діяльності, з метою своєчасного виявлення загроз і небезпек [31, с. 77];

– постійний моніторинг змін зовнішнього середовища і розроблення управлінських дій щодо адаптації до цих змін для підтримки стабільності і конкурентоспроможності;

– ефективне й оптимальне використання всіх видів ресурсів, що забезпечують стійкість і захищеність діяльності;

– своєчасне застосування антикризових і стабілізуючих дій, з метою нейтралізації зовнішніх та внутрішніх факторів небезпеки [31, с. 77];

– досягнення стратегічних цілей в підприємницькій діяльності або максимальне наближення до них через впровадження антикризових і інноваційних підходів;

– формування шаблонів і системи рекомендації щодо захисту економічної безпеки підприємницької діяльності, з метою формування конкурентних переваг та стимулювання сталого розвитку на всіх етапах життєвого циклу й операційної діяльності бізнесу [31, с. 77].

Отже, як було зазначено, сучасне бізнес-середовище генерує широкий спектр загроз і трансформаційних процесів різного характеру, масштабу, інтенсивності впливу та спрямованості на діяльність і економічну безпеку суб’єктів підприємницької діяльності. Тому для ефективного протистояння цим загрозам автором розроблено ієрархію понять «виклик», «ризик», «загроза» та «небезпека», що дає змогу систематизувати підходи щодо їх аналізу і реагування на них. Але головною задачею є поєднання цих підходів в єдиний комплексний механізм зміцнення економічної безпеки для забезпечення стабільного функціонування підприємницької діяльності як окремих суб’єктів, галузей, так і національної економіки в цілому.

1.3. Концепція формування трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Викладений в попередніх підрозділах перелік сучасних викликів і загроз зумовлює необхідність розроблення концептуальних основ формування трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Посилення економічної нестабільності, постійний тиск з боку конкурентів та кардинальні технологічні зміни вимагають трансформації існуючих механізмів зміцнення економічної безпеки і розроблення концептуальних підходів, що будуть включати набір принципів, прийомів, методів, інструментів, критерії оцінки ефективності та етапи реалізації удосконаленого механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Ключовою вимогою до концептуального підходу є формування інструментів захисту, напрямів зміцнення, сприяння сталому розвитку і забезпечення адаптації суб'єктів підприємницької діяльності до динамічних умов ринкового середовища. Актуальність досліджуваної проблематики зумовлена потребою у формуванні системного підходу до управління економічною безпекою суб'єктів підприємницької діяльності шляхом удосконалення методологічного підґрунтя для створення ефективного механізму її зміцнення. Турбулентні умови господарювання вимагають від бізнесу не тільки адаптації до змін і викликів, а й формування гнучких довгострокових стратегій, що будуть спрямовані на забезпечення стійкості підприємницької діяльності.

Цей підрозділ дисертаційної роботи буде присвячений розробленню концепції формування трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Концепція повинна охоплювати сукупність методів, принципів та інструментів, що дадуть можливість сформувати основу для їх практичної реалізації. Зокрема в ній повинні бути враховані аспекти з розроблення ключових підходів до формування фінансової

стійкості, інноваційного розвитку, цифровізації бізнесу, вдосконалення антикризового управління та підвищення ефективності ресурсного забезпечення. Крім того, необхідно враховувати комплексний підхід до інтеграції механізмів державної підтримки та приватного сектору. Це пов'язано з тим, що більшість суб'єктів малого і середнього бізнесу не мають достатньо ресурсів для впровадження систем моніторингу і захисних механізмів, тому частину функцій з їх забезпечення повинні покласти на себе державні органи і влада, що створить сприятливі умови для ведення бізнесу, знизить вплив частини загроз і покращить інвестиційний клімат, що, у свою чергу, буде сприяти економічному зростанню національної економіки. Таким чином, розроблення концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є важливим науково-практичним завданням, що дасть змогу створити ефективні умови для функціонування бізнесу і забезпечить його сталий розвиток у майбутньому.

Відповідно до [45, 69] поняття концепції треба розглядати як систему понять, поглядів і знань про явища чи процеси, що відображає основні ідеї та принципи дослідження, ґрунтуючись на наукових методах і принципах логіки, що забезпечує достовірність і систематичність знань.

Формування ефективного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності вимагає всебічного врахування загроз, які здебільше формуються в зовнішньому оточенні та впливають на здатність суб'єкта підприємництва ухвалювати оптимальні управлінські рішення, адаптуватися до змін бізнес-середовища і забезпечувати подальший ефективний розвиток. Загрози можна подати у вигляді множини (T_s), яка містить їх перелік для підприємницької діяльності

$$T_s = \{T_1, T_2, T_3, \dots, T_n\}, \quad (1.1)$$

де T_1, T_2, T_3, T_n – загрози, що впливають на стан економічної безпеки підприємницької діяльності.

Кожна загроза, або їх комбінація може впливати на стан факторів економічної безпеки, тому економічну безпеку можна представити як множину

цих факторів (F_s), які потребують урахування побудови механізму зміцнення [64]:

$$F_s = \{F_1, F_2, F_3, F_4, F_5, F_6\}, \quad (1.2)$$

де F_1 – економічна рівновага. Забезпечує стан підприємницької діяльності за умови підтримки оптимальної структури капіталу, що дає змогу суб'єкту підприємництва виконувати фінансові зобов'язання та ефективно функціонувати в існуючих умовах;

F_2 – підтримка конкурентоспроможності. Фактори, що формують стан ринкових позицій підприємства шляхом досягнення визначених якісних і кількісних показників діяльності;

F_3 – забезпечення економічної свободи. Фактори, що забезпечують баланс між автономністю та відповідальністю у прийнятті рішень, а також контроль за ефективним використанням ресурсів у процесі досягнення стратегічних, тактичних і операційних цілей;

F_4 – економічний розвиток. Фактори, що охоплюють можливості масштабування, модернізації бізнес-процесів і виробничої діяльності, активізації інвестиційної діяльності, впровадження цифровізації та новітніх технологій, підвищення рівня інтелектуального капіталу;

F_5 – гармонізація взаємодії із зовнішнім середовищем. Фактори, що орієнтовані на адаптацію до змін і викликів зовнішнього середовища для оперативного реагування на потенційні загрози;

F_6 – інші фактори, що є специфічними для різних сфер підприємницької діяльності.

Кожна із зазначених групи факторів потребує застосування специфічних підходів, методів, інструментів та організаційних форм до управління загрозами, що реалізуються на основі системи відповідних механізмів зміцнення економічної безпеки. Набір специфічних підходів, методів, інструментів та організаційних форм може варіювати від специфіки галузі до масштабів діяльності та стратегічних пріоритетів конкретного суб'єкта підприємницької діяльності. Важливою особливістю кожного механізму є те,

що кожен їх елемент може мати унікальні характеристики, що притаманні кожному виду діяльності, економічному середовищу і підприємницькому підходу.

Відповідно до авторського визначення, економічну безпеку треба розглядати як динамічну характеристику, а механізм її зміцнення має ґрунтуватися на комплексному підході, що повинен враховувати як внутрішні, так і зовнішні виклики й загрози. Формування самого механізму повинно базуватися на принципах, які забезпечать цей комплексний підхід і умови для адаптації бізнесу та його ефективного і стійкого функціонування. До принципів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності необхідно віднести такі:

– оптимальності – збалансоване співвідношення між потребами підприємницької діяльності для захисту від загроз і ресурсами, якими володіє суб'єкт підприємницької діяльності;

– раціональності – обґрунтоване і доцільне використання ресурсів для забезпечення стійкості бізнесу та його адаптації до змін у зовнішньому середовищі;

– системності – інтеграція всіх рівнів управління підприємницькою діяльністю (стратегічного, тактичного, оперативного) з метою захисту від ризиків, загроз і небезпек;

– ефективності – досягнення максимального рівня захищеності за рахунок мінімально можливого обсягу ресурсів;

– адаптивності – формування гнучких підходів, що дає можливість суб'єктам підприємницької діяльності швидко реагувати на зміни і виклики;

– інноваційності – впровадження сучасних технологій, цифрових рішень та новітніх підходів до управління ризиками, загрозами і небезпеками;

– прогнозованості – впровадження аналітичних моделей і методів прогнозування стану економічної безпеки та впливу загроз для розроблення відповідних превентивних заходів;

– комплексності – передбачає всебічне врахування всіх аспектів економічної безпеки; принцип орієнтований на взаємопов'язану та узгоджену реалізацію заходів;

– стійкості – здатність суб'єктів підприємницької діяльності зберігати стан рівноваги і стабільності навіть в умовах кризових явищ;

– синергії бізнесу і держави – формування ефективної взаємодії та інституційних механізмів партнерства між державними органами і бізнесом, що створює сприятливе середовище для ведення бізнесу;

– прозорості та правової визначеності – формування передбачуваного і стабільного, прогнозованого регуляторного середовища підприємницької діяльності.

Також для забезпечення відповідності трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності сучасним умовам ведення бізнесу і сталому майбутньому необхідною умовою є доповнення принципів ESG-принципами (Environmental, Social, Governance) [51, 71], які відіграють ключову роль у забезпеченні стійкості, відповідального управління та довгострокового розвитку бізнесу. Зокрема включення ESG-принципів до механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності передбачає виконання таких принципів:

– екологічної відповідальності – впровадження ощадливих технологій, мінімізації впливу на довкілля, міжнародних стандартів сталого розвитку;

– соціальної відповідальності – розвиток людського капіталу, соціальної інтеграції, створення безпечних і сприятливих умов праці, що сприятиме соціальній згуртованості, ініціативності і підвищить резистентність персоналу до різних загроз;

– корпоративне управління – підвищення прозорості управлінських рішень, дотримання антикорупційних стандартів; посилення підзвітності, забезпечення стратегічного, розвитку орієнтованого на стейкхолдерів.

Врахування загальних наукових принципів і ESG-принципів у концепції механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності дасть

можливість посилити стійкість бізнесу до загроз різного масштабу, розширити можливості для залучення додаткових інвестицій. Це не лише зміцнить економічну безпеку, а і сформує довгострокові конкурентні переваги бізнесу.

Наступною складовою концепції є методологія дослідження зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Розроблення концепції повинно ґрунтуватися на комплексі методологічних аспектів, що поєднують економічні, управлінські та інституційні аспекти. Така інтеграція аспектів забезпечує системне оцінювання рівня економічної безпеки, враховує багатофакторність впливу зовнішнього і внутрішнього середовища на стан економічної безпеки підприємницької діяльності.

Економічний аспект методології передбачає використання кількісних та якісних методів для визначення динаміки трансформації, оцінювання рівня економічної безпеки, впливу загроз різного роду на стан економічної безпеки, оцінку ризиків та ефективності розподілу ресурсів.

Управлінський аспект охоплює наукові підходи до розроблення і реалізації механізмів стратегічного управління економічною безпекою підприємницької діяльності, механізмів адаптації до мінливих умов зовнішнього середовища, оптимізації діяльності й ресурсного забезпечення для подолання станів небезпек.

Інституційний аспект методології охоплює наукові підходи щодо впливу державного регулювання, законодавчого забезпечення та інституційного середовища на стан і зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. В цьому контексті особлива увага повинна бути приділена нормативно-правовим актам, політико-правовим і соціально-економічним факторам формування бізнес-середовища, а також державної підтримки підприємницької діяльності в умовах сучасних викликів.

Застосування інтегрованої методології, що поєднує економічні, управлінські та інституціональні аспекти в межах концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності дасть можливість не лише об’єктивно підійти до

оцінювання стану економічної безпеки, а і сформувати ефективні управлінські механізми її зміцнення і розвитку бізнес-структур, а також покращить адаптацію бізнесу та сформує стратегічний фундамент.

Наступними елементами концепції після визначення методологічних аспектів є засоби та інструменти реалізації механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Методологічні засади формують теоретичну основу для оцінки і управління економічною безпекою, визначають принципи та критерії, тоді як засоби та інструменти забезпечують її практичну реалізацію. На основі методології розробляються засоби та інструменти, які адаптують загальні принципи й методологічні аспекти до конкретних умов функціонування підприємницької діяльності. Засоби зміцнення економічної безпеки – це загальні методи, підходи й ресурси, що використовуються для досягнення запланованого рівня економічної безпеки. Вони є широкими категоріями, що включають різні форми впливу на економічну безпеку підприємницької діяльності. Інструменти, у свою чергу, – це конкретні прикладні методики й технології, які застосовуються для реалізації засобів.

До комплексу засобів та інструментів механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності необхідно віднести такі засоби [58, 59]:

– фінансово-економічні – реалізуються на основі кредитно-фінансових інструментів, інструментів податкових стимулів, страхування підприємницьких ризиків, програми державної підтримки. Ці засоби та інструменти спрямовані на забезпечення ліквідності, фінансової стабільності, зниження фінансових загроз та підвищення конкурентоспроможності;

– нормативно-правові – це система інструментів правових норм, ліцензійних вимог, стандартів, регламентів, які забезпечують прозорість правого поля ведення бізнесу. Вони дають змогу знизити ризики, що пов’язані з корупцією, правовою невизначеністю.

– організаційно-управлінські – це комплекс інструментів корпоративного управління, стратегічного і тактичного планування, антикризового та ризик-менеджменту. Головним завданням цих засобів та інструментів є підтримка

ефективного управління, формування адаптивних стратегій до змін зовнішнього і внутрішнього середовища та оперативного реагування на загрози;

– кадрові – це системи інструментів мотивації персоналу, розвитку персоналу, соціальної відповідальності бізнесу, корпоративної культури. Їх застосування дає можливість зменшити ризики втрати кваліфікованих кадрів, підвищити лояльність персоналу, забезпечити довгострокову кадрову стабільність і підтримувати позитивний імідж бізнесу;

– технологічні – це комплекс інструментів інтеграції, автоматизації та цифровізації щодо системи моніторингу, бізнес-процесів, кібербезпеки, цифрових інновацій у виробництві. Ці засоби та інструменти знижують технологічні ризики, підвищують продуктивність праці та конкурентоспроможність продукції;

– інформаційно-аналітичні – це комплекс інструментів збору, обробки, аналізу і моніторингу економічної інформації, прогнозування ризиків, визначення і відслідковування індикаторів економічної безпеки. Ці засоби та інструменти використовують методи системного аналізу, статистичні методи, економіко-математичного моделювання для оцінювання рівня економічної безпеки. Цей інструментарій дає змогу своєчасно ідентифікувати загрози, оцінити ризики, спрогнозувати розвиток економічних процесів для раннього виявлення кризових явищ;

– інвестиційні – охоплюють набори інструментів приватних і державних програм інвестування, підтримки і розвитку підприємницької діяльності, венчурне фінансування, міжнародні грантові ініціативи. Використання цих інструментів сприяє залученню додаткових фінансових ресурсів для розвитку підприємництва, інноваційної активності, виходу на нові ринки збуту.

Таким чином, представлений перелік засобів та інструментів є практичною ланкою, що забезпечує функціонування механізму, робить його дієвим і результативним, а їх застосування в комплексі дозволяє ефективно зміцнити економічну безпеку підприємницької діяльності.

Наступною групою елементів у механізмі зміцнення економічної безпеки є форми зміцнення, що являють собою структуровані способи організації та реалізації заходів, спрямовані на подолання загроз і небезпек у підприємницькій діяльності, а також забезпечують адаптивність, стійкість та розвиток бізнесу. Форми включають комплекс організаційно-управлінських, регуляторно-правових, матеріально-технічних і соціально-психологічних заходів [42], що спрямовані на мінімізацію ризиків, підвищення рівня економічної безпеки і створення сприятливих умов для стабільного функціонування підприємницької діяльності. Розглянемо форми механізму зміцнення:

– організаційно-управлінські – спрямовані на реалізацію управлінських механізмів, включають розроблення та впровадження ефективної системи управління економічною безпекою підприємницької діяльності, а також забезпечення всіх необхідних допоміжних процесів захисту діяльності, що охоплюють стратегічне, тактичне й оперативне управління безпекою. Ці форми спрямовані на усунення адміністративних бар'єрів, ухвалення ефективних управлінських рішень, впровадження внутрішньої системи контролю, розроблення антикризових заходів і підвищення рівня захисту підприємницької діяльності;

– регуляторно-правові – полягають у забезпеченні відповідності підприємницької діяльності існуючим правовим нормам і регуляторним вимогам, заключенні договірних відносин, проведенні контрольно-наглядових заходів, спрямованих на забезпечення відповідності діяльності бізнесу законодавчим вимогам і створення прозорого регуляторного середовища;

– матеріально-технічні – охоплюють процеси, що пов'язані з матеріальними важелями для забезпечення стабільного розвитку підприємницької діяльності, передбачають використання сучасних технологій для підвищення рівня бізнес-процесів, інформаційного захисту, автоматизації управлінських рішень, а також інших допоміжних процесів, що стосуються реєстрації та обліку, діловодства, підготовки статистичних і аналітичних

матеріалів. Вони виконують здебільшого допоміжну функцію, сприяючи ефективному управлінню економічною безпекою підприємницької діяльності. Зокрема, статистично-аналітичні засоби дають змогу оцінювати ключові економічні показники, аналізувати рівень ризиків і визначати ефективність управлінських рішень у сфері підприємництва;

– соціально-психологічні – спрямовані на створення сприятливого внутрішнього середовища підприємницької діяльності, формування корпоративної культури, що буде орієнтована на безпеку, стимулювання розвитку інтелектуального капіталу, навчання, мотивацію і розвиток персоналу.

Таким чином, кожна з цих чотирьох груп форм у механізмі зміцнення зумовлює свій унікальний вплив на стабільність і розвиток підприємницької діяльності. Їх взаємозв'язок генерує синергетичний ефект, що спрямований на створення умов економічної безпеки для суб'єктів підприємницької діяльності, що досягається лише за умови їх повноцінного використання з боку самих суб'єктів підприємництва, так і державними інституціями, громадськими організаціями та іншими зацікавленими сторонами, які спільно формують середовище для розвитку бізнесу.

До механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності ще треба віднести систему забезпечення, що спрямована на створення умов для реалізації методології, засобів, інструментів та форм зміцнення економічної безпеки для безперервного розвитку. Основним її завданням є формування процесу реагування і адаптації до загроз, що дає можливість суб'єктам підприємницької діяльності оперативно аналізувати і прогнозувати ризики в їх діяльності. Система забезпечення функціонує як інтегрована модель, що поєднує в собі методи, засоби та інструменти механізму захисту і сприяє довгостроковому розвитку підприємницької діяльності через підвищення її гнучкості для запобігання кризовим явищам і функціонування у складних економічних умовах. Функціонування системи передбачає постійний аналіз змін у законодавчому полі, економічних, соціальних, технологічних і

геополітичних умовах. Іншими словами, така система виступає фундаментом для формування економічного захисту і підвищення конкурентоспроможності підприємницької діяльності.

Наступним елементом у механізмі зміцнення економічної безпеки є система стратегічного планування, що визначає напрями розвитку суб'єкта підприємництва та відповідає за коригувальні дії на всіх етапах реалізації стратегічних планів. Ця система виконує комплекс важливих функцій, що спрямовані на формування стабільної й надійної роботи бізнесу. По-перше, ця система відповідає за розробку і впровадження стратегій захисту підприємницької діяльності. Це передбачає планування, виконання і контроль економічних, організаційних, технічних, інформаційних заходів для захисту діяльності від внутрішніх і зовнішніх загроз. Це дає можливість суб'єктам підприємницької діяльності ефективно передбачати загрози та знижувати інтенсивність їх впливу на діяльність. По-друге, до системи стратегічного планування повинні бути включені елементи антикризових стратегій і виживання. Ці елементи повинні бути спрямовані на мінімізацію збитків від ситуацій небезпеки в діяльності суб'єкта підприємництва і плани щодо дій елімінування станів небезпеки. Це дає змогу сформувати резистентність і життєздатність суб'єкта підприємницької діяльності до різних негативних сценаріїв розвитку умов господарювання. По-третє, система стратегічного планування повинна бути спрямована на розвиток партнерських мереж і кооперації; це може бути одним з ефективних способів уникнення ризиків, зокрема таких, що пов'язані з фінансуванням діяльності, виробництвом, маркетингом і конкуренцією. Формування стратегічних партнерств і мереж створюють нові можливості щодо підвищення конкурентоспроможності, розвитку технологій та виробництва, доступу до нових ринків і обмежених ресурсів. По-четверте, ця система повинна включати модель зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності в посткризових умовах. Ця модель також повинна враховувати зворотний зв'язок між прийнятою стратегією, моніторингом, інструментами аналізу, для того щоб переглядати і

приймати коригуючі дії для виходу із кризових ситуацій чи ситуацій небезпеки. Ця модель дасть можливість більш ефективно керувати адаптацією підприємницької діяльності до нових реалій ринку і змін зовнішнього оточення.

Серед основних напрямів, що повинні охоплювати стратегії зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, необхідно виділити такі [7, 29]:

– формування стійкої інституційної основи для зміцнення економічної безпеки, яка буде спрямована на підвищення ключових економічних показників підприємницької діяльності, скорочення частки тіньової економіки та монополізації, а також покращення регуляторного середовища, оптимізація дозвільних і ліцензійних процедур, усунення дискримінації бізнес-структур;

– забезпечення фінансової стабільності за допомогою державної підтримки й оптимізації податкової політики;

– експортна орієнтація бізнесу і підвищення його конкурентоспроможності на міжнародних ринках, на основі впровадження відповідних стратегічних доктрин;

– створення сприятливого інвестиційного клімату шляхом посилення захисту прав інвесторів та стимулювання реальних інвестицій, що сприятиме довгостроковому розвитку підприємницького сектору;

– розвиток науково-технічного потенціалу підприємницької діяльності, за рахунок стимулювання інноваційної діяльності та покращення механізмів захисту прав інтелектуальної власності, підтримка ініціатив, що спрямовані на модернізацію технологічної бази;

– оптимізація виробничих процесів – заходи, що спрямовані на підвищення ефективності використання виробничих ресурсів і виробничих потужностей, зменшення енергозалежності, підвищення якості продукції, впровадження сучасних технологій;

– посилення енергетичної безпеки на основі стимулювання енергонезалежності суб’єктів бізнесу, диверсифікації джерел паливно-

енергетичних ресурсів, модернізації технічного переоснащення, зниження енергомісткості продукції, сприяння залученню інвестицій до паливно-енергетичного сектору;

– покращення екологічної безпеки за рахунок модернізації технологій, впровадження екологічних стандартів у діяльність підприємницьких структур, використання вторинних ресурсів, оптимізація екологічних податків;

– цифрова трансформація підприємницької діяльності – підтримка розвитку електронної комерції, зниження транзакційних витрат суб'єктів підприємницької діяльності, покращення процесів аналітики даних;

– зміцнення соціальної складової економічної безпеки на основі впровадження стандартів соціальної відповідальності бізнесу, покращення соціального захисту працівників, стимулювання розвитку людського капіталу.

Вказані напрями стратегічних змін підприємницької діяльності покликані сформувати міцне підґрунтя для забезпечення довготривалого захисту підприємницької діяльності від негативних впливів загроз і факторів небезпек, як внутрішнього, так і зовнішнього середовища та ключові конкурентні переваги.

Наступним елементом у механізмі зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є система моніторингу стану економічної безпеки. Ця система повинна бути невід'ємним елементом механізму, вона виконує важливі функції щодо контролю, оцінки стану та адаптації (трансформації) стратегій зміцнення до змін у внутрішньому і зовнішньому середовищі підприємницької діяльності. Головною метою функціонування елемента моніторингу є оперативне виявлення загроз і оцінка ефективності заходів, що розробляються для подолання чи уникнення загроз у діяльності суб'єкта. Система моніторингу повинна включати в себе набір методів моніторингу і контролю; ключові індикатори, фактори і критерії економічної безпеки підприємницької діяльності; методи прогнозування і оцінювання управлінських впливів. Розглянемо складові системи моніторингу.

1. Методи моніторингу і контролю стану економічної безпеки підприємницької діяльності та реалізація заходів щодо її зміцнення:

– регулярний оперативний контроль виконання запланованих заходів щодо зміцнення і відслідковування стану індикаторів та критеріїв економічної безпеки;

– системна перевірка стану економічної безпеки та її складових, ефективності управління механізмом та відповідності оперативних і тактичних дій стратегічним планам і цілям;

– комплексний аналіз бізнес-процесів механізму зміцнення економічної безпеки;

– стрес-оцінювання стійкості підприємницької діяльності до внутрішніх і зовнішніх загроз;

– аналіз конкурентного середовища і ключових ринкових критеріїв успіху суб'єкта підприємницької діяльності.

2. Ключові індикатори, фактори і критерії економічної безпеки підприємницької діяльності. Ці показники повинні бути систематизовані на зовнішні та внутрішні. Такий розподіл здійснено для того, щоб для кожної групи було запропоновано окремі практичні підходи для визначення їх впливу на стан економічної безпеки, і, відповідно, для кожного з них запропоновано окремі набори інструментів зміцнення. Набір факторів економічної безпеки був запропонований раніше (1.2). Щодо індикаторів і критеріїв стану економічної безпеки, відповідно до розглянутої методології, принципів, засобів, інструментів і форм зміцнення, може бути запропонована наступна багатофакторна модель (*MES*), що включає різні складові (напрями) зміцнення економічної безпеки і є функцією від них:

$$MES = f\{IB, F, E, IC, IAS, PA, EPB, LEB\}, \quad (1.3)$$

де *IB* – комплексний показник, що характеризує інституціональний рівень економічної безпеки бізнес-суб'єктів і описується набором показників;

F – комплексний показник рівня фінансової безпеки суб'єктів підприємницької діяльності;

E – комплексний показник рівня експортного потенціалу суб'єктів підприємницької діяльності;

IC – комплексний показник рівня інвестиційної привабливості;

IAS – комплексний показник рівня інноваційної активності та забезпечення науково-технологічної складової економічної безпеки;

PA – комплексний показник рівня розвитку виробництва;

EPB – комплексний показник рівня енергетичного забезпечення суб'єктів підприємницької діяльності;

LEB – комплексний показник рівня екологічності суб'єктів підприємницької діяльності.

Детально розглянемо кожну складову комплексного показника (*MES*). Комплексний субпоказник, що характеризує інституційний рівень економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності (*IB*), може бути поданий у вигляді наступної функціональної залежності:

$$IB = f\{Ns \uparrow, Ib \uparrow, Pb \uparrow, De \downarrow, Nd \downarrow, Me \downarrow, Tcb \downarrow, Tl \downarrow\}, \quad (1.4)$$

де *Ns* – кількість діючих суб'єктів господарювання на 1000 осіб населення;

Ib – коефіцієнт заміщення (відношення кількості новостворених суб'єктів до тих, що припинили діяльність);

Pb – частка прибуткових суб'єктів підприємницької діяльності;

De – частка тіньової економіки (рівень тінізації економіки до ВВП);

Nd – зафіксована кількість дискримінаційних дій, що виникають у відношеннях між суб'єктами підприємницької діяльності на всіх рівнях управління;

Me – рівень монополізації економіки;

Tcb – середній строк створення нового суб'єкта підприємницької діяльності;

Tl – середній строк отримання ліцензій та дозволів, реєстрації права власності.

Спрямування стрілок (↑ або ↓) у моделях відображають тенденції зростання або зниження відповідних показників. Цей напрямок вказує на розвиток процесу, що буде позитивно впливати на зміцнення економічної

безпеки підприємницької діяльності, а отже, визначає, у яких сферах необхідно застосовувати заходи для її посилення.

Комплексний субпоказник рівня фінансової безпеки суб'єктів підприємницької діяльності (*F*), може бути поданий як функціональна залежність від наступних змінних:

$$F = f\{Cm \downarrow, Kl \uparrow, Km \uparrow, Li \downarrow, Ps \uparrow, Dc \uparrow\}, \quad (1.5)$$

де *Cm* – середній рівень відсоткової ставки за кредитами;

Kl – умовний середній загальний коефіцієнт ліквідності;

Km – умовний середній коефіцієнт фінансової незалежності;

Li – рівень інфляції;

Ps – показник «щільності страхування»;

Dc – динаміка капіталізації підприємств.

Комплексний субпоказник рівня експортного потенціалу суб'єктів підприємницької діяльності (*E*), може бути поданий як наступна функціональна залежність:

$$E = f\{Kei \uparrow, Te \downarrow, Ee \uparrow\}, \quad (1.6)$$

де *Kei* – коефіцієнт відношення темпів росту експорту до темпів росту імпорту;

Te – середня тривалість експортних операцій;

Ee – частка експорту у ВВП (відношення обсягу експорту до ВВП).

Комплексний субпоказник рівня інвестиційної привабливості бізнес-середовища (*IC*) може бути поданий як наступна функціональна залежність:

$$IC = f\{Ii \uparrow, Al \downarrow, Ia \uparrow, Ip \uparrow\}, \quad (1.7)$$

де *Ii* – правовий рівень захищеності інтересів інвесторів (визначається експертним шляхом);

Al – коефіцієнт зносу основних засобів;

Ia – коефіцієнт відношення обсягу надходжень інвестицій до вартості основних засобів;

Ip – коефіцієнт відношення чистого приросту прямих інвестицій до обсягу ВВП.

Комплексний субпоказник рівня інноваційної активності та забезпечення науково-технологічної складової економічної безпеки підприємницької діяльності (*IAS*) може бути поданий як наступна функціональна залежність:

$$IAS = f\{Pn \uparrow, Bi \uparrow, Ksa \uparrow, Nia \downarrow\}, \quad (1.8)$$

де *Pn* – частка видів продукції та послуг, що є інноваційною, відповідно до норм законодавства;

Bi – частка суб'єктів підприємницької діяльності, що впроваджують інновації;

Ksa – коефіцієнт винахідницької активності;

Nia – кількість випадків незаконного використання права власності.

Комплексний субпоказник, що визначає рівень розвитку виробництва суб'єктів підприємницької діяльності (*PA*), може бути виражений наступною функціональною залежністю:

$$PA = f\{Pp \uparrow, Mp \downarrow, Sp \downarrow, Eo \uparrow, Lba \uparrow, Lmt \downarrow\}, \quad (1.9)$$

де *Pp* – рівень продуктивності праці;

Mp – рівень плинності кадрів;

Sp – рівень витратомісткості продукції;

Eo – рентабельність операційної діяльності;

Lba – рівень ділової активності;

Lmt – рівень розвитку матеріально-технічної та технологічної бази.

Комплексний субпоказник рівня енергозабезпеченості суб'єктів підприємницької діяльності (*EPB*) може бути поданий у вигляді наступної функціональної залежності:

$$EPB = f\{Ler \uparrow, Ller \downarrow, Ep \downarrow\}, \quad (1.10)$$

де *Ler* – рівень забезпечення паливно-енергетичними ресурсами;

Ller – рівень зносу основних засобів паливно-енергетичного комплексу суб'єктів підприємницької діяльності;

Ep – рівень енергоємності виробництва.

Комплексний субпоказник рівня екологічності суб'єктів підприємницької діяльності (*LEB*) може бути поданий у вигляді наступної функціональної залежності:

$$LEB = f\{Lept \uparrow, Lsur \uparrow, Lfpt \uparrow\}, \quad (1.11)$$

де *Lept* – частка впроваджених маловідходних та екологічно чистих технологій суб'єктами підприємницької діяльності;

Lsur – рівень використання суб'єктами підприємницької діяльності вторинних енергетичних ресурсів;

Lfpt – частка сплачених екологічних податків у загальній сумі податків.

Представлені функціональні зв'язки як загального показника, так і субпоказників можуть бути визначені на основі різних формалізованих і неформалізованих методів. Коефіцієнти при індикаторах і показниках будуть говорити про інтенсивність впливу кожного показника на стан економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності.

3. Методи прогнозування і оцінювання управлінських впливів. Аналіз динаміки зміни широкого переліку індикаторів економічної безпеки та її прогнозування потребують спеціальних методичних підходів до розроблення цих елементів системи моніторингу. Методичними підходами до розробки прогностичних моделей можуть бути такі:

– економетричне моделювання – аналіз і прогнозування динаміки на основі методів кореляційно-регресійного аналізу;

– сценарний аналіз – розроблення кількох варіантів розвитку подій та їх можливих впливів на стан економічної безпеки підприємницької діяльності;

– факторний аналіз – пошук прихованих зв'язків, змінних і визначення їх впливу на динаміку індикаторів економічної безпеки;

– експертне оцінювання – групове або індивідуальне інтуїтивне оцінювання динаміки розвитку показників економічної безпеки.

Таким чином, впровадження багаторівневої системи моніторингу в механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності дасть змогу суб'єктам не лише враховувати загрози, але і проактивно реагувати на

зміни бізнес-середовища. Повноцінне використання елементів системи моніторингу і визначення індикаторів економічної безпеки допоможе сформувати цілісну картину стану безпеки та її елементів і ефективно враховувати ризики, що дасть змогу підвищити резистентність підприємницької діяльності до збурювальних факторів і забезпечить її сталий розвиток.

Останнім елементом у концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є система оцінювання ефективності, що забезпечує аналіз результативності заходів щодо зміцнення економічної безпеки, адаптації підприємницької діяльності під нові ринкові реалії та зміни у зовнішньому і внутрішньому середовищі. Розглянемо основні задачі, які виконує система оцінювання ефективності. По-перше, це оцінювання результативності управлінських рішень, що реалізуються. Це передбачає вимірювання ефективності не тільки заходів, що приймаються, але і захисних стратегій, прийнятих для зміцнення економічної безпеки. Інформаційні зв'язки із системою моніторингу дають змогу проводити аналіз відповідності досягнутих результатів поставленим стратегічним цілям. Ключовим завданням системи оцінювання ефективності є визначення впливу управлінських рішень на стан економічної безпеки підприємницької діяльності. По-друге, ця система передбачає формування рекомендацій коригувальних та удосконалювальних впливів на важелі економічної безпеки. Це завдання системи оцінювання ефективності може бути вирішене завдяки виявленню недоліків у реалізованих заходах та формуванню нових управлінських впливів для їх вирішення. Оптимізація заходів, які спрямовані на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, а також оцінювання ефективності реалізації заходів щодо формування фінансових, інвестиційних, техніко-технологічних та екологічних важелів зміцнення економічної безпеки. По-третє, ця система передбачає, що інформація, яка отримана із системи моніторингу щодо прогнозів стану безпеки і майбутніх

управлінських впливів, буде використана для оцінювання готовності підприємницьких структур до відповідного реагування.

Система оцінювання ефективності забезпечує функцію зворотного зв'язку між елементами механізму зміцнення економічної безпеки, що дає можливість вимірювати ефективність процесів і заходів, а також впроваджувати коригувальні впливи. Ключовими завданнями коригувальної функції є такі:

– ідентифікація й аналіз відхилень, а також причин відхилень – виявлення відхилень (розривів) від запланованих цілей і факторів, що зумовили низьку результативність відповідних заходів;

– розробка альтернативних управлінських впливів – уточнення, актуалізація і модифікація стратегій та планів зміцнення економічної безпеки для зменшення розривів;

– оцінювання ефективності внесених змін – за допомогою системи моніторингу проведення оцінювання ефективності й результативності оновлених управлінських рішень та оцінювання впливу на загальний стан зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Вказані функції системи оцінювання ефективності відіграють важливу роль в адаптивних можливостях механізму зміцнення, роблячи його гнучким в умовах постійної наростаючої динаміки загроз.

Для оцінювання ефективності заходів щодо зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності доцільно застосовувати комплекс індикаторів і критеріїв (1.3–1.11), що зазначені в системі моніторингу, які охоплюють різні аспекти підприємницької діяльності та бізнес-середовища.

Враховуючи проведений огляд принципів, методології, засобів, інструментів, форм і систем концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, а також те, що впровадження і використання розробленого механізму є багатоетапним процесом, який вимагає системного підходу і чіткого планування, для його практичної реалізації, узагальнимо все викладене і подамо у вигляді функціонально-логічної схеми (рисунок 1.3).

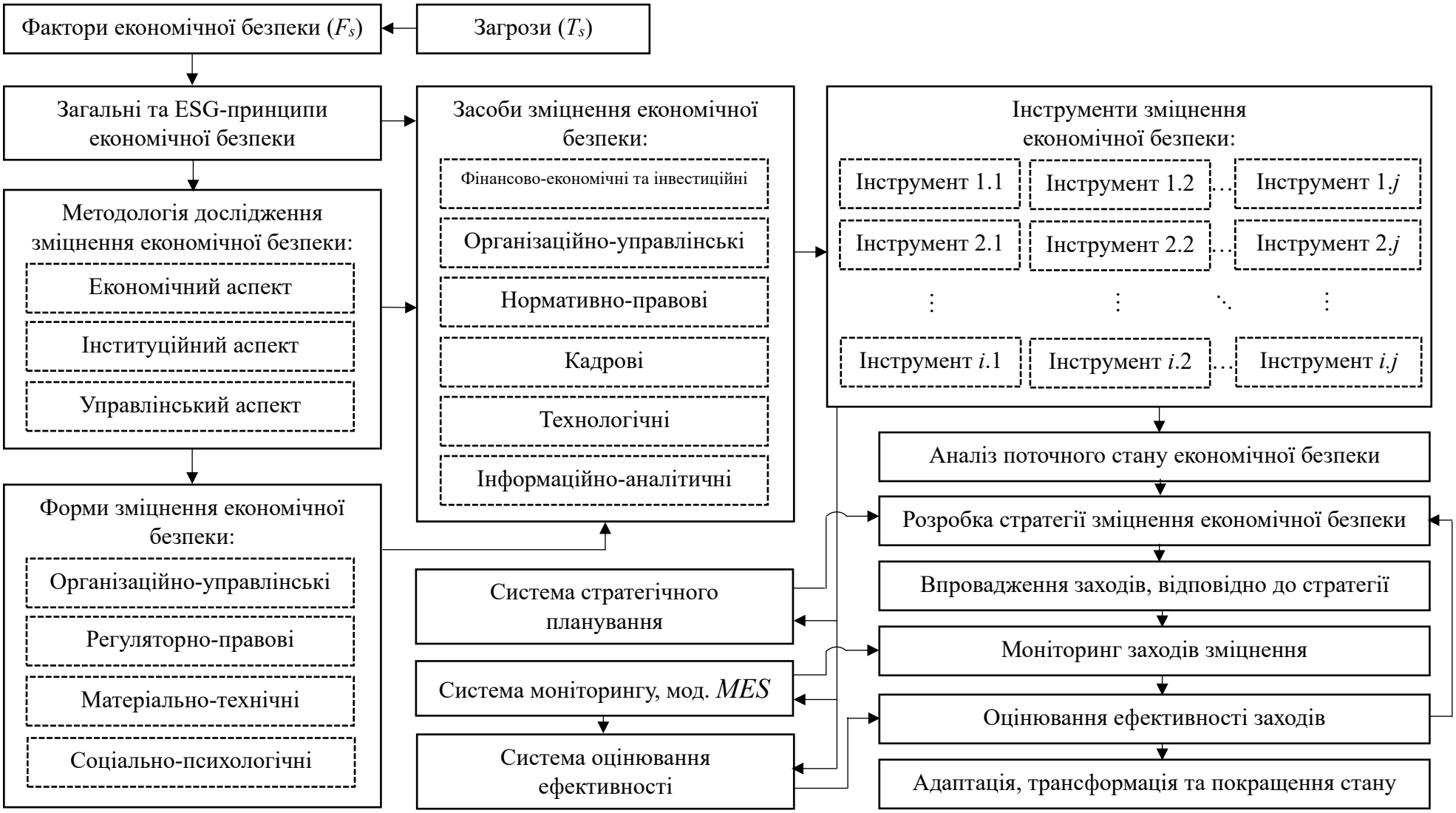

Рисунок 1.3 – Структурно-логічна схема концепції формування трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Джерело: власна розробка автора

Як видно з рисунка 1.3, реалізація трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є складним процесом, що пов'язаний з реалізацією функції, алгоритмів, методичних підходів, які формуються на різних рівнях механізму і охоплюють принципи, методологію, форми, засоби, інструменти та його елементи, які спрямовані на аналіз поточного стану, розроблення стратегій зміцнення та їх впровадження, а також моніторинг виконання і оцінювання ефективності впроваджених заходів, з метою визначення відхилень і впровадження коригуючих впливів.

Практична реалізація механізму складається з етапів аналізу стану економічної безпеки; розроблення стратегій зміцнення економічної безпеки; впровадження відповідно до обраної стратегії; моніторингу управлінських заходів; оцінювання ефективності управлінських заходів; адаптації, трансформації та покращення стану безпеки підприємницької діяльності. Розглянемо кожен із цих етапів практичної реалізації механізму:

1. Аналіз поточного стану економічної безпеки. На цьому етапі, виходячи з відповідних наявних інструментів аналізу економічної безпеки, здійснюється поточна оцінка зовнішнього і внутрішнього середовища суб'єкта підприємницької діяльності, чи групи суб'єктів, визначаються поточні та прогнозовані загрози; аналізується ресурсний потенціал суб'єкта підприємництва і його здатності протистояти загрозам. Далі інформація передається для розроблення стратегій зміцнення.

2. Розроблення стратегії зміцнення економічної безпеки. На цьому етапі, відповідно до системи стратегічного планування та інформації про стан економічної безпеки, визначаються і розробляються стратегії зміцнення. Для цього формуються цілі та напрями зміцнення економічної безпеки, будується ієрархія цілей і дій, необхідних ресурсів, визначаються строки виконання та відповідальні. Залежно від виявлених загроз обираються необхідні інструменти, методи і засоби.

3. Впровадження заходів відповідно до обраної стратегії. На цьому етапі безпосередньо реалізується обрана стратегія, що повинна охоплювати

фінансово-економічні, організаційно-управлінські, технологічні та соціально-психологічні заходи.

4. Моніторинг заходів. Відповідно до системи моніторингу проводиться систематичний контроль виконання запланованих заходів на основі обраних індикаторів.

5. Оцінювання ефективності заходів. На цьому етапі інформація про обрані стратегії, плани дій, моніторинг, наявні невідповідності між планами і діями оцінюється на предмет ефективності. Оцінювання відбувається відповідно до моделей і методів системи оцінювання ефективності. У разі виявлення неефективних дій чи наявних невідповідностей між запланованими діями і фактичними заходами інформація надається на наступний етап, чи передається на узгодження оновленої стратегії зміцнення.

6. Адаптація, трансформація та покращення стану. Останній етап передбачає постійне вдосконалення стану економічної безпеки. Відповідно до системи моніторингу, інформації про рівень ефективності заходів та оновлену стратегію, розробляються необхідні дії щодо адаптації й покращення (зміцнення) стану економічної безпеки з орієнтацією на поточний стан зовнішнього і внутрішнього середовища, чи розробляються заходи щодо радикальної трансформації бізнесу.

Підсумовуючи все викладене вище, треба зазначити, що механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності повинен не лише створювати умови для безпекового функціонування бізнесу, але й бути складовою частиною загальної системи безпеки не тільки на рівні окремих суб’єктів підприємницької діяльності, але і на регіональному та національному рівнях. Розроблена концепція є узагальненим поданням системи поглядів, підходів і положень, але формування механізму зміцнення економічної безпеки є індивідуальним для кожного суб’єкта підприємництва. Ефективність механізму визначається наявними ресурсами та фінансовими можливостями, рівнем управлінських компетенцій, підтримкою з боку держави, правовим середовищем. Структурні елементи механізму мають забезпечити

комплексний підхід до формування захисту економічної безпеки та її зміцнення. Реалізація механізму залежить від інтегрованого підходу, який повинен охоплювати елементи механізму, включаючи своєчасний аналіз, систематичний моніторинг загроз і стану суб'єкта, а також розроблення і впровадження стратегій адаптації, нейтралізації або мінімізації викликів, загроз і небезпек. Застосування розробленого трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності може стати основою для ефективного управління економічною безпекою не лише на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності, а й у масштабах галузей та національної економіки загалом.

Висновки до розділу 1

1. Визначено сучасні тенденції зміцнення економічної безпеки, які характеризуються глибокими соціально-економічними потрясіннями, спричиненими воєнними діями; економічна безпека підприємницької діяльності постає як ключовий чинник стабільності національної економіки. Визначено, що ця категорія не може розглядатися ізольовано – вона є інтегрованою багатовимірною системою, що охоплює фінансову, управлінську, інституційну, технологічну та соціальну складові. Її дослідження потребує системного підходу, який враховує динаміку зовнішніх викликів, внутрішню структуру бізнесу та його здатність до адаптації.

2. Проведений огляд наукових джерел засвідчив значну варіативність трактувань поняття економічної безпеки. Виявлено, що дослідники акцентують увагу на різних аспектах: від стану захищеності до здатності до інноваційного розвитку. Така багатогранність свідчить про складність категорії та необхідність її концептуального узагальнення. Визначено, що економічна безпека є не лише реакцією на загрози, а й активною системою управління ризиками, ресурсами та стратегічними цілями.

3. На основі узагальнення наукових підходів сформульовано авторське визначення економічної безпеки підприємницької діяльності як багатовимірної динамічної системи захисту, адаптації й розвитку суб'єктів підприємницької діяльності, що дає можливість ефективно використовувати ресурсний потенціал, передбачати стратегії функціонування, нейтралізувати та оперативно реагувати на потенційні загрози і виклики зовнішнього та внутрішнього середовища, зберігати стійку здатність до фінансової стабільності, конкурентоспроможність і довгострокове економічне зростання.

4. Проаналізовано вплив загроз і трансформаційних процесів на зміцнення економічної безпеки підприємництва, які виступають не лише дестабілізуючим чинником, а й каталізатором переосмислення стратегій економічної безпеки підприємництва. Їх вплив стимулює бізнес до впровадження інноваційних моделей управління ризиками, цифровізації операцій, диверсифікації ресурсів та адаптації до нових ринкових реалій. Саме здатність підприємств трансформуватися у відповідь на зовнішні загрози визначає їх здатність до підтримання необхідного рівня економічної безпеки, конкурентоспроможності та стійкого розвитку. Визначено роль держави у зміцненні економічної безпеки, доведено, що ефективне управління економічною безпекою підприємницької діяльності є неможливим без участі держави. Обґрунтовано, що державна політика повинна сприяти створенню оптимальних умов для розвитку підприємництва за допомогою різних засобів, економічного і правого регулювання, а також за рахунок механізмів захисту від потенційних загроз.

5. Запропоновано чітку ієрархію дефініцій, яка дає змогу систематизувати процеси, що впливають на економічну безпеку. Удосконалено сутність категорій «виклик», «ризик», «загроза» і «небезпека» в контексті зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Ієрархія ґрунтується на причинно-наслідковому зв'язку дефініцій, рівнях їх реалізації та потенційному впливі на економічну безпеку суб'єктів підприємництва, що дає можливість чітко їх систематизувати і адаптувати управлінські рішення відповідно до

стадій їх прояву. Запропонована ієрархія дає змогу розробити диференційовані механізми реагування на кожному рівні загроз.

6. Сформовано багаторівневу класифікацію загроз, що охоплює вісімнадцять параметрів, включаючи джерело, тривалість, масштаб, прогнозованість, зміст, природу, наслідки, швидкість впливу, матеріальність, можливість компенсації, тип впливу, динамічність, методи нейтралізації, системність, характер походження та ступінь реалізації. Така класифікація дозволяє не лише ідентифікувати загрози, а й розробити цільові стратегії їх нейтралізації, адаптації та управління.

7. Означено зміст концепції трансформаційного механізму, яка включає принципи оптимальності, адаптивності, інноваційності, системності, ефективності, ESG-орієнтації та синергії держави і бізнесу. Визначено, що механізм повинен охоплювати методологію дослідження, засоби, інструменти, форми реалізації, систему стратегічного планування, моніторингу та оцінювання ефективності. Такий підхід забезпечує комплексне управління зміцненням економічної безпеки підприємницької діяльності.

8. Визначено, що методологія, включена до концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, базується на інтеграції трьох ключових аспектів: економічному, управлінському та інституційному. Така тричастинна методологія дає можливість не лише аналізувати поточний стан, а й прогнозувати динаміку змін, формувати адаптивні механізми зміцнення економічної безпеки підприємницьких структур.

9. В концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності визначено шість етапів реалізації механізму: аналіз поточного стану, розроблення стратегії, впровадження заходів, моніторинг, оцінювання ефективності та адаптація. Кожен етап супроводжується застосуванням відповідних інструментів, форм та засобів. Доведено, що успішна реалізація механізму є можливою лише за умови

інтеграції внутрішніх ресурсів підприємства та зовнішньої підтримки з боку держави.

10. Визначено, що трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності може стати не лише інструментом захисту бізнесу, а і стратегічним елементом національної безпеки. Його впровадження сприятиме формуванню стійкої економічної системи, активізації підприємницької активності та забезпеченню добробуту населення. Механізм має потенціал масштабування на галузевий та державний рівні, що робить його універсальним інструментом економічного розвитку.

11. Основні наукові результати, отримані під час підготовки першого розділу дисертаційної роботи висвітлено в наукових працях [32, 33, 34, 55, 76,77].

Література до розділу 1

1. Ареф'єва О. В., Кузенко Т. Б. Планування економічної безпеки підприємств. Київ : Видавництво Європейського ун-ту, 2004. 169 с.

2. Бабіна Н. О. Глобалізаційні трансформації та економічна безпека. Ефективна економіка. №6. 2013. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2143.

3. Білик Р. Р., Філіпчук Н. В. Проблеми економічної безпеки та конкурентоспроможності регіонів в умовах децентралізації. *Регіональна економіка*. 2019. №4. С. 53–63.

4. Білошкурська Н. В., Білошкурський М. В. Теоретичні аспекти економічної безпеки підприємств. *Сталий розвиток економіки.* 2013. № 2. С. 85–89.

5. Буркальцева Д. Д. Економічна безпека підприємництва в системі безпеки національної економіки. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму.* 2016. № 1-2. С. 61–68.

6. Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія. Львів: Ліга-Прес. 2012. 388 с.

7. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Августин Р. Р., Гудзовата О. О. та інші. Механізми та функціонально-структурні інструменти забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в умовах сучасних загроз економічної безпеки : монографія. Львів: Видавництво ННВК «АТБ». 2019. 552 с.

8. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: монографія. Львів: Арал. 2008. 384 с.

9. Васильчак С. В., Маланчук М. Р. Діагностика впливу державного регулювання на економічну безпеку підприємницької діяльності. *Науковий вісник НЛТУ України.* 2009. №19 (12). С. 197–202.

10. Васюта В., Чорновол Н., Горбунова М. Роль підприємницької діяльності в розвитку національної економіки. Галицький економічний вісник *Тернопільського національного технічного університету.* 2022. №78(5-6). С. 130–137.

11. Верхоглядова Н. Особливості управління безпекою підприємницької діяльності в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство.* 2022. № 39. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-56.

12. Вівчар О. Загрози економічній безпеці суб'єктів логістичної діяльності в сучасних умовах та засоби їх нівелювання. *Актуальні проблеми правознавства*. №3. 2024. С 28–35.

13. Власюк О.С. Економічна безпека України в умовах ринкових трансформацій та антикризового регулювання. Київ: ДННУ «Акад. фін управління». 2011. 474 с.

14. Воронюк Є. В., Чепелюк М. І. Інституціональний підхід до формування економічної безпеки підприємницької діяльності в Україні та світі. 2019. *Бізнес Інформ.* №9. С. 86–91.

15. Гапоненко О. Є., Степуріна С. О., Павленко О. К. Прийняття рішення про підприємницьку діяльність на основі підприємницької ідеї. *Бізнес Інформ.* 2021. №9. С. 152–157.

16. Господарський кодекс України: від 16.01.2003 № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text (дата звернення: 25.02.2023).

17. Громоздова Л. В., Ілляшенко І. О., Довгенко Я. О., Царук В. В., Юрченко К. М. Методологія оцінки економічної безпеки підприємництва на різних рівнях ієрархії управління економікою. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку.* 2022. №28. С. 30–38.

18. Деркач В. В. Культура підприємницької діяльності. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка.* 2005. №25. С. 226–228.

19. Дехтяр Н. А., Дейнека О. В. Фінансово-економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення. *Стратегії економічного розвитку: держава, регіон, підприємство: колективна монографія*. / ред. К. С. Шапошникова. Херсон, 2015. Т. 2. С.1–17.

20. Дикань В. Л. Воловельська І. В., Маковоз О. В. Економічна безпека підприємства. Харків : УкрДАЗТ, 2011. 284 с.

21. Дядін А. С. Дефініція категорії підприємницька діяльність. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг.* 2017. № 1. С. 62–72.

22. Економіка підприємства / за ред. С. Ф. Покропивного. Київ : КНЕУ, 2001. 528 с.

23. Єфімова Г. В., Марущак С. М. Визначення категорій економічна безпека підприємства і безпечний розвиток підприємства. *Бізнес Інформ*. 2013. №11. С. 8–13.

24. Живко З. Б. Підходи до тлумачення понять підприємництво та підприємницька діяльність через призму функцій економічної системи.

Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2012. № 9. С. 31–34.

25. Жигірь А. А. Сутність підприємництва та чинники його економічного розвитку. *Інвестиції: практика та досвід.* 2015. №20. С. 28–33.

26. Жилінська О., Мельничук О., Антонюк Л., Гуменна О. та інші. УКРАЇНА 2030: доктрина збалансованого розвитку. Львів: Кальварія. 2017. — 164 с.

27. Зайченко В. В., Коваленко С. В. Економічна безпека підприємства: сутність та основні складові. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2013. Вип. 23. С. 410–414.

28. Зайченко К. С., Алєксєєв В. В. Економічна безпека підприємницьких структур: роль та її підсистеми. *Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку: матеріали VII Міжнар. наук. Конф. (17 травня 2024 року). Одеса: Національний університет «Одеська політехніка».* 2024. С. 69–71.

29. Заяць Р. В. Форми господарювання та підприємницька діяльність. Економіка. Фінанси. *Менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2015. № 2. С. 60–67.

30. Івончак І. О. Вплив деструктивних чинників на економічну безпеку підприємницької діяльності. *Науковий погляд: економіка та управління.* 2021. № 4 (74). С. 42–46.

31. Івончак І. О. Особливості забезпечення економічної безпеки підприємництва в Україні. *Інтелект XXI.* (2020). № 2. С. 75–80.

32. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Вплив економічних трансформацій на зміцнення безпеки держави та суб’єктів господарювання. *Сучасні фінансові, обліково-аналітичні та податкові інструменти трансформації бізнес-середовища*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 9–10 груд. 2021 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2021. С. 121–124.

33. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Механізми зміцнення та основні функціональні цілі економічної безпеки підприємницької діяльності.

Економіка та суспільство. 2024. Випуск №65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-59.

34. Калінеску Т. В., Ревенко Д. С., Підмогильний С. С. Парадигма формування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. 2021. *Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал*. 2021. № 3 (43). С. 35–41. DOI: https://doi.org/10.32620/cher.2021.3.04.

35. Калініченко О. В. Зовнішні та внутрішні загрози економічній безпеці України. *Інтелект XXI.* 2024. №2. С. 25–35.

36. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект : навчальний посібник. Київ : Атіка. 2005. 432 с.

37. Ковальська Л., Голій О., Голій В. Економічна безпека підприємства: сутність, структура та механізм забезпечення. *Економічний форум.* 2023. №1(1). С. 126–137.

38. Козаченко Г. В., Арзуманян А. С. Підприємництво та підприємницька діяльність: зміст категорій. *«Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування.* 2019. № 2 (88). С. 28–35.

39. Кондратенко Н. О., Трембач Р. П. Теоретико-методичні основи управління фінансово-економічною безпекою суб'єктів підприємницької діяльності. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка».* 2024. № 34 (62). С. 56–61.

40. Корнієнко Т. О. Економічна безпека підприємства як категорія економічної науки. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки.* 2012. № 4. С. 69–75.

41. Коротич О. Б., Орел Ю. Л., Рябічко О. В. Підприємництво як соціально-економічне явище. *Теорія та практика державного управління.* 2010. №4. С. 211–216.

42. Крегул Ю.І., Банк Р.О. Безпека підприємницької діяльності в Україні: адміністративно-правовий аспект : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2015. 240 с.

43. Крилов Д. В. Характеристика загроз економічній безпеці підприємства в сучасних умовах. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління.* 2024. (13). https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-13-04-07.

44. Лазебник Л. Л. Побудова системи підприємницької безпеки. *Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні перспективи підприємництва».* Ірпінь. Державний податковий університет. 2022. С. 15–17.

45. Літературознавча енциклопедія. Авт.-уклад. Ковалів Ю. Київ: ВЦ «Академія», Том 1. 2007. 608 с.

46. Ляшенко О. М. Аналітичний огляд сучасних підходів до визначення сутності економічної безпеки підприємства. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки.* 2014. № 1. С. 254–263.

47. Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія. Київ: Лібра, 2003. 280 с.

48. Мазур Ю. В., Антоненко С. М. Загрози втрати економічної безпеки підприємства в сучасних умовах господарювання. *Матеріали II Міжнар. наук.-практич. конф. «Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу»*, Київ МАУП. 2024. С. 328–332.

49. Марченко В., Усик О. Зовнішні та внутрішні загрози фінансової та економічної безпеки підприємств. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2025. №338(1) С. 329–333.

50. Матвієнко-Біляєва Г. Л. Економічна безпека сучасного бізнесу в умовах діджиталізації. *Економіка. Фінанси. Право.* 2022. №4. С. 24–30.

51. Метеленко Н. Г. Оглобліна В. О. ESG-принципи та сталий розвиток бізнесу. збірник тез. *Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Відновлення України та її регіонів в контексті глобальних трендів: управління, адміністрування та забезпечення»*. 2023. Запоріжжя. С. 299–301.

52. Микитюк О. Л. Теоретико-методичні засади економічної безпеки суб'єктів господарювання. *Причорноморські економічні студії.* 2017. №18. С. 45–50.

53. Мішин, О. Ю., Мішина, С. В. Сутність поняття економічна безпека підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості.* 2012. №38. С. 86–92.

54. Мозговий Є. Smart-технології в підприємницькій діяльності. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences.* 2024. № 332(4). С. 119–124.

55. Підмогильний С. С. Забезпечення ефективності підприємницької діяльності завдяки виконання функцій зміцнення економічної безпеки. *Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика*: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 30 груд. 2024 р. / Класичний приватний університет, 2024. С. 315–318.

56. Потюк В. М. Зарубіжний досвід формування економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності. *Причорноморські економічні студії*. 2019. №38 (1). С. 140–146.

57. Пухальська Г. В., Христич Г. О. Економічна безпека підприємства: сутність та її складові. *Вісник Хмельницького національного університету.* 2008. Т. 1, №6. С. 197–200.

58. Ревак І. О. Інструменти зміцнення економічної безпеки сектору іт України. *Ефективна економіка.* 2018. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6477.

59. Редьква О. З., Башинська М. І. Основні форми і методи забезпечення економічної безпеки машинобудівного комплексу. *Глобальні та національні проблеми економіки.* 2016. №13. 184–188.

60. Рибальченко Л. В., Рижков Е. В., Тютченко С. М. Безпека підприємництва : монографія. Дніпро: Видавець Біла К. О. 2020. 180 с.

61. Салдан І. О., Садовський Т. А., Сорока В. А., Дубик А. О., Пуш, З. І. Економічна безпека підприємницької діяльності в умовах діджиталізації. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна і юридична.* 2023. №36. С. 401–407.

62. Сергієнко О. А., Кизлюк О. А., Чернов О. О. Структурне факторне дослідження загроз економічній безпеці галузі в контексті стратегічних інноваційних рішень. *Проблеми економіки.* 2024. №2(60). С. 272–286.

63. Сидоров О. А., Мірошніченко, М. В. Ідентифікація загроз економічній безпеці промислових підприємств. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матеріали VIII Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Дніпро, 15 бер. 2024 р.). Дніпро: ДДУВС. 2024. Ч. ІІ. С.261–262.

64. Сосновська О. О., Житар М. О. Економічна безпека підприємства: сутність та ознаки забезпечення. *Облік і фінанси.* 2018. №3. С. 124–132.

65. Сосновська О. О., Житар М. О. Елементи методології управління економічною безпекою підприємства. *Бізнес Інформ.* 2020. № 10. С. 204–213.

66. Трембач Р. Фінансово-економічна безпека як запорука ефективного функціонування суб'єктів підприємницької діяльності. *Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Стратегічні пріоритети менеджменту і адміністрування у повоєнний період»*. 2024. С. 76–77.

67. Урба С. І., Івончак І. О. Економічна безпека підприємництва як об'єкт теоретико-методологічного аналізу. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво.* 2018. № 4. С. 78–86.

68. Фалович А. Дослідження сучасних напрямків визначення сутності економічної безпеки підприємства. *Соціально-економічні проблеми і держава.* 2013. № 1. С. 271–278.

69. Філософський енциклопедичний словник. За ред. В. І. Шинкарука / НАН України, Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди. Київ: Абрис, 2002. 742 с.

70. Чернега І. І. Теоретична інтерпретація сутності підприємницької діяльності. *Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки.* 2017. № 3. С. 302–309.

71. Чорна О. А. Спрямованість на сталий розвиток як чинник трансформації управління на підприємствах. *матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. «Глобальна безпека та асиметричність світового господарства в умовах нестабільного розвитку економічних систем»*. Кропивницький. 2023. С. 514–517.

72. Чубукова О. Ю., Воронкова Т. Є. Система економічної безпеки (екосестейт): сутність, структура. *Ефективна економіка.* 2014. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3169.

73. Шацька З. Я. Сутність дефініції поняття підприємницька структура та підходи до її трактування. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки.* 2018. №6. С. 111–123.

74. Шелухін О. М. Про поняття економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності. *Матеріали Міжнар. наук.-практичної конф. «Правова доктрина: міжнародний досвід та практична реалізація в Україні».* Маріуполь: МДУ. С. 376–378.

75. Шкарлет С. Теоретичні основи формування економічної безпеки підприємств. *Сіверянський літопис.* 2007. С. 161–171.

76. Calinescu T., Pidmohylnyi S. Determination of modern tendencies of economic security strengthening of entrepreneurial activity. *Management and Education.* 2022. Vol 18. Issue 1. P. 7–12. Режим доступу: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol18_2022/b1_v18.pdf.

77. Calinescu T., Pidmohylnyi S. Evaluation of efficiency the transformation mechanisms implementation of strengthening the entrepreneurship economic security. *Management and Education.* 2023. Vol 19. Issue 1. P. 7–12. Режим доступу: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol19_2023/b1_v19.pdf.

Розділ 2. АНАЛІТИКО-МЕТОДИЧНИЙ БАЗИС ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

2.1. Виявлення чинників трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Складність, динамічність і високий ступінь невизначеності сучасних економічних процесів призводять до трансформації бізнес-середовища, актуалізуючи питання зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, адже здатність суб'єктів підприємницької діяльності адаптуватися до змін та нейтралізувати загрози стає, в цих умовах, важливим практичним завданням. На трансформаційні процеси в механізмах економічної безпеки підприємницької діяльності впливає численна кількість факторів, які було частково описано в першому розділі дисертаційної роботи. Ідентифікація ключових факторів, що є причинами загроз, є необхідною передумовою для розроблення ефективних механізмів зміцнення економічної безпеки, особливо для розвитку інструментів щодо нейтралізації та запобігання негативним наслідкам та небезпекам. Тому в цьому підрозділі необхідно розкрити головні причини трансформаційних процесів, що впливають на стан економічної безпеки підприємницької діяльності.

Дослідження детермінант трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки дасть змогу розробити науково обґрунтовані підходи до удосконалення стратегій нейтралізації та зменшення впливу зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих факторів на діяльність суб'єктів підприємництва. Особливої уваги у вирішенні описаних задач у рамках цієї частини дисертаційної роботи заслуговує розроблення методичних основ ідентифікації й аналізу інтенсивності впливу внутрішніх і зовнішніх факторів, що формують загрози для підприємницької діяльності та можуть змінювати її безпекові механізми.

Підприємницька діяльність зазнає суттєвого впливу широкого спектра як негативних, так і позитивних змін, різних за інтенсивністю, більшість з яких зумовлена глобальними зрушеннями в економіці, суспільстві та державі. Вони можуть мати як національний характер, так і наднаціональний – міжнародний чи світовий. Динамічний розвиток технологій, посилення регуляторного тиску, зміни у структурі ринку праці та інші зміни вимагають від суб'єктів підприємницької діяльності не лише адаптації до нових умов господарювання і проактивного підходу, але і повної зміни системи управління економічною безпекою, включаючи механізми її зміцнення. З огляду на це виникає нагальна потреба у глибокому і ретельному аналізі головних причин трансформаційних процесів, які визначають умови функціонування підприємницького сектору та справляють значний вплив на економічну безпеку. Аналіз цих процесів, їх прояв і вплив на підприємницьку діяльність дасть можливість окреслити напрями удосконалення механізму економічної безпеки і мінімізувати потенційні загрози, що генерують ці процеси, а в деяких випадках – використати можливості, що вони несуть. Виділимо і детально розглянемо процеси, що впливають на трансформаційні зміни у підприємницькій діяльності та механізми зміцнення її економічної безпеки.

Наукове узагальнення досліджень [11, 19, 26, 29, 31, 33, 34, 41, 52] і власні дослідження автора дають змогу виділити наступні процеси трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності:

– цифровізація й автоматизація;

– кібербезпека і захист інформації;

– регуляторні зміни та державна політика;

– глобалізація та інтеграція на міжнародні ринки;

– зміни структури ринку праці та міграційні процеси;

– посилення екологічної й соціальної відповідальності.

Вочевидь, трансформаційні процеси, що впливають на механізми зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, мають різну природу і формуються під впливом як глобальних тенденцій, тобто є наслідком

змін у світовому господарстві, так і внутрішньонаціональних стимулів, що є характерними для економіки України, наприклад, повномасштабною війною, внутрішніми соціально-економічними проблемами та регуляторними процесами. Для розуміння напрямів подальших досліджень і розкриття їх впливу на економічну безпеку підприємницької діяльності класифікуємо трансформаційні процеси за джерелами походження:

1. Трансформаційні процеси, що викликані світовими кризами:

– цифровізація й автоматизація – є загальносвітовим явищем, що впливає на всі сфери як міжнародного, так і національного бізнесу;

– кібербезпека і захист інформації – масштабне впровадження цифрових технологій посилює рівень кіберзагроз та інформаційної безпеки, що стало одним з головних викликів у міжнародному бізнес-середовищі;

– глобалізація та інтеграція на міжнародні ринки – все більше бізнес-структур користуються стратегією інтернаціоналізації, що стимулює розвиток міжнародної торгівлі та участь підприємств у глобальних ланцюгах цінності, що вимагає адаптації до міжнародних стандартів, фінансових ризиків і загроз посилення конкуренції;

– посилення екологічної й соціальної відповідальності – загальносвітова орієнтація бізнесу на забезпечення сталого розвитку, відповідального споживання, дотримання і посилення екологічних та соціальних норм вимагає від суб'єктів підприємницької діяльності адаптації до цих норм і стандартів;

– нестабільність світової фінансової системи – посилення впливу на міжнародну торгівлю, зменшення глобальних фінансових та інвестиційних потоків, створення дефіциту фінансових ресурсів для розвитку підприємницької діяльності.

2. Трансформаційні процеси, що викликані національною специфікою економічних, соціальних і політичних ініціатив:

– регуляторні зміни та державна політика – зміна правового поля, законодавчі ініціативи, програми підтримки бізнесу, тіньовізації економіки,

високий рівень корумпованості є основними факторами, що впливають на трансформацію механізмів зміцнення економічної безпеки;

– структурні зміни ринку праці – демографічні виклики, зміна в попиті на робочу силу, внутрішні міграційні процеси і масштабна еміграція населення, формування нових форм зайнятості – все це впливає на економічну безпеку бізнесу.

Розглянемо детально перераховані трансформаційні процеси, проаналізуємо їх вплив на зміну механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Сьогодні цифровізація й автоматизація є головним драйвером змін у світовій економіці, що сприяє трансформації методів підприємницької діяльності (зміни бізнес-моделей), як поява нових, так і перехід у цифрове середовище існуючих видів бізнесу, підвищує ефективність бізнес-процесів, дає можливість оптимізувати витрати і збільшити продуктивність. Дослідження [50] дають змогу стверджувати, що впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій на різних підприємствах дозволяє покращити бізнес-процеси у 79 % випадках; так впровадження інформаційних технологій у всі сфери бізнесу ведуть до значних позитивних змін у всіх бізнес-процесах підприємств (від 85 % до 92 % випадків впровадження). Найбільший вплив цифровізації на бізнес-процеси підприємницьких суб'єктів пов'язаний з їх прискоренням; цей вплив був суттєвим у великих компаніях. Існує значна системна залежність між обсягом виручки суб'єктів бізнесу та інтенсивністю позитивних змін у їх бізнес-процесах [50].

Дослідження, проведені McKinsey & Company [38], впровадження цифровізації і цифрового співробітництва може підвищувати продуктивність праці на 20–30 % в процесах, що передбачають інтенсивну співпрацю, управління постачальниками і технічним обслуговуванням. Цифровізація процесів обслуговування в капіталомістких галузях дає змогу скоротити витрати на 10–15 % і на 2–3 % скоротити простої.

Серед ключових стратегічних імперативів цифрової трансформації для бізнесу треба виділити [67]:

– наявність цифрових активів (цифрової інфраструктури, сховищ даних і відповідні інформаційні технології);

– цифрову гнучкість – здатність суб'єктів бізнесу відчувати і використовувати ринкові можливості, що надаються цифровізацією;

– можливості цифрових мереж – можливість об'єднання всіх учасників ринкових відносин і ринкових користувачів;

– можливості аналітики великих даних – здатність отримувати і обробляти великі дані для прийняття рішень стає однією з вирішальних конкурентних переваг.

За даними дослідження KPMG [51], 94 % українських підприємств впроваджують цифрові технології у масштабах всієї компанії, 6 % охоплюють тільки окремі бізнес-процеси. Впроваджували цифрові технології 99 % суб'єктів бізнесу, тому що це було визначено довгостроковою стратегією. Більшості підприємств (76 %) це дало зменшення операційних витрат і збільшення прибутку від операційної діяльності, для 68 % суб'єктів бізнесу це дало можливість залучити нових клієнтів, для 63 % компаній впровадження цифрових технологій дало змогу підвищити ефективність управління, а для 62 % – підвищити конкурентоспроможність і впізнаваність бренду. Серед ключових бізнес-процесів, де були впроваджені цифрові технології, можна виділити операційну діяльність, IT-інфраструктуру, управління продажами, фінанси, маркетинг, управління персоналом, управління ланцюгами постачань [51]. До основних тригерів цифрової трансформації українській бізнес відніс: оптимізацію витрат завдяки аналітичним рішенням (90 %); віддалену роботу (67 %); автоматизацію робочих процесів (61 %) і вдосконалення ланцюгів постачань (49 %). Напрями перспективних технологій, що будуть впроваджені суб'єктами українського бізнесу протягом найближчих двох років, представлені на рисунку 2.1.

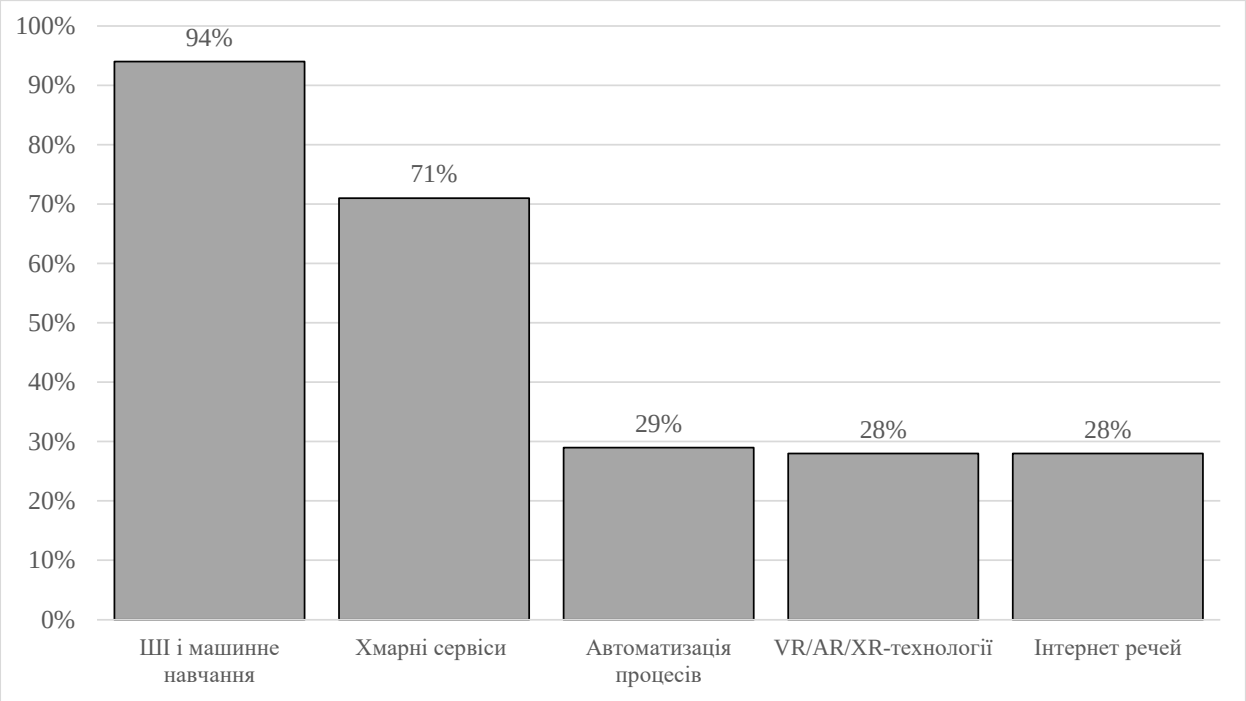

Рисунок 2.1 – Оцінка перспектив впровадження технологій цифровізації у власну діяльність суб'єктами підприємництва в найближчі два роки (частка від описаних підприємств, %)

Джерело: за даними [51]

Також, у дослідженні [51] зазначено, що підприємці оцінили можливі виклики, що пов'язані з цифровою трансформацією бізнесу:

– недостатня кількість ІТ-фахівців – 49 %;

– складність оцінки віддачі інвестицій – 46 %;

– складнощі із впровадженням через спротив працівників –34 %;

– спрямування зусиль на збереження поточного бізнесу – 34 %;

– загроза кібербезпеці – 32 %;

– недостатня фінансова спроможність – 29 %;

– ризик вразливості бізнесу через недостатній рівень впровадження технологій – 26 %.

За даними дослідження «Індексу розвитку електронного урядування» 2024 року, що було здійснено ООН, Україна посіла 30-е місце серед 193 країн світу [66]. Найбільший позитивний вплив на індекс справили субіндекси

«Онлайн сервіси» та «Телекомунікаційна інфраструктура». Порівняно з попереднім роком Україна підвищила свій рівень на 16 позицій. Але, як свідчать результати дослідження [66] щодо вимірювання цифрової трансформації регіонів України в 2023 році, на основі розрахунку індексу, який включає 8 субіндексів, 28 індикаторів та 88 показників, між регіонами існує значний розрив у рівні цифровізації. Так, в 2023 році найбільший індекс цифрової трансформації мали наступні регіони: Дніпропетровська (0,908), Львівська (0,891), Полтавська (0,833), Волинська (0,831), Тернопільська (0,827) і Харківська області (0,787). Найменший рейтинг мали: Херсонська (0,316), Запорізька (0,289) і Сумська області (0,178), що скоріш за все пов'язано з активними військовими діями на території цих областей. Це свідчить про значний дисбаланс у рівні цифровізації між регіонами, а саме про ступінь їх залученості до інтеграції цифрових технологій, готовності інфраструктури і підтримки з боку влади.

Сьогодні одним з найактуальніших драйверів цифрової трансформації є штучний інтелект, який стрімко розвивається і радикально змінює більшість сфер людської діяльності, проникаючи в усі сфери життя. Він впливає не тільки на ефективність різних процесів, але і сприяє формуванню нових інтелектуальних можливостей, оптимізує навчальні процеси та стимулює створення інновацій. Важливою складовою його впровадження є його потенційний вплив на підприємницьку діяльність і зміцнення її економічної стабільності.

На думку експертів Технологічної ради і Глобального інституту McKinsey [53], генеративний штучний інтелект спроможний накопичити нові цінності для бізнесу і потенційно впливати на продуктивність праці. За даними цього дослідження штучний інтелект зможе сформувати прогнозовану додану вартість у світовій економіці в розмірі від 2,6 до 4,4 трильйона доларів США щорічно (рисунок 2.2). Приблизно 75 % цінності, яку зможе сформувати штучний інтелект, буде припадати на взаємодію з клієнтами, цифровий маркетинг і комерцію, розроблення програмного забезпечення і сектор

наукових розробок. Технології та додатки штучного інтелекту мають високий потенціал повністю змінити «анатомію роботи», розширюючи можливості для працівників за рахунок автоматизації багатьох рутинних операцій. Цей потенціал можливостей зміни «анатомії роботи» оцінюється в 60–70 % робочого часу працівника. Очікується, що потенційний вплив штучного інтелекту може охопити близько 850 видів професій. Технології генеративного штучного інтелекту зможуть забезпечити світове зростання продуктивності праці на 0,1–0,6 % в рік упродовж терміну до 2040 року, а його об'єднання з іншими технологіями зможе збільшити щорічну продуктивність на 0,5–3,4 %. Завдяки зростанню продуктивності праці за рахунок використання штучного інтелекту, його потенціал цінності для світової економіки може скласти 17,1–25,6 трильйона доларів США на рік (рисунок 2.2) [53].

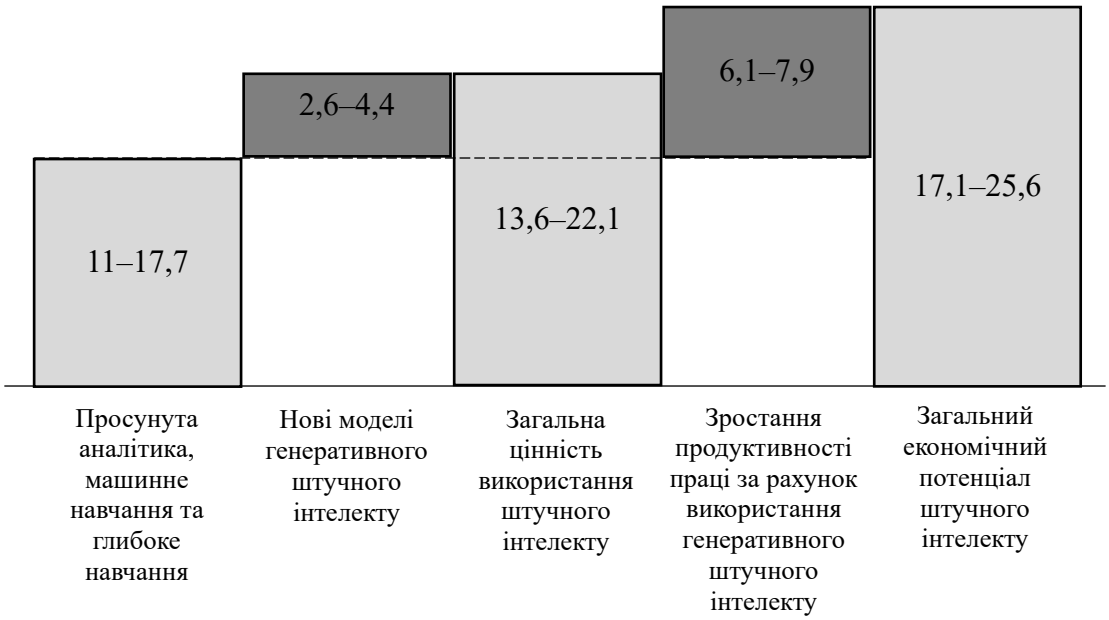

Рисунок 2.2 – Оцінка потенціалу цінності генеративного штучного інтелекту, інших видів штучного інтелекту та аналітики на світову економіку (трлн дол.)
Джерело: за даними [53]

До найбільших ризиків, що пов'язані зі штучним інтелектом, можна віднести:

– адаптація робочої сили і формування нових навичок щодо роботи зі штучним інтелектом;

– кардинальна зміна основних бізнес-процесів;

– порушення інтелектуальної власності;

– кардинальна зміна чи зникнення деяких професій, значний вплив на ринок праці;

– порушення конфіденційності та бізнес-інтересів;

– порушення безпеки через використання штучного інтелекту для кібератак;

– шкідливість контенту, що створює штучний інтелект (його упередженість і стереотипність);

– екологічні проблеми, що пов'язані зі штучним інтелектом (навчання однієї мовної моделі може призвести до викиду приблизно 315 тонн вуглекислого газу) [53].

Але треба зазначити, що цифровізація та штучний інтелект несуть значні виклики, зокрема у сфері кібербезпеки, що є наступним глобальним процесом, який впливає на трансформацію механізмів економічної безпеки підприємницької діяльності. Важливість управління кібербезпекою зростає одночасно з технічним розвитком. Зростання кількості кіберзагроз вимагає від суб'єктів підприємницької діяльності впровадження сучасних систем захисту і систем моніторингу кіберризиків, що повинні стати елементами механізму захисту економічної безпеки підприємства. За даними дослідження PwC «Global Digital Trust Insights» [57] 66 % керівників компаній з 77 різних країн світу вважають кіберризики головними ризиками; також більшість керівників вважають, що кількість атак буде зростати. Тільки 2 % компаній впровадили заходи щодо забезпечення кіберстійкості у всіх сферах діяльності. За оцінками експертів [58] середня вартість витоку даних становить 3,3 млн доларів США; ці загрози найчастіше пов'язані з хмарними технологіями зберігання інформації – 42 %, зломом і витоком даних – 38 %, атаками на продукти, що підключені, – 33 %, програмами-вимагачами – 27 %, а в майбутньому більшість атак буде пов'язана з генеративним штучним інтелектом, оскільки він розширює поверхність кібератак – так вважає 67 % керівників. Кількість

кіберзагроз та їх ландшафт стає більшим і непередбачуваним із кожним роком, тому оцінювання кіберризиків стає однією з головних задач; це є 88 % пріоритетів інвестицій у кібербезпеку [57].

За даними Департаменту кіберполіції Національної поліції України [24] у 2024 році було зафіксовано 2,5 тис. кіберзлочинів, знешкоджено 57 організованих груп, які вчинили більше 1000 злочинів. Потерпілим відшкодовано 168,6 млн грн, тобто 42,5 % від суми всіх збитків. Найбільшими загрозами у кіберпросторі залишаються:

– фішингові додатки і сайти;

– протиправний контент;

– онлайн-шахрайство;

– викрадення даних;

– втручання у роботу сайтів (кібератаки) [24].

За даними огляду ринку кібербезпеки в Україні [48] основними секторами, що піддаються кібератакам, є:

– уряд і місцеві влади;

– сектор безпеки і оборони;

– телекомунікації та ІТ;

– медіа;

– енергетичний сектор;

– логістика і транспорт;

– банківська сфера.

Кількість кіберінцидентів зростає з кожним роком (рисунок 2.3), наприклад, в 2022 році було зареєстровано 2194 кібератаки, а в 2023 році – вже 2544; також зростають і втрати, що пов’язані з кібератаками [48].

Український ринок кібербезпеки оцінювався в 2024 році в розмірі 138 млн доларів США; він виріс у 4 рази за останні 8 років. За прогнозами зросте ще на 50 % до 2029 року, але частка України на світовому ринку кібербезпеки залишається незначною та складає приблизно 0,07 % [48].

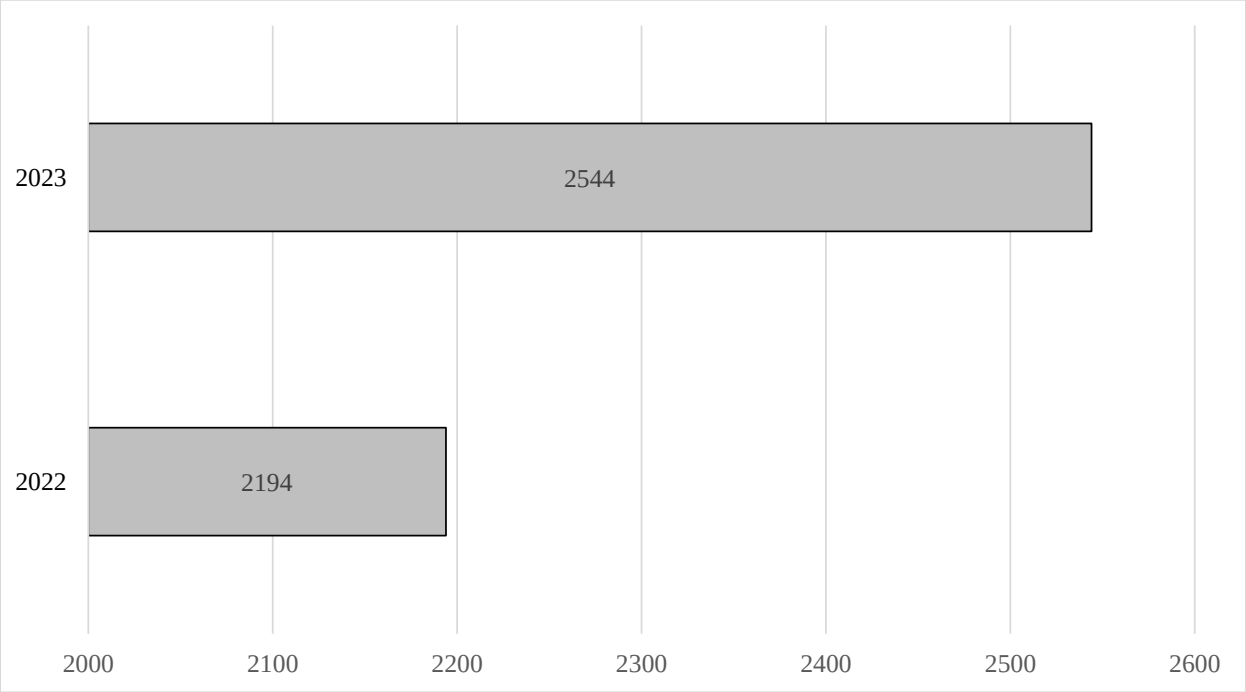

Рисунок 2.3 – Кількість зареєстрованих кіберінцидентів в Україні
Джерело: за даними [48]

Основними внутрішніми викликами, що пов’язані з кібербезпекою, є [48]:

– збільшення частоти, масштабів і складності кібератак, що пов’язані з війною;

– необхідність впровадження негайних рішень, що пов’язано із загрозами масштабних кібератак;

– нестача кадрів (обмеженість спеціалістів), що можуть працювати у галузі кібербезпеки;

– відсутність системного фінансування галузі (несприятливий інвестиційний клімат ускладнений війною і необізнаністю інвесторів у сфері кібербезпеки);

– фрагментація пропозицій на ринку щодо системних рішень з кібербезпеки;

– незадовільне правове регулювання галузі;

– значна залежність ринку і забезпечення кібербезпеки закордонних постачальників та виробників.

Кібербезпека та захист інформації набувають особливого значення сьогодні, в умовах постійних загроз вчинення кіберзлочинів відносно суб'єктів підприємницької діяльності. Ризики витоку конфіденційних даних можуть коштувати суб'єктам бізнесу не тільки репутаційних втрат, але і значних фінансових. Глобальна цифрова трансформація бізнесу передбачає необхідність розроблення надійних механізмів інформаційної безпеки із застосуванням сучасних криптографічних технологій, багаторівневого захисту та політик управління кіберризиками. Недостатня увага до кібербезпеки з боку суб'єктів підприємницької діяльності може у значній мірі вплинути на загальний стан їх економічної безпеки.

Наступним видом процесу, що трансформує механізми економічної безпеки підприємницької діяльності, є регуляторні зміни і державна політика. Регуляторні зміни і державна політика є вкрай важливою групою факторів, які безпосередньо створюють інституційні засади ведення бізнесу та напряму впливають на економічну безпеку підприємницької діяльності. Постійні законодавчі ініціативи, посилення податкового контролю і впровадження фінансових регламентів змушують підприємницькі структури адаптуватися до цих змін і переглядати свої бізнес-портфелі, стратегії розвитку, зміцнюючи механізми економічної безпеки. Ефективна державна політика може сприяти підвищенню економічної безпеки бізнесу. Однак значно зрегульоване правове середовище ведення бізнесу може створити значні перешкоди для його функціонування і розвитку.

Відповідно до проєкту Світового банку «Глобальні індикатори регуляторного врядування» [68], в якому досліджується, як уряди різних країн взаємодіють із громадськістю для законотворення, що безпосередньо впливають на нього. Цей проєкт передбачає розрахунок індексу, що оцінює потенційний вплив нових законодавчих актів на економіку, суспільство та навколишнє середовище, Україна отримала загальну оцінку 3 бали, з 5 максимальних; наприклад, найближчі сусіди отримали такі оцінки: Польща –

5 балів; Угорщина – 4,47; Словаччина – 4; Румунія – 3,5; Молдова – 4,75, що свідчить про незадовільний стан регуляторного середовища в Україні.

В іншому дослідженні «Опитування підприємств» (WBES) [69], що проводилось Світовим банком у 2019 році й охоплювало різні аспекти бізнес-середовища, зокрема доступність до фінансування, рівень корупції, стан інфраструктури та продуктивність підприємств і є інструментом для формування ефективної політики та оцінки умов ведення бізнесу на глобальному рівні. В цьому дослідженні було оцінено найбільші перешкоди у бізнес-середовищі для компаній, що функціонують в Україні; до них відносяться: політична нестабільність (25,4 %), корупція (17 %), обмежений доступ до фінансування (13,9 %), податкові ставки (12,5 %). Більш детально рейтинг перешкод подано на рисунку 2.4.

Рисунок 2.4 – Рейтинг найбільших загроз, що існують у бізнес-середовищі для суб'єктів підприємницької діяльності в Україні (% опитаних компаній, що вважають вказану проблему найбільшою перешкодою)

Джерело: за даними [69]

За даними дослідження «Оцінка безпеки ведення бізнесу в Україні у 2024 році» [61] 61% опитаних власників підприємницьких структур оцінили бізнес-

клімат як «вкрай негативний» і «негативний», а 38 % респондентів оцінили як «задовільний» і тільки 1 % як «добрий», в 2023 році на оцінку «добре» оцінили 6 % респондентів. До основних кризових ситуацій, з якими стикається бізнес, відносяться: мобілізація, відтік кадрів, незаконні дії державних органів, корупційні прояви, незаконні дії правоохоронних органів, кібератаки, руйнування інфраструктури та конкурентні дії (рисунок 2.5).

Рисунок 2.5 – Кризові ситуації (загрози), з якими стикалися опитані представники українського бізнесу в 2024 році (% опитаних компаній)

Джерело: за даними [61]

За даними того ж дослідження [61] щодо оцінки рівня захищеності бізнес-активів, 10 % опитаних компаній відповіли «вкрай негативно», 37 % – «негативно», 41 % – задовільно, 12 % – «добре». Також результати цього дослідження викликають зацікавлення в розділі оцінки бізнес-ризиків для бізнесу під час війни; так, до ключових ризиків були віднесені: економічні ризики (втрата клієнтів, зменшення доходів), фінансові ризики (зміна курсу валют, підвищення податків, валютні обмеження) та регуляторні ризики (зміни

в законодавстві). До того ж в опитуванні зазначається, що серед регуляторних ризиків є такі: неефективне функціонування державних інституцій, надмірне втручання органів влади в діяльність бізнесу або ж встановлення жорстких обмежень, що суттєво впливають на роботу компаній. Додатковими викликами стали можливість блокування рахунків унаслідок дій фінансового моніторингу без чітких обґрунтувань, примусова мобілізація персоналу, корупційні прояви, низький рівень верховенства права, концентрація управлінських важелів в Офісі Президента, а також загрози безпеці співробітників. Основні бізнес-ризики, відповідно до дослідження [61], подано на рисунку 2.6.

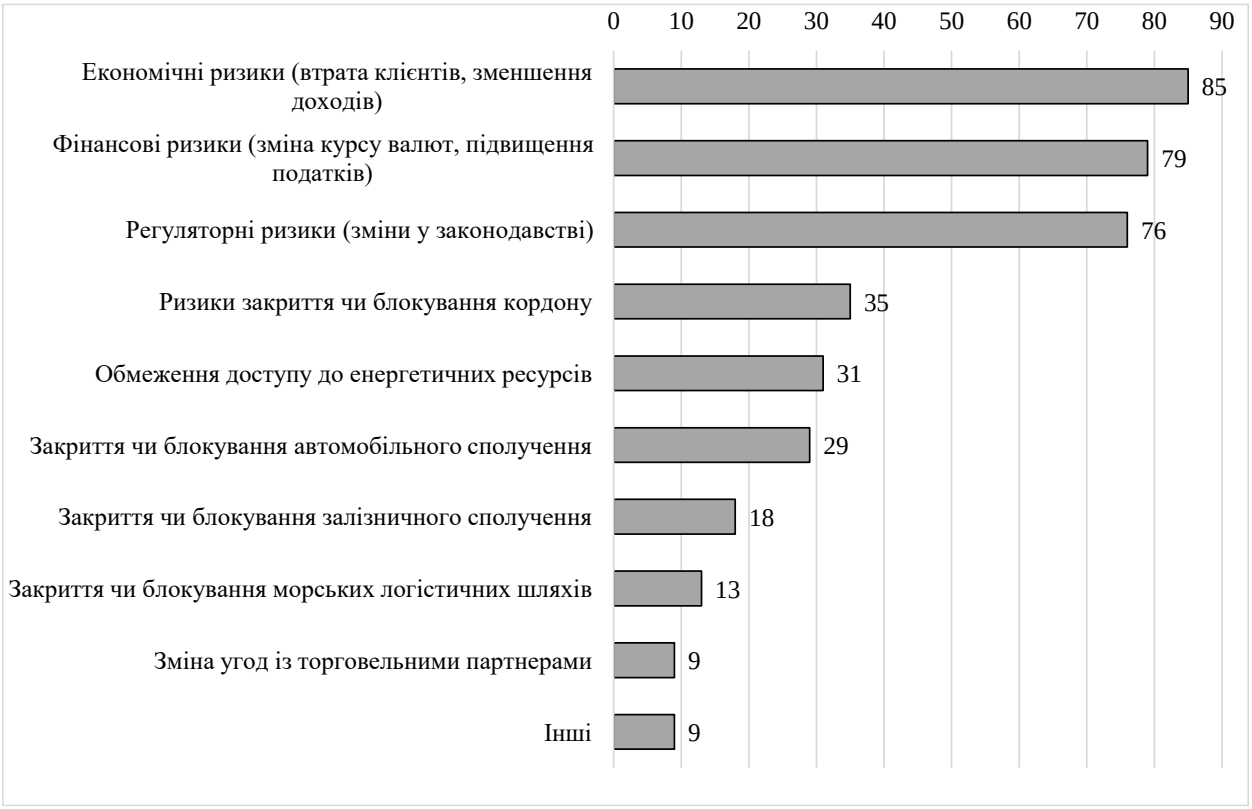

Рисунок 2.6 – Оцінка основних бізнес-ризиків для бізнесу під час війни (% опитаних компаній)

Джерело: за даними [61]

У контексті регуляторних змін та державної політики особливого значення набуває трансформація механізмів зміцнення економічної безпеки, зокрема через розвиток корпоративного управління. В умовах постійних змін, кризових явищ та геополітичної нестабільності критично важливими стають

перегляд підходів до корпоративного управління, орієнтація на адаптацію до реальних умов бізнес-середовища та розроблення стратегій стійкості й виживання. Розвиток корпоративного управління є ключовим елементом у формуванні ефективних стратегій підприємницької діяльності, що сприяє підвищенню рівня економічної безпеки. Вдосконалення механізмів корпоративного управління дає можливість мінімізувати ризики, що пов'язані з фінансовими махінаціями, конфліктами інтересів та ефективністю використання ресурсів. Тому в межах дисертаційного дослідження ключовим завданням є не виявлення тенденцій формування нових моделей корпоративного управління, а аналіз зміни ставлення бізнесу до впровадження механізмів захисту та систем безпеки. Відповідно до дослідження «Оцінка безпеки ведення бізнесу в Україні – 2021 рік» [56], проведеного компанією «PwC Ukraine», в аналізований період спостерігалася глобальна тенденція, відома як «конвергенція функцій безпеки». Вона передбачає інтеграцію заходів із забезпечення комплексної безпеки, управління ризиками, підтримки безперервності бізнесу, інформаційного захисту та кібербезпеки. Основна мета цього підходу – усунення прогалин і вразливостей, що виникають на межі цих напрямів, забезпечуючи їх узгоджену та ефективну взаємодію. До того ж, у дослідженні зазначається, що 24 % респондентів від бізнесу вже об'єднали функції фізичної безпеки та кібербезпеки, а 52 % повідомили, що підрозділи, які відповідають за фізичну безпеку, безперервність бізнесу і кібербезпеку, тісно працюють у напрямі конвергенції [56]. Відповідно до результатів дослідження в 2021 році у більшості опитаних підприємств була наявною власна служба безпеки (51 %), причому 46 % опитаних вітчизняних підприємств погодилась, що потреба у ній є великою. Опитування, проведені у 2024 році [61], показали, що 49 % підприємств мали власну службу безпеки і 10 % мали службу безпеки на аутсорсингу, а 41 % її не мали. Також за даними цього ж дослідження український бізнес у 2024 році вирішував кризові ситуації наступними шляхами: 18 % – у разі виникнення кризових ситуацій залучали виключно внутрішні ресурси; 27 % – залучали зовнішніх експертів;

18 % – зовнішніх експертів для посилення внутрішніх ресурсів; 7 % – профільні спеціалізовані компанії у сфері безпеки. Більшість компаній зазначила (68 %), що в 2024 році вони збільшили витрати на безпеку, 12 % відзначили, що значною мірою збільшили витрати на безпеку. На поставлене питання щодо заходів безпеки, які були впроваджені з початку війни, більшість суб'єктів бізнесу відповіла, що використовує такі заходи, як: перехід на віддалену роботу, підвищення кібербезпеки, встановлення додаткових систем охорони і страхування бізнесу (рисунок 2.7) [61].

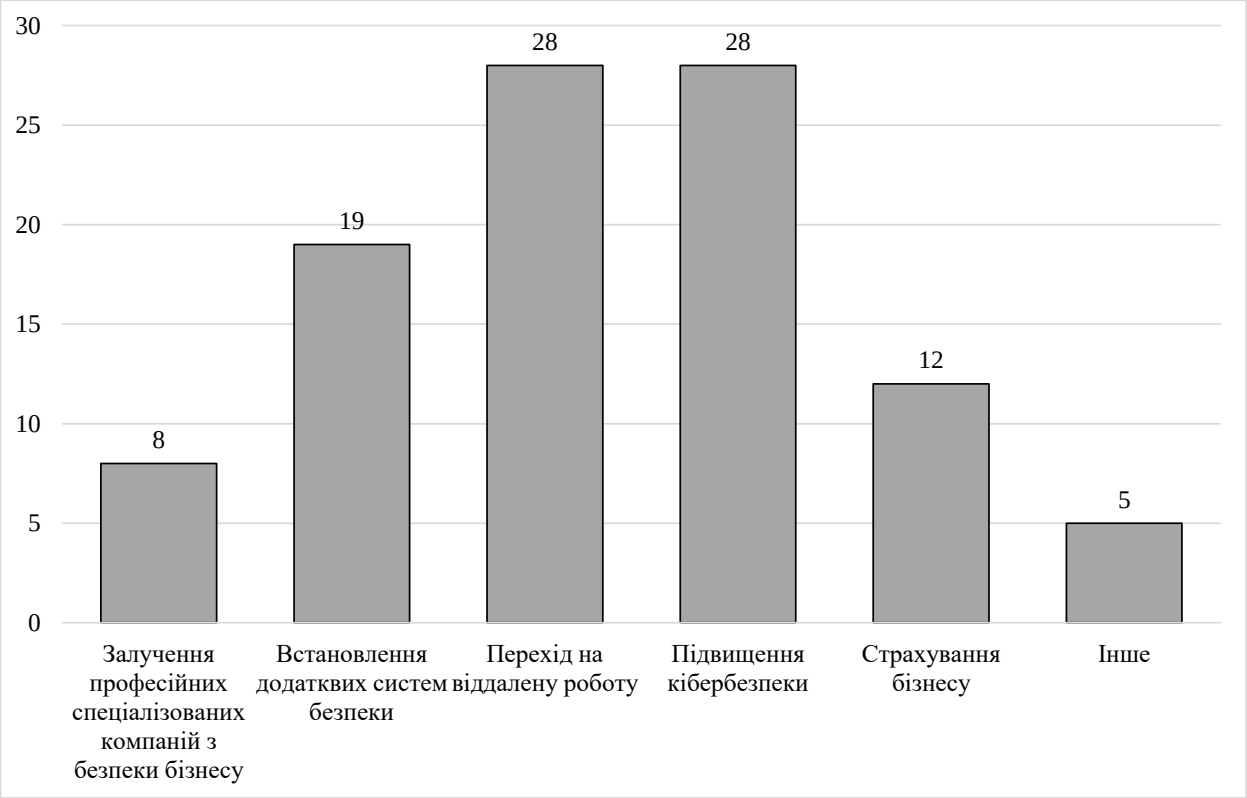

Рисунок 2.7 – Заходи безпеки бізнесу, які були впроваджені опитаними компаніями з початку війни (% опитаних компаній)

Джерело: за даними [61]

Іншими словами, із приведених даних досліджень [56, 61] випливає, що зараз корпоративна культура відіграє ключову роль у формуванні систем безпеки бізнесу. Бізнес, який активно впроваджує заходи безпеки у свої організаційні процеси, демонструє вищу стійкість до кризових явищ. Конвергенція функцій безпеки стає стратегічним підходом і свідчить про зміну

підходів у корпоративному управлінні. Це дає можливість підвищити ефективність захисту бізнесу, зменшити ризики фізичних і кіберзагроз, забезпечити безперебійність діяльності в умовах зовнішніх загроз. Також аналіз показав, що підприємницькі структури розуміють важливість захисту бізнесу і тому збільшують інвестиції в безпеку.

Наступним процесом, що генерує трансформаційні зміни в механізмі зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, є глобалізація та інтеграція на міжнародні ринки. Цей процес відкриває нові можливості для суб'єктів підприємництва, однак супроводжується значними викликами і ризиками, зокрема валютними коливаннями, посиленням конкуренції, змінами у торговельних режимах. Тому в цих умовах важливим є удосконалення стратегій розвитку бізнесу за рахунок гнучкого підходу, підвищення рівня інноваційності продукції для посилення конкурентних переваг і адаптації власних бізнес-моделей до вимог глобального середовища.

Оцінити участь України у глобалізаційних процесах можна на основі Індексу глобалізації (KOFGI) [49], що розраховується Швейцарським економічним інститутом. Індекс глобалізації є багатоаспектним і враховує економічну, торговельну, фінансову, культурну, міжособистісну, інформаційну соціальну й політичну глобалізацію. За наявними даними джерела [49] з 2011 року оцінки рівня глобалізації в Україні майже не змінювались і були в діапазоні 72–74 балів. Так, в 2019, 2021 і 2022 роках він був на рівні 73 балів; для порівняння світовий індекс глобалізації в 2022 році становив 60,8. На рисунку 2.8 продемонстровано динаміку індексу глобалізації з 1991 року по 2022 рік. Як видно з динаміки індексу, економіка України є значно інтегрованою у глобальне економічне співтовариство і, відповідно, стає значно залежною від процесів, що відбуваються у глобальній економічній, фінансовій, соціальній і політичній сферах.

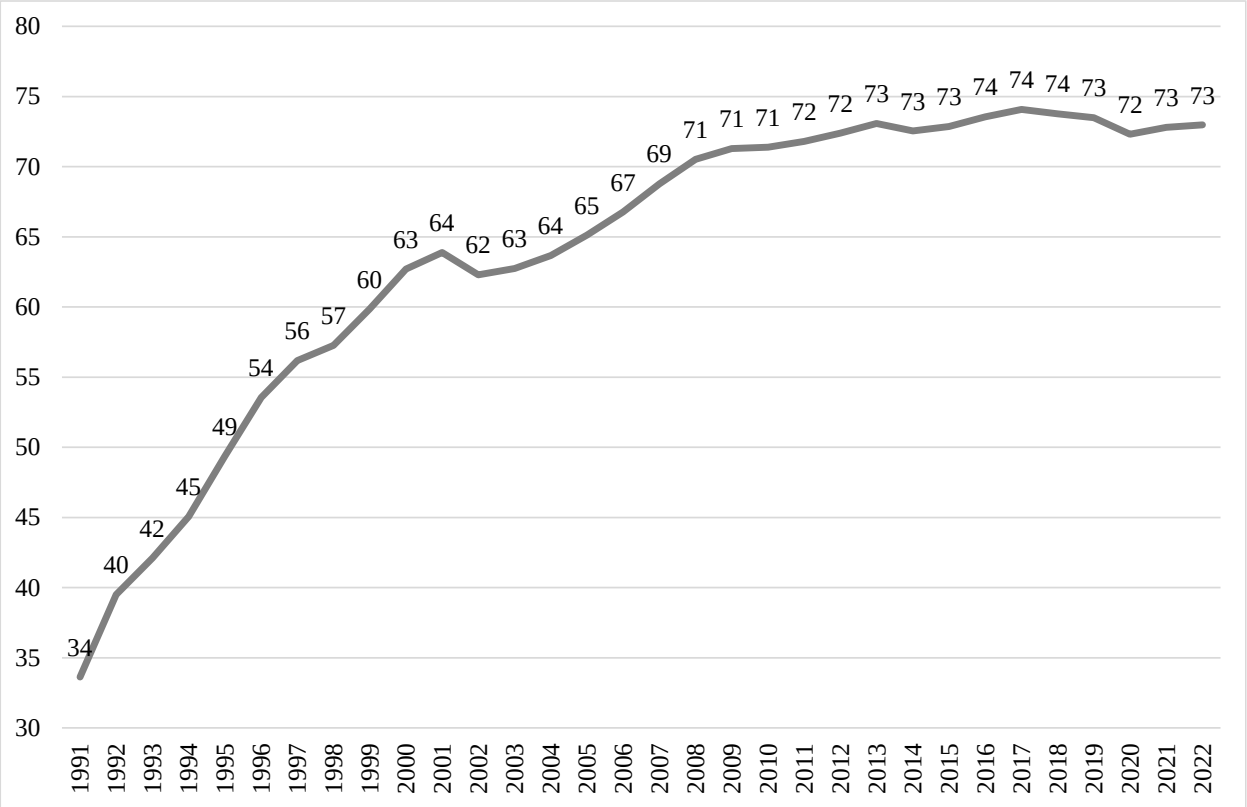

Рисунок 2.8 – Динаміка Індексу глобалізації (KOFGI) України в 1991–2022 роках

Джерело: за даними [49]

Участь України у глобальних процесах можна виміряти за Індексом глобальної конкурентоспроможності, що визначається Всесвітнім економічним форумом. На жаль, останній подібний звіт було опубліковано у 2019 році [70] і в ньому Україна мала оцінку на рівні 57 і займала 85-е місце, тоді як лідер рейтингу Сінгапур мав 84,8 балу, а в 2018 році Україна посіла 83-е місце.

До іншого Світового рейтингу конкурентоспроможності, що формується Центром світової конкурентоспроможності [47], Україну зовсім не було включено через війну і недостатність даних для оцінювання. Але, незважаючи на неможливість виміряти питомий рівень конкурентоспроможності, треба зауважити, що зміни у структурі світової торгівлі, зростання тиску конкуренції, вразливість до глобальних криз та технологічний розвиток посилюватимуть вплив на трансформацію механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Наступною рушійною силою в системі трансформаційних процесів механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є зміни у структурі ринку праці та міграційні процеси. Зміни у структурі ринку праці напряму впливають на стан економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності через зміну вимог до кваліфікації працівників, впровадження цифровізації й автоматизації робочих процесів, розвиток форм віддаленої зайнятості, культурні та вікові зміни у структурі населення, дефіцит кадрів, що пов'язаний із внутрішнім переміщенням населення України та виїздом його за кордон. Отже, всі ці процеси були зумовлені активними бойовими діями на території України та складною безпековою ситуацією. Це призвело до формування великих міграційних потоків внутрішньо переміщених осіб до центральних і західних регіонів України, а також до виїзду частини населення за кордон, що, своєю чергою, відкриває нові можливості для українців. Трансформація ринку праці потребує від підприємств інвестицій у розвиток персоналу, підвищення його лояльності, адаптації до нових моделей організації праці та формування гнучких трудових відносин. Ігнорування бізнесом зазначених проблем може призвести до дефіциту кадрів і зниження кадрового потенціалу, що, безумовно, негативно позначиться на економічній безпеці.

Спочатку було оцінено стан людського капіталу в Україні через призму світових індексів. Одним з індексів, що узагальнює показники досягнення людського розвитку, є Індекс людського розвитку, що розраховується ООН [64]. Цей індекс охоплює ключові виміри людського розвитку: тривалість життя (з оцінкою стану здоров'я), доступ до знань і гідний рівень життя. Цей індекс розраховується як середньогеометричне нормалізованих індексів для кожного із трьох субіндексів. На рисунку 2.9 подано динаміку індексу людського розвитку для України і світу за 1990–2022 роки. Як видно з динаміки індексу, з 1990 року по 1996 рік спостерігалася тенденція до падіння індексу, тоді як з 1997 по 2014 рік спостерігалося його зростання до рівня 0,77; разом із тим зростав і середній рівень розвитку людського капіталу з вищими

темпами, тоді як динаміка цього індексу в Україні з 2010 року по 2019 рік майже не змінювалась. З 2020 року можна спостерігати падіння індексу в Україні, що було спричинено пандемією COVID–19 і війною. У світі цей індекс мав тенденцію до зниження тільки в 2020 і 2021 роках, а потім в 2022 році знову почав зростати. Але треба зазначити, що Індекс людського розвитку в Україні в 2022 році знизився до рівня 1990 року і став меншим за середньосвітовий рівень [64].

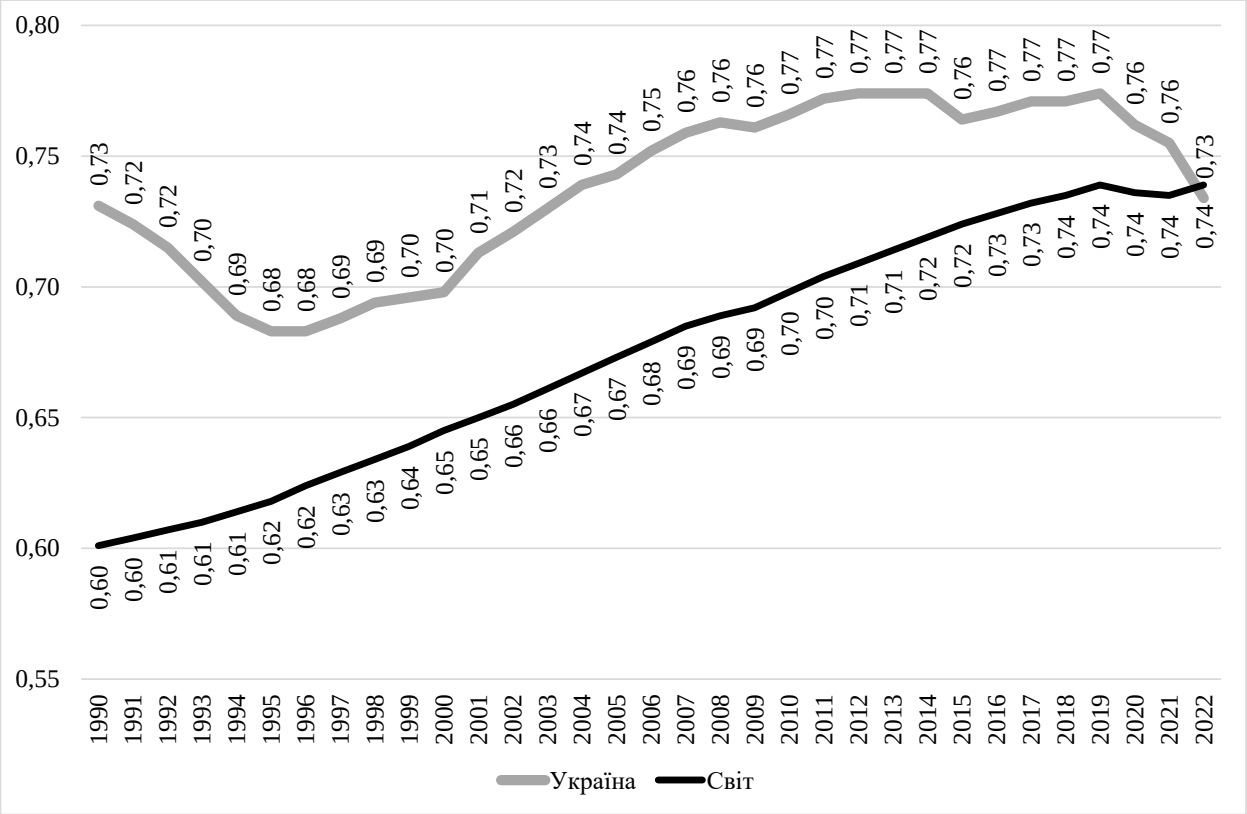

Рисунок 2.9 – Динаміка Індексу людського розвитку (ООН) України та світу в 1990–2022 роках

Джерело: за даними [64]

Індекс людського розвитку також враховує оцінки очікуваної середньої тривалості життя населення [64, 65]. Динаміка цього показника для України і середньосвітова очікувана тривалість життя приведені на рисунку 2.10.

Як видно з рисунка 2.10, починаючи з 2016 року динаміка очікуваної тривалості життя має негативну динаміку, а в 2022 році цей показник значно знизився до рівня 69 років, і став меншим за рівень середньої тривалості життя

у світі, що, без сумніву, пов’язано з війною. До того ж таку тенденцію можна порівняти з кінцем 90-х років минулого століття і початком 2000-х років, які характеризувалися посткризовим відновленням економіки України. Є очікуваним, що в 2023–2025 роках спостерігається динаміка до зменшення середньої тривалості життя. Так, у преамбулі «Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року» [22] зазначено, що експертними оцінками середня очікувана тривалість життя у 2023 році скоротилась до 57,3 років у чоловіків і до 70,9 років у жінок.

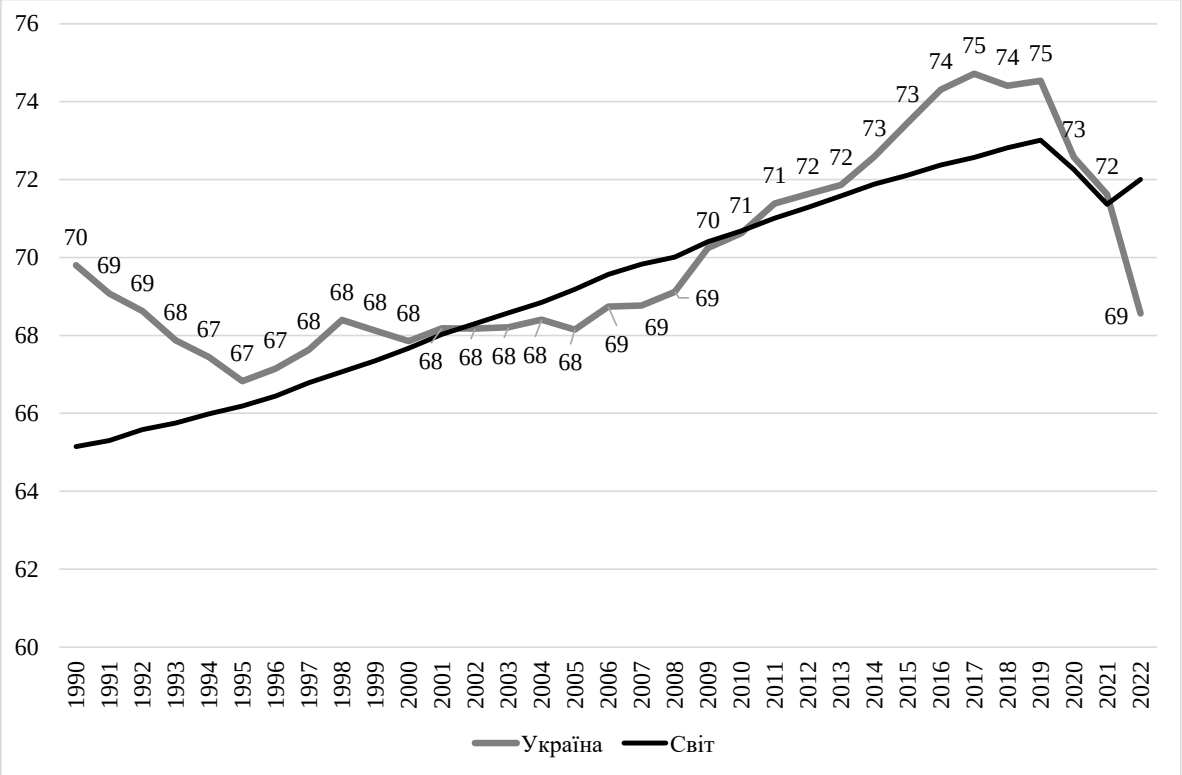

Рисунок 2.10 – Очікувана середня тривалість життя в Україні та середньосвітовий показник (за оцінками ООН) у 1990–2022 роках

Джерело: за даними [64]

Приведена динаміка показників щодо стану людського розвитку й очікуваної середньої тривалості життя вказує на загальне послаблення людського капіталу в Україні, що, без сумніву, буде впливати на довготривалу перспективу економічного зростання. Спочатку пандемія, а потім і війна поглибили кризу на ринку праці, що впливає на потреби у кваліфікованих кадрах для бізнесу. Все це значною мірою посилює економічні ризики, а саме

кадрова нестабільність і невизначеність безпосередньо впливають на довгострокове планування розвитку бізнесу. Зниження рівня доходів населення впливає на купівельну спроможність і генерує нові ризики для підприємницької діяльності.

Окрім аналізу стану людського капіталу, доцільно оцінити вплив міграційних процесів, спричинених війною, на рівень економічної безпеки підприємницької діяльності. Відповідно до результатів досліджень Міжнародної організації з міграції (МОМ) [21], яка з початку повномасштабного вторгнення збирає інформацію про внутрішньо переміщених осіб (ВПО), осіб, які повернулися та непереміщене населення, на кінець 2024 року в Україні проживало де-факто 3,66 мільйона переміщених осіб (11,6 % від загальної чисельності населення України) і 4,24 (13,5 % від загальної чисельності населення України) мільйона осіб, які повернулися до звичайного місця проживання. Найбільша кількість ВПО проживає у Дніпропетровській (14 %), Харківській областях (12 %), м. Київ (11 %), Київській (8 %) та Запорізькій областях (6 %). Найбільша кількість ВПО від загальної кількості чисельності – Донецької (28 %), Харківської (20 %), Херсонської (12 %), Запорізької (11 %) і Луганської областей (6 %). За даними дослідження, 27 % всіх переміщених осіб змінили місце проживання в межах рідної області. У грудні тривала тенденція до реєстрації нових випадків ВПО – 8 %, в червні ця тенденція склала 7 %. Однак більше третини всіх ВПО були переміщені більше двох років тому, що демонструє затяжний характер внутрішньої міграційної кризи в Україні. Тривале переміщення та гострі фінансові труднощі не давали змоги більшості переміщених осіб купити базові речі. Чверть сімей переміщених осіб мають проблеми з винайманням житла, що тільки демонструє посилення вразливості і кризи у внутрішньо переміщених осіб [21].

Внутрішня міграція ВПО створює значні виклики для бізнесу, особливо в регіонах, з яких вони виїжджають і в яких їх приймають. Ці загрози можуть

носити як соціальний, так і економічний характер. Основними проблемами для бізнесу можуть бути такі:

– зростання дефіциту робочої сили в регіонах із високим рівнем виїзду населення (виїзд працездатного населення із прифронтових регіонів створює брак кадрів для місцевого бізнесу, який при цьому страждає від обстрілів, знищення інфраструктури і зниження купівельної спроможності);

– втрата кваліфікованих кадрів, особливо з регіоноформувальних галузей, на кшталт промисловості, агропромислового комплексу, сервісного сектору, що погіршує відновлення економіки в цих регіонах;

– збільшення кількості ВПО в регіонах, що їх приймають, перевантажує їх інфраструктуру через підвищення попиту на житло, що впливає на вартість оренди житла, високе навантаження на транспортну і соціальну (освітню, медичну) інфраструктуру, що може ускладнювати ведення бізнесу, особливо у сфері послуг;

– як було зазначено, більшість ВПО не можуть забезпечити власні навіть базові потреби, що у значній мірі обмежує їх участь у споживчому ринку;

– збільшення кількості населення в регіонах, що приймають ВПО, призводить до значного безробіття серед переміщених осіб, що ускладнює їх інтеграцію в економічні процеси регіону і зменшує локальний попит на товари і послуги;

– збільшення пропозиції робочої сили в регіонах, що приймають ВПО, впливає на її здешевлення і загострює конкуренцію на ринку праці, а також змінює бізнес-моделі бізнесу;

– брак коштів, що виділяються державою для підтримки ВПО, недостатність ресурсів для їх інтеграції, через їх перекваліфікацію уповільнює їх інтеграцію в економічні процеси регіонів, що їх приймають;

– значна невизначеність майбутнього щодо повернення ВПО, продовження бойових дій, поглиблення економічної кризи, зневіра у майбутньому заважають бізнесу будувати довгострокові плани для розвитку,

формувати кадрові та інвестиційні стратегії, що, без сумніву, впливає на рівень економічної безпеки в довгостроковому періоді.

Ще одним викликом війни для економіки України стала вимушена еміграція населення: за даними звіту «Ситуація в Україні. Плани УВКБ ООН на 2025 рік та фінансові потреби» [63] близько 6,3 мільйона українців шукали притулку за кордоном. Але, за даними дослідження «Кількість українців та їх міграція за кордон через війну (дослідження Громадянської мережі ОПОРА)» [8], на 21 червня 2023 року за кордоном перебувало приблизно 8,177 мільйона громадян України, причому ця цифра збільшилась, порівняно з початком 2023 року, майже на 200 тис. осіб. За даними цього ж дослідження половина вимушених емігрантів перебуває у трьох країнах: Польщі – 22 %, Німеччині – 14,6 % та США – 11 %. Крім того, українці знайшли прихисток у таких країнах, як: Чехія – 8 %, Італія – 5 %, Канада – 5 %, Іспанія – 3,4 %, Ізраїль – 3 %. Іншими словами з результатів дослідження випливає, що через війну за кордоном перебуває близько 20 % наявного населення. Автори дослідження посилаються на цифри з результатів опитувань ООН та зазначають, що 85 % емігрантів складають жінки, які за час довготривалого перебування інтегрувалися в економічні та соціокультурні процеси приймаючих країн, і якщо вони вирішать залишитись, це призведе до ще більшого відтоку чоловічого населення після завершення війни на території України і відкриття кордонів для «возз'єднання сімей». За даними опитування ОНН [62] за кордоном серед біженців з України перебувають 49 % українців з вищою освітою, тобто приблизно 4 мільйони, що говорить про значні тимчасові втрати висококваліфікованих кадрів для економіки України. Також за цими ж оцінками вимушені емігранти у віці від 18–59 років складають 40 % жінок і 11 % чоловіків, що також вказує на негативні виклики як для економіки України, так і для бізнесу.

Аналітичні дані свідчать про те, що вимушена еміграція набула значних масштабів. Відтік населення, особливо освіченого і працездатного, має комплексний негативний вплив на економіку України і бізнес-середовище. До

основних викликів, що сформувались під впливом масштабної вимушеної еміграції, треба віднести:

– дефіцит робочої сили, що ускладнює пошук фахівців для критично важливих галузей економіки;

– дефіцит кадрів змушує підвищувати оплату праці, що призводить до збільшення операційних витрат і напряму впливає на економічну безпеку і конкурентоспроможність;

– п’ята частина населення України перестала бути активними споживачами товарів і послуг внутрішнього ринку України, що впливає на оборот торгівлі, а також на підприємницьку діяльність, що працюють на внутрішньому ринку;

– зменшення внутрішнього попиту, зниження обсягів ринку праці через зменшення кількості економічно активного населення знижує обсяги податкових надходжень, що впливає на фінансування критичних сфер, таких як: оборона, соціальні виплати, відновлення інфраструктури;

– вже зараз спостерігається міграція бізнесу в інші країни, що не тільки говорить про відтік найактивнішої частини населення – підприємців, але й відтік капіталу;

– негативні тенденції на ринку праці впливають на загальну інвестиційну привабливість країни і окремих галузей;

– нестача кваліфікованих кадрів, зниження інвестицій уповільнює інноваційний розвиток, що врешті-решт впливає на конкурентоспроможність української економіки.

Згідно з даними Державної служби зайнятості України [10] і Національного банку України [25], на кінець 2024 році в Україні було зареєстровано 94,2 тис. осіб безробітного населення; порівняно з 2023 роком кількість зареєстрованих безробітних зменшилась на 2,1 тис. осіб. На кінець 2021 року, до повномасштабного вторгнення в Україну, було зареєстровано майже у три рази більше безробітних осіб, ніж на кінець 2024 року (295 тис. осіб). На рисунку 2.11 проілюстровано динаміку кількості зареєстрованих

безробітних в Україні з 2000 по 2024 рр. Приведена динаміка підтверджує негативні зміни на ринку праці, що пов’язані з війною і масштабами внутрішньої та зовнішньої міграції.

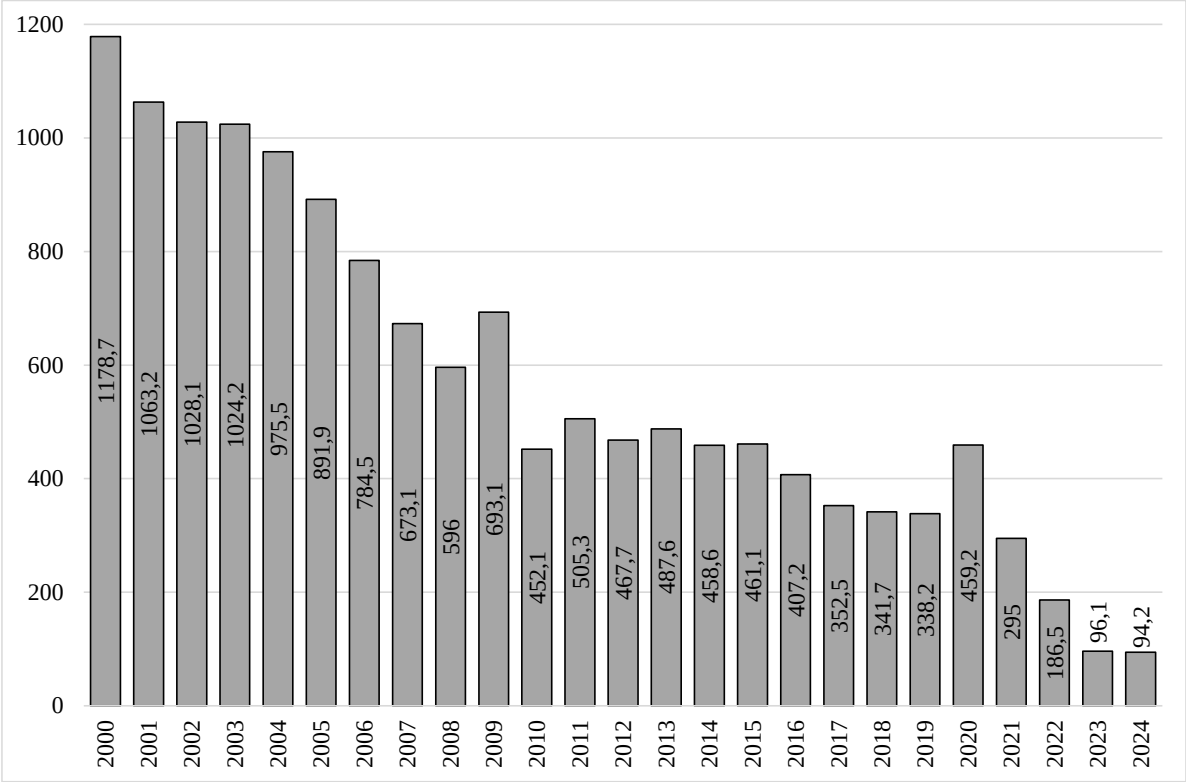

Рисунок 2.11 – Динаміка кількості зареєстрованих безробітних в Україні на кінець року (2000–2024 рр.), тис. осіб

Джерело: за даними [25]

Наступним процесом, що значною мірою може впливати і трансформувати механізми зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, є посилення екологічної та соціальної відповідальності. Зміна клімату створює екзистенційні загрози для світу, тому Європейська комісія з кінця 2019 року почала рух до «Європейського зеленого курсу», і вже у кінці 2020 року був прийнятий «Європейський кліматичний пакт». З початку проголошення декларації про прийняття «Європейського зеленого курсу» було прийнято більше 100 різних угод і законодавчих ініціатив; всі вони націлені на створення сучасної, ресурсоефективної та конкурентоздатної зеленої економіки Європейського Союзу і першого кліматично нейтрального континенту у світі, що гарантує [43]:

– відсутність чистих викидів парникових газів до 2050 року;

– економічне зростання, відокремлене від використання ресурсів;

– кожна людина і кожне місце не залишаться без уваги.

Україна розглядає Європейський Союз як глобального партнера, тому вона долучена до цих процесів з 2020 року, коли до Європейської комісії було передано позиційний документ щодо участі України в Європейському зеленому курсі; в 2021 році відбулися спільні консультації з Європейською комісією щодо питань подолання наслідків зміни клімату, а в 2023–2024 роках проводилось визначення планів щодо реалізації екологічних ініціатив. Беззаперечно, між Україною і країнами Європейського Союзу існує значний технологічний розрив, тому такий перехід створить значний тягар для економіки України. У сфері енергетики це змусить Україну відмовитись від вуглецевих енергогенеруючих потужностей, що призведе до закриття шахт і буде мати соціально-економічні наслідки для міст, де теплоелектростанції, шахти і супутні галузі є містоформувальними. Для реального сектору і бізнесу це може мати катастрофічні наслідки, тому що створить значні технічні бар'єри, що пов'язані з якістю продукції, її екологічністю, екодизайном, при тому що українська продукція надто енергомістка і з високим вуглецевим слідом, що в перспективі обмежуватиме імпорт товарів з України на ринки Європи. До того ж нова екологічна політика Європейського Союзу торкнеться кооперації, що посилить автономність європейських виробників і ускладнить залучення українських виробників у ці процеси. Тому внаслідок впровадження політики зеленого курсу доступ до українських товарів буде значно обмежений новими жорсткими екологічними вимогами. Нестача фінансових ресурсів для імплементації взятих на себе зобов'язань щодо впровадження більш жорстких екологічних стандартів, особливо під час активних фаз війни і післявоєнної відбудови, не дасть змогу Україні інтегруватися до вимог і викликів нового «кліматично нейтрального» європейського бізнес-середовища [42].

Кліматичні зміни, посилення глобальних викликів, що пов'язані зі зростаючим тиском екологічних стандартів та соціальної відповідальності, все частіше постають на порядку денному урядів і бізнесу різних країн. Підприємства все частіше удосконалюють свої стратегії в напрямку принципів і цілей сталого

розвитку, враховуючи тиск активної громадськості, нормативних вимог і очікувань споживачів. Тому ці трансформаційні процеси можуть значною мірою вплинути на економічну безпеку підприємницької діяльності, генеруючи наступні загрози для неї:

– зростання фінансового навантаження на суб'єктів підприємницької діяльності, через впровадження екологічних технологій, стандартів екологічного менеджменту, ощадливого виробництва, модернізації обладнання може бути непід'ємним тягарем для середнього і малого бізнесу;

– впровадження екологічних податків, наприклад, «вуглецевого мита», збільшить обмеження і підвищить бар'єри на міжнародних та європейських ринках;

– підприємства, що не будуть здатними залучити додаткові інвестиції чи реінвестувати прибутки у підвищення екологічності виробництва, будуть витиснені з ринку через втрату конкурентоспроможності;

– ігнорування екологічних стандартів і принципів сталого розвитку може викликати занепокоєння з боку громадськості, що може, у свою чергу, призвести до зниження споживчої лояльності та зростання репутаційних ризиків для суб'єкта підприємництва.

Екологічна і соціальна відповідальність стають одним із важливих чинників трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Формування жорстких вимог до екологічної продукції з боку регуляторних органів і суспільства, покращення стандартів корпоративної соціальної відповідальності, перехід до «зелених» стандартів виробництва – все це може мати значний вплив на стан економічної безпеки, що потребуватиме адаптації до цих змін і удосконалення механізмів зміцнення економічної безпеки. Ігнорування цих викликів може спричинити тиск із боку громадськості, втрати довіри споживачів і партнерів, зниження інвестиційної привабливості.

Для узагальнення результатів проведеного аналізу чинників трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності та класифікації загроз, що вони формують, зведемо їх до таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Узагальнення результатів аналізу трансформаційних процесів, що впливають на стан економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності, та загроз, які вони породжують

№ з/п	Трансформаційний процес	Загрози економічній безпеці підприємницької діяльності
1	2	3
1.	Цифровізація та автоматизація	– значні інвестиції та складність оцінки їх ефективності у цифровізацію та штучний інтелект; – дефіцит фахівців із цифровізації й автоматизації підприємницької діяльності; – опір з боку працівників у разу впровадження цифрових і автоматизованих технологій; – недостатня фінансова спроможність вітчизняного бізнесу для впровадження цифрової інфраструктури; – вразливості бізнесу через низьку цифровізацію; – зміна бізнес-моделей для суб'єктів підприємницької діяльності, у зв'язку з поширенням штучного інтелекту; – зміни в потребах деяких професій, зміни у структурі кадрів, у зв'язку з поширенням штучного інтелекту; – порушення інтелектуальної власності, упередженість і стереотипність контенту, створеного штучним інтелектом; – зниження конкурентоспроможності бізнесу через низьку цифрову трансформацію; – висока ймовірність витоку конфіденційної інформації
2.	Кібербезпека та захист інформації	– збільшення видатків на кібербезпеку у зв'язку з посиленням кібератак; – низький рівень упровадження елементів кіберзахисту бізнесу; – високі витрати, пов'язані з витоком даних; – значні репутаційні ризики; – висока вартість підготовки кадрів із кіберзахисту та їх дефіцит; – фрагментарність рішень із кіберзахисту на вітчизняному ринку; – значна залежність від іноземних виробників рішень для кіберзахисту

Продовження таблиці 2.1

1	2	3
3.	Регуляторні зміни та державна політика	– постійні законодавчі ініціативи; – підвищення податків для бізнесу; – посилення податкового контролю; – створення перешкод для бізнесу через надмірно зрегульоване правове середовище; – недосконалість законотворення, що негативно впливає на бізнес-клімат; – високий рівень корупції; – політична нестабільність; – погіршення бізнес-клімату; – кризові ситуації: мобілізація, незаконні дії правоохоронних органів; – збільшення витрат в умовах війни та кризи; – збільшення інвестицій у безпеку
4.	Глобалізація та інтеграція у міжнародні ринки	– значні валютні коливання; – зниження конкурентоспроможності продукції українського бізнесу на міжнародних ринках і посилення на них конкуренції; – потенційна загроза слабкої інтеграції українського бізнесу у глобальні економічні процеси; – значна вразливість до глобальних криз та посилення технологічної конкуренції; – зміна торговельних режимів і умов ведення бізнесу на міжнародних ринках

Закінчення таблиці 2.1

1	2	3
5.	Зміна структури ринку праці	– дефіцит кадрів через внутрішню і зовнішню міграцію; – зниження кадрового потенціалу регіонів і бізнесу в цих регіонах; – збільшення інвестицій у розвиток і адаптацію персоналу; – перевантаження інфраструктури в регіонах, які приймають внутрішньо переміщених осіб; – зниження споживчої спроможності населення, що впливає на бізнес у сервісній сфері та споживчій; – відтік «підприємницьких умів» і підприємницького капіталу за кордон, що ускладнює процеси кооперації; – зниження економічної активності населення в регіонах з активними бойовими діями
6.	Екологічна та соціальна відповідальність	– зростання фінансового навантаження на бізнес; – впровадження нових екологічних податків, зокрема «вуглецевого мита»; – впровадження екологічних бар'єрів для експорту з боку Європейського Союзу; – катастрофічні наслідки для вуглецево-інтенсивного бізнесу; – обмеженість участі українських підприємств в європейських ланцюгах постачань; – значні репутаційні ризики; – втрата конкурентоспроможності; – неможливість адаптації до вимог Європейського Союзу

Джерело: узагальнено автором на основі [8, 10, 21, 22, 24, 25, 38, 42, 43, 47–51, 53, 56–58, 61–70]

Таким чином, комплексне дослідження основних процесів, що впливають на трансформаційні механізми зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, а також визначають умови її функціонування та розвитку, дало змогу виокремити ключові загрози, які ці процеси породжують. Відтак у процесі вдосконалення зазначених механізмів необхідно зосередити особливу увагу на таких напрямах, які повинні бути вирішені спільними зусиллями держави і бізнесу:

– розробка і впровадження державних програм стимулювання інвестицій, включаючи пільгове кредитування, створення грантової підтримки в цифрові технології розвитку підприємницької діяльності;

– розробка і запровадження програм перепідготовки та підвищення кваліфікації персоналу у сфері кібербезпеки, штучного інтелекту та цифрового управління бізнесом;

– розробка дієвих комунікаційних стратегій зниження опору персоналу для впровадження цифрових рішень у бізнесі;

– розробка і впровадження державної підтримки підприємницької діяльності у провадженні цифрової інфраструктури;

– посилення стандартів підвищення захисту інформаційних систем, кібербезпеки і запобігання витокам даних;

– удосконалення законодавства у сфері захисту цифрового контенту та інтелектуальної власності;

– розробка і запровадження приватних та державних фінансових програм стимулювання розробки систем кіберзахисту;

– впровадження обов’язкових стандартів кіберзахисту підприємницької діяльності у сфері високого ризику витоку даних і стратегічних галузей;

– розвиток власного ринку рішень із кіберзахисту і підтримка вітчизняних розробників;

– підтримка державних і приватних проєктів з розвитку інфраструктури кіберзахисту й оперативного реагування на кібератаки;

– розвиток освітніх програм підготовки фахівців із кіберзахисту;

– дебюрократизація регуляторного середовища бізнесу, спрощення дозвільних процедур;

– розширення запровадження цифрових сервісів для ефективної взаємодії бізнесу з державними органами та установами;

– розробка і впровадження механізмів для підтримки підприємницької діяльності в умовах різних видів кризових явищ, військових і геополітичних викликів;

– диверсифікація зовнішньоекономічних зв'язків підприємницької діяльності для зниження залежності від окремих ринків;

– наближення вітчизняної продукції до міжнародних стандартів і вимог глобальних ринків;

– впровадження державних і підтримка приватних програм стимулювання експорту вітчизняних товарів та послуг, інформаційної та логістичної підтримки;

– адаптація бізнес-стратегій до змін міжнародних ринків, глобального середовища і посилення конкуренції;

– розробка державних програм підтримки і стимулювання підприємницької діяльності в регіонах із дефіцитом кадрів і значним міграційним відтоком;

– запровадження державних програм навчання, адаптації, перекваліфікації кадрів і розвитку людського капіталу в умовах демографічної кризи, відповідно до потреб ринку;

– стимулювання розвитку інфраструктури в регіонах із високою концентрацією внутрішньо переміщених осіб;

– розвиток і впровадження програм для стимулювання повернення підприємців та інвесторів із-за кордону на основі податкових пільг та інших преференцій;

– запровадження державних програм з підвищення рівня підприємницької активності в регіонах, що постраждали від бойових дій;

– запровадження фінансової підтримки для суб’єктів бізнесу, що адаптуються до екологічних стандартів Європейського Союзу;

– державне стимулювання інвестицій у розвиток «зелених» технологій і стале виробництво;

– розробка і впровадження стимулюючих державних програм підтримки, що впроваджують підходи оптимального ресурсоспоживання у виробництві;

– розробка стратегій адаптації бізнесу до нових екологічних вимог Європейського Союзу;

– запровадження принципів сталого розвитку підприємницької діяльності як основи для довгострокової конкурентоспроможності, зменшення негативного впливу на довкілля, підвищення якості життя суспільства і сприяння відновленню ресурсів.

Проведений аналіз дав можливість виявити чинники трансформації та визначити напрямки удосконалення механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Також урахування цифровізації, кіберзагроз, змін у регуляторному середовищі, глобалізація, трансформація ринку праці та підвищення стандартів щодо соціальної й екологічної відповідальності дає змогу суб’єктам підприємницької діяльності адаптуватися до нових умов і викликів зовнішнього середовища, підвищити власну стійкість і сформувати умови для довгострокового розвитку.

2.2. Оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Суб’єкти підприємництва повинні постійно реагувати і трансформувати власні механізми зміцнення економічної безпеки на регулярні зміни і виклики зовнішнього та внутрішнього середовища. Іншими словами, механізми зміцнення економічної безпеки та бізнес-середовище перебувають у постійному діалектичному взаємозв’язку. Особливої актуальності це набуває в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки, коли суб’єкти

підприємництва стикаються з новими викликами і загрозами. В цих умовах особливої важливості набуває здатність підприємців виміряти глибину трансформації, її динамічні характеристики, що можуть впливати на цілі сектори економіки, а також перебудову економіки країни. Більшість трансформаційних процесів мають природу дифузійного поширення, оскільки ґрунтуються на зміні підходів до організації здійснення економічних відносин, а в нашому випадку пов'язані з оновленням, а подекуди – з проривними інноваціями в механізмах зміцнення економічної безпеки, і мають характер поступового поширення через взаємодію між суб'єктами підприємницької діяльності за допомогою різних каналів. Дифузія трансформації може бути викликана не тільки зміною управлінських підходів чи більш економічно привабливих економічних моделей, вона також може відбуватися під впливом централізованих реформ чи кризових явищ, на відміну від революційних змін, які кардинально змінюють бізнес-середовище і, відповідно, стосуються не поступового розвитку, а різкої зміни умов господарювання. В такому контексті особливо важливим стає оцінювати дифузію трансформаційних процесів зміцнення економічної безпеки, оскільки це дає можливість визначити рівень ефективності нових стратегій, технологій та управлінських рішень.

Дифузія трансформаційних процесів у сфері економічної безпеки, на думку автора, є безперервним процесом, що являє собою поширення нових і зміну існуючих бізнес-моделей, адаптованих до змін мікро- та макросередовищ. Поширення більш ефективних підходів до управління економічною безпекою та стратегій захисту бізнесу сприяє підвищенню його стійкості в динамічних умовах функціонування. Оцінювання процесів дифузії трансформації дасть змогу виявити чинники, виміряти динаміку, активну частину, канали поширення трансформації, що сприяють або гальмують впровадження відповідних змін, а також розробити рекомендації щодо їх ефективної реалізації.

Значущість оцінювання дифузії трансформацій економічної безпеки зумовлена необхідністю глибокого розуміння механізмів, що сприяють

поширенню інновацій у сфері управління економічною безпекою, і методів забезпечення фінансової стабільності, кібербезпеки, стратегій захисту економічної безпеки. Зокрема це може дозволити зробити важливі висновки стосовно каналів поширення досвіду, визначити їх ефективність поширення дифузії та виокремити найбільш перспективні для орієнтації у процесах трансформації та зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Тому оцінювання дифузії трансформаційних процесів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є вкрай важливим завданням для формування ефективної системи захисту і адаптації до змін та викликів зовнішнього середовища. Вирішення цього завдання сприятиме створенню стабільного і безпечного підприємницького середовища, що має стати ключем до економічного зростання в післявоєнній відбудові України.

В цьому розділі розглянемо, як поширюються дифузії трансформаційних процесів в економічному середовищі, для того щоб продемонструвати принциповість зазначеного підходу, синтезуємо модель поширення трансформації на основі класичної моделі дифузії інновацій та конкретного підходу. Визначимо параметри моделі під конкретний випадок і проведемо інтерпретацію отриманих даних. На заключному етапі узагальнимо етапи проведення оцінювання дифузії трансформаційних процесів механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

З огляду на те, що необхідно провести синтез моделі дифузії інновацій і трансформації механізмів економічної безпеки, а також оцінити поширення процесу трансформації, дифузія цього процесу безпосередньо пов’язана із прийняттям передових ідей, що ґрунтуються на сучасних методах, підходах і науково-технічних досягненнях. Це потребує не лише розуміння та застосування новітніх концепцій економічної безпеки, продиктованих викликами сьогодення для української економіки, а й наявності відповідної інфраструктури для їх ефективного впровадження. Оскільки трансформаційні процеси відбуваються на тлі розвитку описаних у попередньому розділі глобальних процесів, доцільно досліджувати дифузію в умовах стрімкого

розвитку цифрових технологій, зміни регуляторного середовища, впровадження жорстких екологічних стандартів, кіберзагроз і нових моделей взаємодії бізнесу з навколишнім середовищем.

Дослідження дифузії трансформаційних процесів передбачає відповідь на основні питання стосовно каналів поширення цих трансформацій. При цьому слід звернути увагу на вплив швидкості поширення комунікації між суб'єктами бізнесу на інтенсивність дифузійних процесів. Це може як сприяти поширенню трансформаційних процесів у механізмах зміцнення економічної безпеки, так і гальмувати їх розвиток. Зокрема, різні географія, галузева приналежність, стан ринкового середовища, рівень рентабельності в галузі, частота кризових явищ можуть створювати як сприятливі, так і несприятливі умови для ефективної трансформації бізнес-процесів та адаптації до сучасних економічних реалій.

Дифузія трансформаційних процесів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності може відбуватися на основі методів: агрегації, декомпозиції та квантування [34, с. 294–295]. Агрегація спрямована на удосконалення механізмів зміцнення економічної безпеки шляхом об'єднання різних процесів в єдину систему – механізм, що діє за допомогою створення спільних органів управління, встановлення ефективної взаємодії та каналів комунікації. Завдяки агрегації забезпечується ефективна взаємодія між всіма елементами і учасниками, що задіяні у зміцненні економічної безпеки. Агрегація дає можливість розробити централізовані прозорі механізми регулювання, оптимізації та розподілу ресурсів у підприємницьких системах, що сприяє їх стабільному функціонуванню і захищеності. Відповідно, декомпозиція передбачає розподіл завдань і функцій управління процесами зміцнення економічної безпеки і механізмом її зміцнення шляхом встановлення строків, стратегічних цілей і делегування повноважень. Це дає змогу деталізувати кожен з етапів реалізації заходів економічної безпеки, забезпечити чіткі інструкції та розмежування відповідальності між різними рівнями управління і блоками. Декомпозиція також сприяє підвищенню

ефективності виконання стратегічних цілей через їх деталізацію, а також закріплення за конкретними відповідальними. Це дає можливість визначити пріоритети та забезпечити адаптивність до змін зовнішнього і внутрішнього середовища. Ще одним методом дифузії трансформаційних процесів є квантування – безперервний процес удосконалення, пошуку інноваційних ідей і підходів, що спрямовані на акумулювання і реалізацію нових ідей, які дають можливість трансформувати механізм зміцнення і підвищити ефективність їх захисту. Саме за допомогою методу квантування підприємницькі структури можуть вчасно адаптуватися до різних змін і викликів зовнішнього середовища, завдяки вчасному реагуванню на ці виклики, вдосконалюючи механізми зміцнення економічної безпеки. Це забезпечує необхідні інструменти і умови підприємницьким структурам для захисту та підвищення конкурентоспроможності.

Таким чином, використання методів агрегації, квантування і декомпозиції в процесі трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності забезпечує комплексний підхід до її зміцнення. А інтеграція цих методів дає змогу сформувати стійку й адаптивну систему економічної безпеки, що здатна швидко реагувати на загрози у процесі ведення підприємницької діяльності. Тому оцінка дифузії трансформаційних процесів зміцнення економічної безпеки має здійснюватися з урахуванням отриманих вигід від процесів декомпозиції, агрегації та квантування, що є перспективним напрямом подальших досліджень.

Підприємницька діяльність здійснюється в умовах нестабільного господарського середовища, трансформаційні процеси, що відбуваються у глобальному і національному середовищах, генерують велику кількість загроз для суб’єктів бізнесу, що, без сумніву, потребує розроблення і поширення нових механізмів захисту економічної безпеки. Одним з ефективних підходів до аналізу і оцінювання таких процесів є використання моделей дифузії інновацій, які дають змогу відстежувати і оцінювати поширення процесів в економічних системах, а також інтерполювати їх динаміку. Спираючись на

думку, що трансформаційні процеси мають спільні риси з процесами поширення інновацій в соціально-економічних системах, й обґрунтовуючи цю думку, треба зазначити, що ці два процеси базуються на подібних закономірностях взаємодії, сприйняття нового та адаптації до змін. Так, наприклад, у моделі дифузії Басса [37], що описує впровадження інновацій через механізми взаємодії між піонерами (новаторами) та іншою аудиторією (імітаційною більшістю), що поступово приймає зміни і нововведення, аналогічно відбувається і розвиток трансформаційних процесів, спочатку через лідерів, що формують ці трансформації, впроваджують їх, чи просувають відповідні ідеї, а потім трансформації закріплюються через інших агентів у бізнесі чи суспільстві. Ключовим аспектом у поширенні інновацій і трансформаційних процесів є соціальний тиск та ефект поширення інформації, що в сучасну інформаційну епоху стає рушієм цих процесів. Подібно до того як інновації стають загальноприйнятими, завдяки нарощуванню їх послідовників, трансформаційні процеси в економіці й суспільстві проходять через основні стадії:

– ініціація трансформаційних змін (аналіз зміни потреб, визначення цілей змін, оцінка готовності до трансформацій, формування коаліції змін, пілотне тестування);

– впровадження (поетапне впровадження, збір даних, корекція дій, комунікаційна підтримка);

– поширення (масштабування трансформацій, типологізація досвіду, адаптація під зміну умов);

– стабілізація (закріплення результатів, поширення у повсякденну діяльність, аналіз досягнень, корекція недоліків);

– інституалізація (регламентація трансформації, культурна трансформація – зміна цінностей і норм, впровадження навчання) ;

– еволюція (оновлення, постійний моніторинг, ітеративні покращення, запуск нових циклів трансформації).

Дифузія інновацій та трансформаційні процеси залежать від ступеня готовності до змін, довіри, наявності відповідної інфраструктури та інтенсивності комунікації в бізнес-середовищі між суб'єктами підприємництва. Тому врахування закономірностей дифузії дає можливість більш точно оцінювати та інтерполювати динаміку трансформаційних процесів. Також синтез моделей дифузії інновацій для дослідження трансформаційних процесів дасть змогу:

1. Оцінити кількісно динаміку поширення трансформації. Дифузійні моделі дадуть можливість оцінити параметри і характеристики трансформаційних процесів.

2. Врахувати особливості адаптації до трансформації. Без сумніву, різні підприємницькі структури по-різному сприймають трансформаційні процеси, що залежить від їх галузевої приналежності, розміру, готовності керівництва до трансформацій, наявних ресурсів і фінансових можливостей для впровадження трансформацій.

3. Оцінювання впливу соціальних та інформаційних мереж. Соціальні та інформаційні мережі сьогодні відіграють ключову роль у поширенні інформації, спілкуванні, пришвидшуючи процеси трансформації. Тому моделі дифузії дають можливість оцінити швидкість поширення інформації.

4. Оптимізація управлінських впливів. Використання моделей дифузії дає змогу підприємницьким структурам та органам влади ухвалювати більш обґрунтовані управлінські рішення щодо впровадження заходів, спрямованих на трансформацію механізмів зміцнення економічної безпеки.

Таким чином, застосування зазначених моделей для оцінювання процесів трансформації є обґрунтованим і сприятиме розробленню дієвих стратегій щодо поширення трансформаційних процесів, з метою підвищення захищеності економічної безпеки підприємницької діяльності в умовах сучасних викликів і ризиків.

Серед моделей, які найчастіше застосовуються для оцінювання дифузії інновацій, можна назвати: модель Басса, логістичну модель зростання,

експоненційну модель зростання і епідеміологічну моделі. Усі вони відрізняються підходами до пояснення динаміки прийняття дифузії, а в нашому випадку – прийняття трансформаційних процесів. Всі вони можуть бути корисними для дослідження трансформаційних процесів. Так, наприклад, модель Басса, що запропонована Френком Бассом [37] у 1969 році, широко використовується для прогнозування впровадження інновацій; вона, як згадувалось раніше, дає можливість поділити потенційних зацікавлених суб'єктів на два класи: активних користувачів, що приймають новацію, і тих, хто наслідує активних користувачів. Модель Басса має широке застосування в різних сферах: для прогнозування обсягів продажів, впровадження технологічних рішень, соціально-економічних трендів.

Логістична модель зростання була запропонована економістом Зві Ґріліхесом [45] у 1957 році. Він продемонстрував, що впровадження інноваційних рішень повторює S-подібну динаміку, яка відповідає логістичній моделі зростання. Експоненційна модель зростання була запропонована соціологами Брайсом Раяном і Нілом Гроссом у 1943 році [60]; дослідження були продовжені Роджерсом Евереттом [59]. Ще однією моделлю, яка дає змогу проаналізувати в аналітичній формі дифузію інновацій, є епідеміологічна модель поширення інновацій. Вперше цю модель запропонували Вільям Гоффман і Вон Ньювіл у 1964 році [44].

Серед згаданих моделей треба виділити модель Басса, що, на думку автора, є найбільш прийнятною для моделювання процесів трансформації механізмів економічної безпеки, оскільки вона спрямована на врахування внутрішніх і зовнішніх факторів прийняття трансформаційних змін у динамічному економічному середовищі. На відміну від інших моделей, модель Басса дає змогу ідентифікувати дві ключові групи суб'єктів трансформаційних процесів – першопрохідців і послідовників, тобто найактивнішу групу суб'єктів підприємницької діяльності, тих, хто ініціює реформи і спричиняє хвилю трансформацій, і тих, хто під тиском трансформацій адаптуються під зміни у бізнес-середовищі. Також модель Басса враховує найкращі

характеристики експоненційної та логістичної моделей. Вона описує експоненційний початковий ріст і насичення; до того ж вона може адаптуватися під різні процеси – що на початку зростають повільно і ті, що на початку можуть мати високу динаміку щодо трансформацій. В той же час, експоненційна модель добре описує початкове зростання, але не враховує «плато» – ефекту насичення, що є обмеженням в її використанні для вивчення всього процесу поширення, прийняття і насичення інноваціями та прийняття трансформаційних процесів. На відміну від логістичної моделі, що повторює динаміку моделі Басса, вона не враховує інформаційного впливу на прийняття рішень. Оскільки в сучасному економічному середовищі, яке достатньо інформатизоване, комунікації у значній мірі впливають на думку суб'єктів підприємницької діяльності, саме врахування рівня довіри до трансформаційних практик, що поширюються через різні інформаційні канали, конкурентної взаємодії і корпоративної культури є важливим. Хоча епідеміологічна модель є достатньо корисною для розуміння впливу мережевого ефекту на поширення трансформаційних процесів, але вона, знову ж таки, не дає змоги виокремити причини прийняття рішень щодо трансформації механізмів економічної безпеки різними суб'єктами підприємницької діяльності. Тому модель Басса є найбільш прийнятною для оцінки трансформаційних процесів у системі економічної безпеки підприємницької діяльності.

Для розроблення методичного підходу оцінювання дифузії трансформаційних процесів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності наведемо кількісний приклад, що безпосередньо стосується процесів, пов'язаних з регуляторними змінами та державною політикою, які було розглянуто в попередньому підрозділі дисертаційної роботи. А саме про вплив податкового навантаження на підприємницьку діяльність і динаміку активності фізичних-осіб підприємців (ФОП). Так, для прикладу було обрано період 2016–2017 роки, коли відбулися зміни в законодавстві, що були пов'язані із запровадженням з 1 січня 2017 року обов'язкової сплати єдиного

соціального внеску для всіх ФОП, які навіть не отримували доходів [3, 4]. Також підвищення мінімальної заробітної плати з 1 січня автоматично збільшило розмір єдиного соціального внеску. Тому протягом періоду з листопада 2016 року упродовж всього 2017 року, щоб уникнути додаткових витрат, закрилося більше 300 тисяч ФОПів, які не вели активної підприємницької діяльності, чи мали епізодичні доходи. Для ілюстрації наведених подій на рисунку 2.12 подано динаміку кількості активних фізичних осіб-підприємців, а також кількість закритих і відкритих ФОП у 2016–2025 роках.

Як видно з рисунка 2.12, за період із грудня 2016 року по січень 2017 року різко скоротилася кількість активних ФОПів, а кількість закриття зросла в 21 раз, порівняно з попередніми місяцями. Так, процес, у контексті економічної безпеки підприємницької діяльності, можна розглядати як системну зміну умов функціонування малого бізнесу, що виникає у відповідь на зовнішні регуляторні або економічні впливи. Така трансформація зачіпає як поведінку суб'єктів підприємницької діяльності, так і структурні характеристики ринку. В цьому трансформаційному процесі ключовою точкою стало впровадження з 1 січня 2017 року обов'язкової сплати єдиного соціального внеску для всіх фізичних осіб-підприємців, незалежно від наявності доходу. Ця норма, поряд із підвищенням мінімальної заробітної плати, спричинила автоматичне зростання податкового навантаження для суб'єктів мікропідприємництва. Для більше ніж 300 тисяч ФОПів нові умови стали фінансово обтяжливими, що викликало масове згортання діяльності. Цей приклад ілюструє, що трансформація механізмів економічної безпеки не обмежується лише розвитком інструментів протидії загрозам, а також охоплює адаптацію до регуляторного середовища через припинення діяльності, що є демонстрацією впливу податкового навантаження на життєздатність підприємницьких структур. У поданому вище випадку (2016–2017 рр.) трансформація полягала у зміні обліково-фіскального функціонування мікробізнесу; якщо раніше система допускала умову наявного «сплячого» підприємництва, без

податкового навантаження, то після законодавчих змін вона стала вимагати регулярного внеску, незалежно від стану активності.

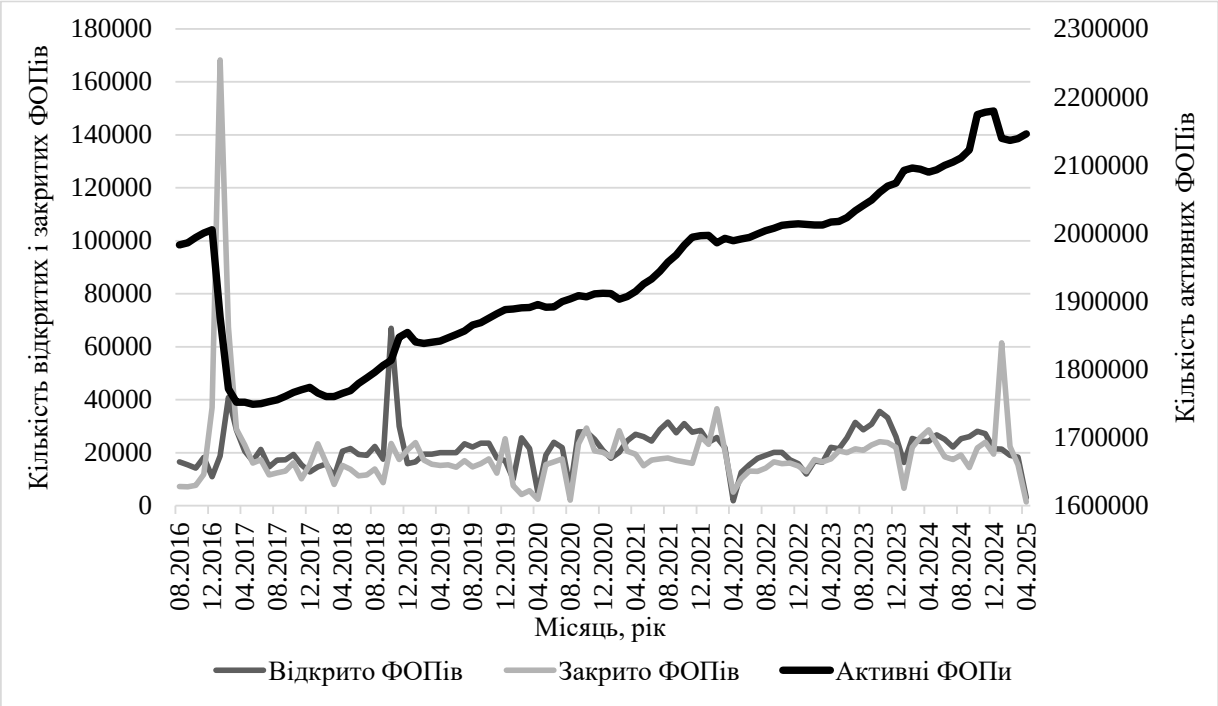

Рисунок 2.12 – Динаміка закриття, відкриття і кількості активних ФОП в Україні в 2016–2025 рр.

Джерело: за даними [55]

Оцінювання динаміки зазначеного трансформаційного процесу може бути проведене на основі моделі дифузії Басса. Ця модель дасть змогу кількісно оцінити, як швидко нові умови поширилися в середовищі мікробізнесу. Цей підхід є доцільним з точки зору управління економічною безпекою, оскільки дає можливість виявити загрози масового виходу з ринку, потенційні точки зростання, на які слід спрямовувати підтримку або податкові послаблення.

Таким чином, розгляд цього процесу через трансформації у сфері економічної безпеки полягає у зміні регуляторного середовища і реакції на неї підприємницького середовища. Оцінка цієї взаємодії на основі моделі дифузії Басса дасть змогу зрозуміти масштаби і темпи трансформаційного процесу та виявити критичні точки впливу, в яких відбувається найбільш інтенсивне згортання, або активізація підприємницької діяльності. Дослідження цього процесу на основі моделі Басса дасть відповідь про вплив законодавчих ініціатив на активність суб’єктів підприємництва і дасть змогу спрогнозувати

подальші коливання у структурі бізнес-середовища під впливом регуляторних змін та розробки обґрунтованих стратегій зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, а також надасть державним органам інструментарій щодо розроблення адаптаційних заходів.

Для дослідження впливу податкового навантаження на трансформацію підприємницького середовища було виокремлено період із серпня 2016 року по вересень 2018 року на основі наявних статистичних даних. Для кращого розуміння динаміки закриття ФОП з активною їх частиною запропоновано розрахувати агрегований показник відносної частки закриття ФОП до активної їх частини

$$C_{A_i} = \frac{Q_{L_i}}{Q_{A_i}}, \tag{2.1}$$

де Q_{L_i} – кількість закритих ФОП в *i*-й період;

Q_{A_i} – кількість активних ФОП в *i*-й період.

На рисунку 2.13 проілюстровано динаміку частки закриття фізичних осіб-підприємців у співвідношенні до їх активної кількості протягом зазначеного періоду (C_{A_i}).

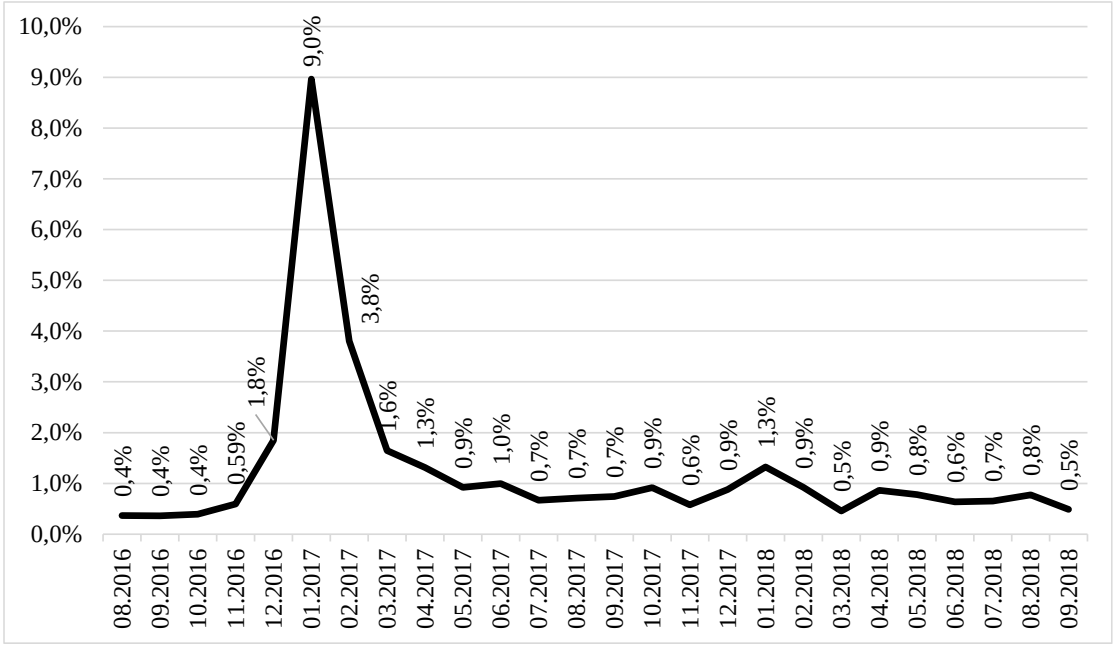

Рисунок 2.13 – Динаміка частки закритих ФОП по відношенню до активної їх частини в 2016–2018 рр., % до кількості активних ФОП

Джерело: за даними [55]

Як видно з графіка (рисунок 2.13), з листопада 2016 року відбувається суттєве зростання темпів закриття ФОП, пік якого припадав на січень 2017 року – саме тоді було припинено діяльність рекордної кількості підприємців, що становила 168 237 осіб. У подальшому спостерігається поступове уповільнення цієї динаміки, однак відносно високі темпи зберігаються майже до березня 2018 року.

Для використання моделі Басса, з метою дослідження дифузії трансформаційних процесів у секторі мікропідприємств, спричинених збільшенням податкового навантаження, на першому етапі необхідно виокремити кількість підприємств, що припинили свою діяльність безпосередньо внаслідок підвищення податків, від середнього рівня закриття, характерного для періодів, не пов'язаних зі змінами у податковій політиці. Це дасть можливість ідентифікувати надлишкову частку припинень діяльності як реакцію на зовнішній тиск, що є основою для побудови дифузійної кривої трансформаційної динаміки. Як видно з рисунка 2.13, із грудня 2016 року починається аномальна динаміка ліквідації фізичних осіб-підприємців; вона зберігалася до травня 2018 року, тому розрахуємо середній темп закриття ФОП поза цим періодом. Середнє значення частки закриттів дорівнює 0,576 % від активної частини фізичних осіб-підприємців. Тепер визначимо кількість ліквідованих ФОП через підвищення податків на основі співвідношення

$$C_{T_i} = C_{A_i} - \bar{C}_{A-T}, \tag{2.2}$$

де C_{T_i} – частка закритих ФОП від активної їх частини, що були ліквідовані через підвищення податків в *i*-й період;

C_{A_i} – загальна частка закритих ФОП від активної їх частини в *i*-й період;

$\bar{C}_{A-T}$ – середнє значення частки закриттів ФОП від активної їх частини, що $\notin$ до інтервалу $[C_{T_i}]$.

Для обчислення абсолютних показників визначені частки слід помножити на фактичні дані щодо кількості закритих фізичних осіб-підприємців. З метою

досягнення наочності середній темп закриття ФОП, а також кількість закриттів, зумовлених підвищенням податкового навантаження, подано на рисунку 2.14. Відповідно якщо спостережувана динаміка перевищує розраховане середнє значення динаміки закриття та формує цілісний часовий діапазон, цей інтервал відбирається для подальшого аналізу та моделювання процесу дифузії трансформації. Як видно з рисунка 2.14, таким періодом може бути проміжок часу з грудня 2016 року до лютого 2018 року. На наступному етапі необхідно елімінувати з фактичних даних розраховані середні показники закриттів фізичних осіб-підприємців, що відповідають природній (фоновій) динаміці. Це дасть змогу отримати оцінку кількості закриттів, спричинених підвищенням податкового навантаження. У таблиці 2.2 наведено як фактичні, так і розраховані показники стосовно кількості припиненої господарської діяльності фізичними особами-підприємцями в межах досліджуваного періоду.

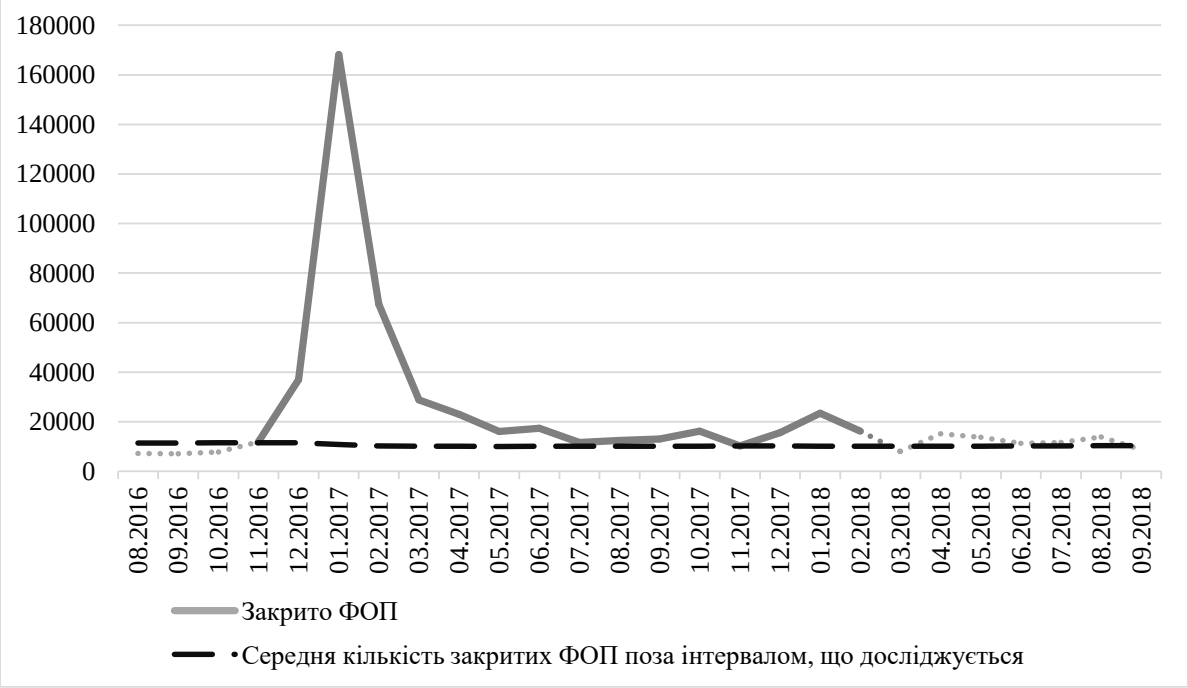

Рисунок 2.14 – Динаміка середньої кількості закритих ФОП та закриттів, спричинених зростанням податкового навантаження у 2016–2018 рр.

Джерело: за даними [55]

Таблиця 2.2 – Вхідні дані про закриття фізичних осіб-підприємців для моделювання дифузії трансформаційних процесів

Місяць, рік	Фактична кількість закритих ФОП (Q_{L_i})	Середня кількість закритих ФОП відповідно до природної динаміки	Оцінена кількість закритих ФОП унаслідок підвищення податкового навантаження (Q_{T_i})
12.2016	37042	11 541	25 501
01.2017	168237	10 802	157 435
02.2017	67436	10 199	57 237
03.2017	28844	10 085	18 759
04.2017	22999	10 085	12 914
05.2017	16119	10 066	6 053
06.2017	17373	10 073	7 300
07.2017	11668	10 090	1 578
08.2017	12440	10 105	2 335
09.2017	13050	10 135	2 915
10.2017	16193	10 168	6 025
11.2017	10203	10 190	13
12.2017	15581	10 211	5 370
01.2018	23391	10 162	13 229
02.2018	16226	10 133	6 093

Джерело: розраховано на основі даних [55]

Після виділення кількості закритих ФОП, унаслідок підвищення податкового навантаження, необхідно провести моделювання їх динаміки на основі моделі Басса [37], яка для нашого випадку буде мати вигляд диференційного рівняння:

$$\frac{dQ_T(t)}{dt} = p\big(Q_M - Q_T(t)\big) + q\,\frac{Q_T(t)}{Q_M}\big(Q_M - Q_T(t)\big), \qquad (2.3)$$

де Q_M – загальна кількість всіх закритих ФОП за період, що розглядається;

$Q_T(t)$ – кількість закритих ФОП на місяць *t*;

p – коефіцієнт, що характеризує початкове закриття фізичними особами-підприємцями і поширення процесів, що відповідає кількості «першопрохідців» трансформаційних процесів;

q – коефіцієнт, що характеризує поширення трансформаційних процесів серед тих фізичних осіб-підприємців, хто закриваються через наслідування поведінки «першопрохідців».

Наступним, одним з найскладніших і найважливіших кроків є визначення коефіцієнтів p і q, а також розрахунок інтерполяційних значень на основі моделі Басса. Для цього реалізовано процедуру поетапного визначення оптимальних значень коефіцієнтів p і q. Ця процедура передбачає поетапне визначення середньоквадратичної помилки, оптимізацію параметрів і отримання оптимальних значень коефіцієнтів. Спочатку реалізується функція обчислення середньоквадратичної помилки (*MSE*):

$$MSE = \frac{1}{n}\sum_{k=0}^{n}\left(Q_{T_i} - \hat{Q}_{T_i}\right)^2, \tag{2.4}$$

де $\hat{Q}_{T_i}$ – прогнозована кількість закритих ФОП на місяць *t*.

Ця функція є основною метрикою для вимірювання точності моделі, що буде описувати трансформаційний процес, що досліджується ($\hat{Q}_T$). Для обчислення функції *MSE* створюють набори даних (p, q), вирішується диференційне рівняння для моделі Басса (2.3), за допомогою методу Рунге-Кутта. Отримані прогнозовані значення ($\hat{Q}_T$) і вхідні фактичні значення (Q_T) порівнюються, на основі чого обчислюються *MSE*. Далі отримані дані використовуються для оптимізації параметрів моделі.

Наступним кроком є оптимізація параметрів p та q, що здійснюється за рахунок реалізації методу чисельного пошуку мінімуму для функції *MSE*. Оскільки завданням є мінімізація середньоквадратичної помилки, оптимізація спрямована на визначення таких параметрів p та q, при яких значення *MSE* буде мінімальним. Для проведення оптимізації накладалися обмеження ($0<p\leqslant 1$ та $0<q\leqslant 1$). Оптимізація виконується на основі перебирання зазначених

пар параметрів, дотримуючись обмежень. Потім на основі всіх пар розраховується значення середньоквадратичної помилки і обираються ті пари параметрів, для яких помилка буде мінімальною. Отримані оптимальні параметри дають можливість використовувати модель для подальшої інтерполяції ряду даних.

Програмна реалізація запропонованої процедури на основі оптимізації параметрів моделі Басса дозволила отримати наступні значення параметрів моделі:

– p=0,52;

– q=0,04;

– *MSE*= 629895486;

– *RMSE* (корінь квадратний з *MSE*) = 7782.

Ці значення забезпечують найкращу точність інтерполяції, що підтверджується низьким рівнем середньоквадратичної помилки між теоретичними та реальними даними, що можна побачити на рисунку 2.15.

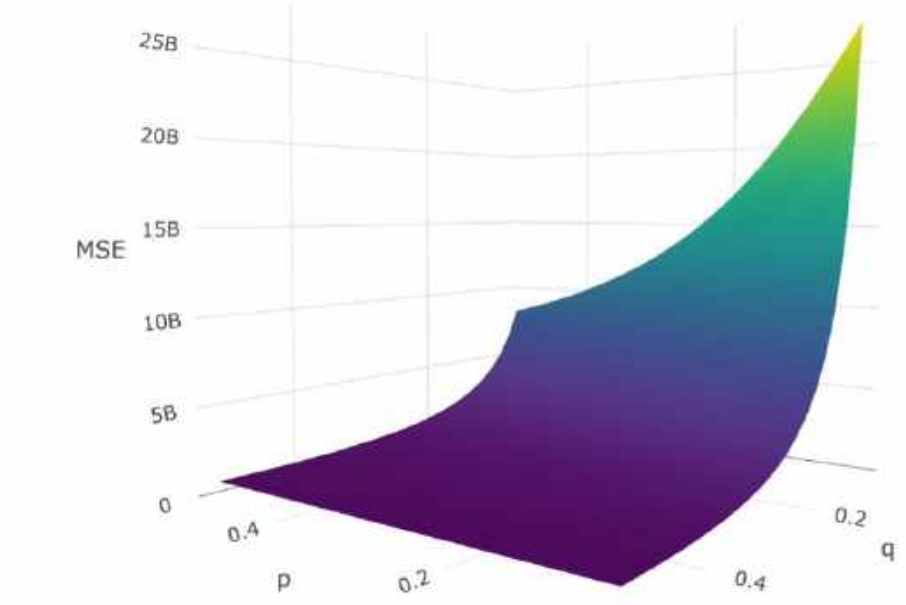

Рисунок 2.15 – Залежність між параметрами моделі Басса і середньоквадратичною похибкою (*MSE)*

Джерело: отримано автором самостійно

Для досліджуваного процесу трансформації модель Басса (2.3) буде мати такий вигляд:

$$\frac{dQ_T(t)}{dt} = 0{,}52\big(Q_M - Q_T(t)\big) + 0{,}04\frac{Q_T(t)}{Q_M}\big(Q_M - Q_T(t)\big). \qquad (2.5)$$

Далі використаємо розраховані параметри, які підставимо у модель (2.5) для інтерполяції процесу трансформації, що досліджується. Підстановка отриманих параметрів і результат розрахунку теоретичних значень зведено в таблиці 2.3 і проілюстровано на рисунку 2.16 разом із фактичними даними.

Таблиця 2.3 – Фактичні та теоретичні дані про закриття фізичних осіб-підприємців унаслідок підвищення податкового навантаження

Місяць, рік	Оцінена фактична кількість закритих ФОП унаслідок підвищення податкового навантаження (Q_{T_i})	Кумулятивна сума для Q_{T_i}	Інтерпольована кількість закритих ФОП унаслідок підвищення податкового навантаження ($\hat{Q}_{T_i}$)	Кумулятивна сума для $\hat{Q}_{T_i}$
12.2016	25 501	25 501	25 501	25 501
01.2017	157 435	182 936	155 513	181 014
02.2017	57 237	240 173	76 886	257 900
03.2017	18 759	258 932	35 799	293 699
04.2017	12 914	271 847	16 168	309 867
05.2017	6 053	277 899	7 198	317 065
06.2017	7 300	285 200	3 184	320 248
07.2017	1 578	286 778	1 404	321 652
08.2017	2 335	289 112	618	322 271
09.2017	2 915	292 027	272	322 543
10.2017	6 025	298 052	120	322 663
11.2017	13	298 065	53	322 716
12.2017	5 370	303 435	23	322 739
01.2018	13 229	316 664	10	322 749
02.2018	6 093	322 757	4	322 754

Джерело: розраховано автором самостійно

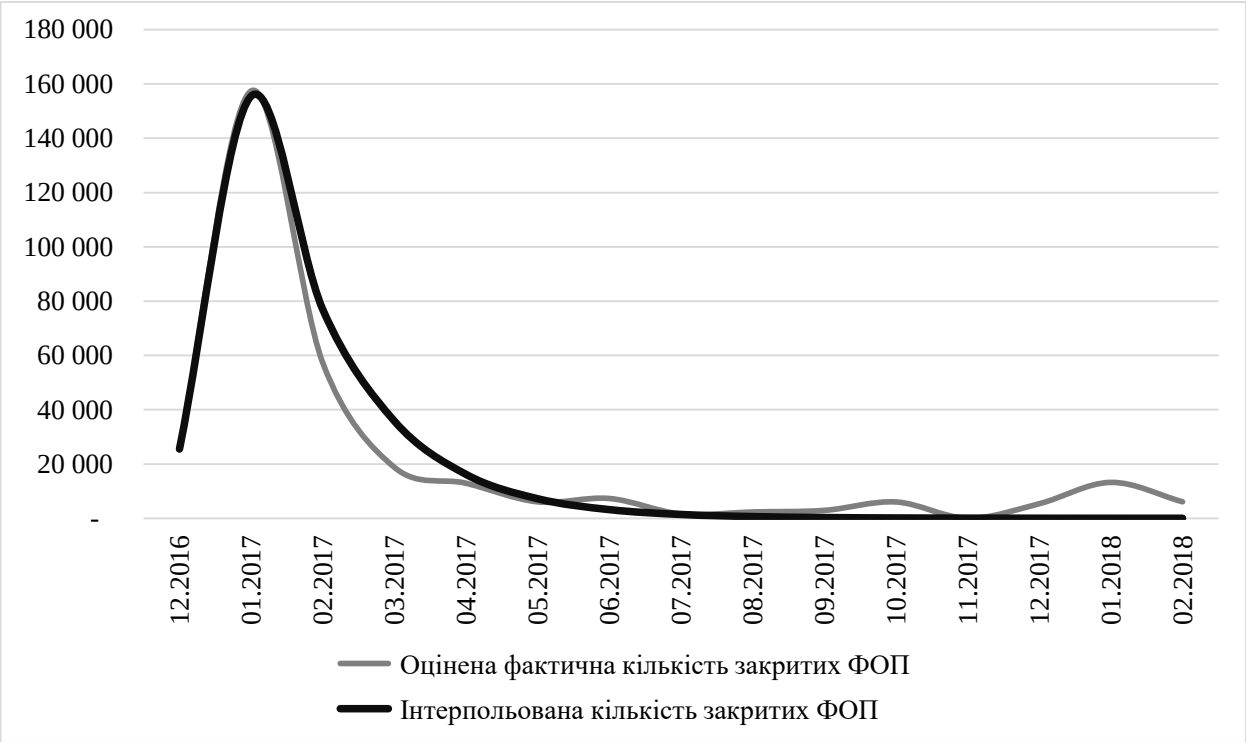

Рисунок 2.16 – Фактична та інтерпольована динаміка кількості закриттів ФОП під впливом зміни податкового навантаження

Джерело: отримано автором самостійно

Як видно з рисунка 2.16, інтерпольована динаміка достатньо добре описує фактичні процеси закриття фізичних осіб-підприємців під впливом зміни податкового навантаження. Для підтвердження якості відображення інтерполяції розраховано коефіцієнт детермінації, значення якого дорівнює 0,959, що свідчить про високий рівень відповідності моделі фактичним даним.

Ще одним із підходів до оцінки точності моделей, що описують процеси накопичення, зокрема, моделі Басса, є порівняння кумулятивних сум фактичних та інтерпольованих значень. У досліджуваному випадку модель використовується для опису кількості закритих фізичних осіб-підприємців як результату їх сукупного рішення про припинення діяльності під впливом підвищення податкового навантаження. Порівняння накопичених фактичних та модельних даних дає можливість не лише оцінити похибку на кожному етапі моделювання, а й виявити загальні відхилення у відтворенні динаміки досліджуваного процесу. На рисунку 2.17 наведено кумулятивні суми

фактичної та інтерпольованої кількості закриттів ФОП під впливом зміни податкового навантаження. Як видно з рисунка, кумулятивна сума інтерпольованих даних випереджає фактичні значення, що може говорити про те, що модель Басса не враховує ще декілька зовнішніх факторів, які стимулюють або стримують реальне накопичення кількості закриттів.

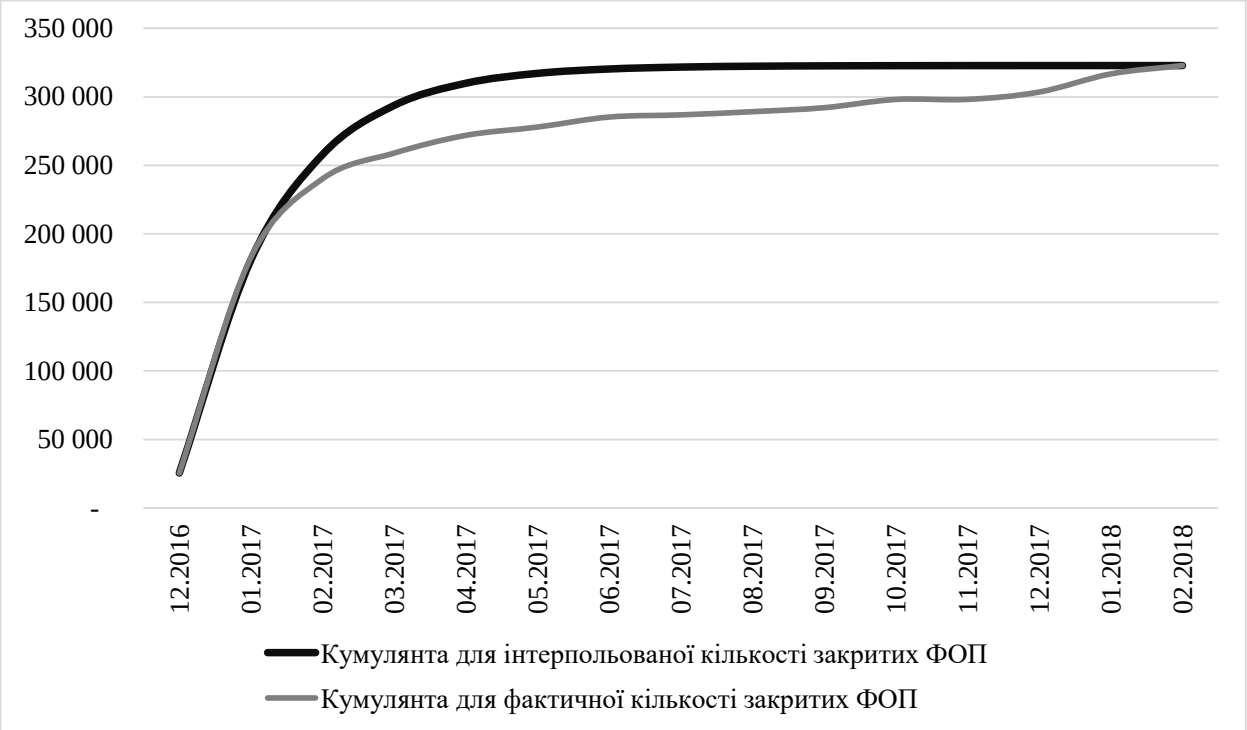

Рисунок 2.17– Кумулятивні суми фактичної та інтерпольованої кількості закриттів ФОП під впливом зміни податкового навантаження

Джерело: отримано автором самостійно

Запропонована модель Басса для аналізу й інтерполяції трансформаційного процесу, що стосується економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності, а саме згортання підприємницької активності, дає змогу інтерпретувати цей соціально-економічний феномен, як «негативну дифузію». Замість процесу прийняття новації, фізичні особи-підприємці «приймають» рішення про закриття бізнесу – це нетрадиційне, але цілком валідне застосування моделі дифузії інновацій Басса. Ця модель ефективно відображає поведінкову динаміку бізнес-середовища у відповідь на регуляторні зміни.

Отримані параметри моделі (p=0,52; q=0,04) свідчать про те, що початковий імпульс для закриття ФОП мав здебільшого індивідуальний характер (про що свідчить високе значення коефіцієнта p), а вплив оточення та інформаційного середовища був достатньо помірним (низьке значення коефіцієнта наслідування q). Також таке співвідношення коефіцієнтів вказує на низьку адаптивність мікропідприємств до змін у податковому полі. Значення параметрів моделі Басса дає можливість виокремити ініціативних суб'єктів, які першими прийняли рішення припинити діяльність, що є логічним, адже фізичні особи-підприємці є найактивнішою соціальною групою населення, серед яких достатньо мало «послідовників», які прийняли рішення про ліквідацію пізніше, орієнтуючись на поведінку ініціаторів. Крім того, низький рівень наслідування свідчить про обмежений ефект мережевої взаємодії з основним фактором змін внутрішньої оцінки ризиків і фінансової доцільності подальшої діяльності ФОП.

Дослідження швидкості змін, що пов'язані зі зміною у податковому законодавстві, дало змогу виділити різку зміну динаміки у закритті ФОП (значний стрибок – грудень 2016 – січень 2017 рр.) і подальше згасання динаміки, що відповідає S-подібній кривій і є характерним для моделі Басса. Проаналізована динаміка підтверджує, що трансформаційний процес мав ознаки інтенсивного, але обмеженого у часі шоку, з поступовим насиченням, тобто поступовим вичерпанням потенційних учасників трансформаційного процесу. Синтез моделі Басса в дослідження трансформаційних процесів дає можливість ідентифікувати критичні часові точки трансформації, коли зростає потреба у державному втручанні (наприклад, в управлінні перевантаженістю служб, що відповідають за ліквідацію ФОП, наданні податкових пільг, консультаційній підтримці). До того ж треба зазначити, що ця ситуація викликала суспільний резонанс, що згодом змусило уряд значно спростити закриття для фізичних осіб-підприємців.

Оцінка точності на основі розрахунку середньоквадратичної похибки, середньоквадратичного відхилення і коефіцієнта детермінації свідчить

загалом про високу точність прогнозу, з незначними відхиленнями в окремих періодах у жовтні 2017 – лютому 2018 рр.; це може вказувати на вплив інших факторів, які не враховуються в моделі, чи про необхідність зменшення періоду для аналізу. Тому розроблена модель має прогностичний потенціал, вона дає змогу достатньо якісно інтерполювати наявні тенденції й також екстраполювати майбутні хвилі трансформації, що пов'язані з різними процесами у стані економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності. Тому вона може бути корисною для раннього попередження потенційних масових трансформаційних процесів в бізнес-середовищі.

Використання моделі Басса сприяє розробленню більш гнучкої й адаптивної стратегії економічної безпеки, орієнтованої на передбачення кризових точок і стабілізацію підприємницького середовища з боку держави.

Для аналізу прийнятності отриманої моделі та її параметрів проведемо її випробовування на подібному трансформаційному процесі, що спостерігався в кінці 2024 року – на початку 2025 року, який був пов'язаний із прийняттям у жовтні 2024 року підвищеного податку для підприємців [5], спрямованого на збільшення фінансування оборонних потреб країни. Закон був прийнятий у жовтні 2024 року, а норми закону почали діяти з 1 січня 2025 року. Закон передбачав запровадження військового збору для фізичних осіб-підприємців, для платників єдиного податку третьої групи у розмірі 1 % від доходу і для платників єдиного податку першої, другої та четвертої груп у розмірі 10 % від мінімальної заробітної плати, що спричинило нову хвилю закриттів серед фізичних осіб-підприємців, що відображено на рисунку 2.12. Так, за проведеними опитуваннями серед фізичних осіб-підприємців [5], в кінці 2024 року, через підвищення податків закрилося 62 %, а через проблеми в бізнесі – всього 19 % фізичних осіб-підприємців.

Використовуючи модель (2.5), інтерполюємо хвилю закриттів, зведемо дані в таблицю 2.4 і представимо фактичну та інтерпольовану динаміку (а також кумулятивні суми закриттів ФОП під впливом змін податкового навантаження в кінці 2024 року – на початку 2025 року (рисунок 2.18)).

Таблиця 2.4 – Фактичні та інтерпольовані дані про закриття фізичних осіб-підприємців унаслідок підвищення податкового навантаження в кінці 2024 року – на початку 2025 року

Місяць, рік	Фактична кількість закритих ФОП унаслідок підвищення податкового навантаження (Q_{T_i})	Кумулятивна сума для Q_{T_i}	Інтерпольована кількість закритих ФОП унаслідок підвищення податкового навантаження ($\hat{Q}_{T_i}$)	Кумулятивна сума для $\hat{Q}_{T_i}$
12.2024	19 511	19 511	19 511	19 511
01.2025	61 455	80 966	55 842	75 353
02.2025	22 345	103 311	27 351	102 704
03.2025	18 477	121 788	12 672	115 376
04.2025	3 843	125 631	5 710	121 085

Джерело: розраховано на основі даних [55]

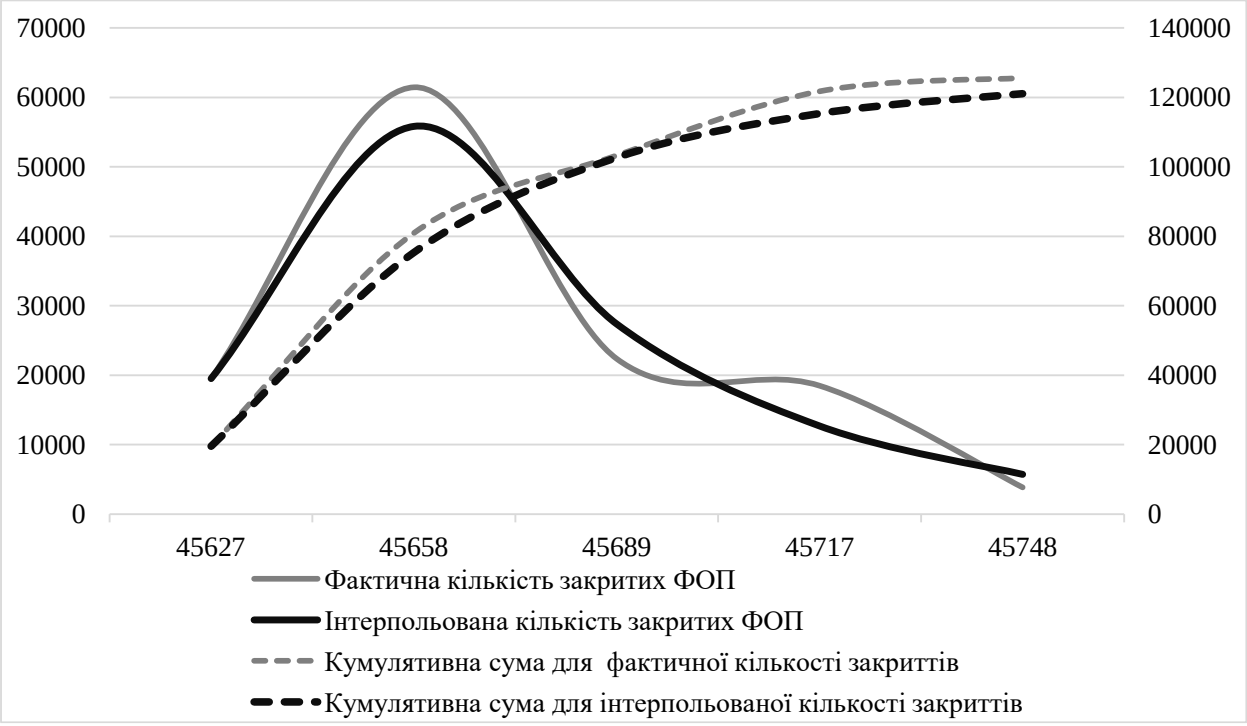

Рисунок 2.18 – Фактична та інтерпольована динаміка кількості закриттів ФОП (та їх кумулятивні суми) під впливом зміни податкового навантаження, в кінці 2024 року – на початку 2025 року

Джерело: отримано автором самостійно

Як видно з рисунка 2.18, отримана модель досить повно описує досліджуваний процес: середньоквадратична похибка прогнозу (*RMSE*) становить 4330, а коефіцієнт детермінації дорівнює 0,952. Такі значення свідчать про високий рівень точності та високі прогнозні властивості моделі. Це дає змогу стверджувати, що модель здатна ефективно відтворювати основні трансформаційні тенденції та прогнозувати пікові значення. А незначні відхилення між інтерпольованими і фактичними даними говорять про відсутність системних помилок при виборі моделі й отриманні її параметрів. Таким чином, модель може бути використана для подальшого аналізу трансформаційних процесів, пов’язаних зі зміною механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, а також для обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на розроблення ефективних захисних інструментів.

З метою узагальнення результатів числового експерименту та оцінки придатності моделі Басса для моделювання дифузії трансформаційних процесів механізмів економічної безпеки, на рисунку 2.19 подано послідовність виконаних етапів.

В цьому підрозділі дисертаційної роботи реалізовано дослідження поширення дифузії трансформаційних процесів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, з метою демонстрації обраного методичного підходу. Здійснено вибір класичної моделі дифузії інновацій Басса до специфіки трансформаційних змін, що є характерними для механізмів зміцнення економічної безпеки. На основі моделі Басса було синтезовано власну математичну конструкцію, що дає можливість враховувати зовнішні впливи і рушійні чинники на поведінку суб’єктів мікробізнесу. У процесі дослідження здійснено формалізацію та калібрування параметрів моделі, що відповідають конкурентним умовам трансформаційного процесу. Проведено ітераційний пошук оптимальних значень коефіцієнтів дифузії для різних агентів трансформації, які забезпечують найменше середньоквадратичне відхилення між теоретичними розрахунками та емпіричними даними.

Рисунок 2.19 – Схема методичного підходу до емпіричного дослідження дифузії трансформаційних процесів зміцнення економічної безпеки

Джерело: власна розробка автора

Отримані результати дозволили провести інтерпретацію параметрів моделі в контексті економічної безпеки, зокрема виявити динаміку, закономірності та інтенсивність поширення трансформації. Запропонований методичний підхід може бути корисним для досліджень, що пов’язані з

вивченням дифузії трансформації механізмів захисту і забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності.

2.3. Розробка трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Означені глобальні чинники, що були викладені в першому підрозділі поточного розділу, а також високий динамізм, невизначеність, складнопрогнозованість національного бізнес-середовища і зростаюча кількість ризиків безпосередньо впливають на підприємницьку діяльність, де традиційні механізми зміцнення економічної безпеки втрачають свою актуальність і ефективність. Окреслені причини зумовлюють необхідність докорінного перегляду існуючих підходів до розроблення механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, їх модернізації та адаптації до нових умов функціонування. Тому розроблення трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки є не лише актуальним завданням, але і критично важливим завданням.

На думку автора, трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності являє собою адаптивну та динамічну систему, що інтегрує фінансово-економічні, нормативно-правові, організаційно-управлінські, кадрові, технологічні, інформаційно-аналітичні та інвестиційні інструменти, спрямовані на комплексну діагностику, аналіз, попередження, нейтралізацію та захист від загроз як внутрішнього, так і зовнішнього походження, з метою забезпечення стабільного функціонування та стійкого розвитку підприємництва.

Трансформаційний механізм повинен забезпечувати постійне удосконалення й оновлення підходів до управління викликами, загрозами і ризиками, безперервну модернізацію методів захисту, інтеграцію інноваційних та інформаційних технологій для аналітичного забезпечення, формування гнучких функціональних стратегій адаптації та відновлення стану суб’єкта

підприємництва, а також врахування специфіки бізнесу та інституційного середовища. Основним завданням, що повинен вирішувати трансформаційний механізм, є зміцнення економічної безпеки і гарантування довгострокового стійкого розвитку суб'єкта підприємницької діяльності на основі резистентної здатності до протидії кризовим явищам, адаптації до викликів національного і глобального середовища та гарантування конкурентоспроможності.

В контексті сучасних викликів і задач щодо зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є низка найбільш важливих завдань, які потребують першочергового вирішення з боку наукової спільноти, підприємців і державних регуляторів. До цих ключових завдань належать такі:

– удосконалення процесів моніторингу зовнішнього і внутрішнього середовища підприємницької діяльності, за рахунок покращення процесів збору, обробки та аналітичного забезпечення, що сприятиме своєчасному виявленню загроз, прийняттю обґрунтованих управлінських рішень і підвищенню адаптивності суб'єкта підприємницької діяльності до змін ринкового середовища, що є визначальним чинником для формування стратегічних безпекових орієнтирів;

– переосмислення здатності суб'єкта підприємницької діяльності ефективно протидіяти загрозам і викликам, що ґрунтується на його ресурсному потенціалі та фінансовій спроможності і створює передумови для реалізації дієвих заходів захисту;

– необхідність адаптації та переорієнтації чинних механізмів економічної безпеки шляхом впровадження гнучких функціональних захисних стратегій, здатних своєчасно нейтралізувати та усувати загрози як внутрішнього, так і зовнішнього походження, що виникають у процесі провадження підприємницької діяльності.

Реалізація зазначених завдань вимагає глибоких трансформацій в механізмах зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, особливо в умовах воєнного стану та нестабільного соціально-економічного середовища. В цьому контексті набувають особливого значення такі аспекти:

– чітке окреслення пріоритетних напрямів стратегічного забезпечення запобігання потенційним загрозам, з акцентом на їх мінімізації;

– розроблення алгоритмів ідентифікації ключових загроз і реакції бізнес-середовища на них, які можуть мати фатальні наслідки для середнього і малого бізнесу;

– зростання значущості інформації як фундаменту для забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності, а також посилення ролі аналітичних функцій у формуванні стратегій економічної безпеки;

– встановлення балансу між прозорістю і конфіденційністю інформаційних потоків про стан підприємницької діяльності, з метою запобігання витоку критично важливої інформації.

Особливу увагу необхідно приділити дотриманню двох ключових принципів, які мають бути покладені в основу трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки в підприємницькому секторі [9]: по-перше, створення сприятливого внутрішнього середовища для гармонізації інтересів всіх сторін цього процесу для ефективної його імплементації; по-друге, стимулювання сталого економічного розвитку як фундаментальний принцип існування підприємництва, як на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності, так і на рівні держави в цілому.

У зв'язку з викладеним, у цьому підрозділі буде подано опис розробленого трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, який враховує окреслені завдання, ключові аспекти та спрямований на вирішення визначених проблем. Першим кроком дослідження, з урахуванням запропонованої концепції, є визначення структурних елементів механізму та їх взаємозв'язків. Наступні етапи передбачають характеристику кожного елемента, розкриття принципів його функціонування та умов реалізації.

Трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності має ґрунтуватися на принципах високої гнучкості

та адаптивності, що дасть змогу ефективно реагувати на динамічні зміни як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. З огляду на множинність та мінливість деструктивних чинників сучасного бізнес-простору, забезпечення стійкого функціонування підприємства потребує механізму, здатного своєчасно і точно реагувати на загрози, що постійно модифікують свої форми, джерела походження та рівень впливу. Однією із ключових складових такого трансформаційного механізму має стати впровадження цифрових інструментів, орієнтованих на реалізацію функцій аналітичного моніторингу економічної безпеки. Зокрема, це стосується потенціалу економічної безпеки, ідентифікації можливих загроз, прогнозування змін у бізнес-середовищі, а також побудови альтернативних сценаріїв розвитку подій. Застосування цих інструментів сприятиме не лише виявленню загроз за ступенем їх потенційного впливу на суб'єкта підприємницької діяльності, а й дозволить формувати обґрунтовані управлінські рішення щодо запобігання або мінімізації їх наслідків. Досягнення зазначених цілей потребує активного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують повний цикл роботи з даними – від збору, обробки та зберігання до візуалізації результатів аналізу. Це, у свою чергу, формує передумови для розроблення адаптивних управлінських стратегій і оперативного реагування на ризики в умовах високої мінливості середовища, забезпечуючи, таким чином, належний рівень економічної безпеки підприємницької діяльності.

Ще однією ключовою вимогою до ефективної реалізації трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки є проведення комплексного системного аналізу. З одного боку, він має охоплювати всебічну оцінку внутрішнього потенціалу суб'єкта підприємництва – його здатність протистояти ризикам, адаптуватися до змін і забезпечувати стійкість функціонування. З іншого – передбачати детальний аналіз чинників зовнішнього середовища, зокрема, вивчення економічних тенденцій, галузевих особливостей і специфіки розвитку процесів, що можуть становити загрозу або мати проциклічний характер. Такі процеси можуть виступати

індикаторами можливих структурних змін у бізнес-середовищі та сигналами для своєчасного коригування управлінських рішень.

Реалізація окреслених вимог до трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки передбачає наявність цифрової зрілості суб'єкта підприємництва, тобто його спроможності інтегрувати сучасні цифрові технології та інфраструктуру у ключові бізнес-процеси й систему управління трансформаційними змінами. Водночас, технічна готовність має бути доповнена організаційною спроможністю, яка виявляється через сформовану організаційну культуру, практики безперервного навчання, відкритість до інновацій, а також ефективне управління змінами й розвитком. Успішне впровадження такого механізму потребує здатності не лише оперативно реагувати на загрози, а й прогнозувати їх виникнення, формуючи на основі аналітичних даних гнучкі, адаптивні стратегії, що дають можливість діяти проактивно в умовах нестабільного та турбулентного бізнес-середовища.

Кожне перетворення в межах трансформаційного механізму має володіти прикладною цінністю, забезпечувати практичну ефективність і досягнення конкретних результатів. Досягнення таких характеристик є можливим лише за умови чіткого визначення цілей трансформації, адаптації до змін зовнішнього середовища, об'єктивного аналізу поточної ситуації та дотримання системного підходу до впровадження організаційних змін. Тільки за таких умов трансформаційні дії сприятимуть реальному зміцненню економічної безпеки підприємницької діяльності.

Все викладене вище обумовлює потребу переосмислити традиційні підходи у формуванні механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Тому, на думку автора, саме трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки повинен включати такі три елементи:

1. Модульний інтелектуальний моніторинг зовнішнього і внутрішнього середовища на наявність загроз для економічної безпеки підприємницької діяльності;

2. Компонент сценарного та предикативного планування – дає змогу оцінювати альтернативні сценарії розвитку бізнес-середовища, з урахуванням інформації, що надходить із компонента моніторингу про потенційні загрози, ризики і кризи; за допомогою цього елемента проводиться попереднє моделювання щодо зміни траєкторії дій.

3. Компонент гнучкого стратегічного управління економічною безпекою підприємницької діяльності й випереджального реагування, що спрямована на своєчасне виявлення і адаптивну реакцію на загрози різного характеру.

Таким чином, трансформація підходів до захисту підприємницької діяльності має здійснюватися не лише як реакція на загрози, а й як стратегічна ініціатива, з підвищенням стійкості в умовах нестабільності. Розглянемо кожен з цих елементів та детально опишемо їх функціональне призначення, задачі, методи й інструменти, взаємозв'язок з іншими елементами та очікувані результати.

Провідним елементом трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є модульний інтелектуальний моніторинг внутрішнього та зовнішнього середовища. Сучасне бізнес-середовище, що характеризується високою динамікою змін та невизначеністю, зумовлює необхідність глибокого вдосконалення існуючих систем виявлення та аналізу загроз. Водночас слід враховувати, що підприємницька діяльність охоплює широкий спектр видів економічної активності, галузей та функціонує у різноманітних організаційних і регіональних умовах, що значною мірою ускладнює створення універсального, однаково ефективного для всіх компонента моніторингу. У багатьох випадках впровадження єдиної уніфікованої моделі стає малоефективним або взагалі недоцільним без її адаптації до специфіки кожного окремого суб'єкта. У цьому контексті особливої актуальності набуває модульний підхід, що передбачає побудову моніторингового компонента на засадах гнучкої архітектури. Такий компонент формується з окремих функціональних блоків (модулів), кожен із яких виконує конкретне завдання: від діагностики стану економічної безпеки, оцінювання

потенціалу економічної безпеки, моделювання сценаріїв розвитку ситуацій, ідентифікації ризиків і загроз, оцінювання спроможності протистояти викликам – до зміцнення інформаційної безпеки. Ці модулі є взаємопов'язаними, але водночас автономними, що дає можливість формувати їх комбінацію відповідно до конкретних потреб підприємства.

Основною перевагою модульного підходу є його висока адаптивність: підприємець має змогу самостійно конструювати структуру моніторингового компонента, орієнтуючись на специфіку власної господарської діяльності, рівень цифрової зрілості та особливості зовнішнього середовища. Модульність забезпечує також масштабованість компонента та її здатність оперативно трансформуватись відповідно до змін у бізнес-процесах або зовнішніх умовах. У підсумку такий компонент стає не лише інструментом спостереження, а й ефективним засобом управління ризиками в реальному часі.

Ще однією ключовою вимогою до модульного моніторингу має стати інтеграція інтелектуальних технологій, – зокрема, моделей з функцією самонавчання, алгоритмів машинного навчання та інструментів предиктивної аналітики. Застосування таких рішень значно розширює функціональні можливості моніторингу: від фіксації вже наявних загроз до прогнозування їх потенційного виникнення. У цьому контексті розроблення та впровадження модульного інтелектуального моніторингу як елемента трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є не лише організаційно-технічним кроком, а і стратегічним інструментом управління адаптивністю бізнесу до нових викликів. Його реалізація сприятиме формуванню цілісної динамічної системи реагування на загрози, підвищить гнучкість стратегічного управління та забезпечить стабільність функціонування підприємницької діяльності в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

До складу модулів компонента моніторингу, який забезпечує інформаційну підтримку процесу прийняття управлінських рішень щодо

зміцнення економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності, можна віднести такі:

1) модуль стратегічної діагностики – ідентифікація найбільш значущих загроз для економічної безпеки;

2) модуль оперативного ризик-аналізу – для ідентифікації ризиків і загроз, оцінка їх впливу в режимі реального часу;

3) модуль моніторингу зовнішнього середовища – аналіз політичних, економічних, технологічних, соціальних, регуляторних факторів, що впливають на стан, динаміку і невизначеність зовнішнього середовища;

4) модуль моніторингу внутрішнього середовища – аналіз внутрішніх бізнес-процесів суб'єкта підприємницької діяльності, збору та обробки даних щодо його поточного стану, які мають вплив на рівень економічної безпеки;

5) модуль інтегрованої візуалізації – подання результатів моніторингу у візуальній і зручній формах, побудова аналітичних панелей для прийняття рішень;

6) модуль оцінювання потенціалу економічної безпеки – визначення готовності суб'єкта підприємництва до протидії та нейтралізації внутрішніх і зовнішніх загроз;

7) модуль управління інтелектуальним навчанням – накопичення та зберігання знань і відомостей про загрози економічній безпеці, а також автоматизація навчальної системи с метою формування рекомендацій, змін чи адаптації;

8) модуль адаптивного налаштування – безперервна адаптація компонента моніторингу до змін зовнішнього і внутрішнього середовища, гнучке переналаштування і перепрограмування, масштабування параметрів у режимі реального часу;

9) модуль комплаєнс-моніторингу – контроль за дотриманням нормативних вимог щодо здійснення підприємницької діяльності й окремих видів економічної діяльності;

10) модуль самонавчання й адаптації – забезпечує автоматизацію самонавчання алгоритмів і моделей компонента моніторингу, на основі аналізу нових даних;

11) модуль машинного навчання – забезпечує виявлення патернів, закономірностей, трендів і аномалій на основі алгоритмів та моделей машинного навчання, здійснює класифікацію загроз, зменшує розмірність даних, ідентифікує нетипову поведінку динамічних процесів;

12) модуль інтелектуального аналізу даних – глибокий аналіз структурованих і неструктурованих даних про внутрішні процеси і зовнішнє середовище суб'єкта підприємницької діяльності для формування нових знань про загрози, приховані взаємозв'язки між факторами зовнішнього і внутрішнього середовища, трансформацію правил прийняття управлінських рішень щодо підвищення економічної безпеки;

13) модуль інтеграції великих даних (Big Data) – обробка великих даних з різних джерел з метою їх агрегування, очищення, автоматизованого аналізу, формування індикаторів майбутніх загроз, підготовки даних для прогнозування і сценарного моделювання;

14) модуль контролю стану економічної безпеки – на основі ключових індикаторів економічної безпеки здійснює моніторинг порогових значень з метою недопущення критичного зниження рівня захищеності підприємницької діяльності;

15) модуль оцінювання ефективності заходів зміцнення економічної безпеки – порівняння фактичних результатів із запланованими показниками, аналіз зміни динаміки показників ефективності роботи компонента моніторингу, предикативного і сценарного планування та гнучких стратегій економічної безпеки.

Функціональним призначенням модульного інтелектуального моніторингу є виконання ролі динамічного інструменту діагностики та прогнозування загроз, що впливають на економічну безпеку суб'єкта підприємницької діяльності. Головною метою функціонування цього

інструменту є обробка інформації та забезпечення безперервного, адаптивного спостереження за внутрішнім і зовнішнім середовищем суб'єкта підприємницької діяльності для своєчасного реагування на загрози і виклики.

До завдань, що повинен вирішувати модульний інтелектуальний моніторинг, відносяться:

– виявлення і класифікація загроз у реальному часі;

– оцінка інтенсивності рівня загроз на підприємницьку діяльність;

– ідентифікація джерел загроз і аналіз вразливості напрямів підприємницької діяльності;

– прогнозування динаміки факторів-загроз чи показників, що ідентифікують вплив загроз на підприємницьку діяльність;

– підтримка прийняття рішень щодо нейтралізації або мінімізації загроз на господарську діяльність суб'єкта підприємництва;

– формування інформаційної бази про стан зовнішнього і внутрішнього середовища для прийняття стратегічних, тактичних і оперативних рішень.

До методів та інструментальних засобів реалізації зазначеного компонента трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності треба віднести такі:

– алгоритми машинного навчання і штучний інтелект – для роботи з великими обсягами даних і автоматичного виявлення прихованих закономірностей в даних, ідентифікації нових типів загроз та їх прогнозування. Алгоритми машинного навчання підвищують точність діагностики і знижують вплив людського фактору під час ухвалення рішення;

– моделі з функцією самонавчання – для автоматизованого навчання на даних, які надходять до моделі, що актуалізує її й адаптує до вхідних даних, без втручання особи, яка приймає рішення;

– OLAP-аналітика для багатовимірного аналізу (кубів даних) показників економічної безпеки і загроз – дає змогу проводити аналітику з різних кутів огляду (вимірів), за багатьма параметрами, що дозволяє побудувати комплексну картину стану суб'єкта підприємницької діяльності та стану його економічної

безпеки, потенційних джерел загроз. OLAP-технології дають змогу одночасно інтерактивно розглядати взаємозв'язки між різними вимірами економічної безпеки, можна створювати аналітичні зрізи відповідно до різних потреб; також дані можуть бути представлені у вигляді інформаційних панелей;

– візуальні панелі (дашборди) – для відображення аналітичної інформації в реальному часі у зручний спосіб для різних потреб користувачів, що спрощує її інтерпретацію і підвищує якість управлінських рішень, забезпечуючи постійний доступ до ключових індикаторів економічної безпеки підприємницької діяльності, прогнозних даних, інформації про загрози і ризики.

Цей елемент трансформаційного механізму тісно пов'язаний з компонентом сценарного та предикативного планування і компонентом гнучкого стратегічного управління економічною безпекою, оскільки надає необхідну аналітичну інформацію для формування сценаріїв розвитку подій і слугує джерелом даних для корегування стратегій економічної безпеки.

До результатів, що очікуються від розроблення і впровадження цього елемента, треба віднести такі:

– своєчасність реагування на загрози зовнішнього і внутрішнього середовища;

– оцінювання стану потенціалу економічної безпеки суб'єкта підприємництва;

– підвищення ефективності управлінських рішень щодо стану економічної безпеки;

– зменшення впливу загроз та їх дестабілізуючого впливу на внутрішні бізнес-процеси;

– підвищення прогнозованості зовнішнього середовища та прозорості основних тенденцій, що в ньому відбуваються;

– підвищення рівня захисту підприємницької діяльності в умовах значної невизначеності та динамічних змін зовнішнього середовища;

– забезпечення стійкості функціонування суб’єкта підприємницької діяльності.

Критеріями оцінювання ефективності модульного інтелектуального моніторингу є:

– повнота та своєчасність ідентифікованих загроз для підприємницької діяльності;

– висока точність результатів моделювання, що можуть бути виміряні на основі середньої похибки апроксимації;

– рівень інтеграції моніторингу з іншими компонентами (системами) трансформаційного механізму;

– рівень адаптованості компонента моніторингу під зміни зовнішнього середовища;

– швидкість інсталювання та налаштування додаткових модулів моніторингу;

– кількісна оцінка зменшення витрат на запобігання загрозам і ризикам;

– рівень використання аналітичної інформації у процесі прийняття рішень.

У наступному розділі подано методичний підхід до ідентифікації загроз на основі динамічного порівняльного аналізу, що слугує основою для впровадження компонента моніторингу, а також викладено підхід до оцінювання рівня спроможності суб’єкта підприємницької діяльності до зміцнення економічної безпеки в умовах впливу виявлених загроз.

Компонент сценарного та предикативного планування – це наступний елемент трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. В сучасних умовах не достатньо аналізувати стан зовнішнього і внутрішнього середовища, особливої актуальності набуває здатність моделювати альтернативні траєкторії розвитку подій та формування обґрунтованих управлінських рішень, з метою забезпечення гнучкої реакції на поточні й майбутні загрози.

Компонент сценарного та предикативного планування покликаний забезпечити захист економічних інтересів суб’єкта підприємництва шляхом

формування прогнозів і сценаріїв розвитку подій на основі моделей, що враховують комбінації чинників загроз та ймовірність їх реалізації. Ефективне застосування таких моделей та відповідних методів стає можливим завдяки інформації, що надходить із компонента моніторингу, а також використанню алгоритмів машинного навчання, методів статистичного прогнозування, обробки великих даних та OLAP-аналітики. Поєднання цих інструментів забезпечує високу точність, аналітичну глибину та релевантність прогнозів, що, у свою чергу, дає можливість суб'єктам підприємництва своєчасно адаптувати стратегії захисту до потенційних загроз і змін у бізнес-середовищі. Також однією з вимог до цього компонента повинна стати його здатність прогнозувати потенційні загрози і моделювати майбутню реакцію суб'єкта підприємництва в межах різних сценаріїв розвитку подій зовнішнього і внутрішнього середовища. Завдяки цьому підприємець має можливість формувати проактивні гнучкі функціональні стратегії захисту економічної безпеки, що повинні враховувати рівень ресурсів, фінансовий стан, конкурентну ситуацію тощо.

Функціональне призначення компонента сценарного та предикативного планування полягає у науково обґрунтованому формуванні альтернативних варіантів розвитку подій, пов'язаних із різними загрозами для підприємницької діяльності. Це, своєю чергою, дає змогу суб'єктам підприємництва адаптуватися до змін зовнішнього середовища та запобігати виникненню або зменшувати вплив потенційних загроз. Важливим аспектом функціонування компонента сценарного планування є його інтеграція з іншими компонентами і модулями трансформаційного механізму – передусім із компонентом модульного інтелектуального моніторингу. Дані, зібрані й оброблені в ході моніторингу, формують основу для побудови динамічних сценарних моделей і оновлення прогнозів. Таким чином, забезпечується взаємодія між діагностикою поточних загроз і прогнозуванням їх розвитку та плануванням заходів протидії. Оновлені дані про можливі сценарії розвитку загроз і прогнозні дані передаються до компонента гнучкого стратегічного управління.

Основними функціями компонента повинні бути:

– прогнозування змін у внутрішньому і зовнішньому середовищі суб’єкта підприємницької діяльності;

– моделювання можливих сценаріїв розвитку подій і загроз для економічної безпеки суб’єкта підприємницької діяльності;

– оцінювання ймовірності розвитку критичних подій для економічної безпеки суб’єкта підприємницької діяльності;

– формування рекомендацій для адаптивних і гнучких стратегій реагування на загрози і критичні події;

– формування альтернативних планів дій у короткостроковій та середньостроковій перспективі для подолання можливих кризових явищ.

До базових методів та інструментів компонента сценарного та предикативного планування необхідно віднести такі:

– моделі сценарного аналізу – для побудови декількох альтернативних сценаріїв розвитку прогнозованих подій;

– моделі та методи предикативної аналітики (частково можуть бути реалізовані в модулі машинного навчання компонента моніторингу) – для прогнозування динаміки показників зовнішнього і внутрішнього середовища, індикаторів загроз і ризиків, передбачення подій в реальному часі. Цей елемент компонента створює основу для прогнозного управління формуванням випереджальних стратегій і визначення точок загроз;

– метод аналізу трендів і трендові моделі – виявлення та екстраполяція наявних тенденцій розвитку процесів, що пов’язані з економічною безпекою підприємницької діяльності;

– методи й алгоритми багатофакторного прогнозування;

– методи обробки експертних оцінок та їх узгодженості (за необхідності) – у разі неможливості отримати формалізовані оцінки прогнозної інформації, можуть залучатись експерти;

– аналіз чутливості – оцінювання впливу окремих процесів, що є індикаторами загроз, на стан економічної безпеки підприємницької діяльності;

– імітаційне моделювання – для моделювання сценаріїв розвитку подій, за умови зміни параметрів зовнішнього і внутрішнього середовища;

– моделі раннього попередження – для виявлення індикаторів і сигналів потенційних загроз (випереджальних сигнальних індикаторів) для економічної безпеки підприємницької діяльності на ранніх стадіях їх формування.

До очікуваних результатів реалізації компонентів сценарного і предикативного планування треба віднести такі:

– зниження рівня невизначеності та інформаційної асиметрії для забезпечення необхідною інформацією компонент стратегічного управління;

– підвищення обґрунтованості управлінських рішень щодо керування загрозами і ризиками для економічної безпеки підприємницької діяльності;

– зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності щодо протистояння несподіваним викликам, загрозам і ризикам;

– забезпечення довгострокової стійкості бізнесу в умовах швидких змін ринкового, національного і глобального середовища.

Критеріями оцінювання ефективності розробленого компонента сценарного планування виступають:

– точність і якість прогнозних моделей;

– реальність, релевантність і варіантність сценаріїв;

– зменшення витрат у разі реалізації загроз чи ризиків;

– швидкість оновлення управлінських рішень відповідно до прогнозованих умов;

– інтегрованість результатів сценарного планування і прогнозування подій у загальну систему управління економічною безпекою підприємницької діяльності.

Реалізація компонента сценарного та предикативного планування сприяє підвищенню проактивності управлінських рішень, зниженню рівня невизначеності та інформаційної асиметрії у стратегічних завданнях захисту економічної безпеки, а також формуванню сприятливих умов для адаптації бізнес-процесів до змін у бізнес-середовищі. Сценарні інструменти цієї

компоненти дають можливість виявити й оцінити альтернативні траєкторії розвитку подій, а предикативні інструменти – передбачити критичні зміни зовнішнього і внутрішнього середовища, які можуть вплинути на економічну безпеку підприємницької діяльності. Комбінації методів та інструментів сценарного і предикативного моделювання дають змогу формувати превентивні управлінські рішення, що спрямовані на недопущення ескалації загроз. Компонент сценарного та предикативного планування має стати невід'ємною складовою сучасного інструментарію трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Завершальним компонентом у структурі трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності виступає компонент гнучкого стратегічного управління економічною безпекою та випереджального реагування. Його основним завданням є забезпечення суб'єкта підприємництва необхідною інформацією та комплексом управлінських дій, орієнтованих на адаптивне і проактивне реагування на зміни як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі. Цей компонент формує гнучку управлінську платформу, яка дає змогу оперативно ухвалювати рішення, спираючись не лише на поточні дані, а й на прогнозні оцінки та сценарії можливого розвитку подій. Крім ідентифікації наявних загроз, компонент покликаний генерувати альтернативні сценарії та формувати стратегічне бачення упереджених дій. Інтеграція з компонентом моніторингу, що ґрунтується на релевантних та достовірних даних, є ключовим чинником його ефективності.

Унікальністю компонента гнучкого стратегічного управління економічною безпекою та випереджального реагування є впровадження принципів гнучкого управління (Agile-принципів [18, 32, 46]) до стратегічного управління економічною безпекою підприємницької діяльності. На відміну від традиційного підходу до стратегічного управління, де функціональна стратегія виступає деталізованим продовженням загальної бізнес-стратегії та формується у вигляді жорсткої ієрархії фіксованих цілей та показників, що, як правило, переглядаються один раз на рік або лише у випадку виникнення кризової

ситуації, гнучка стратегічна модель [1, 17, 20, 35, 36] передбачає постійне оновлення і уточнення цілей і засобів їх досягнення, тестування, адаптацію та впровадження випереджальних управлінських рішень у відповідь на зміну зовнішніх і внутрішніх умов.

Процес стратегічного управління на основі гнучкого (Agile) підходу може бути поданий на основі послідовності дій відповідного циклу:

1) формування функціональної стратегії економічної безпеки, відповідно до бізнес-стратегії суб'єкта підприємницької діяльності й актуальної інформації про стан внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства, що надходить з компоненти моніторингу економічної безпеки;

2) ініціація стратегічних сесій (спринтів) – функціональна стратегія економічної безпеки розбивається на конкретні цілі, що орієнтовані на мінімізацію ризиків, загроз і підвищення рівня економічної безпеки. Виконання цих цілей, а також актуальна інформація з компонент моніторингу і сценарного планування переглядаються на стратегічних сесіях, і цілі коригуються, в разі потреби;

3) збір даних зворотного зв'язку – в компоненті моніторингу інформація про внутрішні та зовнішні зміни обробляється, відстежується виконання функціональних стратегічних цілей щодо економічної безпеки;

4) перегляд стратегічних цілей – відповідно до актуальної інформації, прогнозних даних і можливих альтернативних сценаріїв розвитку подій попередні цілі та рішення переглядаються з урахуванням нових даних;

5) оперативне корегування цілей і формування управлінських дій – розробка і запровадження корегувальних мікростратегій у відповідь на нові загрози з подальшим оцінюванням їх ефективності;

6) формування випереджальних сценаріїв – впровадження прогнозних моделей і сценаріїв, що дають змогу не лише реагувати на потенційні загрози і ризики, але і на випереджальні управлінські впливи щодо протидії цим загрозам та ризикам;

7) фіналізація Agile-циклу та збереження знань – після впровадження мікростратегії й оцінювання її ефективності проводиться акумулювання знань, їх документування, узагальнення та оновлення бази сценаріїв для подальших гнучких циклів.

Іншими словами, гнучке стратегічне управління економічною безпекою – це адаптивна управлінська концепція, що спрямована на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності шляхом постійного моніторингу бізнес-середовища, швидкого упереджувального реагування на його зміни, що несуть загрози і ризики. Такий підхід дає можливість достатньо швидко адаптувати трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки до динамічних кризових умов і посилення невизначеності бізнес-середовища.

Ключовими характеристиками гнучкого стратегічного управління є:

– ітеративність – формування, реалізація і перегляд стратегій проводяться на основі циклів із постійною перевіркою інтенсивності загроз та оцінкою ефективності реалізації захисної стратегії й її корегування;

– гнучкість – здатність до швидкої зміни стратегії захисту економічної безпеки відповідно до умов внутрішнього і зовнішнього середовища;

– крос-функціональність – необхідність охоплення функціональної стратегії економічної безпеки всіх сфер підприємницької діяльності (фінансів, ресурсів, маркетингу, цифрової інфраструктури, логістики тощо), а також враховувати потенціал економічної безпеки;

– проактивність – гнучка стратегія та сценарне планування орієнтовані передусім на упереджування виникнення загроз, а не лише на реагування на них постфактум.

Функціональним призначенням цього компонент є забезпечення проактивного та випереджального реагування на загрози і ризики через ітеративний гнучкий процес стратегічного циклу, сценарне планування і оперативне ухвалення рішень для реалізації запобіжних заходів. Компонент гнучкого стратегічного управління економічною безпекою та випереджального реагування виконує роль динамічного управлінського елемента у

трансформаційному механізмі, що забезпечує постійну адаптацію функціональної стратегії економічної безпеки до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

До основних завдань, що повинен вирішити зазначений компонент, відносяться:

– формування й оновлення адаптивних та випереджальних сценаріїв захисту економічної безпеки підприємницької діяльності;

– забезпечення аналізу й оновлення управлінських рішень щодо відповіді на зміни зовнішнього середовища, кризових і безпекових ситуацій;

– координація дій підрозділів для реалізації узгодженої безпекової функціональної стратегії;

– формування випереджального стратегічного бачення щодо можливих майбутніх викликів з урахуванням альтернативних сценаріїв розвитку безпекової ситуації;

– ініціювання і впровадження управлінських впливів, що спрямовані на запобігання ескалації загроз для економічної безпеки підприємницької діяльності.

Для вирішення поставлених завдань в компоненті стратегічного управління економічною безпекою повинні бути реалізовані такі методи й інструменти:

– гнучкі алгоритми (Agile-методологія) стратегічного управління економічною безпекою – для реалізації стратегічного циклу;

– інтелектуальні системи підтримки прийняття стратегічних рішень, які на основі аналітичної інформації, прогнозів і альтернативних сценаріїв дають змогу формувати оптимальні управлінські рішення для забезпечення стратегічної стійкості економічної безпеки підприємницької діяльності;

– оцінювання ключових показників ефективності (КПЕ), які демонструють досягнення цілей функціональної стратегії економічної безпеки підприємницької діяльності;

– сценарна матриця для побудови двовимірних моделей вибору стратегій економічної безпеки підприємницької діяльності.

Компонент гнучкого стратегічного управління економічною безпекою та випереджального реагування функціонує в тісній взаємодії з такими іншими компонентами трансформаційного механізму: модульним інтелектуальним моніторингом і сценарним та предикативним плануванням. Компонента модульного моніторингу передає інформацію стосовно даних для проведення стратегічного аналізу, а компонента сценарного і предикативного планування надає інформацію про можливі сценарії розвитку подій щодо стану економічної безпеки і впливу на неї різних видів загроз, що дає можливість побудувати комплексний механізм зміцнення економічної безпеки, що базується на випереджальній логіці. У свою чергу, компонент гнучкого стратегічного управління генерує інформацію про стратегічні альтернативи, мікростратегії, тактичні дії та планований рівень ефективності управлінських впливів. Ця інформація спрямовується до компонента моніторингу для покращення самонавчання розроблених моделей та методів; такий зворотний зв’язок забезпечує повноцінне функціонування замкненого адаптивного контуру економічної безпеки.

До ключових очікуваних результатів реалізації даного компонента треба віднести такі:

– підвищення швидкості, гнучкості та адаптації підприємницької діяльності до загроз різного походження;

– підвищення точності управлінських рішень у сфері економічної безпеки;

– формування ефективних гнучких управлінських алгоритмів, здатних до самокорекції;

– забезпечення зміцнення економічної безпеки і посилення захисту підприємницької діяльності від кризових впливів;

– посилення стратегічної гнучкості підприємницької діяльності;

– формування випереджального стратегічного бачення.

Критеріями ефективності реалізації та функціонування компонента гнучкого стратегічного управління можуть виступати:

– зменшення часу на виявлення і реагування на загрози різної природи і масштабу;

– рівень ефективності розроблених стратегічних альтернатив, мікростратегій, тактичних дій;

– рівень точності стратегічного прогнозування;

– рівень потенційних втрат, яких вдалося уникнути завдяки перегляду стратегії й адаптації до умов бізнес-середовища.

Зазначений компонент спрямований на упереджувальні стратегії та супровідні практики протидії ризикам і загрозам, які повинні бути спрямовані не тільки на гарантування економічної безпеки, але й її зміцнення, з метою забезпечення стійкості самого суб'єкта підприємницької діяльності, що є вкрай важливим для сучасного підприємництва. Завдяки модульному підходу до компонента моніторингу формується індивідуальний підхід для кожного суб'єкта бізнесу й у відповідності до його галузевої належності, масштабу, рівня технологічного розвитку, наявних фінансових і організаційних ресурсів, а також ступеня ризику, що притаманний його виробничим і комерційним процесам. Гнучке стратегічне управління економічною безпекою дасть змогу суб'єктам підприємницької діяльності стати стійкими до системних шоків і створити середовище, в якому безпека може розглядатися не як обмеження, а як динамічний безперервний ресурс для удосконалення і розвитку.

На рисунку 2.20 зображено функціональну схему розробленого трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Рисунок 2.20 – Функціональна схема трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Джерело: власна розробка автора

В підрозділі проведено опис розробленого трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, елементами якого є компоненти модульного інтелектуального моніторингу, сценарного і предикативного планування, а також гнучкого стратегічного управління та випереджального планування. Для кожного компонента обґрунтовано його значущість у структурі механізму, визначено функціональне призначення, основні завдання, методи та інструменти їх реалізації, описано взаємодію з іншими компонентами, окреслено ключові очікувані результати та критерії ефективності реалізації й функціонування.

Наукова значущість розробленого трансформаційного механізму полягає в його інноваційному та інтегрованому підході, який об’єднує широкий спектр методів та інструментів моніторингу, стратегічного менеджменту, гнучкого управління, інтелектуального аналізу даних, прогнозування, сценарного моделювання, OLAP-аналітики та систем машинного навчання. Усі ці компоненти спрямовані на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності шляхом постійної адаптації та упереджувальних дій. Описаний механізм трансформує підхід до управління економічною безпекою підприємницької діяльності та являє собою адаптивну, проактивну, відкриту й самонавчальну систему, здатну до самооновлення та оптимізації в режимі реального часу.

Розроблений трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності відкриває нові можливості для розробки і вдосконалення обґрунтованих, адаптивних і проактивних стратегій, які враховують не тільки минулий і поточний стан внутрішнього і зовнішнього середовища, але і прогнозують динаміку з урахуванням багатофакторного впливу на стан підприємницької діяльності. Результатом впровадження описаного механізму є запропонована культура управління гнучкістю, що дає можливість суб’єктам підприємницької діяльності досягати довгострокового безпекового стану, усталеного розвитку, підвищувати конкурентоспроможність в умовах швидких динамічних змін і невизначеності.

Висновки до розділу 2

1. Визначено основні чинники трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, а саме: цифровізація і автоматизація; кібербезпека та захист інформації; регуляторні зміни та державна політика; глобалізація та інтеграція на міжнародні ринки; зміни структури ринку праці та міграційні процеси; посилення екологічної і соціальної відповідальності.

2. Обґрунтовано, що цифровізація, автоматизація та розвиток штучного інтелекту суттєво впливають на механізми економічної безпеки підприємницької діяльності. Вони створюють нові можливості для оптимізації бізнес-процесів, але водночас формують значні загрози, зокрема кіберризики, дефіцит кваліфікованих кадрів та необхідність значних інвестицій у цифрову інфраструктуру. Впровадження інноваційних технологій вимагає адаптації систем управління безпекою, розвитку цифрової гнучкості та інтеграції аналітики великих даних у процеси прийняття рішень.

3. Зазначено, що кібербезпека та захист інформації стають критично важливими аспектами економічної безпеки через зростання кількості та складності кібератак. Дослідження показали, що українські суб’єкти підприємницької діяльності стикаються зі значними викликами, включаючи недостатність фахівців, залежність від іноземних рішень та високі витрати на захист даних. Для протидії цим загрозам необхідно розвивати власні технології кіберзахисту, впроваджувати багаторівневі системи моніторингу ризиків та залучати державну підтримку для створення ефективного регуляторного середовища в цій сфері.

4. Визначено, що регуляторні зміни, державна політика та геополітична нестабільність суттєво трансформують умови ведення бізнесу, формуючи нові ризики для економічної безпеки. Надмірна бюрократизація, корупція, податковий тиск та військові дії обмежують розвиток підприємництва. Для

зменшення негативного впливу цих факторів потрібні дебюрократизація, цифровізація державних сервісів, прозорість регуляторних процедур та розвиток механізмів адаптації бізнесу до кризових умов.

5. Обґрунтовано, що глобалізація, зміни структури ринку праці та посилення екологічних вимог створюють нові виклики для економічної безпеки підприємництва. Відтік кадрів, демографічна криза, висока конкуренція на міжнародних ринках та необхідність переходу до «зелених» технологій вимагають комплексних рішень. Серед ключових напрямів адаптації – інвестиції у людський капітал, розвиток експортного потенціалу, впровадження екологічних стандартів та державна підтримка інноваційних і ресурсоефективних підходів.

6. Обґрунтовано, що зміни в регуляторному середовищі потребують удосконалення аналітичних інструментів для визначення впливу його змін на стан економічної безпеки і трансформацію її механізмів зміцнення. Проведено дослідження щодо оцінювання дифузії трансформаційних процесів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Доведено, що трансформація цих процесів має дифузійний характер, поширюючись через взаємодію суб’єктів господарювання, що підтверджує необхідність їхньої динамічної адаптації.

7. Запропоновано застосування моделі Басса для оцінки дифузії трансформації. Доведено, що модель Басса ефективно описує трансформаційні процеси, зокрема реакцію підприємців на зміни податкового навантаження. Виявлено, що коефіцієнт ініціативності (p=0,52) перевищує коефіцієнт наслідування (q=0,04), що свідчить про переважно індивідуальний характер рішень про закриття бізнесу. Модель дає змогу прогнозувати динаміку трансформацій та виявляти критичні точки для державного втручання.

8. На прикладі змін у податковому законодавстві (2016–2017 рр. та 2024–2025 рр.) показано, що підвищення фіскального навантаження спричиняє масове закриття ФОП. Аналіз на основі моделі Басса підтвердив високу

точність інтерполяції даних (коефіцієнт детермінації 0,959), що свідчить про її придатність для оцінки подібних трансформаційних процесів.

9. На основі проведеного емпіричного дослідження запропоновано методичний підхід до оцінювання дифузії трансформаційних процесів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності на основі моделі Басса, що дало можливість кількісно оцінити дифузійний характер змін, зумовлених реакцією суб'єктів підприємницької діяльності на загрози зовнішнього середовища, ідентифікувати критичні точки змін, типові моделі поведінки суб'єктів підприємницької діяльності й оцінити наслідків трансформації. Використання моделей дифузії сприяє розробленню превентивних заходів зі стабілізації підприємницького середовища, зокрема через оптимізацію податкового регулювання та підтримку малого бізнесу. Це є ключовим завданням для зміцнення економічної безпеки в умовах кризових явищ.

10. Проведене дослідження підтверджує, що класичні механізми захисту втрачають свою ефективність у сучасних умовах, особливо під впливом таких факторів, як воєнний стан, економічні кризи та стрімка цифрова трансформація. Це зумовлює необхідність розроблення принципово нової, адаптивної системи, яка б поєднувала в собі можливості оперативного реагування на нові виклики з інтеграцією сучасних інструментів аналітики та прогнозування. Запропоновано трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, що базується на інноваційному підході, який поєднує три ключові компоненти. Перший – модульний інтелектуальний моніторинг – забезпечує комплексний аналіз загроз у реальному часі, завдяки використанню передових технологій, таких як алгоритми машинного навчання і штучного інтелекту, OLAP-аналітика та інструменти роботи з великими даними. Другий компонент – сценарне та предикативне планування – дає змогу не лише прогнозувати можливі ризики і загрози, а й моделювати альтернативні сценарії розвитку подій, що дає змогу підприємствам готуватись до різних варіантів майбутнього. Третій елемент – гнучке стратегічне управління – реалізує сучасний Agile-підхід

до формування адаптивних стратегій економічної безпеки, що дає можливість оперативно коригувати дії у відповідь на зміни зовнішнього середовища. Включення цих трьох компонент дає змогу сформувати проактивну, адаптивну систему зміцнення економічної безпеки, здатну в режимі реального часу ідентифікувати загрози, моделювати сценарії майбутніх подій та оперативно коригувати стратегії в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища.

11. Наукова новизна дослідження полягає в унікальному поєднанні методів машинного навчання, штучного інтелекту, гнучких методологій управління та предикативної аналітики, що відкриває нові напрями для подальших наукових розробок у сфері економічної безпеки. Важливо відзначити, що запропонований трансформаційний механізм не лише дозволяє діагностувати існуючі загрози, але й має проактивний характер, даючи змогу суб'єкту підприємництва наперед готуватися до потенційних викликів. Це є особливо актуальним в умовах сучасної української економіки, яка стикається з безпрецедентними випробуваннями.

12. Основні наукові результати, отримані під час підготовки другого розділу дисертаційної роботи, висвітлені в наукових працях [13–16, 28, 39, 40].

Література до розділу 2

1. Буряк М., Маковоз О. Методологія гнучкого управління змінами як інструмент організаційної трансформації. *Київський економічний науковий журнал*. 2023. №3. С. 18–23.

2. Ванькович Л.Я. Рекомендації до застосування методу декомпозиції для дифузії результатів інноваційної діяльності машинобудівних підприємств. *Економіка та управління підприємствами.* 2016. №14. С. 294–298.

3. Верховна Рада України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування системи соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» №1774-VIII від 6 грудня 2016

року. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1774-19#Text (дата звернення: 04.04.2025 р.).

4. Верховна Рада України. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році» №1791-VIII від 20 грудня 2016 року. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1791-19#Text (дата звернення: 04.04.2025 р.).

5. Верховна Рада України. Закон України № 4015-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» від 10.10.2024. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4015-IX#Text (дата звернення: 09.04.2025 р.).

6. Власюк О. С., Мокій А. І., Іляш О. І., Волошин В. І., Флейчук М. І., та ін. Безпека та конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації : монографія / за заг. ред. О.С. Власюка. Київ : НІСД. 2017. 384 с.

7. Гольдак В. І. Вплив процесів глобалізації на економічну безпеку країн. *Вісник Приазовського державного технічного університету.* Серія: Економічні науки. 2015. №29. С. 311–317. DOI: https://doi.org/10.31498/2225-6725.29.2015.52291.

8. Громадянська мережа ОПОРА. Кількість українців та їх міграція за кордон через війну – дослідження Громадянської мережі ОПОРА. Режим доступу: https://www.oporaua.org/viyna/kilkist-ukrayintsiv-ta-yikh-migratsiia-za-kordon-cherez-viinu-doslidzhennia-gromadianskoyi-merezhi-opora-24791 (дата звернення:11.03.2025).

9. Денисенко М. П., Колісніченко П. Т. Зарубіжний досвід регулювання економічної безпеки. *Інвестиції: практика і досвід.* 2017. №6. С. 15–19.

10. Державна служба зайнятості України. Аналітичні дані ринку праці. Режим доступу: https://old.dcz.gov.ua/analitics/68 (дата звернення: 12.03.2025).

11. Десятнюк О., Пташенко О. Управління ризиками в цифровій економіці: фінансова безпека та трансформаційні зміни. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій.* 2024. № 2(14). С. 238–247.

12. Європейська бізнес асоціація. Оцінка безпеки ведення бізнесу в Україні–2022 рік. Режим доступу: https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2023/12/Opytuvannya-bezpeky_full.pdf (дата звернення: 07.03.2025).

13. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Зміцнення економічної безпеки відновлення промислового потенціалу завдяки використання штучного інтелекту. *Сучасні концепції трансформації обліково-фінансового механізму взаємодії господарювання*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 7–8 груд. 2023 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2023. С. 67–69.

14. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Механізми зміцнення та основні функціональні цілі економічної безпеки підприємницької діяльності. *Економіка та суспільство.* 2024. Випуск №65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-59.

15. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємництва. *Інноваційний розвиток обліково-фінансової та податкової системи в сучасному контексті глобалізації*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 8–9 груд. 2022 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. С. 50–52.

16. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Розробка трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах*: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 1–2 черв. 2022 р. / ФОП Паляниця В.А., 2022. С. 63–65.

17. Лісун Я. В., Хлістунова Н. В. Формування системи управління стратегічною гнучкістю підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №8. С. 170–176.

18. Любохинець Л. С. Методологія гнучкого управління у забезпеченні економічної безпеки промислових підприємств: оцінювання та моделювання : монографія. Хмельницький : ХНУ. 2022. 288 с.

19. Матковський А. В. Інноваційна складова в системі забезпечення економічної безпеки держави. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2014. №1(10). С. 326–330.

20. Метеленко Н. Г., Сіліна І. В., Шапуров О. О. Філософія побудови сучасної моделі гнучкого менеджменту 3.0 промислового підприємства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2019. №77. С. 202–221.

21. Міжнародна організація з міграції (МОМ). Звіт про внутрішнє переміщення населення в Україні – Опитування загального населення – Раунд 17 (січень 2025 року). МОМ. Режим доступу: https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbdl1461/files/reports/GPS_R17_IDP_UKR.pdf (дата звернення: 10.03.2025).

22. Міністерство соціальної політики України. Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року. Режим доступу: https://www.msp.gov.ua/projects/870/ (дата звернення: 11.03.2025).

23. Міністерство цифрової трансформації України. Індекс цифрової трансформації регіонів України 2023. thedigital.gov.ua. Режим доступу: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/Індекс-цифрової-трансформації-регіонів-України-2023.pdf (дата звернення: 05.03.2025).

24. Національна поліція України. Звіт про діяльність Департаменту кіберполіції Національної поліції України у 2024 році. Кіберполіція України. Режим доступу: https://cyberpolice.gov.ua/news/zvitpro-diyalnist-departamentu-

kiberpolicziyi-naczionalnoyi-policziyi-ukrayiny-u--roczi-7074/ (дата звернення: 05.03.2025).

25. Національний банк України. Макроекономічні показники України. Режим доступу: https://bank.gov.ua/ua/statistic/macro-indicators (дата звернення: 12.03.2025).

26. Отенко І. П., Булкіна І. А. Економічна безпека підприємств в умовах глобальної трансформації : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2018. 252 с.

27. Охота Ю., Балдинюк В., Мазурков Р. Вплив глобалізації на економічний розвиток та національну безпеку України в умовах євроінтеграції. *Економіка та суспільство.* 2024. №67. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-16 (дата звернення: 08.03.2025).

28. Підмогильний С. С. Забезпечення ефективності підприємницької діяльності завдяки виконання функцій зміцнення економічної безпеки. *Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика*: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 30 груд. 2024 р. / Класичний приватний університет, 2024. С. 315–318.

29. Прохорова В., Крутова А., Дяченко К. Економічна безпека підприємств України в умовах дестабілізаційного розвитку. *Адаптивне управління: теорія і практика.* Серія Економіка. 2022. №14 (28). С. DOI: https://doi.org/10.33296/2707-0654-14(28)-10. (дата звернення: 01.03.2025).

30. Різник Д. В., Ємець В. В., Магнушевська Т. М. Вплив глобалізаційних процесів на українську економіку: аналіз та стратегії. *Академічні візії.* 2024. №28. Режим доступу: https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/929 (дата звернення: 08.03.2025).

31. Рудніченко Є. М., Гавловська Н. І., Гавловська В. І. Трансформаційні процеси макроекономічного середовища та їх вплив на економічну безпеку держави. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018 №2. С. 74–79.

32. Ус Ю. В. Управління економічною безпекою підприємства: організаційний аспект. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. №50. С. 269–273.

33. Філатова Л. С., Благодир Л. М., Прадівлянний М. Г. Глобальні детермінанти та трансформаційні процеси в міжнародному конкурентному середовищі. *Цифрова економіка та економічна безпека.* 2024. №6 (15). С. 323–331.

34. Фісуненко Н. О. Цифрові трансформації в Україні: євроінтеграційні процеси та сучасні вимоги світу. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. №8 (08). С. 43–48.

35. Шатілова О. В. Моделювання процесу управління стратегічною гнучкістю підприємства. *Ефективна економіка.* 2013. № 1. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1729. (Дата звернення 20.04.2025 р.).

36. Шатілова О. В. Сучасна парадигма стратегічної гнучкості підприємства. *Стратегія економічного розвитку України: Зб. наук. праць*. – 2006. №19. С. 140–146.

37. Bass F. M. A new product growth for model consumer durables. *Management Science.* 1969. №15(5). P. 215–227. DOI: doi.org/10.1287/mnsc.15.5.215.

38. Boer E., Luse A., Mangla R. Digital collaboration for a connected manufacturing workforce. McKinsey & Company. Режим доступу: https://www.mckinsey.com/capabilities/operations/our-insights/digital-collaboration-for-a-connected-manufacturing-workforce#/ (дата звернення: 01.03.2025).

39. Calinescu T., Pidmohylnyi S., Analytical and methogological basis for the transformation of mechanisms for strengthening the economic security of the entrepreneurship. *Management and Education.* 2024. Vol 20. Issue 1. P. 7–13. Режим доступу: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol20_2024/b1_v20.pdf.

40. Calinescu T., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Regional factors of mechanisms transformation for strengthening the economic security of entrepreneurial activity in the industrial sector of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. №10 (5). P. 173–183.

41. Detter D., Fölster S. The public wealth of nation. London: Palgrave Macmillan London. 2015. 230 p. DOI: https://doi.org/10.1057/9781137519863 (дата звернення: 15.03.2025).

42. DiXi Group - центр аналітичних досліджень. Європейський зелений курс: можливості та загрози для України. Режим доступу: https://dixigroup.org/analytic/ievropejskyj-zelenyj-kurs-mozhlyvosti-ta-zahrozy-dlia-ukrainy/ (дата звернення: 12.03.2025).

43. European Commission. Delivering the European Green Deal. European Commission. Retrieved. Режим доступу: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_en (дата звернення: 12.03.2025).

44. Goffman W., & Newill V. A. Generalization of epidemic theory: An application to the transmission of ideas. *Nature.* 1964. №204. P. 225–228. DOI: https://doi.org/10.1038/204225a0.

45. Griliches Z. Hybrid Corn: An Exploration in the Economics of Technological Change. *Econometrica.* 1957. №25(4). P. 501–522. DOI: https://doi.org/10.2307/1905380.

46. Grispos G., Glisson W. B., Storer, T. Rethinking security incident response: The integration of agile principles. *20th Americas Conference on Information Systems (AMCIS 2014)*. Savannah, GA, United States. 2014.

47. IMD World Competitiveness Center. World Competitiveness Ranking. Режим доступу: https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/ world-competitiveness-ranking/ (дата звернення: 10.03.2025).

48. IT Ukraine Association. Ukraine Cybersecurity Market Review. IT Ukraine. Режим доступу: https://itukraine.org.ua/files/Ukraine-Cybersec-Market-Review.pdf?utm_source (дата звернення: 05.03.2025).

49. KOF Swiss Economic Institute. KOF Globalisation Index. Режим доступу: https://kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html (дата звернення: 09.03.2025).

50. Koraca D. How ICT Affects Business Processes. *Proceedings of the 4th International Conference on Human Systems Engineering and Design (IHSED2021): Future Trends and Applications.* 2021. vol 21. AHFE International, USA. DOI: http://doi.org/10.54941/ahfe1001123 (дата звернення: 01.03.2025). 12

51. KPMG. Чемпіони цифровізації 2024. KPMG Україна. Режим доступу: https://kpmg.com/ua/uk/home/insights/2025/01/chempiony-didzhytalizatsiyi-2024.html (дата звернення: 01.03.2025).

52. Maxton G., Randers, J. Reinventing Prosperity: Managing Economic Growth to Reduce Unemployment, Inequality, and Climate Change. Greystone Books: Vancouver. 2016.

53. McKinsey & Company. The economic potential of generative AI: The next productivity frontier. McKinsey & Company. Режим доступу: https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital/our-insights/the-economic-potential-of-generative-ai-the-next-productivity-frontier#introduction (дата звернення: 05.03.2025).

54. Opendatabot. 27% опитаних ФОПів планують закритися найближчим часом. Режим доступу: https://opendatabot.ua/analytics/fops-pool-result (Дата звернення 10.04.2025 р.).

55. Opendatabot. ФОПономіка України. Економіка українських ФОПів в реальному часі. Режим доступу: https://opendatabot.ua/open/foponomics (дата звернення: 03.04.2025).

56. PwC Ukraine. Оцінка безпеки ведення бізнесу в Україні – 2021 рік. Режим доступу: https://www.pwc.com/ua/en/survey/2022/assessment-of-business-security-in-Ukraine.pdf (дата звернення: 07.03.2025).

57. PwC. Global Digital Trust Insights. PwC United States. Режим доступу: https://www.pwc.com/us/en/services/consulting/cybersecurity-risk-regulatory/library/global-digital-trust-insights.html (дата звернення: 05.03.2025).

58. PwC. PwC 2025 Global Digital Trust Insights. PwC Global. Режим доступу: https://www.pwc.com/gx/en/news-room/press-releases/2024/pwc-2025-global-digital-trust-insights.html (дата звернення: 05.03.2025).

59. Rogers Everett M. Diffusion of innovations (2nd ed.). Free Press. 1971. 453 p.

60. Ryan B., & Gross N. C. The diffusion of hybrid seed corn in two Iowa communities. *Rural Sociology*. 1943. №8(1). P. 15–24.

61. Sayenko Kharenko. Оцінка безпеки ведення бізнесу в Україні – 2024 рік. Режим доступу: https://sk.ua/wp-content/uploads/2024/12/opituvannja-bezpeki_2024_ukr-1.pdf (дата звернення: 06.03.2025).

62. UNHCR The UN Refugee Agency. Regional Protection Profiling & Monitoring (Oct 2022 onwards). Режим доступу: https://data.unhcr.org/en/dataviz/293?sv=54&geo=0 (дата звернення: 11.03.2025).

63. UNHCR, the UN Refugee Agency. Ukraine Situation: UNHCR's 2025 plans and financial requirements. Режим доступу: https://www.unhcr.org/ua/sites/ua/files/2025-01/Ukraine%20Situation%20Appeal%202025.pdf (дата звернення: 11.03.2025).

64. United Nations Development Programme. Documentation and downloads. UNDP Human Development Reports. Режим доступу: https://hdr.undp.org/data-center/documentation-and-downloads (дата звернення: 10.03.2025).

65. United Nations Development Programme. Human Development Report: Technical notes. UNDP. Режим доступу: https://hdr.undp.org/sites/default/files/2023-24_HDR/hdr2023-24_technical_notes.pdf (дата звернення: 10.03.2025).

66. United Nations E-Government Knowledgebase. Ukraine. UN E-Government Knowledgebase. Режим доступу: https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/180-Ukraine (дата звернення: 02.03.2025).

67. Verhoef P. C., Broekhuizen T., Bart Y., Bhattacharya A., Qi Dong J., Fabian N., Haenlein M. Digital transformation: A multidisciplinary reflection and research

agenda. *Journal of Business Research*. 2020. Vol. 122. P. 889–901. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.09.022.

68. World Bank. Global Indicators of Regulatory Governance. Ukraine. Режим доступу: https://rulemaking.worldbank.org/en/data/explorecountries/ukraine (дата звернення: 05.03.2025).

69. World Bank. Ukraine: Enterprise Surveys. Режим доступу: https://www.enterprisesurveys.org/en/data/exploreeconomies/2019/ukraine#regulations (дата звернення: 06.03.2025).

70. World Economic Forum. The Global Competitiveness Report 2019. Режим доступу: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf (дата звернення: 10.03.2025).

Розділ 3. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Інформаційне забезпечення імплементації трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Термін «імплементація» походить зі сфери права і означає «впровадження міжнародних норм у національне законодавство» [4]. Водночас у більш широкому контексті зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності імплементація може супроводжуватися процесами гармонізації, адаптації, уніфікації та стандартизації, які сприяють перенесенню та практичному застосуванню вітчизняного і зарубіжного досвіду. Тому імплементація виступає як інструмент нормативного і організаційного забезпечення трансформаційних змін, відповідно до сучасних викликів міжнародного і національного економічного середовища, дозволяючи узгодити регуляторно-організаційні механізми між державою, підприємницьким сектором та міжнародними інституціями.

На сьогодні Україна перебуває в умовах воєнних дій, що потребує пошуку нових, раніше не задіяних шляхів модернізації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. В європейській практиці ключовими чинниками зміцнення виступають державні програми розвитку пріоритетних напрямів підприємницької діяльності; особливо це стосується малого і середнього бізнесу. Більшість інструментів грантової й фінансової підтримки, що виділяються європейськими державами на підтримку країн із трансформаційною економікою, спрямована на макроекономічну стабільність і формування програм активізації підприємницької діяльності як ключового фактора зміцнення економічної безпеки держави.

В розробленому трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності особливе місце належить

інформаційному супроводу, що забезпечує моніторинг і вибір стратегії зміцнення економічної безпеки. Саме цілий набір і об'єднання моделей, методів, алгоритмів і підходів дає змогу виявити причинно-наслідкові взаємозв'язки між динамікою різних факторів зовнішнього і внутрішнього середовища та ключовими показниками економічної безпеки, що, у свою чергу, допомагає на ранніх стадіях виявити можливі загрози і прийняти ефективні управлінські рішення. Ефективність механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності значною мірою залежить від своєчасного, релевантного та достовірного інформування щодо стану і руху активів, (ресурсів) і прибутку, а також про джерела їх формування. Наразі в науковому середовищі системи інформаційного та обліково-методичного забезпечення перебувають на етапі адаптації до змін і вимог національного правового поля, гармонізації з міжнародними стандартами, а також до сучасних трансформаційних процесів, які були розглянуті у попередньому розділі дисертаційної роботи. Таким чином, сучасне інформаційне забезпечення для впровадження трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності повинно ґрунтуватися на тісній інтеграції сучасних підходів до аналізу даних, статистичної обробки інформації, обліку та контролю всіх елементів трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки, а також внутрішнього і зовнішнього середовища суб'єкта підприємницької діяльності. У цьому контексті розроблення методичних підходів до формування інформаційного базису трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки є надзвичайно важливим завданням.

Як вже зазначалося в описі розробленого трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, сучасний інформаційний базис має бути спрямований на всебічну оцінку самої діяльності та зовнішнього середовища, а також на формування релевантної інформації про стан ресурсів і потенціал економічної безпеки для забезпечення своєчасного реагування на зміни у внутрішньому й зовнішньому середовищі.

Головним призначенням інформаційного базису є забезпечення повною та релевантною інформацією, необхідною для прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень у сфері зміцнення економічної безпеки. Відтак ефективність управлінських дій безпосередньо залежить від якості сформованого інформаційного підґрунтя. Це свідчить про те, що одним із ключових завдань у трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки є побудова ефективної системи інформаційного та методичного супроводу, яка включає елементи моніторингу, сценарного планування та стратегічного управління. За таких умов особливої актуальності набуває питання удосконалення організаційної структури підприємницької діяльності, зокрема щодо створення спеціалізованих підрозділів, таких як служба економічної безпеки, аналітичний відділ чи підрозділ внутрішнього контролю. Важливо підкреслити, що архітектура організаційної структури визначається або безпосередньо керівником підприємства, або за його погодженням – очільником служби економічної безпеки.

З огляду на необхідність розвитку інформаційного забезпечення, в цьому підрозділі буде сформовано когнітивні умови трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, розроблено моделі та методичні підходи, що дозволять оцінити загрози на основі макроекономічної динаміки, а також реалізовано модель потенціалу економічної безпеки, що дасть змогу оцінити рівень економічної безпеки та її зміцнення.

У контексті трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності особливої уваги набувають інтелектуальні технології, сукупність знань, рівень інноваційності підприємницької діяльності, ціннісні орієнтири, навички і підприємницьке мислення, що впливає на здатність суб’єктів підприємницької діяльності розпізнавати загрози, аналізувати ризики, прогнозувати наслідки управлінських рішень, приймати обґрунтовані рішення для збереження та зміцнення економічної безпеки. Все це характеризується когнітивними умовами трансформації

механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Когнітивний рівень суттєво впливає на ефективність інформаційного обміну в підприємницькому середовищі, сприяючи формуванню довіри, вчасному виявленню загроз і ризиків, а також розвитку коопераційних зв'язків між суб'єктами підприємницької діяльності.

Врахування когнітивних умов трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки дає можливість побудувати більш гнучку та адаптивну модель взаємодії для всіх учасників процесу трансформації, яка відповідає індивідуальним особливостям і умовам сучасного зовнішнього середовища. Це дає змогу створити передумови для підвищення ефективності аналітико-методичного базису, зменшити невизначеність і підвищити прогнозованість управлінських рішень. Таким чином, когнітивний вимір є невід'ємною характеристикою сучасного процесу трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки і відіграє ключову роль у формуванні нових моделей економічної поведінки підприємницьких суб'єктів.

Необхідність врахування когнітивних умов трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки зумовлена зростаючою складністю сучасних управлінських процесів, високим рівнем невизначеності зовнішнього середовища, а також потребою в ухваленні стратегічних рішень щодо забезпечення економічної безпеки в умовах динамічного функціонування підприємницької діяльності. Когнітивні підходи до трансформації ґрунтуються на управлінні знаннями, їх практичному застосуванні в контексті підприємницької діяльності, що, у свою чергу, спирається на концепцію когнітивного управління [20]. Ця концепція передбачає використання підприємцем власного інтелектуального потенціалу для адаптації знань до конкретних умов. Тому глибоке розуміння когнітивних підходів [2, 17, 37] до управління знаннями, аналітико-методичним базисом трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності сприятиме розвитку аналітичного інструментарію і його постійному удосконаленню.

Когнітивне управління спирається на такі ідеї [20]:

1) когнітивна здатність – це внутрішній потенціал організації (людини), який трансформує інформацію в нові знання;

2) обмежена раціональність – означає, що людське мислення має свої межі й не завжди може охопити складнощі процесів трансформації, що обмежує здатність ефективно приймати і обробляти інформацію;

3) синергія знань – нові ідеї та знання виникають і найефективніше реалізуються у взаємодії, коли об'єднуються різні навички, досвід, бачення та інтелектуальні підходи.

Отже, накопичення знань, досвіду і управління інтелектуальними ресурсами виступають когнітивними умовами трансформації механізмів. Також вони є ключовим ресурсом для зміцнення економічної безпеки як для окремих підприємств, так і для національної економіки в цілому, включаючи ефективність і якість досягнення результатів. В сучасних умовах знання виступають як головний інструмент для інновацій, розвитку і підвищення конкурентоспроможності. Іншими словами, саме знання та їх примноження стали рушійною силою реформ і змін, що надає їм особливої цінності.

Сучасні наукові дослідження щодо зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності сконцентровані передусім на неформалізованих (наявних) знаннях. Такі знання існують на рівні окремих осіб, наприклад, підприємців чи організацій, важко піддаючись чіткій структуризації. Акумулювання та ефективне використання набутого досвіду забезпечують вирішення широкого кола завдань, спрямованих на удосконалення та трансформацію підприємницьких структур відповідно до специфіки умов їх функціонування. В цьому процесі особливу роль набувають суб'єктивні категорії: «розуміння», «інтуїція», «передчуття», «здогадки», які є складовою знань і формують базу образів, символів, цінностей, що доповнюють систему знань. Саме через когнітивні умови створюються інтелектуальні системи, що забезпечують розроблення нових моделей і підходів для аналітико-

методичного базису реалізації трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Когнітивні умови стають одними з основних вимог для впорядкування і налагодження процесів трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки; завдяки цим умовам набуті знання систематично ідентифікуються, накопичуються, поширюються і інтегруються у практику, сприяючи вдосконаленню моніторингу, сценарному плануванню і стратегічному управлінню. Завдяки цим процесам створюються набори принципів взаємодії, які постійно перевіряються й оновлюються в реальних практичних умовах, а саме [20]:

– сучасні технологічні рішення відкривають ще більші можливості для розвитку і вдосконалення когнітивних умов і форм, що призводить до покращення взаємодії та розвитку інноваційних і інтелектуальних підходів до управління зміцненням економічної безпеки;

– активне використання знань на всіх рівнях управління повинно стати не умовою, а правилом сучасної ефективної підприємницької діяльності та розвитку суспільства;

– ініціативи щодо впровадження систем управління знаннями повинні проходити обов’язкову попередню апробацію через пілотні програми;

– оцінювання ефективності управління знаннями і когнітивними умовами повинно проводитись на основі комплексу якісних і кількісних показників;

– знання є продуктом творчої і креативної діяльності, тому потребують постійного стимулювання та розвитку, особливо в нових напрямках.

Отже, когнітивні умови трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності являють собою безперервний процес навчання, який постійно повинен адаптуватися під нові знання, що надходять до інформаційних баз накопичення і зберігання. Систематизація процесів, моделей і методів управління знаннями дає змогу усвідомити їх роль як стратегічного ресурсу, що визначає траєкторію розвитку суб’єктів підприємництва та економіки загалом. Відповідно однією з головних

тенденцій у формуванні когнітивних умов трансформації стає активне впровадження інформаційно-аналітичних систем підтримки прийняття рішень, що забезпечують зміцнення економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності.

Оцінити вплив когнітивних умов на трансформацію механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності можна за допомогою таких показників, як: швидкість засвоєння знань, результативність використання накопичених знань, ефективність процесів управління знаннями.

Управління когнітивними умовами аналітико-методологічного базису трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки передбачає цілеспрямовану організацію процесів накопичення, адаптації, трансформації та практичного використання знань для підтримки необхідного стану економічної безпеки бізнес-структур. До ключових напрямів управління когнітивними умовами аналітико-методологічного базису необхідно віднести такі:

– управління інтегрованими базами знань, що будуть об'єднувати формалізовані й неформалізовані знання, при цьому забезпечуючи їх постійне оновлення, перегляд та вибір релевантних, для прийняття управлінських рішень;

– розробка адаптивних моделей здатних до самонавчання, що дадуть змогу виявляти загрози для підприємницької діяльності. В основу цих моделей можуть бути покладені як статистичні методи аналізу, так і елементи інтуїтивного та прогнозного мислення підприємців;

– підвищення когнітивної спроможності суб'єктів підприємницької діяльності шляхом безперервного навчання, удосконалення аналітичних навичок та вмінь, розвиток підприємницької інтуїції, вмінь приймати рішення і планувати стратегію в умовах невизначеності;

– створення спеціальних структур – центрів знань, лабораторій аналітичного моделювання, які б давали можливість реалізовувати модульний інтелектуальний моніторинг для трансформаційного механізму зміцнення

економічної безпеки, а також верифікацію та практичне застосування когнітивних ресурсів для забезпечення необхідного рівня економічної безпеки.

Управління когнітивними умовами аналітико-методологічного базису трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки повинно передбачати розробку та впровадження комплексу інструментів для вирішення таких завдань:

– підвищення точності прогнозів щодо стану економічної безпеки і загроз для неї;

– вдосконалення підходів до сценарного планування;

– полегшення вибору функціональної стратегії економічної безпеки для протистояння поточним і майбутнім загрозам;

– розробка алгоритмів обробки складних знаннєвих структур, в тому числі інтуїтивних даних.

Управлінський процес повинен бути спрямований на постійне вдосконалення когнітивних алгоритмів, забезпечуючи їх гнучкість, здатність до адаптації та самонавчання на основі накопичення знань і досвіду. Таким чином, управління когнітивними умовами є динамічним рекурсивним процесом, який охоплює роботу в декількох напрямах: аналітичному, освітньому, інноваційному та модельному. Вірне управління когнітивними умовами аналітико-методичного базису трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності дасть можливість сформувати багатовимірну систему, що поєднуватиме знання, досвід, технологічні рішення, інноваційне мислення для створення стабільних, адаптивних, ефективних і конкурентоспроможних підприємницьких структур.

На рисунку 3.1 подано схему управління когнітивними умовами трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Після проведеного опису когнітивних умов трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності постає завдання формування на цій основі цілісного методичного інструментарію, що дасть

змогу оцінити загрози, а також стан внутрішнього потенціалу економічної безпеки і на основі цих даних обрати стратегію щодо елімінування цих загроз і зміцнення стану економічної безпеки суб'єкта підприємництва. З урахуванням виявлених закономірностей впливу знань, навичок та інтелектуального потенціалу на трансформаційні механізми зміцнення економічної безпеки доцільним є розроблення прикладних моделей, спрямованих на ідентифікацію, оцінювання та прогнозування загроз із урахуванням їх динамічного характеру та вимог, сформульованих у попередньому розділі дисертаційної роботи.

Рисунок 3.1 – Схема управління когнітивними умовами трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Джерело: авторська розробка

Розроблення моделей і методів, основаних на принципах самонавчання та врахуванні когнітивних умов, дає змогу адаптувати управлінські підходи до специфіки зовнішнього середовища і особливостей підприємницької діяльності, що сприяє зниженню рівня невизначеності. З огляду на сучасні виклики, особливої цінності набуває формування аналітико-методичних рішень, які поєднують у собі адаптивні властивості й самонавчання, а також методи стратегічного планування та інструменти інтелектуального моніторингу. Розроблення таких моделей та методів дасть можливість не лише виявляти критичні зони в механізмі зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, а й розробити адаптивні сценарні реагування для забезпечення стійкості в довгостроковій перспективі.

Таким чином, результати проведених досліджень сформують підґрунтя для формування науково обґрунтованого підходу до розробки практико-орієнтованих моделей оцінювання і прийняття управлінських рішень, які будуть спрямовані на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності у контексті постійної трансформації знань, зростаючої значущості інноваційної діяльності, зміни технологій та бізнес-середовища.

У зв’язку з тим, що більшість загроз для підприємницької діяльності мають зовнішній характер, вони не піддаються керуванню. Крім того, загрози мають динамічний характер, вони можуть проявлятися як згасаючий, наростаючий, пульсуючий або інший процес, що може ускладнювати їх ідентифікацію на ранніх етапах та вимагає постійного моніторингу. Без сумніву, загрози мають розглядатися з точки зору наближеності зовнішнього середовища до суб’єкта підприємництва, тобто їх треба ділити на макроекономічні й мікроекономічні (галузеві) загрози. Загрози мікросередовища мають розглядатися для кожного суб’єкта підприємницької діяльності індивідуально, а макроекономічні загрози можуть досліджуватись у сукупності для всіх суб’єктів бізнесу. Методичний інструментарій, що розробляється, повинен мати універсальний підхід до аналізу динаміки

показників зовнішнього середовища та ідентифікації загроз. Тому інформаційною базою для розроблення методичного підходу будуть показники макроекономічної динаміки.

Оцінювання макроекономічної динаміки є основним інструментом для моніторингу і виявлення змін у зовнішньому середовищі у трансформаційному механізмі, які прямо або опосередковано можуть впливати на суб'єкти бізнесу, ринкові й галузеві структури. Глибокий аналіз макроекономічних показників із використанням статистичних методів може надати важливу інформацію про стан національної економіки – темпи економічного зростання, інфляцію й інфляційні очікування, зайнятість населення, інвестиційну активність тощо, а потім на основі цих даних ідентифікувати чинники, які відіграють стимулюючу або дестимулюючу дію на бізнес-середовище. Ретельний статистичний аналіз динаміки макроекономічних показників дає змогу оцінити не тільки поточний стан економіки держави, але й виявити і розкрити причинно-наслідкові зв'язки між макроекономічними процесами та реакцією суб'єктів підприємництва на ці процеси. Зокрема, аналіз впливу показників на підприємницьку діяльність дає змогу виділити ті елементи макроекономічної системи, які створюють загрози для стабільного функціонування бізнесу, або навпаки, можуть надавати нові можливості для зростання і розвитку.

Крім дослідження динаміки макроекономічних показників і визначення причинно-наслідкових зв'язків між їх динамікою і динамікою розвитку суб'єкта підприємництва, необхідно провести аналіз і формалізацію потенційних загроз для економічної безпеки за допомогою експертного дослідження і проведення когнітивно-аналітичної декомпозиції деструктивного тренду. Когнітивно-аналітична декомпозиція загроз є передумовою розробки ефективних управлінський рішень, спрямованих на мінімізацію впливу зовнішніх шоків і адаптацію суб'єктів підприємництва до змін бізнес-середовища. В цьому контексті важливим завданням є інтеграція цього методичного інструментарію у трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки, а саме в компонент стратегічного управління, що дасть

змогу підвищити здатність суб’єкта підприємництва до довгострокового функціонування в умовах нестабільності.

В межах розробки методичного підходу до ідентифікації загроз зовнішнього середовища суб’єктів підприємницької діяльності, на основі статистичного аналізу динаміки, для реалізації компоненти модульного інтелектуального моніторингу трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки доцільно виділити аналітичну процедуру відбору показників зовнішнього середовища, вимогою до якої є ідентифікація тих показників, що мають вплив на діяльність суб’єкта підприємництва. Цей процес полягає у збиранні й накопиченні, обробленні та узагальненні інформації про стан макросередовища. Без сумніву, початковий процес відбору показників повинен ґрунтуватися на логічному аналізі, а саме когнітивному підході до усвідомлення дослідником значущості того чи іншого макроекономічного тренду, що справляє вплив на стан підприємницької діяльності з подальшим поетапним розкладанням цього явища для встановлення його первинних джерел і чинників формування. В межах відбору показників здійснюється не лише логіко-аналітична декомпозиція факторів впливу, але і залучення ресурсів знань, досвіду та інтуїції експертів і підприємців для ідентифікації прихованих зв’язків. Такий підхід дає змогу не лише ідентифікувати та зафіксувати фактор макроекономічного середовища, що становить загрозу, а і глибше проникнути в його структурну природу, що, у свою чергу, створює підґрунтя для ефективного здійснення подальших аналітичних процедур, статистичного аналізу та моделювання.

За результатами проведеного логічного аналізу було відібрано 121 показник, що характеризує стан макроекономіки, зовнішньої торгівлі і бізнес-середовища, які було згруповано відповідно до їхньої економічної природи та функціонального значення на 15 груп. Інформаційним ресурсом для формування інформаційної бази стала статистична інформація, розміщена на сайтах наступних установ і організацій: Державної служби статистики України [9], Національного банку України [22], Світового банку [46],

Міжнародного валютного фонду [41]. Відібрані макроекономічні показники охоплюють період з 2002 по 2024 рік. На жаль, не за всіма показниками наявні дані, які охоплюють вказаний період; це пов'язано з наступними причинами: зі зміною стандартів статистичних спостережень, переходом до нового КВЕД–2010, з метою гармонізації української статистичної системи з європейською класифікацією; з окупацією в 2014 р. російською федерацією частини української території, а також повномасштабною війною, що розпочалася у 2022 році. Сформована інформаційна база подана в Додатку А.

Наведемо перелік відібраних і згрупованих макроекономічних показників за відповідними ознаками:

1. Показники економічного розвитку:

1.1. ВВП у фактичних цінах, млн грн (E_1);

1.2. Індекси фізичного обсягу ВВП до попереднього року, % (E_2);

1.3. Обсяг промислової продукції, млн грн (E_3);

1.4. Індекси промислової продукції, % до попереднього року (E_4);

1.5. Продукція сільського господарства, у постійних цінах, млн грн (E_5);

1.6. Індекси сільськогосподарської продукції, у постійних цінах до попереднього року, % (E_6);

1.7. Обсяг реалізованої будівельної продукції, за функціональним підходом, млн грн (E_7).

2. Показники зайнятості і доходів населення:

2.1. Економічно активне населення у віці 15–70 років, усього, тис. осіб (C_1);

2.2. Зайняте населення у віці 15–70 років, усього, тис. осіб (C_2);

2.3. Рівень економічної активності, у % до населення у віці 15–70 років (C_3);

2.4. Рівень зайнятості, у % до населення у віці 15–70 років (C_4);

2.5. Безробітне населення (за методологією МОП) у віці 15–70 років, усього, тис. осіб (C_5);

2.6. Рівень безробіття населення (за методологією МОП), у % до економічно активного населення у віці 15–70 років (C_6);

2.7. Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника, грн (C_7);

2.8. Індекс реальної заробітної плати до попереднього року, % (C_8);

2.9. Темпи зростання/зниження номінальної заробітної плати, % до попереднього року (C_9);

2.10. Темпи зростання/зниження реальної заробітної плати, % до попереднього року (C_{10});

2.11. Валова заробітна платня населення, млн грн (C_{11});

2.12. Валова соціальна допомога та інші одержані поточні трансферти населенню, млн грн (C_{12}).

3. Показники інфляції:

3.1. Індекс споживчих цін (рік до попереднього року), % (I_1);

3.2. Індекс цін виробників промислової продукції (до попереднього року), % (I_2).

4. Показники внутрішньої торгівлі:

4.1. Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), млн грн (T_1);

4.2. Індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб) до попереднього року, у порівнянних цінах, % (T_2);

4.3. Оптовий товарооборот, млн грн (T_3);

4.4. Частка продажу товарів, що вироблені на території України в оптовому товарообороті, % (T_4).

5. Показники державного бюджету:

5.1. Разом доходів Зведеного бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів), млн грн (B_1);

5.2. Видатки Зведеного бюджету, млн грн (B_2);

5.3. Фінансування Зведеного бюджету (дефіцит «+» / профіцит «-»), млн грн (B_3);

6. Показники зовнішньої торгівлі:

6.1. Експорт товарів, млн дол. США (M_1);

6.2. Темпи зростання експорту товарів до попереднього року, % (M_2);

6.3. Імпорт товарів, млн дол. США (M_3);

6.4. Темпи зростання імпорту товарів до попереднього року, % (M_4);

6.5. Експорт послуг, млн дол. США (M_5);

6.6. Імпорт послуг, млн дол. США (M_6);

6.7. Обсяги приватних грошових переказів в Україну, млн дол. США (M_7);

6.8. Валовий зовнішній борг на кінець року, млн дол. США (M_8).

7. Показники монетарної політики та фінансового ринку:

7.1. Офіційний курс гривні до 100 дол. США, середній за період (V_1);

7.2. Офіційний курс гривні до 100 євро, середній за період (V_2);

7.3. Облікова ставка НБУ, % (V_3);

7.4. Грошова база, млн грн (V_4);

7.5. Готівкові кошти, випущені в обіг, млн грн (V_5);

7.6. Депозити резидентів, млн грн (V_6);

7.7. Кредити, надані резидентам, млн грн (V_7);

7.8. Індекс ПФТС (V_8).

8. Показники міграційної активності населення:

8.1. Міграційний рух населення, кількість прибулих осіб (N_1);

8.2. Міграційний рух населення, кількість вибулих осіб (N_2);

8.3. Міждержавна міграція, кількість прибулих осіб (N_3);

8.4. Міждержавна міграція, кількість вибулих осіб (N_4).

9. Показник бізнес-середовища:

9.1. Кількість діючих суб’єктів господарювання, одиниць (P_1);

9.2. Кількість діючих фізичних осіб-підприємців, одиниць (P_2);

9.3. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб’єктів господарювання, млн грн (P_3);

9.4. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) фізичними особами-підприємцями, млн грн (P_4);

9.5. Додана вартість за витратами виробництва суб'єктів господарювання, млн грн (P_5);

9.6. Валовий операційний дохід суб'єктів господарювання, млн грн (P_6);

9.7. Амортизація, нарахована підприємствами, млн грн (P_7);

9.8. Витрати на оплату праці підприємств, млн грн (P_8);

9.9. Інші витрати підприємств, млн грн (P_9);

9.10. Капітальні інвестиції підприємств, млн грн (P_{10});

9.11. Витрати на придбання енергопродуктів підприємств, млн грн (P_{11});

9.12. Чистий прибуток підприємств, млн грн (P_{12});

9.13. Чистий збиток підприємств, млн грн (P_{13});

9.14. Питома вага підприємств, які отримали збиток, у загальній кількості підприємств, % (P_{14});

9.15. Рентабельність операційної та всієї діяльності підприємств, % (P_{15});

9.16. Необоротні активи підприємств, млн грн (P_{16});

9.17. Оборотні активи підприємств, млн грн (P_{17});

9.18. Власний капітал підприємств, млн грн (P_{18});

9.19. Довгострокові зобов'язання і забезпечення підприємств, млн грн (P_{19});

9.20. Поточні зобов'язання і забезпечення, млн грн (P_{20});

9.21. Баланс підприємств, млн грн (P_{21});

9.22. Залишкова вартість основних засобів та нематеріальних активів підприємств, млн грн (P_{22});

9.23. Знос основних засобів та нематеріальних активів підприємств, млн грн (P_{23});

9.24. Інвестиційна нерухомість підприємств, млн грн (P_{24});

9.25. Незавершені капітальні інвестиції підприємств, млн грн (P_{25});

9.26. Довгострокові фінансові інвестиції підприємств, млн грн (P_{26});

9.27. Запаси підприємств, млн грн (P_{27});

9.28. Дебіторська заборгованість підприємств, млн грн (P_{28});

9.29. Поточні фінансові інвестиції підприємств, млн грн (P_{29});

9.30. Грошові кошти та їх еквіваленти підприємств, млн грн (P_{30});

9.31. Короткострокові кредити банків підприємств, млн грн (P_{31});

9.32. Поточна кредиторська заборгованість підприємств, млн грн (P_{32});

9.33. Поточні забезпечення підприємств, млн грн (P_{33});

9.34. Зареєстрований капітал підприємств, млн грн (P_{34});

9.35. Капітал у дооцінках і додатковий капітал підприємств, млн грн (P_{35});

9.36. Резервний капітал та інші резерви підприємств, млн грн (P_{36});

9.37. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) підприємств, млн грн (P_{37});

9.38. Неоплачений і вилучений капітал підприємств, млн грн (P_{38});

9.39. Вартість основних засобів, млн грн (P_{39});

9.40. Середньооблікова кількість штатних працівників, тис. осіб (P_{40});

9.41. Фонд оплати праці штатних працівників млн грн (P_{41});

9.42. Заборгованість із виплати заробітної плати на початок року млн грн (P_{42});

9.43. Витрати на виробництво продукції (товарів, послуг) підприємств, млн грн (P_{43});

9.44. Матеріальні витрати та витрати на оплату послуг підприємствами, млн грн (P_{44}).

10. Показники інвестиційної активності:

10.1. Капітальні інвестиції, млн грн (K_1);

10.2. Капітальні інвестиції в матеріальні активи, млн грн (K_2).

11. Показники енергетичного балансу та споживання:

11.1. Загальне кінцеве енергоспоживання по країні, тис. т н.е. (A_1);

11.2. Загальне кінцеве енергоспоживання промисловості, тис. т н.е. (A_2);

11.3. Загальне виробництво енергії, тис. т н.е. (A_3);

11.4. Імпорт енергії, тис. т н.е. (A_4);

11.5. Експорт енергії, тис. т н.е. (A_5).

12. Показники вантажоперевезень за видами транспорту:

12.1. Обсяг перевезених вантажів залізничним транспортом, тис. т (D_1);

12.2. Обсяг перевезених вантажів морським транспортом, тис. т (D_2);

12.3. Обсяг перевезених вантажів річковим транспортом, тис. т (D_3);

12.4. Обсяг перевезених вантажів автомобільним транспортом, тис. т (D_4);

12.5. Обсяг перевезених вантажів авіаційним транспортом, тис. т (D_5);

12.6. Обсяг перевезених вантажів трубопровідним транспортом, тис. т (D_6).

13. Показники науково-технологічного розвитку та інноваційної активності:

13.1. Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, осіб (R_1);

13.2. Кількість дослідників, осіб (R_2);

13.3. Витрати на наукові дослідження і розробки, млн грн (R_3);

13.4. Витрати на інновації промислових підприємств за видами витрат, млн грн (R_4).

14. Показники екологічної безпеки та охорони довкілля:

14.1. Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами, тис. т (L_1);

14.2. Викиди діоксиду вуглецю стаціонарними джерелами, млн. т (L_2);

14.3. Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища, млн грн (L_3);

14.4. Поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища, млн грн (L_4).

15. Показники світових цін на стратегічні сировинні товари:

15.1. Середня ціна на сиру нафту, дол. США за барель (S_1);

15.2. Середня ціна на вугілля, дол. США за тонну (S_2);

15.3. Середня ціна на природній газ, дол. США за мільйон британських теплових одиниць (S_3);

15.4. Середня ціна золота, дол. США за троїцьку унцію (S_4);

15.5. Середня ціна на пшеницю, дол. США за тонну (S_5);

15.6. Середня ціна залізної руди, дол. США за тонну (S_6);

15.7. Середня ціна кукурудзи, дол. США за тонну (S_7);

15.8. Середня ціна соняшникової олії, дол. США за тонну (S_8).

Наведений перелік показників може доповнюватись і не є вичерпним – все залежить від специфіки підприємницької діяльності. За потреби акцент може бути зміщений на галузеве дослідження показників, аспекти кадрових потреб, індикатори глобальних викликів, що були описані в попередньому розділі тощо. Втім обрані показники є доступними, більшість з них постійно оновлюється, вони є релевантними для визначення ключових стратегічних орієнтирів функціонування будь-якого суб'єкта підприємництва. Запропонований набір є достатньо розгалуженим і створює аналітичну основу для цілісного оцінювання та ідентифікації загроз для економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності.

Оскільки методичний підхід до ідентифікації загроз зовнішнього середовища суб'єктів підприємницької діяльності передбачає статистичний аналіз і порівняння динаміки показників зовнішнього середовища з динамікою розвитку суб'єкта бізнесу, важливим завданням є вибір еталонного показника, який би відповідав його стану економічної безпеки. З позиції зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності доцільно змістити фокус уваги з оцінювання лише поточного стану економічної безпеки на вивчення потенціалу економічної безпеки. Поточний стан економічної безпеки

демонструє лише наявну ситуацію із захищеністю суб'єкта підприємництва, що складається під впливом поточних і передуючих умов, тоді як потенціал економічної безпеки демонструє спроможність протистояти майбутнім загрозам і адаптуватися до змін зовнішнього середовища, зберігаючи при цьому стійкий стан, тобто потенціал носить проактивну ознаку. Такий підхід дає можливість оцінити приховані резерви для зміцнення стану економічної безпеки, визначити критичні точки впливу на її стан та сформувати стратегічні орієнтири для довгострокового безпечного розвитку. Потенціал економічної безпеки відображає не тільки фактичний стан, але є основою для забезпечення здатності до протидії загрозам і гарантування стабільності.

В попередньому розділі вже було згадано про сутність потенціалу економічної безпеки; тож якщо ґрунтуватись на авторському визначенні економічної безпеки підприємницької діяльності, яка розглядається як багатовимірна динамічна система захисту, адаптації та розвитку, то її потенціал доцільно розглядати як сукупність ресурсів, характеристик і взаємозв'язків, які відображають рівень готовності суб'єкта підприємництва до своєчасного виявлення, протидії та нейтралізації внутрішніх і зовнішніх загроз, з одночасним забезпеченням розвитку, фінансової стабільності та конкурентоспроможності. З визначення випливає, що потенціал економічної безпеки підприємницької діяльності має як кількісні, так і якісні характеристики. Кількісно потенціал можна інтерпретувати як наявність певного набору ресурсів, що дає змогу суб'єкту підприємництва ефективно їх інтегрувати та трансформувати для захисту від загроз зовнішнього і внутрішнього середовища. Якісні характеристики потенціалу виявляються у рівні гнучкості, адаптивності, швидкості реакції на загрози та здатності до інновацій. У свою чергу, кількісні параметри потенціалу економічної безпеки дають можливість виміряти його стан, тоді як якісні характеристики є достатньо складними для вимірювання і потребують специфічних підходів, тому можуть значно відрізнятись залежно від масштабу, організаційної структури, галузевої приналежності бізнесу. В рамках методичного підходу

сконцентруємо зусилля саме на кількісній оцінці потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності.

Загалом потенціал економічної безпеки суб'єкта підприємництва можна подати як функцію можливостей $f(U_t)$ у момент часу t [26, с. 65–66]:

$$P_t = f(U_t). \quad (3.1)$$

Можливість суб'єкта підприємництва протистояти загрозам може бути подана як його стан, що залежить від таких змінних: ресурсів – R_t; стану операційної діяльності – A_t; нематеріальних активів – N_t; рівня ефективності діяльності – E_t; фінансового стану – F_t; рівня інноваційної активності – I_t. іншими словами, модель потенціалу можливостей потенціалу економічної безпеки можна подати як функцію такого вигляду

$$P_t = f(R_t, A_t, N_t, E_t, F_t, I_t). \quad (3.2)$$

Причому функція $f(x_{n_t})$ може бути подана як детермінований чи стохастичний зв'язок. У процесі побудови детермінованої моделі потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності функціональний зв'язок між змінними може набувати як адаптивної, мультиплікативної, кратну чи змішаної форми. Такий тип зв'язку в економіці зустрічається рідно і складно встановлюється. Іншим типом моделей є стохастичні моделі, які носять імовірнісний характер і можуть бути сконструйовані з різного набору індикаторів і являти собою лінійну багатофакторну функцію, що використовуються найчастіше на практиці й мають такий вигляд:

$$P_t = a_0 + a_1 \cdot x_1 + a_2 \cdot x_1 + \cdots + a_n \cdot x_n. \quad (3.3)$$

Іноді, якщо процес розвивається нелінійно, особливо на короткому часовому інтервалі, то в цьому випадку обирають мультиплікативну стохастичну модель такого вигляду:

$$P_t = a_0 x_1^{a_1} \cdot x_2^{a_2} \cdot \ldots \cdot x_n^{a_n}. \quad (3.4)$$

Ця модель, у свою чергу, зводиться до лінійної багатофакторної логарифмованої комбінації змінних x_n, що характеризують потенціал економічної безпеки:

$$P_t = a_0 + a_1 \cdot \ln(x_1) + a_2 \cdot \ln(x_1) + \cdots + a_n \cdot \ln(x_n). \quad (3.5)$$

Основним методом визначення зв'язків між даними і надання кількісної оцінки для коефіцієнтів при незалежних змінних є кореляційно-регресійний аналіз. Перевагою кореляційно-регресійних моделей (3.3–3.5) є можливість економічної інтерпретації коефіцієнтів (параметрів) моделі a_n, що значно розширює аналітико-прогностичні можливості подібних моделей і підвищує їх практичне значення, а також робить багатофакторні моделі достатньо корисними й ефективними. Як вже згадувалось у попередніх розділах дисертаційної роботи, а також ґрунтуючись на публікаціях [120, 24, 30, 33], зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, поняття потенціалу економічної безпеки є багатоаспектним і носить комплексний характер, а тому є неможливим виділити один показник, який буде носити універсальний чи еталонний характер. Тому в цих умовах використання кореляційно-регресійних моделей є дещо обмеженим. Дослідники [1, 40, 42, 44] економічної безпеки вдаються до побудови абстрактних агрегаційних моделей, що базуються на експертних оцінках:

$$P_t = \sum_{k=0}^{n} \beta_k \cdot \acute{x}_k, \quad (3.6)$$

де β_n – експертна оцінка, що виставляється за кожним нормованим показником потенціалу економічної безпеки $\acute{x}_k$, $\sum \beta_k = 1$.

В модель (3.6) може бути додано широкий перелік показників (x_1, x_2,…, x_n), що характеризують різні складові потенціалу економічної безпеки. Після чого кожен із них повинен бути пронормований, для того щоб привести їх всіх до одного метричного простору в діапазоні [0, 1]. Процедура нормування передбачає віднесення кожного показника до груп показників-стимуляторів і показників-дестимуляторів; від цього буде залежати їх нормування. Так, показники-стимулятори, які характеризують позитивний вплив на потенціал економічної безпеки і його зміцнення, нормуються наступним чином:

$$\acute{x}_n = \frac{x_n - x_{n_{min}}}{x_{n_{max}} - x_{n_{min}}}, \quad (3.7)$$

де $x_{n_{max}}$, $x_{n_{min}}$ – мінімальне і максимальне (порогові), відповідно, значення для показника потенціалу економічної безпеки x_n, що оцінюється.

Для показників-дестимуляторів, що мають зворотний характер на потенціал економічної безпеки, нормування проводиться на основі наступного співвідношення:

$$\acute{x}_n = \frac{x_{n_{max}} - x_n}{x_{n_{max}} - x_{n_{min}}}. \quad (3.8)$$

Агрегаційні моделі типу (3.6) дають можливість описати достатньо складну пов'язаність показників потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності та включити більшість факторів, що впливають на потенціал. Такий підхід має свої недоліки, а саме в тому, що потребує ретельного відбору і обґрунтування найбільш релевантних показників, а також визначення їх порогових значень. До того ж, експертне оцінювання носить суб'єктивний характер, а в разі внесення широкого спектра показників у модель може спотворити її результати оцінювання. Надмірна складність моделі потребує формування широкої інформаційної бази для дослідження і значних ресурсів для збору і обробки інформації, а також ускладнює практичне застосування самої моделі.

В контексті кількісного оцінювання потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності доцільним є використання детермінованого підходу, що базується на функціональній залежності між показниками оцінювання потенціалу. Саме такий підхід дасть можливість створити прозору, аналітично-обґрунтовану і методично узгоджену модель потенціалу економічної безпеки, в якій взаємозв'язки є визначеними і логічно доведеними. Детермінований підхід дає змогу побудувати зрозумілу і чітку математичну модель, де значення потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності визначається набором показників, що відображають різні його характеристики. На відміну від стохастичних моделей і методів, які носять імовірнісний характер і потребують додаткових даних та експертного оцінювання, саме детерміновані моделі дають змогу формалізувати експертні

знання і когнітивні умови. Детермінований підхід не передбачає нормування кожного показника, але показники можуть бути розділені на стимулятори і дестимулятори, відповідно до їх впливу на процес зміцнення або послаблення потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності.

Ґрунтуючись на концепції М. Портера [26] «Моделі діаманту» («ромбу Портера»), потенціал економічної безпеки суб'єкта підприємництва може бути поданий у вигляді з наступних складових:

– ресурсного виміру – R_t;

– операційно-організаційного виміру – O_t;

– інноваційного виміру – I_t;

– фінансово-економічного виміру – F_t.

Звідси детермінована модель потенціалу економічної безпеки може бути виражена як сумарна величина показників усіх вимірів:

$$P_t = \sum_{q=0}^{m} R_{q_t} + \sum_{y=0}^{z} O_{y_t} + \sum_{w=0}^{j} I_{w_t} + \sum_{u=0}^{f} F_{u_t}. \qquad (3.9)$$

З урахуванням того, що потенціал економічної безпеки повинен враховувати як показники-стимулятори ($X_{n_t}^{+}$), так і показники-дестимулятори ($X_{n_t}^{-}$), виникає проблема вибору конструкції моделі. Врахування показників-стимуляторів і показників-дестимуляторів в адитивній формі дасть модель наступного вигляду:

$$P_t = \sum_{q=0}^{s} R_{q_t}^{+} + \sum_{y=0}^{a} O_{y_t}^{+} + \sum_{w=0}^{p} I_{w_t}^{+} + \sum_{u=0}^{r} F_{u_t}^{+} - \sum_{v=0}^{w} R_{v_t}^{-} + \sum_{b=0}^{d} O_{b_t}^{-} + \sum_{h=0}^{e} I_{h_t}^{-} + \sum_{l=0}^{g} F_{l_t}^{-} \quad (3.10)$$

Такий тип моделі потенціалу економічної безпеки відображає лише абсолютне значення, що ускладнює інтерпретацію та не забезпечує чіткої й однозначної оцінки стану потенціалу при порівнянні різних суб'єктів підприємницької діяльності. Тому для вирішення цієї проблеми суми показників-стимуляторів і суми показників-дестимуляторів повинні бути віднесені, тобто подані у кратній формі, а модель потенціалу економічної безпеки буде мати такий вигляд:

$$P_t = \sum_{q=0}^{s} R_{q_t}^{+} + \sum_{y=0}^{a} O_{y_t}^{+} + \sum_{w=0}^{p} I_{w_t}^{+} + \sum_{u=0}^{r} F_{u_t}^{+} \Big/ \sum_{v=0}^{w} R_{v_t}^{-} + \sum_{b=0}^{d} O_{b_t}^{-} + \sum_{h=0}^{e} I_{h_t}^{-} + \sum_{l=0}^{g} F_{l_t}^{-} \quad (3.11)$$

Кратна форма моделі потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності є найбільш доцільною конструкцією, з огляду на обмеження моделі абсолютних значень потенціалу. Абсолютна модель хоча і забезпечує повноту оцінки, але не дає змоги здійснювати адекватне порівняння досягнутого рівня потенціалу між різними суб'єктами підприємництва, у зв'язку з тим, що не враховано масштабність діяльності, яка може бути використана для вимірювання зростання чи зменшення рівня потенціалу економічної безпеки для окремого підприємства. Кратна форма дає можливість перейти до відносної оцінки потенціалу, тобто нормованого значення. Саме відношення суми сум показників-стимуляторів до суми сум показників-дестимуляторів демонструє узагальнену інтегральну оцінку між позитивними і негативними впливами на потенціал економічної безпеки підприємницької діяльності. Такий підхід забезпечує об'єктивність кількісного оцінювання рівня потенціалу, оскільки створює єдиний метричний простір, придатний для порівняння різних суб'єктів підприємницької діяльності. У результаті дослідники і підприємці-практики отримають інструмент для оцінювання відносної спроможності (переважання сприятливих умов над несприятливими), чи неспроможності (дефіцит сприятливих умов) суб'єкта підприємництва до протистояння загрозам і ризикам. Також кратна форма дає можливість проаналізувати асиметрію, баланс у дисбаланс в структурі ресурсів, фінансів та ефективності діяльності, надаючи логічно обґрунтований інструмент для аналізу стану потенціалу. Модель (3.11) стає особливо важливою в динамічних умовах зовнішнього середовища й обмеженості ресурсів.

Для забезпечення об'єктивності, системності та кількісної вимірюваності при відборі та включенні показників-стимуляторів і показників-дестимуляторів у модель потенціалу економічної безпеки запропоновано використовувати форми фінансової звітності №1 «Баланс» і №2 «Звіт про

фінансові результати». Ці форми містять узагальнену і стандартизовану інформацію про фінансовий стан і результати діяльності суб'єкта господарювання. Використання цих форм для інформаційного забезпечення оцінювання потенціалу економічної безпеки дає можливість забезпечити систематичну, достовірну й об'єктивну оцінку.

Формування потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності потребує глибокого осмислення його змісту та розмежування ключових вимірів. З цією метою і виокремлено чотири складові, які відображають окрему грань здатності суб'єкта підприємництва протистояти загрозам і забезпечувати стабільність та розвиток. Розглянемо кожен з вимірів і запропонуємо показники-стимулятори і показники-дестимулятори, якими кожен вимір може бути оцінений.

Ресурсний вимір для потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності є базовою складовою, оскільки саме наявні матеріальні, виробничі та технічні ресурси визначають здатність суб'єкта підприємництва в разі виникнення загроз трансформувати найбільш ліквідні ресурси і забезпечити необхідний рівень економічної безпеки при неочікуваному впливі різних загроз. До того ж ресурсний вимір є віддзеркаленням інфраструктурної здатності забезпечувати сталий розвиток і підтримувати стан безпеки. Ресурси дають змогу адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Цей вимір характеризує технічний стан, забезпеченість запасами, обсяг спожитих ресурсів і раціональність їх використання.

До показників-стимуляторів ресурсного виміру віднесено такі:

– основні засоби (залишкова вартість) (F_A) – характеризують технічний стан і виробничий потенціал суб'єкта підприємництва. Вищий рівень цього показника свідчить про кращу матеріально-технічну базу;

– запаси (I_N) – свідчать про забезпеченість суб'єкта підприємництва необхідними ресурсами, сировиною, матеріалами і готовою продукцією. Їх достатній рівень дає змогу уникати простоїв у виробництві та забезпечувати безперервність виробничого процесу;

– амортизаційні відрахування (D_P) – відображають суму накопичених амортизаційних відрахувань, які можуть бути використані для модернізації технічної бази, тобто покращення ресурсного потенціалу.

До показників-дестимуляторів ресурсного виміру віднесено такі:

– знос основних засобів (T_W) – показник, що демонструє фізичне і моральне старіння активної частини виробничих активів. Високе значення цього показника по відношенню до залишкової вартості основних засобів вказує на зменшення ефективності використання виробничого потенціалу суб'єкта бізнесу;

– матеріальні витрати (M_C) – демонструють обсяг спожитих ресурсів у процесі виробництва продукції. Збільшення цього показника без синхронного зростання доходів і прибутку буде свідчити про неефективне використання ресурсної бази і, навпаки, зменшення цього показника у випадку незмінної динаміки чи збільшення доходів і прибутку буде говорити про зростання ефективності та формування фінансової бази для зміцнення економічної безпеки й її потенціалу.

Операційно-організаційний вимір потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності характеризує ефективність управлінських, збутових, трудових процесів і ефективність здійснення операційної діяльності. Показники операційно-організаційного виміру в моделі потенціалу дають змогу всебічно оцінити наскільки раціонально і збалансовано функціонує суб'єкт підприємництва в межах поточної операційної діяльності.

До складу показників-стимуляторів операційно-організаційного виміру включено такі:

– витрати на збут (S_E) – значні витрати на збут свідчать про активну ринкову діяльність суб'єкта підприємництва, розширення ринку збуту, активізацію рекламної діяльності, промоції продукції, що зміцнює економічну безпеку та її потенціал;

– інші операційні доходи (O_I) – цей показник відображає здатність суб'єкта підприємництва отримувати додаткові надходження поза основною

операційною діяльністю. Зростання цього показника буде свідчити про диверсифікацію джерел доходу, що буде позитивно впливати на зменшення ризиків і загроз у господарській діяльності, а також адаптувати бізнес до змін ринкового середовища;

– витрати на оплату праці (S_W) – цей показник характеризує інвестиції у людський капітал суб'єкта підприємництва. Достатнє фінансування статей, що пов'язані з основною і додатковою оплатою праці, буде сприяти збереженню та підвищенню лояльності трудового потенціалу, а також підвищенню вмотивованості працівників і продуктивності їх праці, що, як наслідок, буде забезпечувати стабільність внутрішнього середовища суб'єкта підприємництва;

– дебіторська заборгованість (A_R) – в рамках оцінювання операційно-управлінського виміру потенціалу економічної безпеки означає масштабність діяльності та зв'язки суб'єкта підприємництва. В разі прийнятого рівня може свідчити про активну операційну діяльність, тим більше, що за короткий час дебіторська заборгованість може бути перетворена на необхідні ресурси для протистояння потенційним загрозам і ризикам.

До складу показників-дестимуляторів операційно-організаційного виміру включено такі:

– адміністративні витрати (C_A) – зростання цього показника свідчить про неефективну і надмірну структуру управління, або нераціональне використання ресурсів, що знижує операційну ефективність і рівень відповідних ресурсів, що можуть бути витрачені на забезпечення змінення економічної безпеки підприємницької діяльності;

– інші операційні витрати (C_O) – включають витрати, що безпосередньо не пов'язані з основною діяльністю, й їх висока частка в структурі витрат може сигналізувати про неефективну операційну діяльність, організаційну структуру, слабке бюджетування і підвищення ризиків нестабільності фінансового стану бізнесу.

Наступним виміром у структурі моделі потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності є інноваційний вимір. Він визначає конкурентоспроможність, адаптивність до змін зовнішнього середовища і майбутній розвиток бізнесу. Цей вимір враховує інвестиційну активність, нематеріальні активи, що унормовують інтелектуальний капітал і розвиток суб'єкта підприємництва. Оцінювання цього виміру дасть можливість зрозуміти спроможність суб'єкта підприємництва до формування довгострокової конкурентної стратегії та забезпечення захищеності від потенційних загроз.

До показників-стимуляторів інноваційного виміру віднесено такі:

– незавершені капітальні інвестиції (N_I) – цей показник відображає обсяги інвестицій в технологічне переоснащення, оновлення основних фондів, модернізацію, що безпосередньо впливає на зростання інноваційного потенціалу і конкурентоспроможність бізнесу;

– довгострокові фінансові інвестиції (L_I) – демонструє здатність суб'єкта підприємництва формувати стратегічні напрями розвитку, шляхом інвестування в інноваційні проєкти та інші бізнеси;

– поточні фінансові інвестиції (H_I) – є індикатором гнучкості фінансового управління та спроможності суб'єкта підприємництва швидко реагувати на інноваційні можливості;

– нематеріальні активи (A_N) – є грошовим виразом нематеріальних ресурсів суб'єкта бізнесу, зокрема таких як інтелектуальна власність, ліцензії, ноу-хау, які забезпечують його інноваційний розвиток.

Показником-дестимулятором інноваційного виміру потенціалу економічної безпеки обрано накопичену амортизацію нематеріальних активів (D_N), яка свідчить про зниження цінності та ефективності використання нематеріальних активів, що може означати зниження інноваційної активності й потенціалу, а також недостатнє оновлення нематеріальних активів.

Кінцевим елементом у моделі потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності є фінансово-економічний вимір. Він відображає

здатність ефективно управляти фінансовими ресурсами і результативністю підприємницької діяльності. Включення цього виміру в модель потенціалу дає змогу оцінити рівень ліквідності і прибутковість, що є критично важливим для зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

До показників-стимуляторів віднесено такі:

– чистий фінансовий результат (чистий прибуток) (N_P) – це основний індикатор ефективності діяльності та фінансового успіху; він також демонструє здатність суб'єкта підприємства генерувати грошові потоки для формування внутрішніх резервів для розвитку і захисту діяльності від загроз і ризиків;

– гроші та їх еквіваленти (F_C) – цей показник характеризує рівень ліквідності та платоспроможності суб'єкта бізнесу, а також його здатність оперативно реагувати на фінансові ризики і швидко трансформувати грошові кошти у необхідні ресурси або витрати для забезпечення стабільності та захисту діяльності.

До показників-дестимуляторів віднесено:

– чистий фінансовий результат (чистий збиток) (N_L) – демонструє негативну динаміку ефективності діяльності суб'єкта підприємництва і його фінансового стану, що може свідчити про зниження потенціалу та зменшення фінансових ресурсів для зміцнення економічної безпеки, а також про зростаючі фінансові ризики та загрози для економічної стабільності функціонування;

– поточні зобов'язання (L_C) – цей показник характеризує обсяг короткострокового боргового навантаження на бізнес; у випадку зростання цього показника і перевищення його над ліквідними активами формуються загрози щодо дефолту та втрати фінансової стабільності, що негативно позначиться на потенціалі економічної безпеки й її зміцненні.

Враховуючи викладене вище, модель оцінювання потенціалу економічної безпеки буде мати такий вигляд:

$$P_t = \frac{F_A + I_N + D_P + S_E + O_I + S_W + A_R + N_I + L_I + H_I + A_N + F_C + N_P}{T_W + M_C + C_A + C_O + D_N + N_L + L_C}. \quad (3.12)$$

Для обґрунтованого тлумачення рівня потенціалу економічної безпеки доцільно встановити інтервальні межі для інтерпретації його значень. Оскільки модель має форму кратного відношення суми стимуляторів до суми дестимуляторів, значення оцінки потенціалу може варіювати в широкому діапазоні – від нуля і вище. Проте для цілей інтерпретації доцільно умовно класифікувати отримані значення за такими межами:

– $0<P_t\leqslant 0,75$ – низький рівень потенціалу економічної безпеки: суб'єкт підприємництва перебуває у критичному стані, основні елементи потенціалу не спроможні забезпечити захист від зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих факторів, ризиків і загроз;

– $0,75<P_t\leqslant 1$ – недостатній рівень потенціалу економічної безпеки. В такій ситуації ресурсів не вистачає для підтримання стабільності та зміцнення рівня економічної безпеки, є нагальна потреба в перегляді основних процесів і, відповідно, зміцненні основних напрямів безпеки;

– $1<P_t\leqslant 1,5$ – достатній рівень потенціалу економічної безпеки; суб'єкт підприємництва має обмежену спроможність до захисту та розвитку; наявний базовий потенціал, але потрібні додаткові заходи і ресурси для зміцнення економічної безпеки;

– $1,5<P_t\leqslant 2$ – підвищений рівень потенціалу економічної безпеки; суб'єкт підприємництва володіє достатнім рівнем ресурсів, ефективно функціонує, має спроможність до зміцнення економічної безпеки, а також є адаптованим до зовнішніх складних умов функціонування;

– $2<P_t$ – високий рівень потенціалу економічної безпеки; суб'єкт підприємництва сформував міцну систему економічної безпеки, яка здатна забезпечити гнучке управління ризиками і протистояти загрозам, спроможна до довгострокового розвитку і стійкого функціонування в динамічному середовищі.

У випадку, якщо чисельник або знаменник у виразі (3.12) дорівнює нулю, це свідчитиме про відсутність підприємницької діяльності суб'єкта, а отже – про відсутність у нього потенціалу економічної безпеки.

Запропоновані інтервали можуть бути дещо змінені залежно від специфіки галузі та її стадії життєвого циклу. Запропонований підхід до розділу діапазонів дає змогу не тільки оцінити рівень потенціалу економічної безпеки, але ще і визначити ключові напрями зміцнення економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності.

На рисунку 3.2 наведено схему взаємодії елементів (вимірів) потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності у трансформаційному механізмі зміцнення. Стрілки між елементами відображають не лише їх взаємозалежність, а й те, що при відборі та обґрунтуванні показників окремі з них можуть частково належати до кількох вимірів одночасно.

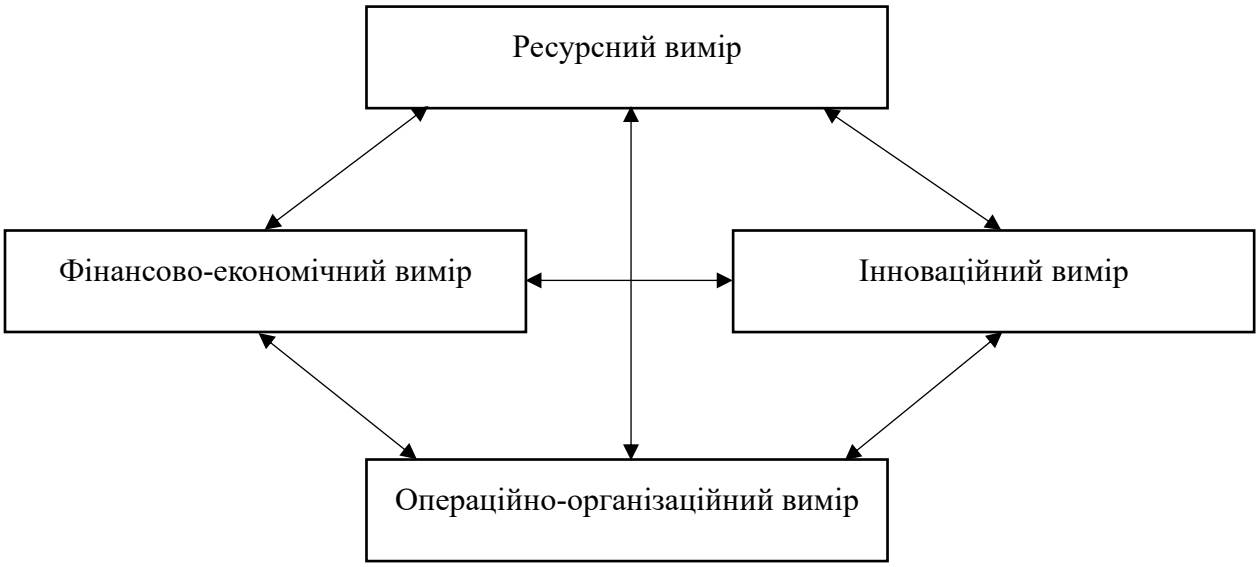

Рисунок 3.2 – Схема взаємодії елементів потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності у трансформаційному механізмі зміцнення

Джерело: авторська розробка

Розроблено детерміновану модель потенціалу економічної безпеки, що дає можливість кількісно оцінювати його стан, має наукову і практичну цінність, тому що детерміновані моделі дають змогу використовувати метод

ланцюгових підстановок, який, у свою чергу, дає змогу глибоко проаналізувати вплив кожного показника на кінцеве значення потенціалу. Застосування цього методу забезпечує поетапне дослідження впливу динамічних змін елементів (складових, факторів) потенціалу, а також дає можливість виявити внутрішні резерви та слабкі місця в системі економічної безпеки, що створює основу для формування обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на посилення окремих компонентів і загальне зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Метод ланцюгових підстановок є одним з інструментів детермінованого аналізу, що дає змогу поетапно вносити зміни до окремих показників у моделі (стимуляторів і дестимуляторів) і оцінювати, як ці динамічні зміни впливають на кінцевий результат оцінювання моделі. Цей процес є надзвичайно важливим в аналітичному забезпеченні процесу управління, тому що перетворює модель оцінювання потенціалу економічної безпеки зі статистичної в динамічну, не тільки фіксуючи фактичний стан потенціалу, але і виявляючи фактичні відхилення в його складових і прогнозуючи їх динаміку. Особлива цінність цього методу проявляється в разі використання кратної (відносної) моделі потенціалу економічної безпеки, адже через відношення показників-стимуляторів до показників-дестимуляторів можна точно відстежити ефекти, які справляють ці дві групи показників на загальний стан потенціалу. Це дає можливість проводити сценарний аналіз, визначати критичні зони ризику, розробляти і приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо пріоритетів зміцнення економічної безпеки суб’єкта підприємництва. Також управлінська цінність цього методу полягає у тому, що він дає змогу ідентифікувати показники, які справляють найбільший, найменший і нейтральний вплив на поточний стан потенціалу; а також перерозподіляти ресурси між різними сферами з метою зміцнення економічної безпеки, зосереджуючи зусилля на ключових елементах потенціалу та, відповідно, формувати гнучкі стратегії, орієнтовані на подальше зростання потенціалу або посилення економічної безпеки. Тому інтеграція методу ланцюгових підстановок до процесу

оцінювання і управління потенціалом економічної безпеки забезпечує практичну спрямованість моделі потенціалу і забезпечує її аналітичну прозорість.

Оцінювання рівня трансформаційних процесів у підприємницькій діяльності та зміцнення економічно безпеки доцільно здійснювати на основі показника потенціалу економічної безпеки. Зміцнення економічної безпеки можна розглядати як лінійно спрямований процес нарощування її потенціалу. У випадку, коли величина потенціалу перевищує одиницю та демонструє позитивну динаміку до зростання, це свідчить про процес поступового зміцнення рівня економічної безпеки. Такий підхід дає можливість інтерпретувати підвищення потенціалу як прямий індикатор здатності підприємства адаптуватися до зовнішніх загроз, ефективно використовуючи ресурси. Цю умову можна подати у такому вигляді:

$$\textit{Якщо } P(t) > 1 \;\; i \;\; \frac{dP(t)}{dt} > 0, \text{ тоді } \; SES(t) \uparrow, \tag{3.13}$$

де *SES(t)* – зміцнення економічної безпеки у часі.

До того ж математично зміцнення економічної безпеки, на момент оцінювання *t*, можна подати як різницю між фактичними значеннями потенціалу і одиницею – як межею процесу зміцнення, за умови, якщо потенціал перевищує поріг в одиницю:

$$SES_t = \begin{cases} P_t - 1, \text{ якщо } P_t \geqslant 1 \\ 0, \text{ якщо } P_t \leqslant 0 \end{cases}. \tag{3.14}$$

Додатково, важливим показником для оцінювання змінення економічної безпеки є показник «запас міцності економічної безпеки», який може бути розрахований як різниця між фактичним рівнем зміцнення економічної безпеки від її оптимального чи нормативного обґрунтованого значення. Оптимальний чи нормативний рівень зміцнення економічної безпеки – це стан економічної безпеки суб'єкта підприємництва, що визначається як бажаний перспективний стан елементів потенціалу економічної безпеки. Цей стан може бути визначений експертним шляхом і є унікальним для кожного суб'єкта підприємництва [16, с. 142].

$$SM_t = OSES - SES_t \rightarrow min, \quad (3.15)$$

де SM_t – запас міцності економічної безпеки суб'єкта підприємницької діяльності;

OSES – оптимальний (нормативний) рівень економічної безпеки суб'єкта підприємництва, що визначається на основі прогнозованих оптимальних показників досягнення цілей підприємницької діяльності.

Для апробації розробленої моделі потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності було сформовано інформаційну базу з 430 підприємств, а джерелом даних став інформаційний ресурс «Портал відкритих даних» [23]. Інформаційну вибірку подано в Додатку Б. До складу інформаційної бази увійшли дані 2023–2024 років про роботу 268 товариств з обмеженою відповідальністю, 119 приватних акціонерних товариств, 33 приватних підприємств, 7 публічних акціонерних товариств та 3 акціонерних товариств. Обрані підприємства охоплюють широкий спектр економічної діяльності згідно із класифікацією КВЕД, а саме 174 різних види економічної діяльності, що забезпечує галузеву різноманітність вибірки та дає змогу оцінити можливості моделі до оцінювання потенціалу економічної безпеки в умовах міжсекторального порівняння. Відібрані підприємства являють собою набір наступних видів економічної діяльності, відповідно до КВЕД [8]:

– сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг;

– добування сирої нафти та природного газу;

– добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів;

– надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів;

– виробництво харчових продуктів;

– виробництво напоїв;

– виробництво тютюнових виробів;

– виробництво одягу;

– виробництво паперу та паперових виробів;

– поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації;

– виробництво хімічних речовин і хімічної продукції;

– виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів;

– виробництво гумових і пластмасових виробів;

– виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції;

– металургійне виробництво;

– виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування;

– виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції;

– виробництво електричного устаткування;

– виробництво машин і устаткування;

– виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів;

– виробництво інших транспортних засобів;

– виробництво меблів;

– ремонт і монтаж машин та устаткування;

– будівництво будівель;

– будівництво споруд;

– оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт;

– оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами;

– роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами;

– наземний і трубопровідний транспорт;

– складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту;

– видавнича діяльність;

– телекомунікації (електрозв'язок);

– комп'ютерне програмування, консультування та пов'язана з ними діяльність;

– операції з нерухомим майном;

– діяльність у сферах архітектури та інжинірингу, технічні випробування та дослідження;

– охорона здоров'я.

Інформаційна вибірка підприємств охопила представників із різних регіонів України, зокрема з Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Черкаської та Чернігівської областей. Таким чином, сформована інформаційна вибірка є репрезентативною за організаційно-правовими формами, галузевою приналежністю та регіональним охопленням, що забезпечує її високу аналітичну цінність для проведення досліджень, пов’язаних з оцінюванням рівня потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності в контексті її зміцнення.

Розрахунок потенціалу економічної безпеки відібраних підприємств за моделлю (3.12) на основі даних за 2024 рік дав змогу отримати результати оцінювання, подані на рисунку 3.3.

З рисунка 3.3 видно, що майже половина (45 %), а саме 194 підприємства, мали потенціал економічної безпеки менше одиниці, що свідчить про їх вразливість до економічних загроз, обмежений ресурсний запас і відсутність зміцнення економічної безпеки; 178 підприємств (41 %) мали потенціал від одиниці до двох, що демонструє їх відносну стабільність і наявність зміцнення економічної безпеки; а інші 58 підприємств (14 %) мали потенціал більше 2, що говорить про високу міцність економічної безпеки і здатність цих підприємств адаптуватися до загроз і викликів зовнішнього та внутрішнього середовища. Результати оцінювання потенціалу економічної безпеки для відібраних підприємств за 2023 і 2024 роки подано в Додатку В.

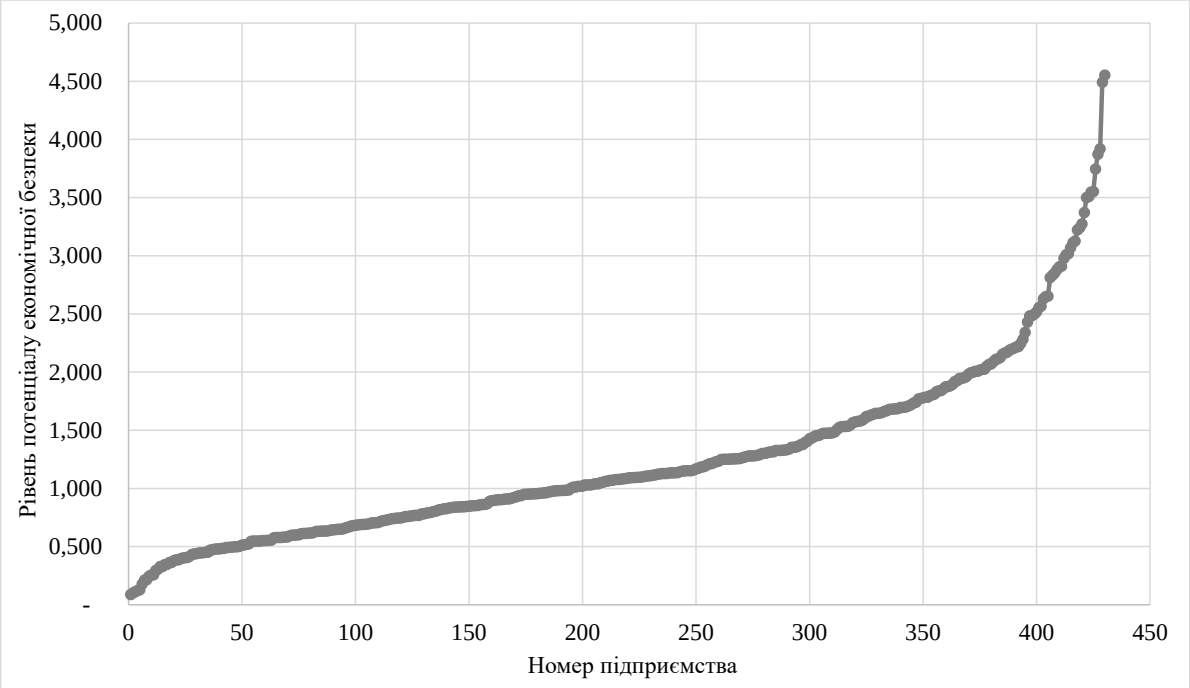

Рисунок 3.3 – Результати оцінювання потенціалу економічної безпеки для інформаційної вибірки підприємств за 2024 рік

Джерело: отримано автором самостійно

Для кращого розуміння розподілу оцінок потенціалу економічної безпеки та його стану, відповідно до запропонованих інтервалів інтерпретації, подамо ряд значень, відображених на рисунку 3.3 та згрупованих за інтервалами моделі (3.12), а результати продемонструємо на рисунку 3.4.

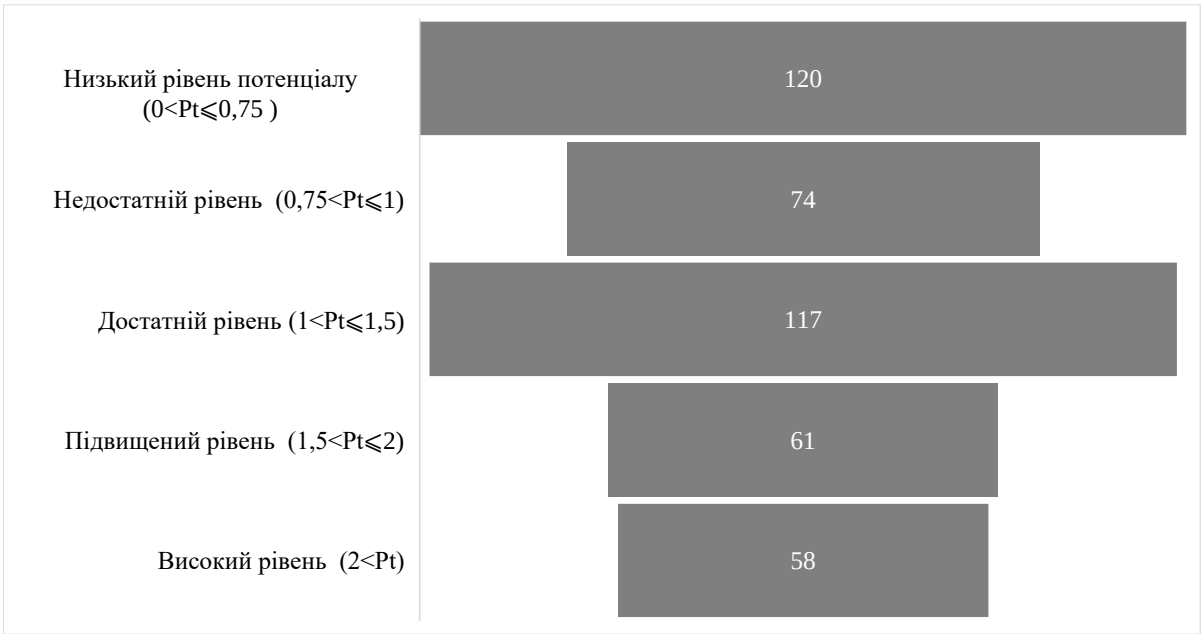

Рисунок 3.4 – Розподіл підприємств за інтервалами оцінювання потенціалу економічної безпеки у 2024 році

Джерело: отримано автором самостійно

Як видно з рисунка 3.4, розподіл підприємств за рівнем потенціалу економічної безпеки у 2024 році є нерівномірним. Більшість підприємств (120 суб'єктів бізнесу) мають низький потенціал економічної безпеки, що свідчить про значні ризики в господарській діяльності та низький захист їх економічної безпеки. Недостатній рівень потенціалу економічної безпеки мають 74 підприємства, що вказує на потребу в активізації заходів щодо зміцнення економічної безпеки. Достатній рівень потенціалу мають 117 підприємств, що є позитивним сигналом про наявність стабільного потенціалу в умовах внутрішніх та зовнішніх загроз. 61 підприємство мають підвищений рівень потенціалу, що свідчить про наявність зміцненого стану економічної безпеки та достатність ресурсів для адаптації до змін і загроз зовнішнього середовища. І лише 58 підприємств мають високий потенціал економічної безпеки, що вказує на обмежене коло суб'єктів бізнесу із міцною системою економічної безпеки. Загалом результати опосередковано віддзеркалюють загальний стан бізнесу в економіці України і вимагають реалізації заходів з посилення і зміцнення економічної безпеки для значної частини суб'єктів бізнесу, оскільки понад 45 % з них мають низький або недостатній рівень потенціалу економічної безпеки. Така ситуація вимагає стратегічних рішень на рівні менеджменту підприємств і державної політики з підтримки бізнесу.

Потенціал економічної безпеки є динамічною характеристикою, що зазнає змін під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх чинників. Як зазначалося раніше, він відображає сукупність ресурсів, властивостей і взаємозв'язків, які забезпечують здатність суб'єкта підприємництва своєчасно виявляти, протидіяти та нейтралізувати внутрішні й зовнішні загрози, а також ефективно використовувати можливості для стійкого розвитку. Саме тому його оцінювання має здійснюватися не одноразово, а на основі динамічного підходу.

Аналіз динаміки потенціалу економічної безпеки дає можливість виявити тенденції до його зростання або зниження, а також оцінити ефективність управлінських впливів і проаналізувати періоди зміцнення економічної

безпеки або, навпаки, її ослаблення, що відображається на здатності бізнесу протистояти загрозам. Важливим науковим і практичним завданням є не лише фіксація змін, але і глибоке дослідження причин погіршення чи покращення стану економічної безпеки – зокрема фінансового стану, інноваційної активності, ресурсного забезпечення і операційної діяльності. Такий підхід забезпечує основу для обґрунтованих і ефективних управлінських рішень щодо стратегій захисту економічної безпеки та планування розвитку бізнесу. Тому проаналізуємо зміни потенціалу економічної безпеки для відібраних підприємств у 2024 році, порівняно з 2023 роком. На рисунку 3.5 зображено діаграму оцінки рівня потенціалу економічної безпеки в 2023 році (підприємства відсортовані за рівнем потенціалу 2024 року), сума значення потенціалу 2023 року і різниця на графіку дорівнює оцінці потенціалу, зафіксованому в 2024 році.

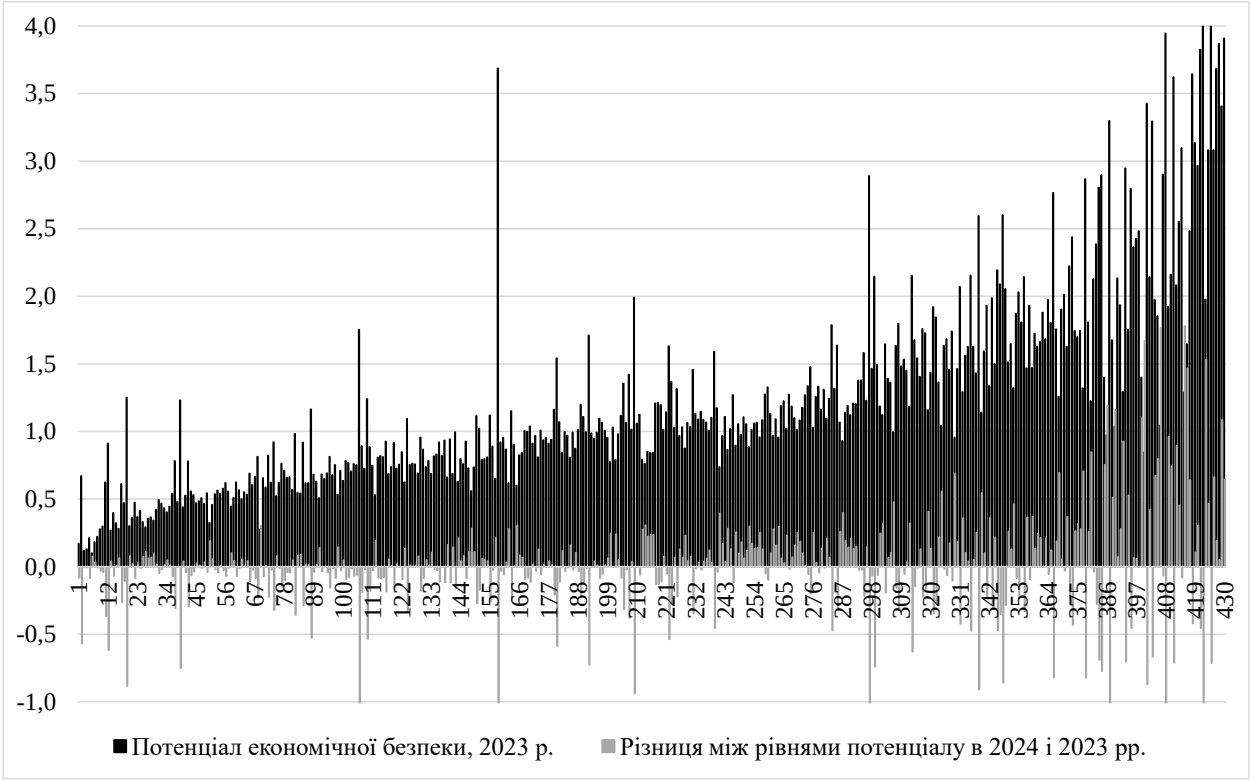

Рисунок 3.5 – Зміна динаміки потенціалу економічної безпеки в 2023–2024 роках для відібраних підприємств

Джерело: отримано автором самостійно

Якщо порівняти рисунки 3.3 і 3.5, то можна сказати, що діаграми майже повторюють одна одну, тому можна дійти висновку, що хоча потенціал економічної безпеки є динамічним процесом, але достатньо ламінарними словами, тобто змінюється плавно, стабільно і передбачувано, що свідчить про структурну стабільність процесів господарської діяльності, що лежать в основі формування потенціалу і процесу зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Також причинами ламінарності процесу можуть бути фактори:

– стабільності інституційного середовища;

– інваріантності стратегій управління;

– низької чутливості господарської діяльності до короткострокових впливів, тобто потенціал економічної безпеки формується під впливом довгострокових факторів, зміна яких потребує часу;

– адаптація підприємств до зовнішніх змін і впливів.

До того ж слід звернути увагу на кількість підприємств, які продемонстрували позитивну динаміку зростання потенціалу економічної безпеки, а також на ті з них, у кого цей показник зменшився. Зокрема, у 206 підприємств (47,9 %) спостерігалося зниження рівня потенціалу; при цьому загальне абсолютне скорочення становило 48,25 одиниць. Водночас 224 підприємства (52,1 %) продемонстрували позитивну динаміку, а сумарне зростання потенціалу склало 52,56 одиниць. Абсолютна різниця між сумою приросту та зменшення становить 4,31 одиниці, що свідчить про загальну позитивну тенденцію до зростання потенціалу економічної безпеки у сформованій вибірці підприємств. Розподіл вибірки щодо зміни потенціалу економічної безпеки в 2023–2024 роках подано на рисунку 3.6.

Для більш масштабних вибірок підприємств, які повно й точно відображають структуру бізнес-сектору національної економіки, розрахунок агрегованої різниці між сумарним зростанням і сумарним зменшенням потенціалу економічної безпеки суб’єктів господарювання може слугувати індикатором загального рівня зміцнення економічної безпеки держави або

ознакою економічного пожвавлення. Таким чином, динаміка потенціалу дає змогу оцінювати не лише зміни на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності, але й виявляти макроекономічні тенденції, що відображають зміцнення або послаблення економічної безпеки національного бізнес-середовища в цілому. Тому оцінювання зміцнення економічної безпеки національного бізнес-середовища можна відобразити за допомогою такого виразу:

$$SMB = \sum_{i=0}^{p} \Delta P_i^+ - \sum_{j=0}^{s} \Delta P_j^- \qquad (3.16)$$

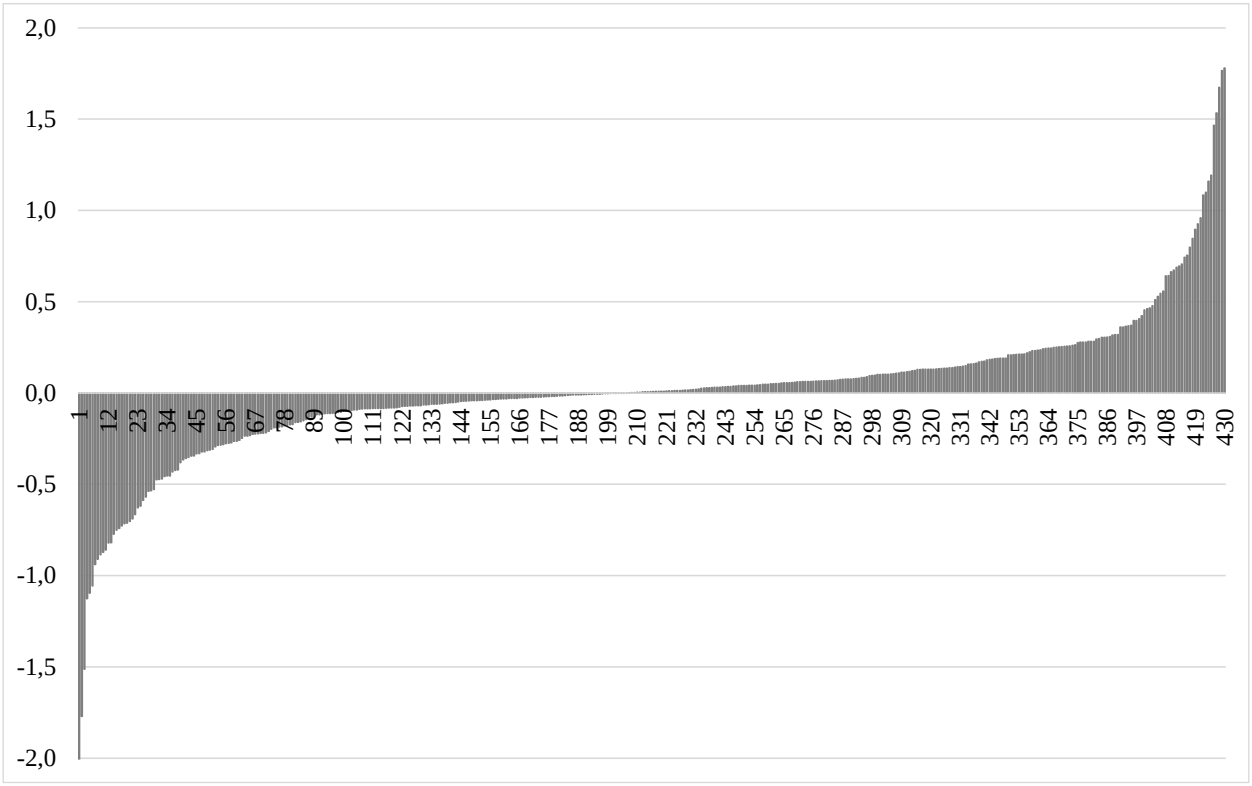

Рисунок 3.6 – Зміна потенціалу економічної безпеки відібраних підприємств у 2023–2024 роках (зменшення «–» / зростання «+»)

Джерело: отримано автором самостійно

Але слід зауважити, що потенціал є відносним показником і не враховує масштабів кожного підприємства, тому варто ввести у модель (3.16) відносний показник масштабу як частку активів (A_p, A_s) у загальній сумі активів

підприємств вибірки. Також треба враховувати, що всі показники зменшення потенціалу ΔP_s^- є від'ємними, тому слід змінити знак у моделі на протилежний і рівняння буде мати такий вигляд:

$$SMB = \sum_{i=1}^{p} \Delta P_i^+ \cdot \frac{A_i}{\sum_{i=1}^{p} A_i} + \sum_{j=0}^{s} \Delta P_j^- \cdot \frac{A_j}{\sum_{j=0}^{s} A_j}. \quad (3.17)$$

Значення зваженого показника *SMB* для сформованої вибірки становить 0,086, що суттєво відрізняється від раніше отриманого незваженого результату, який дорівнював 4,31 одиниці. Отже, для досліджуваної вибірки підприємств зростання потенціалу (зміцнення) економічної безпеки у 2024 році хоча й мало позитивний характер, виявилося незначним, що вказує на загалом несприятливу економічну ситуацію в Україні.

Після вибору й оцінювання рівня потенціалу економічної безпеки суб'єкта підприємництва, в рамках методичного підходу до ідентифікації загроз зовнішнього середовища трансформаційного механізму є актуальним визначення впливу факторів на стан зміцнення економічної безпеки, з метою ідентифікації загроз і ризиків. Для вирішення цього завдання був розроблений алгоритм статистичного аналізу впливу факторів зовнішнього середовища на стан потенціалу і зміцнення економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності. Його сутність полягає у статистичній обробці, порівнянні й аналізі факторів зовнішнього середовища та їх впливі на стан розвитку потенціалу і процес зміцнення економічної безпеки. Розроблений алгоритм складається з послідовності кроків від визначення системного зв'язку між динамікою факторів зовнішнього середовища і динамікою потенціалу економічної безпеки до розрахунку коефіцієнтів оцінювання впливу факторів на стан зміцнення економічної безпеки.

У зв'язку з обмеженістю доступних даних щодо діяльності підприємств, які охоплюють лише 2023 та 2024 роки, було прийнято рішення здійснити розрахунок потенціалу економічної безпеки для всього бізнес-сектору на основі наявної інформації (Додаток А), відповідно до моделі (3.12). У

випадках, коли виникає потреба у визначенні потенціалу економічної безпеки окремого суб'єкта підприємницької діяльності, застосовуються власні дані відповідного підприємства. Водночас, з наукової точки зору, становить інтерес завдання виявлення чинників макросередовища, що впливають на зміцнення економічної безпеки всіх суб'єктів підприємництва. З огляду на це, доцільним є проведення розрахунків потенціалу економічної безпеки саме для всього бізнес-сектору економіки. На основі проведених розрахунків отримано наступні дані про стан потенціалу економічної безпеки і ланцюгові темпи його зміни за 2013–2023 рр. (дані наведено в таблиці 3.1 і подано на рисунку 3.7).

Таблиця 3.1 – Оцінка потенціалу економічної безпеки бізнес-сектору економіки України в 2013–2023 рр.

Рік	Потенціал економічної безпеки	Темпи зміни потенціалу економічної безпеки
2013	0,564	
2014	0,425	0,754
2015	0,862	2,027
2016	0,938	1,088
2017	0,951	1,013
2018	0,883	0,928
2019	0,940	1,065
2020	0,901	0,958
2021	0,944	1,047
2022	0,943	0,999
2023	0,977	1,036

Джерело: отримано автором самостійно

Як видно з рисунка 3.7, динаміка потенціалу економічної безпеки суб'єктів бізнес-сектору економіки була загалом нестабільною упродовж усього досліджуваного періоду. У 2013–2014 роках зафіксовано суттєве зниження потенціалу – з 0,564 до 0,425, що свідчить про послаблення економічної безпеки бізнесу на тлі кризових явищ та початку військової агресії

російської федерації проти України. У 2015–2016 роках спостерігалося стрімке зростання потенціалу до рівня 0,938, що ймовірно, стало результатом стабілізаційних заходів та часткового відновлення економіки. У 2017 році досягнуто локального максимуму – 0,951. У 2018 та 2020 роках зафіксовано незначне зниження потенціалу, однак загалом у період 2016–2023 років простежується відносно стабільна динаміка з поступовим зростанням — від 0,883 до 0,977.

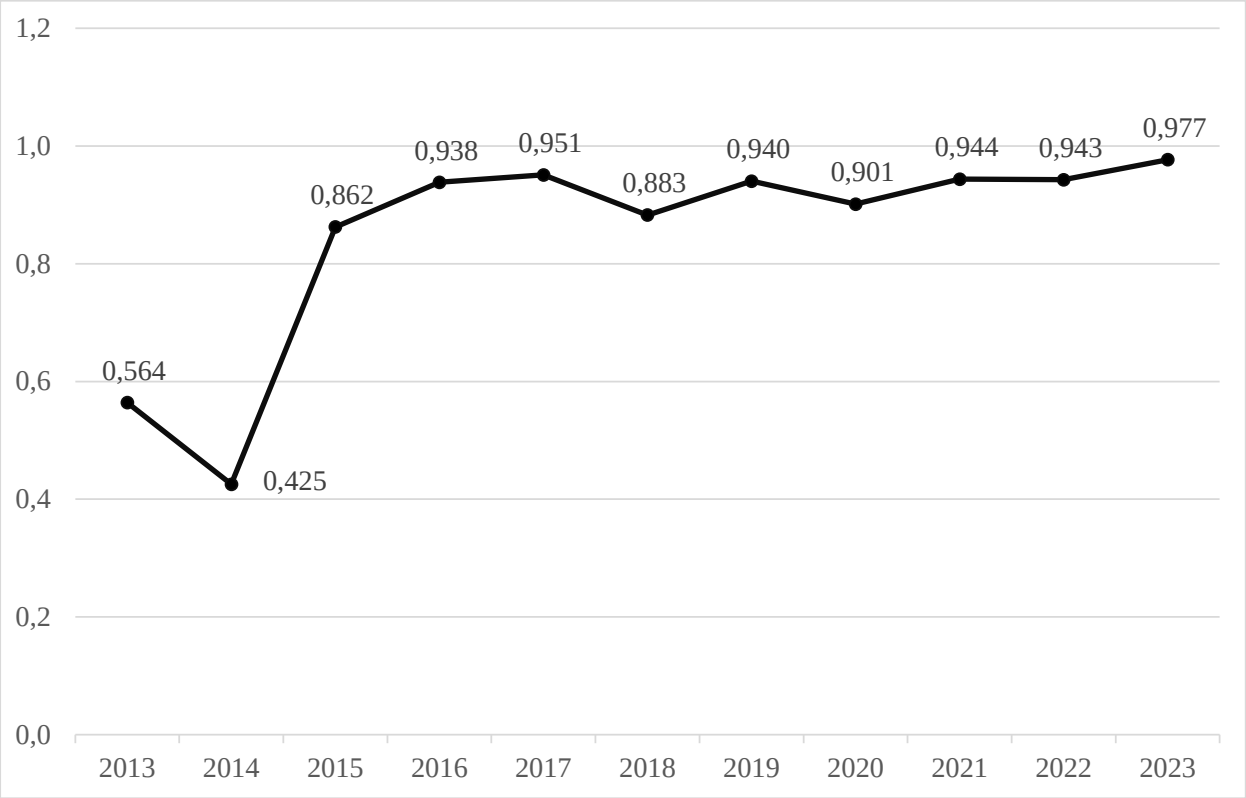

Рисунок 3.7 – Динаміка потенціалу економічної безпеки бізнес-сектору економіки України у 2013–2023 рр.

Джерело: отримано автором самостійно

Водночас слід зазначити, що рівень потенціалу протягом усього періоду залишався нижчим за умовне значення «1», що свідчить про недостатній рівень ресурсного забезпечення та відсутність стійких процесів зміцнення економічної безпеки. Це вказує на системну нестачу факторів, необхідних для забезпечення стабільності бізнес-середовища та стійкості економіки в цілому.

Першим кроком у статистичному аналізі, для визначення системного зв'язку між потенціалом економічної безпеки і відібраними показниками, розраховується парний лінійний коефіцієнт кореляції [19, с. 48]:

$$r_{xP} = \sum_{t=1}^{n}(x_t - \bar{x}_t)(P_t - \bar{P}_t) \Big/ \sqrt{\sum_{t=1}^{n}(x_t - \bar{x}_t)^2} \cdot \sqrt{\sum_{i=1}^{n}(P_t - \bar{P}_t)^2}, \qquad (3.18)$$

де x_t, $\bar{x}_t$ – показник, що аналізується, і його середні, відповідно;

t – період;

n – кількість періодів.

Кореляційний аналіз є важливим інструментом для виявлення наявних лінійних взаємозв'язків і міри їх сили між потенціалом економічної безпеки (P_t) і окремими відібраними показниками (x_t), що можуть характеризувати стан як мікросередовища, так і стан макросередовища. Розрахунок коефіцієнта кореляції дає можливість кількісно оцінити і визначити, які з відібраних показників найбільш тісно пов'язані з динамікою потенціалу економічної безпеки та, відповідно, можуть бути використані як індикатори його змін і загроз. Проведення кореляційного аналізу є основою для подальшого статистичного аналізу і моделювання, оскільки забезпечує обґрунтований вибір релевантних факторів для проведення подальших досліджень.

Відповідно до рівняння показника парної лінійної кореляції (3.18) отримано його кількісні оцінки між рівнем потенціалу економічної безпеки і відібраними показниками, результати подано в таблиці 3.2.

Для проведення наступних етапів аналізу відбираються показники, що демонструють «високу» і «дуже високу» тісноту зв'язку (більше |0,7|) відповідно до шкали Роберта Чеддока [36]:

– $|0{,}1| < r_{xP} \leqslant |0{,}3|$ – слабка кореляція;

– $|0{,}3| < r_{xP} \leqslant |0{,}5|$ – помірна кореляція;

– $|0{,}5| < r_{xP} \leqslant |0{,}7|$ – помітна кореляція;

– $|0{,}7| < r_{xP} \leqslant |0{,}9|$ – висока кореляція;

– $|0{,}9| < r_{xP} \leqslant |1|$ – дуже висока кореляція.

Таблиця 3.2 – Результати кореляційного аналізу між відібраними показниками і показником потенціалу економічної безпеки

Показник	r_{xP}	Показник	r_{xP}	Показник	r_{xP}
A_1	-0,87	M_1	-0,46	P_{29}	-0,69
A_2	-0,94	M_2	0,23	P_{30}	0,56
A_3	-0,86	M_3	-0,35	P_{31}	0,68
A_4	-0,53	M_4	0,51	P_{32}	0,75
A_5	-0,93	M_5	-0,29	P_{33}	0,69
B_1	0,60	M_6	0,26	P_{34}	0,77
B_2	0,52	M_7	0,59	P_{35}	0,89
B_3	0,33	M_8	-0,08	P_{36}	0,68
C_1	-0,84	N_1	-0,46	P_{37}	0,10
C_2	-0,81	N_2	-0,44	P_{38}	0,37
C_3	-0,47	N_3	-0,54	P_{39}	-0,55
C_4	-0,45	N_4	-0,16	P_{40}	-0,87
C_5	-0,41	P_1	-0,23	P_{41}	0,61
C_6	0,39	P_2	-0,24	P_{42}	0,68
C_7	0,64	P_3	0,62	P_{43}	0,69
C_8	0,38	P_4	0,23	P_{44}	0,71
C_9	0,72	P_5	0,56	R_1	-0,82
C_{10}	0,38	P_6	0,67	R_2	-0,85
C_{11}	0,61	P_7	0,66	R_3	0,67
C_{12}	0,60	P_8	0,64	R_4	0,28
D_1	-0,79	P_9	0,51	S_1	-0,59
D_2	-0,48	P_{10}	0,68	S_2	0,27
D_3	0,77	P_{11}	0,76	S_3	0,08
D_4	-0,25	P_{12}	0,70	S_4	0,36
D_5	-0,08	P_{13}	-0,18	S_5	-0,18
D_6	-0,09	P_{14}	-0,55	S_6	-0,11
E_1	0,67	P_{15}	0,75	S_7	-0,05
E_2	0,09	P_{16}	0,84	S_8	0,06
E_3	0,70	P_{17}	0,74	T_1	0,62
E_4	0,15	P_{18}	0,71	T_2	0,23
E_5	0,04	P_{19}	0,80	T_3	0,71
E_6	-0,19	P_{20}	0,79	T_4	-0,78
E_7	0,49	P_{21}	0,78	V_1	0,89
I_1	0,18	P_{22}	0,83	V_2	0,88
I_2	0,35	P_{23}	-0,92	V_3	0,25
K_1	0,70	P_{24}	0,60	V_4	0,53
K_2	0,70	P_{25}	0,69	V_5	0,56
L_1	-0,71	P_{26}	0,95	V_6	0,53
L_2	-0,73	P_{27}	0,70	V_7	0,25
L_3	0,48	P_{28}	0,79	V_8	0,32
L_4	0,73	-			

Джерело: розраховано автором самостійно

У різних випадках, залежно від глибини та мети аналізу, рівень тісноти зв'язку може бути різним, але не меншим за |0,5|. Знак біля коефіцієнта кореляції відображає напрямок зв'язку між показниками і потенціалом економічної безпеки; додатний свідчить про прямий зв'язок, тобто в разі зростання показника-індикатора зростає і потенціал. Такі показники називають проциклічними. Від'ємний знак свідчить про обернений зв'язок: коли відбувається зростання показника-індикатора значення потенціалу знижується; ці показники називають ациклічними. Тому важливо враховувати знак кореляції у випадку встановлення наявності системного зв'язку, а також інтерпретувати його економічну природу.

У зв'язку з тим, що показники в інформаційній базі мають різний масштаб, шкали вимірювання та одиниці виміру, і, відповідно, порівняння значень показників-індикаторів з показником потенціалу економічної безпеки є некоректним із погляду статистичного аналізу. Тому наступним кроком обробки є нормування, що забезпечує приведення всіх показників до єдиного порівняльного масштабу на основі розрахунку ланцюгового темпу зростання

$$T_x = \frac{x_t}{x_{t-1}} \cdot 100\%. \qquad (3.19)$$

Цей підхід дає змогу абстрагуватися від абсолютних значень показників-індикаторів та зосередити увагу на їх зміні в часі відносно попереднього періоду, що вимагає подальшого статистичного аналізу динаміки для виявлення та відбору проциклічних і ациклічних показників-індикаторів загроз. У зв'язку з обмеженим обсягом дисертаційної роботи та з огляду на очевидність отриманих результатів, подання проміжних розрахунків вважається недоцільним.

Наступним кроком є статистична обробка показників, що входять до інформаційної бази. Це зумовлено тим, що підсумковий статистичний аналіз передбачає порівняння динаміки показників-індикаторів з потенціалом економічної безпеки. Як вже зазначалося, про що свідчать отримані результати (таблиця 3.2), у дослідженні наявні ациклічні показники, й їх порівняння з

потенціалом може призвести до спотворених або некоректних результатів. З метою усунення цієї проблеми запропоновано трансформувати ациклічні показники у проциклічні шляхом віддзеркалення їх значень відносно середнього. Для цього здійснюється розрахунок відповідного рівняння для кожного з таких показників:

$$\check{T}_{x_t} = 2 \cdot \bar{T}_x - T_{x_t}, \tag{3.20}$$

де $\bar{T}_x$ – середнє значення для показників темпів зростання показника *x*.

Після приведення всіх динамічних рядів до співставного вигляду було проведено статистичний аналіз між показниками-індикаторами та показниками потенціалу економічної безпеки. Статистичний аналіз передбачає оцінку ступеня відповідності їхньої динаміки. Основною логікою проведення такого аналізу є порівняння траєкторії зміни значень показників у динамічному розрізі. Якщо динаміка показника темпів зростання потенціалу економічної безпеки повторює зміни певного показника-індикатора, – іншими словами, якщо їхні темпи зростання або зниження є наближеними один до одного, то – це вказує на високу проциклічність такого показника-індикатора. Іншими словами, показник-індикатор змінюється синхронно з показником потенціалу, що дає можливість розглядати його як сигнал до змін у безпековому середовищі. Для кількісної оцінки ефекту проциклічності можна використовувати індекс середнього відносного відхилення (ID_x), який дає змогу виміряти рівень схожості динаміки двох процесів. Чим ближче значення показника ID_x до одиниці, тим більш подібною є динаміка рядів. Індекс середнього відносного відхилення може бути розрахований на основі наступного рівняння [45, 38]:

$$ID_x = 1 - \frac{1}{n}\sum_{t=1}^{n}\left|\frac{x_t - P_t}{\max\left(|x_t|, |P_t|, e\right)}\right|, \tag{3.21}$$

де *e* – дуже мале число, щоб уникнути ділення на нуль (*e*=0,0001*)*.

Залежно від цілей і вимог дослідника можуть встановлюватися різні порогові значення до рівня ID_x; наприклад, у випадках, коли є необхідною

висока точність статистичного аналізу, доцільно орієнтуватися на вищі значення ID_x, що буде свідчити про мінімальне відхилення між показниками-індикаторами і потенціалом економічної безпеки. Для індексу середнього відносного відхилення можна запропонувати такі порогові значення та їх інтерпретацію:

– $0 < ID_x \leqslant 0{,}25$ – подібність є дуже слабкою, або вона відсутня, динамічні ряди не мають узгодженої поведінки;

– $0{,}25 < ID_x \leqslant 0{,}5$ – низька подібність, динамічні ряди значною мірою відрізняються;

– $0{,}5 < ID_x \leqslant 0{,}75$ – середня подібність, спостерігається часткова подібність динамічних рядів;

– $0{,}75 < ID_x \leqslant 0{,}9$ – висока подібність, схожість динамічних рядів є високою, відмінностей майже немає;

– $0{,}9 < ID_x \leqslant 1$ – дуже висока подібність, ряди є майже ідентичними за показниками динаміки.

У контексті наукових задач, пов’язаних із порівнянням довготривалих динамічних рядів, виникає потреба не лише в обчисленні середнього рівня відносного відхилення, а й в адаптації цієї оцінки до актуальних змін у даних. Синтез моделі простої експоненційної середньої з оцінкою середнього відхилення пропонує новий підхід до формування адаптивної аналітичної моделі оцінювання, яка надає більший пріоритет останнім більш «свіжим» спостереженням. На відміну від середнього арифметичного, модель на основі експоненційного зважування дає змогу знижувати вплив застарілих значень і оперативно реагувати на нові тенденції в динамічних рядах під час їх порівняння. Модель середньої експоненційної оцінки відхилень можна подати в такий спосіб:

$$IDE_x = 1 - \sum_{t=1}^{n} \alpha(1-\alpha)^{n-1} \cdot \left| \frac{x_t - P_t}{\max\left(|x_t|, |P_t|, e\right)} \right|, \qquad (3.22)$$

де α – параметр (вага) згладжування, причому сума ваг згладжування повинна дорівнювати 1.

Особливо цінною ця модель стає в умовах високого динамізму зовнішнього середовища, де дослідникові необхідно діагностувати значні зміни в останніх значенням динамічного ряду. Здатність до зважування нових спостережень і надання їм більшої значущості сприяє точнішому розумінню поточних процесів, що є особливо актуальним у прикладних економічних дослідженнях, особливо тих, що стосуються критичних категорій, зокрема економічної безпеки підприємницької діяльності.

Крім того, застосування розробленої моделі є важливим елементом когнітивного управління даними, де до уваги беруться не лише математичні закономірності, але й досвід, знання та інтуїція дослідника. Це дає змогу краще аналізувати інформацію в контексті завдання зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Тому модель середньої експоненційної оцінки відхилень є гнучким інструментом адаптивної аналітики й ефективно поєднує фактичні об’єктивні дані та експертну інтерпретацію процесів впливу на стан потенціалу підприємницької діяльності.

Однією з головних задач при використанні експоненційного середнього зваженого є вибір параметра α. Цей параметр визначає ступінь впливу нових значень динамічного ряду на оцінку середнього рівня. Високі значення параметра згладжування, наближені до 1, надають більшу перевагу останнім спостереженням, що є доцільним у випадках, коли процес, що порівнюється, має значні флуктуації або є чутливим до короткострокових коливань. Натомість значення параметра згладжування, наближені до 0, означають більший вплив історичних даних. Вибір таких значень параметра є доцільним у випадках, коли стабільність оцінки є пріоритетною, а короткострокові коливання не є критичними для оцінювання динаміки.

Вибір оптимального параметра згладжування для моделі (3.22) повинен бути проведений виключно концептуально – відповідно до цілей дослідження, характеру даних і врахування ступеня новизни даних. Тому вибір параметра

згладжування не є технічною процедурою, а стає елементом концептуального моделювання в когнітивних умовах, тобто відбувається прив'язування до логіки дослідження, природи явища, що досліджується, й аналітичних особливостей та вимог дослідника.

На основі запропонованої моделі (3.22) та обраного параметра згладжування на рівні 0,4 та з урахуванням того, що, як уже було продемонстровано, макроекономічні процеси та розрахований на їх основі потенціал економічної безпеки мають ламінарний характер, було здійснено оцінювання подібності динаміки показників інформаційної бази з динамікою показника потенціалу економічної безпеки. Результати оцінювання наведено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Результати оцінювання подібності динаміки відібраних показників із потенціалом економічної безпеки на основі експоненційної середньої відхилень

Показник	IDE_x	Показник	IDE_x	Показник	IDE_x
A_1	0,98	M_1	0,83	P_{29}	0,87
A_2	0,98	M_2	0,73	P_{30}	0,80
A_3	0,98	M_3	0,80	P_{31}	0,90
A_4	0,83	M_4	0,71	P_{32}	0,93
A_5	0,16	M_5	0,89	P_{33}	0,87
B_1	0,79	M_6	0,78	P_{34}	0,94
B_2	0,74	M_7	0,89	P_{35}	0,88
B_3	0,56	M_8	0,88	P_{36}	0,95
C_1	0,33	N_1	0,93	P_{37}	0,36
C_2	0,97	N_2	0,93	P_{38}	0,85
C_3	0,98	N_3	0,87	P_{39}	0,94
C_4	0,97	N_4	0,88	P_{40}	0,97
C_5	0,98	P_1	0,90	P_{41}	0,95
C_6	0,97	P_2	0,91	P_{42}	0,56
C_7	0,89	P_3	0,82	P_{43}	0,93
C_8	0,98	P_4	0,61	P_{44}	0,92
C_9	0,98	P_5	0,83	R_1	0,83
C_{10}	0,98	P_6	0,82	R_2	0,83
C_{11}	0,90	P_7	0,92	R_3	0,85
C_{12}	0,93	P_8	0,88	R_4	0,81
D_1	0,98	P_9	0,63	S_1	0,72
D_2	0,97	P_{10}	0,72	S_2	0,57
D_3	0,99	P_{11}	0,84	S_3	0,40

Закінчення таблиці 3.3

Показник	IDE_x	Показник	IDE_x	Показник	IDE_x
D_4	0,99	P_{12}	0,69	S_4	0,95
D_5	0,98	P_{13}	0,14	S_5	0,77
D_6	0,97	P_{14}	0,88	S_6	0,83
E_1	0,87	P_{15}	0,46	S_7	0,79
E_2	0,79	P_{16}	0,95	S_8	0,74
E_3	0,85	P_{17}	0,91	T_1	0,86
E_4	0,74	P_{18}	0,91	T_2	0,79
E_5	0,88	P_{19}	0,91	T_3	0,86
E_6	0,68	P_{20}	0,93	T_4	0,97
E_7	0,40	P_{21}	0,93	V_1	0,90
I_1	0,52	P_{22}	0,94	V_2	0,92
I_2	0,43	P_{23}	0,85	V_3	0,56
K_1	0,72	P_{24}	0,94	V_4	0,86
K_2	0,71	P_{25}	0,95	V_5	0,91
L_1	0,78	P_{26}	0,95	V_6	0,84
L_2	0,78	P_{27}	0,91	V_7	0,95
L_3	0,75	P_{28}	0,93	V_8	0,94
L_4	0,86	-			

Джерело: розраховано автором самостійно

Наступним кроком дослідження для простоти відбору показників-індикаторів та ідентифікації факторів загроз, а також урахування у відборі як подібності динаміки, так і системного зв'язку між показниками та потенціалом економічної безпеки, став розрахунок інтегрального індексу релевантності загроз як добуток двох показників:

$$IK_x = IDE_x \cdot r_{xP}. \quad (3.23)$$

Межі цього індексу встановлюються дослідником залежно від глибини аналізу, рівня деталізації та ранжування показників-індикаторів загроз, що дає можливість адаптувати оцінку до конкретних умов дослідження та узгоджується з когнітивними вимогами управління. Результати розрахунку інтегрального індексу наведено в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Результати оцінювання інтегрального індексу релевантності загроз

Показник	IK_x	Показник	IK_x	Показник	IK_x
A_1	-0,85	M_1	-0,38	P_{29}	-0,60
A_2	-0,92	M_2	0,17	P_{30}	0,45
A_3	-0,85	M_3	-0,28	P_{31}	0,61
A_4	-0,44	M_4	0,36	P_{32}	0,70
A_5	-0,15	M_5	-0,26	P_{33}	0,60
B_1	0,47	M_6	0,20	P_{34}	0,72
B_2	0,38	M_7	0,52	P_{35}	0,78
B_3	0,18	M_8	-0,07	P_{36}	0,65
C_1	-0,28	N_1	-0,43	P_{37}	0,04
C_2	-0,79	N_2	-0,41	P_{38}	0,31
C_3	-0,46	N_3	-0,47	P_{39}	-0,51
C_4	-0,44	N_4	-0,14	P_{40}	-0,85
C_5	-0,40	P_1	-0,20	P_{41}	0,58
C_6	0,38	P_2	-0,22	P_{42}	0,38
C_7	0,57	P_3	0,51	P_{43}	0,64
C_8	0,37	P_4	0,14	P_{44}	0,65
C_9	0,71	P_5	0,47	R_1	-0,68
C_{10}	0,37	P_6	0,55	R_2	-0,71
C_{11}	0,55	P_7	0,61	R_3	0,57
C_{12}	0,56	P_8	0,57	R_4	0,23
D_1	-0,78	P_9	0,32	S_1	-0,42
D_2	-0,46	P_{10}	0,49	S_2	0,15
D_3	0,76	P_{11}	0,64	S_3	0,03
D_4	-0,25	P_{12}	0,48	S_4	0,34
D_5	-0,08	P_{13}	-0,03	S_5	-0,14
D_6	-0,09	P_{14}	-0,48	S_6	-0,09
E_1	0,58	P_{15}	0,34	S_7	-0,04
E_2	0,07	P_{16}	0,79	S_8	0,05
E_3	0,60	P_{17}	0,68	T_1	0,54
E_4	0,11	P_{18}	0,64	T_2	0,18
E_5	0,04	P_{19}	0,73	T_3	0,61
E_6	-0,13	P_{20}	0,73	T_4	-0,75
E_7	0,19	P_{21}	0,72	V_1	0,81
I_1	0,09	P_{22}	0,78	V_2	0,81
I_2	0,15	P_{23}	-0,79	V_3	0,14
K_1	0,50	P_{24}	0,57	V_4	0,46
K_2	0,50	P_{25}	0,66	V_5	0,51
L_1	-0,55	P_{26}	0,90	V_6	0,44
L_2	-0,57	P_{27}	0,63	V_7	0,23
L_3	0,36	P_{28}	0,73	V_8	0,30
L_4	0,63	-			

Джерело: розраховано автором самостійно

Для ідентифікації найбільш імовірних загроз економічній безпеці підприємницької діяльності й бізнес-сектору економіки значення коефіцієнта кореляції було взято на рівні 0,7, а для показника відносного експоненційного середнього відхилення – 0,8, тому інтегральний індекс релевантності загроз було встановлено на рівні не менше 0,56. Знак інтегрального індексу свідчить про проциклічний (позитивні значення) або ациклічний (від'ємні значення) процес.

На основі проведеного аналізу результатів оцінювання відібрано і згруповано наступні показники як основні загрози для економічної безпеки підприємницької діяльності:

Група 1. Економічні умови виробничо-фінансової діяльності:

– дебіторська заборгованість підприємств, млн грн (P_{28});

– матеріальні витрати та витрати на оплату послуг підприємствами, млн грн (P_{44});

– оборотні активи підприємств, млн грн (P_{17});

– обсяг промислової продукції, млн грн (E_3);

– оптовий товарооборот, млн грн (T_3);

– поточна кредиторська заборгованість підприємств, млн грн (P_{32});

– поточні зобов'язання і забезпечення, млн грн (P_{20});

– частка продажу товарів, що вироблені на території України, в оптовому товарообороті, % (T_4).

Показники, що входять до цієї групи факторів загроз економічній безпеці підприємницької діяльності, визначають загальні економічні умови функціонування суб'єктів підприємництва. Приведені показники дають змогу ідентифікувати основні загрози і ризики, що негативно можуть вплинути на стан економічної безпеки та її зміцнення. Такі показники як обсяг промислової продукції, оптовий товарообіг і частка продажу товарів, що вироблені на території України, демонструють загальну економічну активність у державі; наприклад, зменшення обсягу промислової продукції свідчить про послаблення виробничої бази, що може бути наслідком зменшення попиту,

нестачі ресурсів і змін на ринках збуту. А зниження оптового товарообігу відображає уповільнення ділової активності, що часто може супроводжуватися падінням купівельної спроможності. Низька частка українських товарів в оптовому товарообороті може свідчити про значну залежність від імпортної продукції, що також генерує загрози, пов'язані із зовнішньоекономічними і валютними шоками. Загальноекономічна активність, особливо негативні тенденції, що пов'язані з нею, створюють потенційні загрози для стабільності функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та зменшують їх внесок у загальний розвиток економіки держави. Інші показники відносяться до індикаторів внутрішньогосподарських загроз; так, недостатній рівень оборотних активів підприємств свідчить про обмежену здатність підприємств фінансувати поточну операційну діяльність, що посилює ризики, пов'язані з ритмічністю виробничої діяльності та платоспроможністю. Висока дебіторська заборгованість є індикатором фінансової рівноваги суб'єкта підприємництва і можливих касових розривів. Зростання поточних зобов'язань може бути сигналом надмірного боргового навантаження і фінансової нестабільності. Зростання матеріальних витрат і витрат на оплату послуг без відповідного зростання доходів є індикатором неефективності та значних витрат на ресурси або зростання цін на них, що позначається на прибутковості підприємницької діяльності та ослабленні фінансової стійкості. Всі ці показники є індикаторами, що в сукупності дають змогу виявити критичні напрями у внутрішній діяльності суб'єктів підприємництва і загальній економічній ситуації у країні.

Група 2. Енергоресурсна база економічної безпеки:

– витрати на придбання енергопродуктів підприємств, млн грн (P_{11});

– загальне виробництво енергії, тис. т н.е. (A_3);

– загальне кінцеве енергоспоживання по країні, тис. т н.е. (A_1);

– загальне кінцеве енергоспоживання промисловості, тис. т н.е. (A_2).

Наведені показники свідчать про значну залежність бізнесу від центральних джерел енергозабезпечення і цін на енергоспоживання. Ці

показники дають можливість ідентифікувати критично важливі аспекти енергетичної залежності та ефективності використання цих ресурсів, що безпосередньо впливають на рівень економічної безпеки підприємницької діяльності. Збільшення витрат на енергоресурси посилює фінансове навантаження, пов'язане із забезпеченням виробничих процесів. Зростання цін на енергоресурси посилює загрози зниження конкурентоспроможності продукції через її високу собівартість. Показник енергоспоживання у промисловості є особливо важливим, оскільки відображає потреби базових галузей, що формують економіку держави. Зменшення цього показника може свідчити про згортання економічних потужностей, а надмірне зростання – про підвищення енергозалежності та ризики втрати стійкості в умовах обмеженого доступу до енергоресурсів. Дослідження й аналіз динаміки цих показників дає змогу ідентифікувати вразливі місця у сфері енергозабезпечення і енергоспоживання бізнесу та сформувати прогноз ризиків, які впливають на зміцнення його економічної безпеки.

Група 3. Капітальні ресурси та їх технічна придатність:

– залишкова вартість основних засобів та нематеріальних активів підприємств, млн грн (P_{22});

– знос основних засобів та нематеріальних активів підприємств, млн грн (P_{23});

– необоротні активи підприємств, млн грн (P_{16}).

Ця група показників-індикаторів свідчить про значну залежність рівня потенціалу і зміцнення економічної безпеки від стану основного капіталу та його придатності. Так, зменшення залишкової вартості основних засобів та нематеріальних активів підвищує ризики технічного відставання, зниження продуктивності і зростання витрат на обслуговування застарілих виробничих ресурсів. А показник зносу основних засобів свідчить про ступінь деградації виробничої бази. Так, високий показник зносу посилює ризики зменшення ефективності використання необоротних активів і зменшення конкурентоспроможності продукції. А порівняння трьох показників – вартості

необоротних активів, зносу і залишкової вартості – є інструментом для визначення ефективності виробничого потенціалу. Зменшення всіх цих показників створює загрози і підсилює ризики для довгострокової фінансової стійкості, адаптивності до ринкових змін і обмежує можливості для трансформації процесів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Група 4. Показники інноваційної та інвестиційної активності підприємств:

– довгострокові зобов'язання і забезпечення підприємств, млн грн (P_{19});

– довгострокові фінансові інвестиції підприємств, млн грн (P_{26});

– кількість дослідників, осіб (R_2);

– кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, осіб (R_1).

Наведені показники є головними індикаторами стратегічної та інноваційної спроможності бізнесу. Аналіз їх динаміки дає змогу виявити приховані загрози для економічної безпеки в довгостроковому періоді. Так, негативна динаміка довгострокових фінансових інвестицій є сигналом про обмеженість ресурсів для модернізації, технічного оновлення і розширення виробництва, що в перспективі стане основним фактором для гальмування економічного розвитку і зростання потенціалу економічної безпеки. Показник довгострокових зобов'язань і забезпечень у короткостроковому періоді є стимулюючим показником для потенціалу і зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, тому що зменшує поточне навантаження, але його надмірне зростання в довгостроковому періоді свідчить про накопичення боргових ризиків, що послабить інвестиційну позицію і знизить фінансову автономію суб'єкта підприємництва. Також зовнішнім показником-індикатором розвитку інноваційної активності є кількість дослідників і працівників, задіяних у наукових дослідження. Зниження цього показника і його ациклічна динаміка є маркером негативної динаміки, пов'язаної з інтелектуальними ресурсами, науково-технічного потенціалу та інноваційного

розвитку. Зниження цих показників підвищує ризик неспроможності бізнес-структур до адаптації в умовах швидких змін ринкового середовища, а також втрати конкурентоспроможності та здатності до трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки.

Група 5. Показники валютної стабільності:

– офіційний курс гривні до 100 дол. США, середній за період (V_1);

– офіційний курс гривні до 100 євро, середній за період (V_2).

Ця група показників є ключовими макроекономічними індикаторами, які відображають стан валютної стабільності та рівень впливу зовнішніх чинників на внутрішній стан економіки. Зміна курсів валют впливає як на купівельну спроможність бізнесу, так і на кінцеве споживання. Знецінення гривні може бути сигналом про втрату валютних резервів, високий рівень зовнішнього боргу і дестабілізаційні процеси у фінансовій сфері. Названі процеси створюють значні ризики для платоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності, підвищують вартість іноземних компонентів виробництва та обслуговування валютних зобов'язань. До того ж значні коливання обмінного курсу підвищують ризики зниження інвестиційної активності й ускладнюють прогнозування та планування підприємницької діяльності, що впливає на стан економічної безпеки.

Група 6. Показники фінансового масштабу підприємств:

– баланс підприємств, млн грн (P_{21});

– власний капітал підприємств, млн грн (P_{18});

– зареєстрований капітал підприємств, млн грн (P_{34});

– капітал у дооцінках і додатковий капітал підприємств, млн грн (P_{35}).

Цю групу показників спеціально було виділено, тому що вона свідчить про те, що потенціал економічної безпеки та її зміцнення залежить від масштабів підприємства. Наведені показники дають змогу оцінити рівень фінансової самодостатності підприємств і їх забезпеченості необхідними ресурсами для протистояння різного роду загрозам. Власний капітал виступає основою для стабільності підприємницької діяльності, а його зменшення

сигналізує про втрату платоспроможності, погіршення фінансового стану і посилення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Баланс безпосередньо відображає масштаби діяльності й дає уявлення про ресурсну базу. Низький рівень зареєстрованого капіталу, порівняно з фактичними масштабами операційної діяльності, може бути індикатором значних фінансових ризиків або недостатньої капіталізації бізнесу. Негативна динаміка капіталу в дооцінках і додаткового капіталу свідчить про ослаблення фінансового фундаменту, що може гальмувати інвестиційний розвиток, спричинити втрату кредитоспроможності й загалом бути головною фінансовою загрозою для економічної безпеки підприємницької діяльності.

Група 7. Показники екологічної відповідальності:

– обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами, тис. тонн (L_1).

– поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища, млн грн (L_4).

Ці показники є важливими детермінантами екологічної складової економічної безпеки підприємницької діяльності, що було вже згадано в попередньому розділі дисертаційної роботи. Так, показник обсягів викидів забруднюючих речовин є прямим відображенням екологічного навантаження підприємств на навколишнє середовище. Зростання цього показника може свідчити про зростання ризиків штрафних санкцій, посилення державного контролю й обмеження виробничої діяльності через різні екологічні норми. А високі поточні витрати на охорону навколишнього середовища сигналізують про значні витрати на забезпечення відповідності підприємницької діяльності екологічним нормам.

Група 8. Показники ринку праці та оплати праці:

– зайняте населення у віці 15–70 років, усього, тис. осіб (C_2);

– середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника, грн. (C_7);

– середньооблікова кількість штатних працівників, тис. осіб (P_{40});

– темпи зростання/зниження номінальної заробітної плати, % до попереднього року (C_9).

Наведені показники демонструють те, що людський капітал є одним з головних складових потенціалу економічної безпеки та її зміцнення. Людський капітал є складним механізмом, що відображає рівень використання трудового потенціалу, продуктивності праці, фінансову мотивацію та загальну динаміку соціально-економічної стабільності. Так, негативна динаміка показника зайнятості населення може бути спричинена міграцією населення, демографічним дисбалансом або проблемами у структурі ринку праці. Показник середньооблікової кількості штатних працівників є показником-індикатором, що дає змогу відстежувати зміни у динаміці забезпеченості бізнесу людськими ресурсами. Так, його зменшення може сигналізувати про загальний економічний спад чи оптимізацію внутрішньогосподарських процесів, або бути пов’язаним із ризиками втрати кадрового потенціалу, що відобразиться на здатності суб’єктів підприємницької діяльності протистояти загрозам зовнішнього середовища. Також не менш важливими є показники вартості людського капіталу. Показник середньомісячної заробітної плати на одного працівника та темпи її зміни є індикаторами соціальної стабільності та платоспроможного попиту населення держави. Падіння цих показників може викликати падіння купівельної спроможності та зменшення споживання, що, у свою чергу, може тягти за собою гальмування економічного розвитку. До того ж зниження доходів населення стимулює зростання соціальної напруженості, що створює додаткові ризики для бізнес-середовища.

Група 9. Показники вантажоперевезень критичними видами транспорту:

– обсяг перевезених вантажів залізничним транспортом, тис. тонн (D_1);

– обсяг перевезених вантажів річковим транспортом, тис. тонн (D_3);

Логістичні показники є особливо важливими, тому що відображають одну з основних функцій транспорту – своєчасно доставляти в повному обсязі вантажі до отримувача. Рівень функціонування логістичної інфраструктури є критичною складовою економічної безпеки підприємницької діяльності. Зниження обсягів вантажоперевезень є індикаторами наявних логістичних бар'єрів, деградації транспортної інфраструктури, порушення ланцюгів постачання. Важливу роль при цьому відіграють тарифи на перевезення, оскільки витрати посилюють ризики для стабільності й конкурентоспроможності підприємницької діяльності.

Після визначення потенційних загроз, відповідно до когнітивних умов управління економічною безпекою трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, визначаються і оцінюються потенційні ризики, що можуть супроводжувати ідентифіковані загрози. Для ідентифікації ризиків застосовують методи експертної думки й оцінювання ймовірності виникнення ризиків, а також ступеня їх впливу на підприємницьку діяльність.

Процес ідентифікації та оцінювання ризиків на основі визначених ключових загроз є складним завданням. Когнітивні умови управління економічною безпекою дають змогу сформувати процес виявлення ризиків, що можуть супроводжувати загрози, оцінити їх імовірність та потенційні наслідки для підприємницької діяльності. Когнітивні умови передбачають врахування особливостей суб'єктів управління – їх мислення, досвіду, знань, сприйняття ризиків, спроможності спрогнозувати. Суб'єктами управління можуть виступати особи або групи осіб, які приймають управлінські рішення, що безпосередньо впливають на економічну безпеку. Процес ідентифікації й оцінювання ризиків у трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки можна подати у вигляді послідовності таких етапів:

1. Формування когнітивної рамки аналізу ризиків. На першому етапі встановлюється контекст і формуються гіпотези щодо природи загроз

економічній безпеці суб'єкта підприємницької діяльності. На цьому етапі забезпечується склад експертної групи для проведення оцінювання й аналізу. Важливим завданням на цьому етапі є забезпечення якості експертної групи: експерти повинні мати уявлення про ризик, мати досвід реагування на загрози і ризики й не мати когнітивних упереджень тощо. Вихідною інформацією на цьому етапі є формування когнітивної карти загроз – ментальної моделі, яка відображає взаємозв'язки між загрозами економічній безпеці, їх джерелами, наслідками та інструменти управління ними.

2. Ідентифікація ризиків на основі аналізу загроз. Експерти або на основі колективної експертизи, або на основі індивідуального оцінювання проводять ідентифікацію ризиків шляхом логічного розгортання можливих сценаріїв розвитку кожної встановленої загрози. Разом із розгортанням сценаріїв формується перелік можливих супутніх ризиків. Серед основних методів і прийомів, які можуть бути застосовані на цьому етапі, є:

– метод експертних суджень – вербальна оцінка експертом можливих ризиків і конкретних наслідків від їх реалізації;

– когнітивне моделювання – формування ментальних моделей розгортання можливих подій реалізації ризиків;

– сценарний аналіз – визначення ризиків на основі розгляду альтернативних варіантів реалізації різних варіантів сценаріїв;

– індуктивний аналіз – ідентифікація можливих ризиків на основі аналізу попередніх подібних подій у минулому.

За результатами проведення цього етапу формується каталог потенційних ризиків, кожен з яких пов'язується з конкурентною ідентифікованою загрозою, проводиться опис щодо форми прояву ризику і потенційного механізму впливу для суб'єкта підприємницької діяльності.

3. Оцінювання ймовірності реалізації ризиків. Після ідентифікації ризики оцінюються, а саме визначається ймовірність настання кожного з виявлених ризиків. Когнітивні умови управління покращують процес

оцінювання ризиків, тому що він враховує не тільки кількісну оцінку ризиків, але й якісні особливості сприйняття ризиків суб'єктами управління, включаючи бачення загроз на основі попереднього досвіду, інтуїцію та ментальні моделі прийняття рішень. Серед основних методів оцінювання ймовірності ризиків можуть бути використані такі:

– індивідуальне експертне оцінювання – аналіз ситуації та оцінювання ризиків одним експертом;

– групове оцінювання – дає можливість покращити процес оцінювання за допомогою зменшення впливу індивідуального когнітивного викривлення;

– інтервальне оцінювання – в умовах невизначеності даних експерти дають не точкові оцінки, а інтервальні;

– нечіткі логічні моделі – опис ризиків за допомогою нечіткої ймовірності.

Результатом проведення цього етапу повинна стати матриця ризиків з індивідуальними або агрегованими оцінками ймовірності для кожного ризику. Матриця ризиків формує основу для пріоритезації ризиків.

4. Оцінювання потенційного впливу ризиків на підприємницьку діяльність. Оцінювання наслідків реалізації ризиків передбачає аналіз ступеня їх впливу на господарську діяльність і стан економічної безпеки. Оцінка дається через шкалу можливих наслідків у разі реалізації ризиків: «катастрофічні», «критичні», «суттєві», «помірні» або «незначні». У когнітивній площині оцінка дається не тільки як шкальна оцінка, а як якісне тлумачення – як експерти сприймають той чи інший ризик і які можливі дії можуть бути реалізовані для подолання, передачі чи прийняття ризику.

Результатом виконання цього етапу є формування доповненої матриці ризиків «ймовірність – вплив», що включає пріоритезацію ризиків та профілі для кожного з них із зазначенням імовірності реалізації, характеру можливих наслідків, потенційних сценаріїв розвитку подій і відповідних управлінських дій.

5. Узагальнення результатів оцінювання і візуалізація. На основі сформованих і задокументованих результатів оцінювання проводиться ранжування ризиків за ступенем критичності для економічної безпеки на основі агрегаційного показника. Це здійснюється для того, щоб оцінити не тільки вплив, а і збиток, що може бути завданий тими чи іншими ризиками. Для цього може бути розрахований очікуваний показник впливу ризику (загрози) на підприємницьку діяльність [18, с. 89]:

$$IT_y = \frac{1}{m}\sum_{y=1}^{m} k_m \cdot p_m \cdot c_m, \tag{3.24}$$

де k_m – ваговий коефіцієнт думки експерта (від 0 до 1);

p_m – оцінка ймовірності ризику;

c_m – збиток від можливого дестабілізуючого впливу;

m – кількість експертів.

Розрахунок цього показника дає можливість сформувати базу для прийняття рішень щодо управління ризиками для економічної безпеки з урахуванням як об’єктивної інформації (кількісних даних), так і когнітивних реакцій експертів.

Запропонований когнітивно-аналітичний підхід до ідентифікації та оцінювання ризиків у трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є удосконаленою методикою, яка поєднує аналітичні та когнітивні інструменти. Його унікальність полягає в інтеграції формалізованих процедур аналізу ризиків із ментальними моделями сприйняття загроз, що забезпечує не лише кількісну оцінку, а й урахування логіки мислення, інтуїції та практичного досвіду експертів під час формування стратегій реагування. На рисунку 3.8 наведено схему розробленого методичного підходу до ідентифікації загроз і ризиків зовнішнього середовища у трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки суб’єктів підприємницької діяльності.

Рисунок 3.8 – Схема методичного підходу до ідентифікації загроз і ризиків у трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності

Джерело: авторська розробка

Реалізація процесу формування і виконання обґрунтованого інформаційного забезпечення трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності має бути здійснена на основі низки підготовчих заходів, серед яких необхідно виокремити такі [5]:

– розроблення загального плану дій зі зміцнення економічної безпеки, відповідно до основних елементів механізму і його компонентів;

– розроблення і затвердження індивідуальних графіків покращення стану економічної безпеки з обов'язковим урахуванням їх відповідності та узгодженості один з одним;

– декомпозиція задач і завдань з чітким визначенням функціональних обов'язків і відповідальних за реалізацію кожного етапу заходів;

– затвердження форм внутрішньої звітності, які містять комплекс показників для оцінювання результативності зміцнення окремих напрямів економічної безпеки;

– формування ефективної системи документообігу, яка б забезпечила узгодженість і цілісність інформаційного, аналітичного, методичного і виконавчого процесів.

У цьому підрозділі дисертаційної роботи розглянуто значення когнітивних умов у формуванні та імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Запропонований методичний підхід до інформаційного забезпечення імплементації трансформаційного механізму дає можливість здійснити комплексну оцінку рівня загроз, аналіз потенціалу економічної безпеки і процесу зміцнення безпеки та формування стратегій реагування на основі аналізу макроекономічних показників. Результати дослідження свідчать, що систематизація знань, управління інтелектуальними ресурсами, а також використання удосконалених економіко-математичних моделей і методів відіграють ключову роль в імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки. Інтеграція когнітивних підходів експертного оцінювання і формалізованих процедур аналізу ризиків у трансформаційних

механізмах зміцнення сприяє більш ефективному управлінню ними, підвищуючи адаптивність підприємницьких структур до змін у зовнішньому середовищі.

3.2. Ключові детермінанти імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємництва

З огляду на те, що Україна нині перебуває у стані війни, існують об'єктивні обмеження для розвитку підприємницької діяльності на окупованих територіях і тих, де ведуться активні бойові дії. Попри зусилля держави, що спрямовані на стимулювання підприємництва, часткову релокацію, а в деяких випадках і диверсифікацію діяльності, як вже було продемонстровано, загальний рівень потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності залишається незадовільним. Це зумовлює потребу в імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки як цілісної системи і комплексу заходів, що спрямовані на стабілізацію ситуації та покращення ключових показників економічної безпеки у сфері підприємництва.

Тому необхідно розв'язати завдання ідентифікації ключових детермінант імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки, а також здійснити оцінювання основних ризиків, що впливають на бізнес-середовище та формують зазначені детермінанти.

Як було продемонстровано у попередньому підрозділі дисертаційної роботи, на формування трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності значний вплив мають інноваційно орієнтовані підходи до ведення бізнесу, коли суб'єкти підприємництва активно інвестують у науково-дослідні розробки, інновації, технології та інші форми науково-технічного забезпечення своєї діяльності [7]. Впровадження цього досвіду дає змогу виділити наступні ключові принципи, які можуть

забезпечити ефективну імплементацію механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності:

– пріоритетність наукових знань – сучасна економічна безпека значною мірою залежить від наявності доступу до актуальних наукових розробок, методик аналізу ризиків, рівня когнітивних умов управління, а також здатності суб'єктів підприємництва впроваджувати ці знання у практичну діяльність;

– технологічна основа безпеки – новітні технологічні рішення не лише підвищують ефективність виробничих процесів, а й дають змогу покращувати рівень захищеності підприємства від зовнішніх загроз, забезпечуючи гнучкість, стійкість, адаптивність і конкурентоспроможність бізнесу;

– система стимулювання інноваційної діяльності – запровадження інноваційної активності у підприємницьку діяльність має бути підтримане з боку держави, за допомогою фінансових, економічних та правових стимулів, а також заохочення до участі у програмах розвитку інноваційного підприємництва.

Тому імплементація трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності повинна ґрунтуватися на ефективній політиці створення сприятливого середовища для розвитку інноваційної активності бізнесу, що має бути одним із пріоритетів державної економічної стратегії.

Ключові проблеми, що гальмують процеси впровадження трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності в Україні, носять стратегічний, організаційний, нормативно-правовий, системний і несистемний характер. Вони вимагають комплексного рішення щодо їх подолання. Основні проблеми можна окреслити наступним чином [3]:

1. Низький рівень інформаційної аналітики. Вітчизняні бізнес-структури недостатньо забезпечені ефективними і комплексними інструментами аналітики для формування повної та об'єктивної картини щодо ринкового середовища, стану конкурентної боротьби, макроекономічних факторів і

власної ринкової позиції. Обмежена достовірна інформація ускладнює процес стратегічного планування, зокрема в частині визначення пріоритетів розвитку і захисту економічної безпеки.

2. Ігнорування вартісного виміру економічної безпеки. Як вже було продемонстровано, потенціал і процес зміцнення економічної безпеки мають вартісний вимір. У більшості суб'єктів бізнесу досі ще не сформовано системного підходу до обліку і оцінювання витрат, пов'язаних із процесом захисту економічної безпеки. Відсутність чіткої методики розрахунку економічної ефективності заходів, що покликані захищати економічну безпеку, призводить до неефективного використання ресурсів і зниження готовності до можливих загроз та ризиків.

3. Моновекторність безпекової політики. Існуючі підходи і практики управління економічною безпекою орієнтовані переважно на реакцію на вже наявні загрози; натомість часто ігноруються можливості, які можуть бути використані для активного розвитку суб'єкта підприємництва. У зв'язку з цим постає об'єктивна потреба у трансформації наявних підходів, які мають враховувати можливості проактивного управління, що набуває особливої важливості в умовах динамічних трансформаційних процесів.

Зазначене вище свідчить про необхідність перегляду підходів до зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності в сучасних умовах. Особливого значення набуває реалізація завдань державної політики та стратегічного управління на рівні суб'єктів підприємництва, спрямованих на впровадження аналітичних, витратно-орієнтованих та інноваційно-організаційних механізмів. Ці підходи повинні не лише забезпечувати ефективне реагування на потенційні загрози, а і сприяти активному використанню нових можливостей для зміцнення економічної безпеки та підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Ефективне подолання вказаних проблем у сфері зміцнення економічної безпеки вимагає розробки та впровадження цілісної стратегічно-орієнтованої системи трансформаційного механізму, що буде здатна не лише реагувати на

виклики, загрози і ризики в підприємницькій діяльності, а й запобігати їм на етапі формування. Така система має включати комплексне вирішення низки основних завдань, які є достатньо важливими для зміцнення економічної безпеки:

1. Формування системи превентивного реагування на загрози. Одним з першочергових завдань є розробка і впровадження ефективних механізмів прогнозування та запобігання загрозам і ризикам економічній безпеці, шляхом пріоритезації напрямів захисту підприємницької діяльності. Практика свідчить, що профілактичні дії є економічно доцільнішими, ніж витрати, що пов'язані з відновленням після настання загроз чи криз. Розроблення превентивних стратегій подолання загроз і ризиків дає змогу мінімізувати їх негативні наслідки на ранніх стадіях.

2. Посилення ролі інформаційно-аналітичних функцій у системі управління економічною безпекою підприємницької діяльності. У сучасних умовах інформація як виробничий ресурс набуває стратегічного значення для бізнесу, що зумовлює необхідність постійного вдосконалення аналітики та її інформаційного супроводу. Для реалізації системи превентивного реагування важливим завданням є розроблення гнучких інструментів управління, зокрема прогнозних моделей оцінювання стану внутрішнього та зовнішнього середовища підприємництва. Це дасть можливість своєчасно адаптуватися до змін і впроваджувати обґрунтовані управлінські рішення.

3. Інформаційна прозорість та конфіденційність інформації. Цифрові технології, з одного боку, розкривають широкий горизонт можливостей для підприємництва, а з іншого – можуть бути джерелом порушення конфіденційності даних. Тому важливо зберігати баланс між відкритістю бізнесу щодо основних напрямів діяльності і збереженням конфіденційності. Вирішення цього завдання сприятиме підвищенню довіри до бізнесу з боку стейкхолдерів, водночас забезпечуючи захист критичної інформації, що пов'язана з економічною безпекою.

Тому формування дієвого трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності повинно ґрунтуватися на основі

системного, превентивного та аналітичного підходів з урахуванням сучасних викликів та специфіки бізнесу. Проте для практичної реалізації вказаного механізму зміцнення економічної безпеки та її ефективної імплементації необхідно спиратися на результати практичних досліджень, зокрема за основу можна взяти матеріали дисертаційної роботи, а саме результати щодо ідентифікації актуальних загроз, а також аналітичну доповідь Департаменту стратегічного планування та макроекономічного прогнозування Міністерства економіки України щодо консенсус-прогнозу стану та перспектив відновлення національної економіки [21], який містить актуальну інформацію про ключові виклики і ризики на 2024–2027 роки.

В таблиці 3.5 подано результати оцінювання ймовірності реалізації ризиків і ступеня їх впливу на економіку України в 2025–2027 роках, що містяться у консенсус-прогнозі. Оцінка ймовірності реалізації явища здійснюється за чотирибальною шкалою: 4 – значна ймовірність прояву явища (більше 50 %); 3 – середня ймовірність (30–49 %); 2 – помірна ймовірність (10–29 %); 1 – мала ймовірність (менше 10 %); 0 – явище не є імовірним. Оцінка впливу явища на економіку України здійснюється також за чотирибальною шкалою: 4 – значний вплив; 3 – помірний вплив; 2 – слабкий вплив; 1 – незначний вплив; 0 – відсутній вплив [21].

Як видно з результатів оцінювання (таблиця 3.5), найбільші ризики в 2025–2027 роках будуть залишатися: продовження війни і масштабна хвиля мобілізації; неможливість повноцінно використати потенціал окупованих територій і тих територій, що постраждали від війни найбільше; затримка і призупинення фінансової підтримки України з боку партнерів; неповернення частини біженців з-за кордону і, відповідно, демографічна криза; введення нових тарифних мит і обмежень для українського експорту зі сторони країн-партнерів; значна корупція; низька кредитна активність банків; додаткова емісія грошових коштів для покриття видатків бюджету; неплатоспроможність бізнесу, енерготерор.

Таблиця 3.5 – Результати оцінювання ймовірності реалізації ризиків і ступеня їх впливу на економіку України

Ризик	2025		2026		2027	
	Ймовірність ризику	Оцінка впливу	Ймовірність ризику	Оцінка впливу	Ймовірність ризику	Оцінка впливу
Військові умови						
Продовження війни на території України	4	3	2	4	2	3
Масштабна хвиля мобілізації	4	3	3	3	3	3
Деблокування морських портів України	3	3	2	3	2	3
Підписання мирної угоди	2	3	3	3	3	3
Зовнішні явища						
Послаблення, затримка або призупинення фінансової підтримки України	3	4	3	4	3	3
Глибока соціалізація значної частини біженців за кордоном та їх неповернення у майбутньому	4	3	3	3	3	3
Введення нових митних тарифів та обмежень	3	3	2	3	2	3
Повільні процеси інтеграції України до ЄС	3	2	2	3	2	3
Нова світова криза	3	2	2	3	2	3
Суттєве зростання світових цін на продовольство	2	3	2	3	2	3
Суттєве зростання цін на світових енергетичних ринках	2	3	2	3	2	3
Внутрішні ризики						
Збереження наявного рівня корупції	3	3	3	3	3	3
Демографічна криза	3	3	3	4	3	3
Збереження низької кредитної активності комерційних банків	3	3	3	3	3	3
Низький рівень реалізації реформ	3	3	3	3	3	3
Додаткова емісія грошових коштів для фінансування видатків державного бюджету	3	3	3	3	2	3
Посилення неплатоспроможності суб’єктів підприємництва	3	3	2	3	2	3
Зубожіння переважної частини населення	3	3	2	3	2	3
Отримання низького врожаю зернових культур	2	3	2	3	2	3
Значний дефіцит потужності в електроенергетиці (енерготерор)	2	3	2	3	1	3
Стрімке посилення трудової міграції за кордон	2	3	2	3	2	3
Запровадження нової податкової системи	2	3	2	3	2	3

Джерело: за даними [21]

На основі викладених у консенсус-прогнозі оцінок і висновків, а також результатів власного дослідження щодо ідентифікації загроз економічній безпеці підприємницької діяльності, поданих у попередньому розділі дисертаційної роботи, доцільно перейти до виділення ризиків для економічної безпеки, їх оцінювання і побудови матриці ризиків. Цей інструмент у трансформаційному механізмі зміцнення дасть можливість систематизувати отриману інформацію, впорядкувати за пріоритетністю ризики та здійснити їх порівняльну оцінку. Такий підхід забезпечить обґрунтованість прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення адаптивності бізнесу та зміцнення його економічної безпеки. Формування переліку ризиків і матриці на основі статистичного аналізу є логічним продовженням формування ієрархії «виклик–загроза–ризик» і створення основи для розроблення цільових стратегій реагування на виявлені виклики, загрози і ризики.

В таблиці 3.6 подано результати авторського (індивідуального) оцінювання ймовірності ризиків і ступенів їх впливу на економічну безпеку підприємницького середовища, що сформовані на основі проведеного статистичного аналізу взаємозв’язку потенціалу економічної безпеки і макроекономічних показників.

Таблиця 3.6 – Результати оцінювання ймовірності реалізації ризиків і ступеня їх впливу на економічну безпеку суб’єктів підприємницької діяльності

Ризик	2025		2026		2027	
	Ймовірність ризику	Оцінка впливу	Ймовірність ризику	Оцінка впливу	Ймовірність ризику	Оцінка впливу
Зниження обсягу промислової продукції	3	4	3	4	2	3
Зниження оптового товарообороту	3	3	3	3	2	3
Зниження експорту українських товарів	3	4	3	4	3	4

Закінчення таблиці 3.6

Ризик	2025		2026		2027	
	Ймовірність ризику	Оцінка впливу	Ймовірність ризику		Ймовірність ризику	Оцінка впливу
Зниження ліквідності суб'єктів підприємництва	3	4	3	4	3	3
Зростання матеріальних витрат без відповідного зростання доходів суб'єктів підприємництва	3	3	3	3	2	3
Зростання витрат на енергоресурси	3	4	3	4	3	3
Зниження загального виробництва електроенергії	2	4	2	4	1	2
Недостатнє оновлення основного капіталу	3	4	3	4	2	3
Зниження обсягів капіталовкладень	3	4	3	4	3	3
Скорочення науково-дослідного кадрового потенціалу суб'єктів підприємництва	3	4	3	4	3	4
Ризик девальвації національної валюти	4	4	3	4	3	3
Зниження рівня капіталізації підприємств	3	4	3	4	3	3
Погіршення екологічних показників через зростання викидів	3	3	3	3	2	2
Високі поточні витрати на охорону навколишнього середовища	2	3	2	3	2	2
Зменшення частки економічно активного населення	3	4	3	4	3	4
Зниження середнього доходу найманих працівників	3	3	3	3	3	3
Скорочення кадрового потенціалу підприємств	3	4	3	3	3	3
Зростання тарифів на вантажоперевезення залізничним транспортом	3	3	2	3	2	2
Блокада та руйнування річкових транспортних шляхів	2	3	2	3	2	2

Джерело: отримано автором самостійно

На основі поданих результатів у таблиці 3.6 можна виділити найбільш суттєві, суттєві та непріоритетні ризики. Для прогнозованого періоду найбільш значущими для економічної безпеки суб'єктів підприємництва є наступні системні ризики, що поєднують високу ймовірність реалізації та істотний вплив на бізнес-середовище: зниження експорту українських товарів;

скорочення науково-дослідницького потенціалу та інноваційного розвитку бізнесу; девальвація національної валюти; зниження обсягів капіталовкладень та інвестицій в оновлення основних виробничих засобів; значне зниження ліквідності; демографічна криза, що призведе до зменшення кількості економічно активного населення і кадрового голоду. Суттєвий вплив на економічну безпеку підприємницької діяльності будуть справляти такі ризики: зростання витрат на енергоресурси; зниження загальної економічної активності та, як наслідок, зниження обсягів промислової продукції й оптового товарообігу; зростання матеріальних витрат без зростання доходів. До непріоритетних ризиків у прогнозованому періоді будуть належати такі: екологічні ризики і логістичні обмеження. Їх вплив хоча і буде залишатися відчутним, але не буде мати системного характеру, тому що демонструють стабільно низький або помірний характер імовірності їх реалізації.

Відтак, у середньостроковій перспективі для суб'єктів підприємництва найбільш деструктивними чинниками зовнішнього середовища, які генеруватимуть ризики для економічної безпеки, залишатимуться: спад економічної активності, скорочення експорту українських товарів, обмежена інвестиційна спроможність, нестабільність фінансової системи, проблеми з утриманням і розвитком трудового потенціалу, а також уповільнення інноваційного розвитку.

Одним з аналітичних інструментів трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки, який дає можливість швидко ідентифікувати вплив ризиків на економічну безпеку і підприємницьку діяльність є матриця ризиків [27, 29]. Матриця дає змогу комплексно поєднати два ключові параметри оцінювання ризиків – ймовірність їх реалізації та ступінь впливу на економічну безпеку, а також візуалізувати їх пріоритетність. Матриця будується на кількісних оцінках кожного ризику. Ризик розміщується у комірці, що відповідає його двопараметричній оцінці, а матриця, відповідно, поділена на шістнадцять комірок, по горизонталі відкладаються діапазони ймовірності реалізації (від 0 до 4) і по вертикалі – ступінь впливу на стан економічної

безпеки (від 0 до 4). Використання матриці дає змогу зіставляти зведену картину ризикового поля підприємницького середовища. Матриця ризиків дає можливість визначити ключові ризики для економічної безпеки підприємницької діяльності, згрупувати їх за рівнем критичності, визначити пріоритетність управлінських дій щодо нейтралізації ризиків.

Але слід наголосити на тому, що оцінювання ризиків та їх пріоритезація є лише базовими завданнями, а визначення готовності бізнесу до елімінування, прийняття чи передачі ризику є більш складними задачами і потребують вирішення. Тому наступним логічним кроком є побудова модифікованої «сценарної матриці», яка будується шляхом включення до структури інтегрального виміру ймовірності ризику і ступеня його впливу на економічну безпеку, а також показника потенціалу економічної безпеки – як спроможності суб'єкта бізнесу елімінувати ризики. Сценарна матриця дає можливість перейти від двовимірної системи координат до тривимірної моделі, яка враховує не тільки загрози для економічної безпеки, а і внутрішні можливості суб'єкта підприємницької діяльності до подолання і нейтралізації негативного впливу. Такий підхід забезпечує новий аналітичний рівень економічної безпеки і процесу її зміцнення, як не тільки процес оцінювання ступеня впливу ризику, а як співставлення сили загроз і здатності бізнесу протистояти цим силам.

Процес побудови сценарної матриці трансформаційного механізму зміцнення починається з обчислення інтегрального показника. Інтегральний показник визначається для кожного ідентифікованого ризику як добуток оцінки ймовірності реалізації ризику (Q_r) і оцінки сили його впливу на економічну безпеку суб'єкта підприємництва (I_r):

$$R_r = Q_r \cdot I_r. \tag{3.25}$$

Оцінка потенціалу економічної безпеки визначається відповідно до розробленої моделі (3.12), після чого будується сценарна матриця. Горизонтальною віссю є інтегральна оцінка ризиків, яка розділена на чотири діапазони:

– від 1 до 4 – мала ймовірність і слабкий вплив на економічну безпеку;

– від 5 до 8 – помірна загроза від настання ризику, потребує постійного моніторингу;

– від 9 до 12 – високий ризик, потребує управлінського впливу і нейтралізації;

– від 13 до 16 – ризик, що несе найбільшу загрозу для економічної безпеки, потребує негайного реагування.

Вертикальна вісь представлена показником потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності й розділена на п’ять інтервалів, які були описані раніше. На рисунку 3.9 зображено сценарну матрицю.

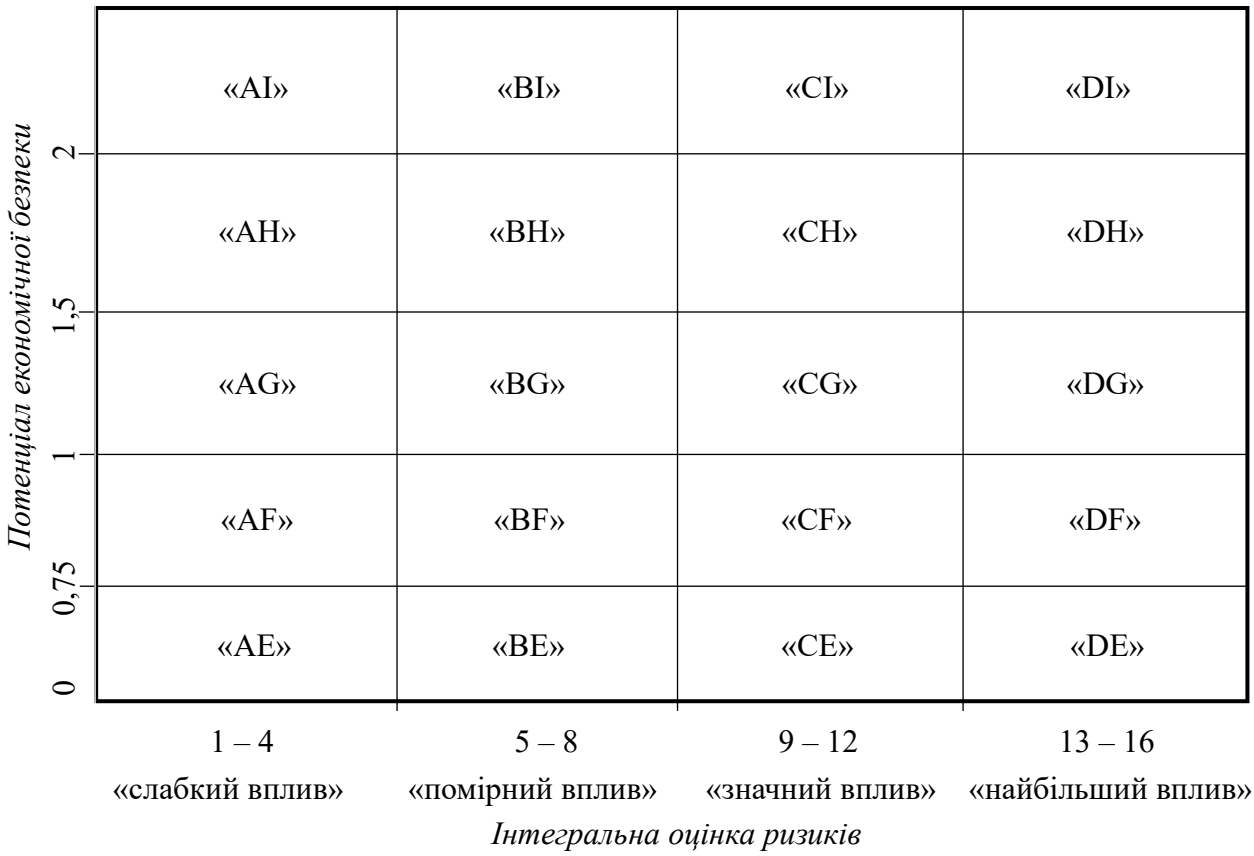

Рисунок 3.9 – Сценарна матриця «ризики – потенціал економічної безпеки» трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки

Джерело: авторська розробка

На сценарну матрицю наносяться всі виявлені поточні ризики, відповідно до значень інтегрального показника ризиків і потенціалу економічної безпеки. Поточні ризики будуть вибудовуватись навколо прямої – стану потенціалу економічної безпеки і потрапляти до різних секторів, залежно від інтегральної оцінки впливу ризику і його ймовірності. До кожного сектору матриці сценаріїв може бути запропонована окрема стратегія поведінки суб'єкта підприємництва щодо ризику чи групи ризиків. Розглянемо види стратегій для кожного сектору (квадрату):

– сектори «AE» і «BE» – низький рівень потенціалу економічної безпеки і наявність слабкого чи помірного впливу ризиків. Стратегія повинна ґрунтуватися на прийнятті ризику, оскільки суб'єкт підприємництва має мінімальний потенціал і сам ризик, чи група ризиків є несуттєвим. Доцільним рішенням є збереження наявних і обмежених ресурсів і зосередження уваги керівництва бізнесу на спостереженні за ризиками та їх контролі, що належать до цього сектору;

– сектор «CE» – низький рівень потенціалу і значний вплив ризиків на економічну безпеку. Необхідно обрати стратегію, що буде спрямована на відмову від ризикованих напрямів діяльності та реструктуризацію найуразливіших та неефективних підрозділів. Якщо це неможливо зробити, приймається стратегія передачі ризику, тобто в умовах обмеженої здатності і зростаючої сили ризиків доцільно передати частину відповідальності – за допомогою страхування, угод із партнерами;

– сектор «DE» – найкритичніша ситуація, коли поєднуються високий вплив ризику і критично слабке становище потенціалу економічної безпеки. Ризики в цьому секторі несуть сильну системну загрозу для бізнесу. Це може бути фаза потенційної втрати життєздатності бізнесу і критичної небезпеки. Доцільно вживати стратегії, що спрямовані на негайне втручання, антикризове управління, в тому числі процедури санації та реструктуризації, перегляд бізнес-моделі, залучення зовнішньої підтримки, часткова ліквідація критичних напрямків діяльності;

– сектори «AF» і «BF» – низький рівень ризику, чи спостерігається його зростання, стан потенціалу економічної безпеки на недостатньому рівні, тобто суб'єкту підприємництва не вистачає ресурсів на елімінування ризиків. В такому випадку доречним стане використання стратегії «пасивного управління ризиками», що включає моніторинг ризиків і діяльності, формування мінімальних резервів або базової системи зміцнення економічної безпеки без активних витрат ресурсів, формування стандартних процедур реагування на ризики, поступове нарощування потенціалу;

– сектор «CF» – стан, коли потенціал економічної безпеки є незначним, а ризики і загрози стають значними. В цьому випадку доречною стратегією буде активізація системи аналізу та раннього випередження, управління фінансовою стабільністю, людським капіталом, а також залучення додаткових ресурсів;

– сектор «DF» – стан критичного впливу ризиків, а стан потенціалу економічної безпеки не дозволяє активно реагувати на ці ризики. Рекомендованою стратегією може бути «зовнішнє зміцнення потенціалу і елімінування критичних ризиків» через їх активне страхування, зовнішнє інвестування, оптимізацію витрат і системи управління, залучення зовнішніх консультантів. Основним завданням є повне елімінування частки ризиків;

– сектори «AG» і «BG» – стан поступового зміцнення економічної безпеки і несуттєвого або помірного впливу ризиків на економічну безпеку. В таких умовах суб'єкт підприємництва може прийняти певний рівень ризику, але моніторинг і контроль за ризиками повинен зберігатися. Основною стратегією повинна стати адаптивна стратегія коригувальних дій у відповідь на негативну динаміку змін;

– сектор «CG» – ситуація зростаючого впливу ризиків на економічну безпеку, але суб'єкт підприємництва має позитивний потенціал економічної безпеки; в цій ситуації необхідно прийняти проактивну стратегію нейтралізації або пом'якшення ризиків. Ця стратегія повинна ґрунтуватися на модернізації та оптимізації бізнес-процесів, гнучкому фінансовому плануванні,

впровадженні IT-інфраструктури, розвитку трудового потенціалу та розробленні швидкої системи реагування;

– сектор «DG» – значні системно-критичні ризики на помірний стан потенціалу економічної безпеки. В цих умовах може бути запропонована комбінована стратегія реагування, що ґрунтується на розвитку системи управління економічною безпекою з нейтралізацією ризиків, створення кризових резервів і переорієнтація наявних ресурсів на протидію ризикам. Така стратегія може дозволити елімінувати, передати або прийняти частину ризиків;

– сектори «AH» і «BH» – стан суб'єкта характеризується підвищеним рівнем потенціалу економічної безпеки і незначними ризиками для економічної безпеки. В цих умовах найбільш актуальною стратегією є розширене прийняття ризиків, або превентивної готовності, тобто створення підґрунтя для розвитку за рахунок інновацій і диверсифікації діяльності; утримання сильного поточного стану, зміцнення економічної безпеки при мінімальних ризиках. Увага повинна приділятися постійному вдосконаленню системи зміцнення економічної безпеки;

– сектор «CH» – високі рівні ризиків, загроз і значний потенціал економічної безпеки. Такі умови дають можливість впроваджувати стратегії трансформації для нейтралізації ризиків за рахунок використання внутрішніх можливостей, розроблення впровадження гнучких моделей управління ризиками економічної безпеки, резервувати активи і перерозподіляти їх для елімінування ризиків;

– сектор «DH» – зона критичних ризиків у поєднанні з найвищим потенціалом економічної безпеки. В цих умовах може бути запропонована інтенсивна елімінуюча стратегія, яка ґрунтується на активному виростанні потенціалу для розвитку, впровадженні нових моделей управління, агресивних інноваціях, виході на нові ринки, широкій зміні технологій для нейтралізації ризиків, чи поступовому уникканні їх за рахунок динамічної трансформації бізнесу;

– сектори «AI» і «BI» – це сектори високої готовності до ризиків і незначного їх впливу. Цей стан майже не потребує активного втручання щодо управління ризиками. В цих умовах слід обрати стратегію концентрації на довгострокових цілях зміцнення економічної безпеки і розвитку конкурентних переваг;

– сектор «CI» – ситуація зростання впливу ризиків, їх системного характеру на економічну безпеку та високого рівня потенціалу. В цих умовах необхідно обрати оптимальну стратегію підтримання балансу між мінімальними витратами на нейтралізацію ризиків з динамічним розвитком для підтримання наявного потенціалу і зміцнення економічної безпеки;

– сектор «DI» – ризики досягають найвищого рівня впливу і ймовірності реалізації, але суб'єкт підприємництва зберігає всі інструменти впливу за рахунок високого рівня потенціалу економічної безпеки. В цих умовах може бути використана стратегія комплексного елімінування і компенсації завдяки впровадженню страхових механізмів, збереженню операційної гнучкості, створенню внутрішніх стабілізаційних фондів та хеджуванню.

Запропонована матриця була апробована на даних про діяльність таких підприємств: ТОВ «Флешком», ТОВ «Автопартс-ВМ» та УБТОВ «Пірана», що підтверджено актами і довідками про впровадження результатів дисертаційної роботи, поданими в Додатку Г. Відповідно до моделі оцінювання потенціалу економічної безпеки (3.12) отримано такі результати за 2023–2024 роки, що подані в таблиці 3.7. Дані для розрахунку потенціалу економічної безпеки наведено в Додатку Б.

Динаміка показника потенціалу економічної безпеки для підприємств проілюстрована на рисунку 3.10. Як видно з динаміки і розрахунків, поданих у таблиці 3.7, рівень потенціалу економічної безпеки підприємств відповідає достатньому рівню і він покращився у 2024 році.

Таблиця 3.7 – Результати оцінювання потенціалу економічної безпеки для відібраних підприємств у 2023–2024 рр.

Назва підприємства	Основний вид діяльності	Код ЄДРПОУ	Значення рівня потенціалу	
			2023	2024
ТОВ «ФЛЕШКОМ»	46.51 Оптова торгівля комп'ютерами, периферійним устаткуванням	35477142	1,06	1,26
ТОВ «АВТОПАРТС-ВМ»	45.31 Оптова торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів	40708715	1,23	1,24
УБТОВ «ПІРАНА»	20.42 Виробництво парфумних і косметичних засобів	22699101	1,20	1,39

Джерело: розраховано автором самостійно

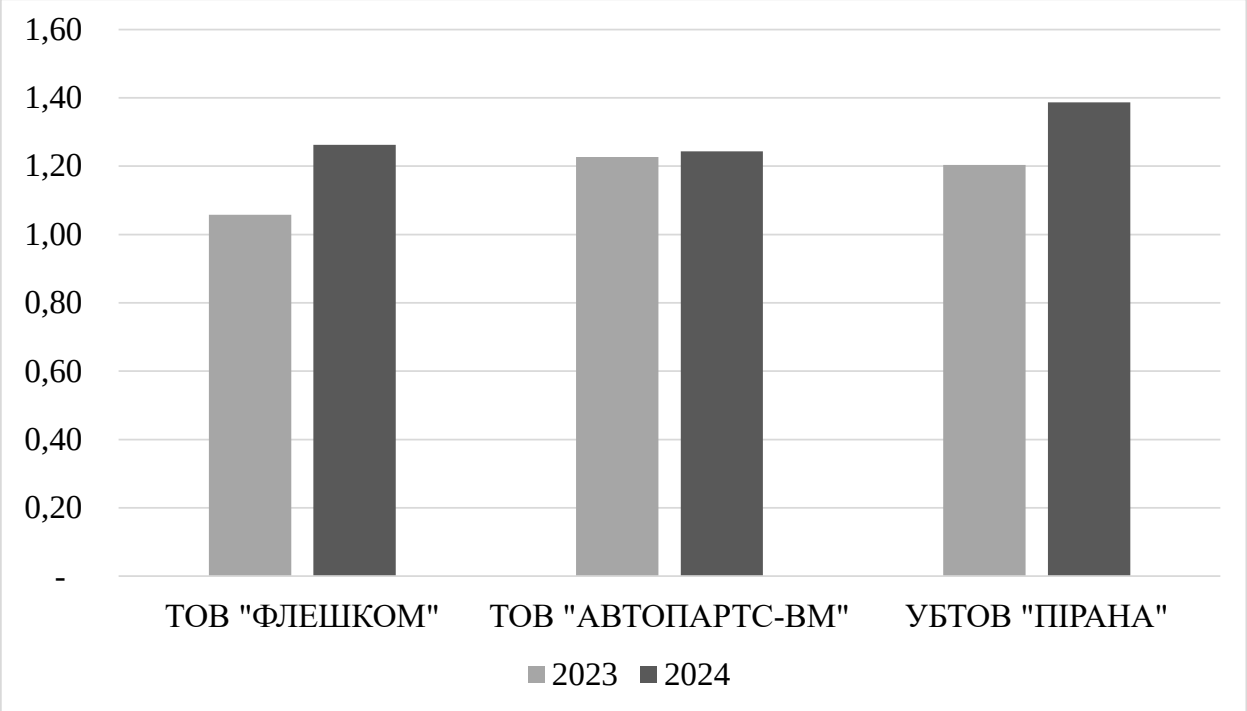

Рисунок 3.10 – Динаміка показників потенціалу економічної безпеки для підприємств, що досліджуються (2023–2024 рр.)

Джерело: отримано автором самостійно

Для побудови сценарної матриці «ризики – потенціал економічної безпеки», після визначення потенціалу економічної безпеки підприємств, необхідно визначити інтегральну оцінку ризиків на основі співвідношення (3.25). Для цього скористаймося результатами оцінювання ймовірності реалізації ризиків і ступеня їх впливу на економічну безпеку суб'єктів підприємницької діяльності (за 2025 рік) і розподілимо ці ризики залежно від специфіки основного виду господарської діяльності підприємств (таблиця 3.7). Результати розрахунків наведено в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8 – Результати інтегральної оцінки ризиків та їх вплив на діяльність підприємств

№ з/п	Ризик	Інтегральна оцінка ризику	Вплив ризику на діяльність підприємства		
			ТОВ «Флешком»	ТОВ «Автопартс-ВМ»	УБТОВ «Пірана»
1	Зниження обсягу промислової продукції	12	+	+	+
2	Зниження оптового товарообороту	9	+	+	
3	Зниження експорту українських товарів	12	+	+	+
4	Зниження ліквідності суб'єктів підприємництва	12	+	+	+
5	Зростання матеріальних витрат без відповідного зростання доходів суб'єктів підприємництва	9	+	+	+
6	Зростання витрат на енергоресурси	12	+	+	+
7	Зниження загального виробництва електроенергії	8			+
8	Недостатнє оновлення основного капіталу	12			+
9	Зниження обсягів капіталовкладень	12	+	+	+
10	Скорочення науково-дослідного кадрового потенціалу суб'єктів підприємництва	12			+
11	Ризик девальвації національної валюти	16	+	+	+
12	Погіршення екологічних показників через зростання викидів	9			+
13	Високі поточні витрати на охорону навколишнього середовища	6			+

Закінчення таблиці 3.8

№ з/п	Ризик	Інтегральна оцінка ризику	Вплив ризику на діяльність підприємства		
			ТОВ «Флешком»	ТОВ «Автопартс-ВМ»	УБТОВ «Пірана»
14	Зменшення частки економічно активного населення	12	+	+	+
15	Зниження середнього доходу найманих працівників	9	+	+	+
16	Скорочення кадрового потенціалу підприємств	12	+	+	+
17	Зростання тарифів на вантажоперевезення залізничним транспортом	9	+	+	
18	Блокада та руйнування річкових транспортних шляхів	6	+	+	

Джерело: розраховано автором самостійно

Відповідно до отриманих даних інтегральної оцінки ризиків і рівня потенціалу економічної безпеки підприємств, що досліджуються, побудуємо сценарну матрицю «ризики – потенціал економічної безпеки». Сценарна матриця зображена на рисунку 3.11 (номери в матриці відповідають порядковим номерам ризиків, що наведені в таблиці 3.8).

Як видно з рисунка 3.11, рівень потенціалу економічної безпеки всіх трьох підприємств лежить у діапазоні від 1 до 1,5 потенціалу, тому на рисунку зображено частину матриці, що охоплює стратегічні прямокутники «AG», «BG», «CG» та «DG». Відповідно до них можна запропонувати такі стратегії:

1. Для ризиків «Зниження загального виробництва електроенергії», «Високі поточні витрати на охорону навколишнього середовища» та «Блокада та руйнування річкових транспортних шляхів» – прийняття ризиків та їх постійний моніторинг і контроль, а також коригувальні дії щодо адаптації до можливого погіршення ситуації.

2. Для ризику «Скорочення кадрового потенціалу підприємств» – використання наявних резервів для покращення стану кардового потенціалу шляхом упровадження систем кадрового розвитку, запровадження систем матеріального і нематеріального стимулювання, оптимізації умов праці та створення сприятливого соціально-психологічного клімату тощо.

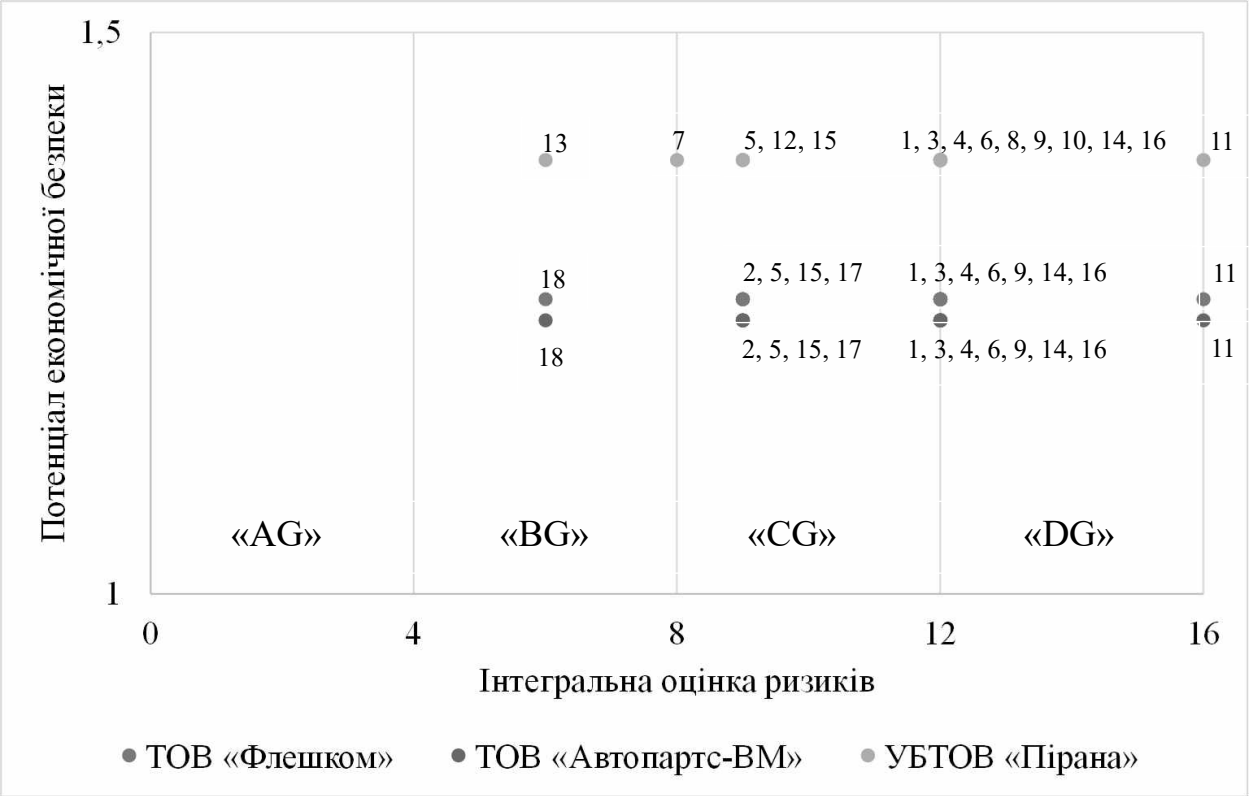

Рисунок 3.11 – Сценарна матриця «ризики – потенціал економічної безпеки» для підприємств ТОВ «Флешком», ТОВ «Автопартс-ВМ» та УБТОВ «Пірана»

Джерело: отримано автором самостійно

3. Для всіх інших ризиків – застосування випереджальної стратегії, спрямованої на усунення або зменшення негативного впливу ризиків. Основою цієї стратегії є оновлення й адаптація бізнес-процесів, адаптивне фінансове планування за потреби, для ліквідації наслідків ризиків, інтеграція сучасних інфраструктурних IT-рішень, формування ефективної системи

оперативного реагування (призначення відповідальних і розроблення плану дій відповідно до кожного ризику, в разі його реалізації).

Застосування розробленої модифікованої матриці сценаріїв у трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки дає можливість не тільки провести класифікацію ризиків та їх ранжування, а і впровадити стратегії елімінування ризиків до загальної системи стратегічного управління підприємницькою діяльністю, використовуючи при цьому потенціал економічної безпеки найбільш ефективно й її зміцнення як основний орієнтир для стійкого функціонування і розвитку. Ключовою особливістю розробленої матриці є формування балансу між силою загроз і ризиків та рівнем внутрішньої готовності до протидії їм. Цей підхід забезпечує перехід від реактивного до цілісного, адаптивного і проактивного стратегічного управління ризиками в контексті економічної безпеки підприємницької діяльності.

До того ж треба зауважити, що сценарна матриця є важливим прогностичним і аналітичним інструментом. Вона дає змогу не лише зафіксувати поточний стан ризиків і потенціалу економічної безпеки, а й екстраполювати наявні тенденції, що створює основу для моделювання сценаріїв розвитку підприємницької діяльності. Прогнозування має базуватися на фінансовому плануванні, яке дає змогу оцінити перспективний стан потенціалу економічної безпеки, а також на експертному аналізі динаміки ризиків, що впливають на економічну безпеку та підприємницьку активність. Саме екстраполяція тенденцій дає можливість нанести траєкторії динаміки двох показників і проаналізувати можливості суб’єкта підприємництва. Такий інструмент дає змогу не просто класифікувати ризики за їх ступенем впливу на економічну безпеку, а і врахувати майбутню динаміку їх реалізації. А візуалізація результатів у форматі сценарної матриці допомагає відслідкувати зміни та їх значущість з урахуванням трансформації потенціалу економічної безпеки. Тому сценарна матриця у трансформаційному механізмі зміцнення виступає інструментом стратегічного бачення, що поєднує аналіз ризиків і

їхньої динаміки з оцінкою поточної та перспективної спроможності суб'єкта підприємництва протидіяти цим ризикам і загрозам.

До переваг матриці треба віднести такі:

– комплексність оцінювання;

– можливість оцінки пріоритетів управлінських дій;

– диференційований вибір стратегій для нейтралізації ризиків;

– підвищення точності прогнозування.

Формування сценарної матриці у трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки є аналітичним детермінантом для імплементації всіх складових розробленого механізму. Без сумніву, процес ідентифікації детермінант імплементації є більш широким. Як було зазначено раніше, ключові детермінанти імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки охоплюють сукупність взаємопов'язаних чинників, що визначають здатність суб'єкта підприємництва нейтралізувати ризики та загрози, адаптуватися до викликів зовнішнього середовища, відновлювати стійкий безпечний стан і забезпечувати стратегічну динаміку розвитку. У зв'язку з цим наступним етапом дослідження є виокремлення ключових детермінант, що визначають ефективність відповідних механізмів. Ґрунтуючись на складових потенціалу економічної безпеки, комплексі напрямів і відповідних заходів щодо її зміцнення, а також розробленій концепції формування трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, виділимо ключові детермінанти імплементації цих механізмів зміцнення:

1. Орієнтація на світовий досвід і його застосування для формування трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Цей процес передбачає глибокий і ретельний аналіз успішних зарубіжних практик упровадження превентивних заходів і адаптації суб'єктів підприємницької діяльності до сучасних викликів, загроз і ризиків. Ці практики повинні включати політику розвитку кадрового

потенціалу, інноваційної інфраструктури, зміцнення конкурентоспроможності та заходи щодо стабілізації економічного стану суб'єктів підприємництва.

2. Техніко-технологічна модернізація підприємницької діяльності, що включає оновлення виробничих потужностей та стимулювання науково-технічного потенціалу. Це дасть можливість покращити не тільки позиції у сфері інноваційної діяльності, але і побудувати суб'єкту підприємництва сильні партнерські зв'язки.

3. Забезпечення цілісності механізму зміцнення економічної безпеки і норм міжнародного та національного права. Це забезпечить фундаментальні основи для досягнення стабільності і сталого розвитку суб'єкта підприємництва. Такий підхід створить правове підґрунтя для формування узгоджених управлінських дій, покращить довіру з боку партнерів, елімінує регуляторні ризики і дасть змогу суб'єкту підприємництва забезпечити власну діяльність, відповідно до нормативів і стандартів.

4. Аналітичне забезпечення є однією з головних умов процесу трансформації зміцнення економічної безпеки, тому що дає можливість аналізувати поточний стан внутрішнього і зовнішнього середовища, ризиків і загроз, а також здійснювати безперервний моніторинг. Аналітичні інструменти повинні гуртуватися на сучасних методах аналізу, моделювання та прогнозування. Це дає можливість приймати більш обґрунтовані управлінські рішення у сфері безпеки. Застосування аналітичних інструментів дає змогу більш глибоко подивитися на природу ризиків і оцінити їх насідки для економічної безпеки.

5. Інституційна спроможність. Детермінант, що демонструє спроможність суб'єкта підприємництва ефективно взаємодіяти з органами державної влади, регуляторними службами, дотримуючись нормативно-правових вимог і стандартів, а також етичних норм. Саме формування інституційної інтегрованості формує прогнозоване операційне середовище функціонування суб'єкта підприємництва, знижує невизначеність і створює умови для формування стабільних партнерських відносин. Здатність суб'єкта швидко

адаптуватися до зміни правових норм і вимог є критично важливою умовою, особливо в умовах воєнного часу. Одним із головних факторів формування цього детермінанта є інституційне середовище бізнесу, що характеризується наявними правовими нормами, регуляторною політикою, податковим режимом і формує правову визначеність для суб'єктів підприємництва.

6. Інноваційність бізнесу. Висока інноваційна спроможність бізнесу характеризується постійним потоком нових ідей, продуктів, підходів, технологій для організації та функціонування бізнесу. Інноваційність дає змогу підвищити конкурентоспроможність, перейти до нових операційних моделей бізнесу. Саме інноваційність визначає трансформаційну динаміку, що є необхідною для формування нових моделей механізмів зміцнення економічної безпеки, в умовах постійних змін технологій і ринкових вимог.

7. Кадровий потенціал. Наступним детермінантом трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є кадровий потенціал, тобто комплекс досягнутого рівня професійної підготовки і освіти, мотивації, здібностей та лояльності. Гнучка й ефективна кадрова політика дає можливість сформувати такий стан кадрового потенціалу, який буде здатний швидко переналаштувати функціональні ролі та обов'язки працівників, відповідно до поточних вимог і викликів зовнішнього середовища, тобто швидко трансформуватися. Людський капітал у поєднанні з лояльністю до бізнесу виступають основою для формування інноваційного розвитку і технологічного оновлення, стратегічної гнучкості та стабільності, а також інституційної пам'яті.

8. Цифровізація. Глибока цифровізація операційної діяльності, управлінських, виробничих і маркетингових процесів дає можливість підвищити швидкість оброблення інформації, автоматизувати бізнес-процеси, контролювати виконання управлінських рішень; все це пришвидшує трансформацію механізмів зміцнення економічної безпеки. Цифровізація бізнесу формує не лише технологічні переваги і трансформує його, але й є

чинником підвищення економічної безпеки за рахунок стійкості до кібербезпек та ефективного захисту інформаційних ресурсів.

9. Мережева взаємодія. Мережева взаємодія проявляється у здатності суб'єкта підприємництва формувати стратегічні альянси, здійснювати кооперацію, брати участь у виробничих та інноваційних кластерах, а також об'єднувати й акумулювати ресурси спільно з іншими гравцями ринкового середовища. Така взаємодія сприяє підвищенню гнучкості й адаптивності бізнесу, зниженню транзакційних витрат, забезпечує вихід на нові ринки та доступ до новітніх технологій, що в сукупності виступає чинником стабілізації підприємницької діяльності в умовах кризи та підвищених ризиків.

Урахування вище описаних детермінант, за умов впровадження трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, дає можливість підвищити результативність імплементації цих механізмів. Системна інтеграція всіх зазначених детермінантів забезпечить адаптивність, стійкість, результативність і стратегічну орієнтацію бізнесу в умовах суттєвих викликів національного і глобального характеру.

На основі комплексного дослідження проведено оцінювання ризиків для економічної безпеки підприємницької діяльності, їх впливу на підприємницьке середовище та визначено пріоритетність загроз. Сформовано аналітичний інструмент «сценарна матриця» у трансформаційному механізмі зміцнення для розподілу за ступенем критичного впливу, а також спроможності суб'єкта підприємництва нейтралізувати визначені ризики. Запропонована матриця дає можливість перейти від оцінювання ризиків до комплексного стратегічного управління ними. Проведений аналіз дав змогу сформувати ключові детермінанти імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки, серед яких: орієнтація на кращий світовий досвід, технологічна модернізація, аналітичне забезпечення, розвиток кадрового потенціалу, цифровізація і мережева взаємодія.

3.3. Оцінювання ефективності імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємництва

Основним критерієм ефективності зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності доцільно вважати досягнутий економічний ефект, що є підсумком фінансово-економічної діяльності суб'єкта підприємництва. Відтак, стратегічно важливою метою зміцнення економічної безпеки, що випливає з моделі потенціалу економічної безпеки, є забезпечення високоефективного функціонування підприємницьких процесів і дій, а також максимальне розкриття потенціалу за рахунок раціонального використання всіх видів ресурсів – виробничих, фінансових, трудових, інтелектуальних, інформаційних та ін. В цьому контексті доцільним є виокремлення пріоритетних напрямів зміцнення економічної безпеки, що ґрунтується на збалансованому управлінні ресурсами і потенціалі економічної безпеки. Окрему увагу слід приділити специфічним чинникам зміцнення економічної безпеки на основі оцінювання ефективності реалізованих трансформаційних механізмів.

Очевидно, що для оцінювання ефективності заходів щодо зміцнення економічної безпеки кожен підприємець має власне право обирати підходи, які дадуть змогу проаналізувати досягнуті результати, що, у свою чергу, відповідатимуть основним функціям підприємницької діяльності. До того ж, водночас, доцільно застосовувати інтегральні показники сукупного ефекту від реалізованих заходів зі зміцнення економічної безпеки, що дають можливість забезпечити узагальнену оцінку результативності цих процесів.

Поточний підрозділ дисертаційної роботи присвячений вирішенню комплексної аналітичної задачі, пов'язаної з оцінюванням ефективності впровадження трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності; зокрема, проведення емпіричної перевірки розроблених методичних підходів та аналітичних моделей на прикладі підприємств різних галузей. Особливу увагу необхідно приділити формуванню

індивідуальних траєкторій розвитку бізнесу з урахуванням наявних ризиків, ресурсних обмежень і специфіки функціонування в умовах економічної нестабільності. А також необхідно провести глибокий факторний аналіз з метою виявлення домінантних детермінант, що впливають на здатність зміцнення економічної безпеки.

Для оцінювання ефективності імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємництва можуть бути використані класичні схеми і методи, такі як чиста приведена вартість (NPV), індекс рентабельності інвестицій (PI), норма прибутковості інвестицій (ARR) тощо. Проте будемо ґрунтуватися на вже розробленому показнику потенціалу економічної безпеки, який враховує баланс між показниками-стимуляторами і показниками-дестимуляторами, а також дає можливість оцінити спроможність суб'єкта підприємництва протистояти загрозам і ризикам. Але треба зазначити, що оцінка ефективності трансформаційних перетворень має здійснюватися виходячи з таких умов [25]:

1) визначення пріоритетних напрямів трансформації передбачає оцінювання їхнього впливу на загальний рівень економічної безпеки, а також аналіз значущості кожного напряму та обґрунтування послідовності їх реалізації;

2) цільова спрямованість оцінювання, за якою проводиться збір інформації з послідовним розрахунком визначених показників і економічною інтерпретацією отриманих результатів розрахунків;

3) формування системи моніторингу з набором визначених показників для оцінювання ефективності, а також визначення їх порогових значень для економічної безпеки;

4) аналіз результатів трансформації, що проводиться з урахуванням позитивного впливу на стан економічної безпеки, тобто забезпечує зв'язок між станом системи та ефективністю змін.

Управління економічною безпекою підприємницької діяльності й організацією процесами її зміцнення спираються на три фундаментальні

підходи, які слід впроваджувати в загальну систему управління суб'єктом підприємства. Ці підходи формують методологічну основу розробки і прийняття стратегічних, тактичних та оперативних управлінських рішень, що формують захисні механізми до внутрішніх і зовнішніх загроз, а також підвищують адаптивну спроможність на основі використання наявного потенціалу економічної безпеки. Комбінація цих підходів у межах системи управління економічною безпекою орієнтована на елімінування ризиків і формування превентивних дій в умовах перманентних криз. Виділимо ці три підходи [28, с. 237]:

1) реактивний управлінський підхід до зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності ґрунтується на невідкладних управлінських впливах у відповідь на загрози внутрішнього або зовнішнього характеру. Цей підхід є найбільш результативним в умовах криз і непередбачуваних подій для суб'єкта підприємницької діяльності. Екстрене прийняття рішень дає можливість бізнесу мінімізувати ризики і вплив загроз, зберігаючи при цьому потенціал економічної безпеки та ключові показники діяльності в межах норми, при цьому запобігаючи дестабілізації економічної діяльності;

2) стабілізаційний підхід базується на підтриманні сталих умов зміцнення економічної безпеки. Його основне завдання – забезпечення і підтримка досягнутого рівня економічної безпеки на основі використання аналітичних інструментів, процедур забезпечення необхідного рівня зміцнення і застосування превентивних заходів у період економічної стабільності. Стабілізаційний підхід виявляється ефективним для забезпечення довгострокової стійкості бізнесу за умови мінімального впливу збурюючих чинників зовнішнього середовища;

3) превентивний підхід, який вже був частково описаний раніше, фокусується на завчасному прогнозуванні та виявленні потенційних ризиків і загроз та формуванні стратегій з їх нейтралізації. Цей підхід передбачає формування складних антикризових алгоритмів, витрати на розвиток адаптаційних механізмів і впровадження гнучких організаційних і виробничих

структур. Превентивний підхід є доцільним за кризових умов функціонування бізнесу, які характеризуються нестабільністю інституційної системи та масштабними трансформаціями, зокрема під час воєнного стану.

Без сумніву, в управлінні економічною безпекою може бути використана їх комбінація, залежно від різних умов функціонування стратегічних одиниць бізнесу. Раціональна комбінація цих підходів дає можливість посилити захищеність бізнесу, підвищити рівень економічної безпеки, сформувати ефективні безпекові стратегії розвитку бізнесу, що будуть відповідати сучасним умовам та викликам національного і глобального середовищ.

Враховуючи те, що оцінювання трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності повинно відбуватися відповідно до пріоритезації елементів потенціалу економічної безпеки і видів економічних інтересів підприємницької діяльності, а також ґрунтуючись на підході, запропонованому Е. Даніловою [6, с. 282–292], інтегральні індекси, що дають змогу оцінити ефективність імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки повинні мати такий вигляд:

1) інтегральний індекс оцінювання використання потенціалу економічної безпеки суб'єкта підприємництва:

$$IUP_t = \sum_{n=1}^{h} a_n \cdot x_n, \tag{3.26}$$

де a_n – пріоритет n-го елемента потенціалу економічної безпеки (сума a_n дорівнює 1);

x_n – коефіцієнт відхилення показника n-го елемента потенціалу економічної безпеки від нормативного (запланованого значення).

2) інтегральний індекс оцінювання економічної безпеки реалізації пріоритетних напрямів суб'єкта підприємництва

$$IPP_t = \sum_{m=1}^{g} a_m \cdot x_m, \tag{3.27}$$

де a_m – пріоритет m-го напряму бізнесу (сума a_m дорівнює 1);

x_m – коефіцієнт співвідношення темпів зміни потенціалу економічної безпеки для m-го напряму бізнесу.

Інтереси різних видів бізнесу можуть бути зосереджені на виконанні різних функцій. Відповідно кожен напрям підприємницької діяльності має свої пріоритети у реалізації економічних інтересів і, відповідно, має свій рівень потенціалу економічної безпеки.

3) інтегральний індекс оцінювання економічної безпеки умов підприємницької діяльності:

$$ISP_t = \sum_{q=1}^{w} a_q \cdot x_q, \tag{3.28}$$

де a_q – пріоритет q-ї умови діяльності (сума a_q дорівнює 1);

x_q – коефіцієнт відхилення значення q-ї умови підприємницької діяльності від нормативного значення. За умови можуть бути взяті ризики підприємницької діяльності та їх нормативні значення.

Для полегшення визначення коефіцієнта пріоритету для виразів (3.26)–(3.28) може бути запропонована шкала Харінгтона [39], яка дає змогу перетворити показники з кількісної оцінки на якісну (лінгвістичну) оцінку і навпаки:

– $0 < a_{n,m,q} \leqslant 0{,}20$ – дуже погано;

– $0{,}21 \leqslant a_{n,m,q} \leqslant 0{,}37$ – погано;

– $0{,}38 \leqslant a_{n,m,q} \leqslant 0{,}63$ – задовільно;

– $0{,}64 \leqslant a_{n,m,q} \leqslant 0{,}8$ – добре;

– $0{,}81 \leqslant a_{n,m,q} \leqslant 1$ – дуже добре.

За допомогою цієї шкали визначаються бажані значення пріоритетності, а потім ці значення нормуються, щоб сума коефіцієнтів пріоритетів дорівнювала одиниці.

Загальна оцінка ефективності імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності є багатовекторним простором, що враховує позитивні зміни зміцнення

економічної безпеки, пріоритети й умови бізнесу. Гармонізація цього векторного простору буде являти собою результативний індекс IRP_t, що характеризує синергетичний ефект щодо зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності:

$$IRP_t = f(ISP_t, IPP_t, IUP_t) \rightarrow max. \quad (3.29)$$

Позитивна динаміка результативного індексу засвідчуватиме поліпшення стану економічної безпеки. При цьому критерії результуючого вектора зміцнення економічної безпеки можуть бути виміряні в такий спосіб:

$$\begin{pmatrix} IUP_t \geqslant IUP_{t-1} \\ IPP_t \geqslant IPP_{t-1} \\ ISP_t \leqslant ISP_{t-1} \end{pmatrix} \quad (3.30)$$

У динаміці процес зміцнення економічної безпеки можна подати як траєкторію, що задається результуючим вектором впливів (3.29). Якщо цей напрямок є позитивним і узгоджується із критеріями ефективності (3.30), імплементацію трансформаційних механізмів можна вважати обґрунтованою і результативною.

У межах логіки послідовного впровадження теоретико-методичних напрацювань, що отримані в дисертаційній роботі, проведемо емпіричну апробацію розроблених методичних підходів, алгоритмів і моделей оцінювання зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Ключовою метою реалізації цього етапу є перевірка практичної дієвості отриманих наукових результатів на основі їх застосування на реальних суб'єктах господарювання. Для забезпечення об'єктивності висновків, крім вже трьох відібраних підприємств, було здійснено відбір ще п'яти випадкових підприємств, що здійснюють господарську діяльність у різних галузях національного господарства, зокрема в оптовій торгівлі, виробництві парових котлів, виробництві м'яса свійської птиці, комп'ютерному програмуванні, діяльності у сфері безпроводного електрозв'язку. Такий підхід дає можливість охопити широкий спектр організаційно-економічних умов, що, у свою чергу, дають можливість покращити репрезентативність результатів і сформувати

більш обґрунтовані рекомендації. Результати відбору підприємств для проведення апробації відображено в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9 – Інформація про підприємства, що відібрані для проведення апробації

Назва підприємства	Код ЄДРПОУ	Види діяльності
ТОВ «Флешком»	35477142	46.51 Оптова торгівля комп'ютерами, периферійним устаткуванням; 46.52 Оптова торгівля електронним і телекомунікаційним устаткуванням; 47.41 Роздрібна торгівля комп'ютерами, периферійним устаткуванням і програмним забезпеченням
ТОВ «Автопартс-ВМ»	40708715	45.31 Оптова торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів; 45.32 Роздрібна торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів; 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля
УБТОВ «Пірана»	22699101	20.42 Виробництво парфумних і косметичних засобів; 20.41 Виробництво мила та мийних засобів, засобів для чищення та полірування; 46.45 Оптова торгівля парфумними та косметичними товарами
ТОВ «Цифротех»	33164534	46.90 Неспеціалізована оптова торгівля; 45.11 Торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами; 45.19 Торгівля іншими автотранспортними засобами
ПрАТ «Харківський котельно-механічний завод»	24330995	25.30 Виробництво парових котлів, крім котлів центрального опалення; 28.14 Виробництво інших кранів і клапанів; 25.62 Механічне оброблення металевих виробів; 33.11 Ремонт і технічне обслуговування готових металевих виробів
ТОВ «Вінницька птахофабрика»	35878908	01.47 Розведення свійської птиці; 10.12 Виробництво м'яса свійської птиці; 10.13 Виробництво м'ясних продуктів
ТОВ «Сігма Софтвеа»	31935930	62.01 Комп'ютерне програмування; 58.21 Видання комп'ютерних ігор; 58.29 Видання іншого програмного забезпечення; 62.02 Консультування з питань інформатизації
ПрАТ «Київстар»	21673832	61.20 Діяльність у сфері безпроводового електрозв'язку; 46.52 Оптова торгівля електронним і телекомунікаційним устаткуванням; 82.20 Діяльність телефонних центрів; 95.12 Ремонт обладнання зв'язку

Джерело: за даними [23]

Дані про діяльність відібраних підприємств за 2023–2024 роки подані в Додатку Б (відповідно до коду ЄДРПОУ). На основі даних, у межах наступного апробаційного етапу, проведено розрахунок рівня потенціалу економічної безпеки для кожного з обраних підприємств, без пріоритезації елементів потенціалу економічної безпеки, на основі моделі (3.12). В таблиці 3.10 подано результати оцінювання рівня потенціалу економічної безпеки, а також показники абсолютних і відносних його змін.

Таблиця 3.10 – Оцінки рівня потенціалу економічної безпеки відібраних підприємств у 2023–2024 роках

Назва підприємства	Значення рівня потенціалу (P_t)		Абсолютна різниця	Відносна різниця, %
	2023	2024		
ТОВ «Флешком»	1,06	1,26	0,2	15,9
ТОВ «Автопартс-ВМ»	1,23	1,24	0,01	0,8
УБТОВ «Пірана»	1,20	1,39	0,19	13,7
ТОВ «Цифротех»	1,033	1,101	0,067	6,5
ПрАТ «Харківський котельно-механічний завод»	1,102	1,132	0,029	2,7
ТОВ «Вінницька птахофабрика»	0,956	1,251	0,295	30,9
ТОВ «Сігма Софтвеа»	1,798	1,476	-0,322	-17,9
ПрАТ «Київстар»	1,628	1,668	0,041	2,5

Джерело: розраховано автором самостійно

Результати, відображені в таблиці 3.10, дають змогу провести порівняльний аналіз динаміки потенціалу економічної безпеки для відібраних підприємств, а також визначити позитивні й негативні зміни. Всі зазначені підприємства в 2024 році мали достатній чи підвищений рівень потенціалу економічної безпеки і всі, крім одного, збільшили його, що свідчить про наявність процесу зміцнення. Товариства «Флешком», «Автопартс-ВМ» і «Пірана», які вже досліджувалися, покращили свій стан потенціалу

економічної безпеки, але з різними темпами. Найбільше абсолютне зростання спостерігалося у «Флешком» – 0,2 і «Пірана» – 0,19. У компанії «Сігма Софтвеа» потенціал мав від'ємну динаміку, що може свідчити про негативні тенденції. Товариство «Цифротех» у 2024 році збільшило показник потенціалу на 6,5 %, що говорить про покращення фінансового стану підприємства, а також про здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища, але процес зміцнення можна охарактеризувати як повільний. ПрАТ «Харківський котельно-механічний завод» також збільшив власний потенціал до рівня 1,132; абсолютне зростання становило 0,029, що дорівнює 2,7 % відносного зростання, що свідчить також про позитивні тенденції, але занадто повільні. Такий тренд може свідчити про незначні, але позитивні зміни у виробничій ефективності та здатності контролювати основні ризики для господарської діяльності. Товариство «Вінницька птахофабрика» в 2024 році перейшло із зони недостатнього рівня потенціалу економічної безпеки до достатнього; це сталося завдяки відносному збільшенню потенціалу майже на 31%. Такий результат свідчить про задовільну динаміку зміцнення економічної безпеки, що, можливо, було досягнуто завдяки ефективному перерозподілу ресурсів, модернізації виробництва та диверсифікації ринків збуту. На відміну від інших підприємств, у 2024 році товариство «Сігма Софтвеа» продемонструвало зниження показників – з 1,798 до 1,476, що становить зменшення на 0,322 в абсолютному значенні та на -17,9 % у відносному вираженні. Компанія перейшла із зони «підвищеного рівня потенціалу» до «достатнього рівня»; таке зниження може свідчити про посилення внутрішніх і зовнішніх ризиків, зміну кон'юнктури ІТ-ринку та зниження рівня експорту ІТ-послуг. Компанія «Київстар» – лідер за рівнем потенціалу економічної безпеки у 2024 році серед відібраних підприємств; за досліджуваний період компанія збільшила потенціал на 2,5 %. Незважаючи на низьку динаміку, компанія зберегла стійку позицію на ринку, що є характерним для підприємств з усталеною бізнес-моделлю, високим рівнем капіталізації і розвинутою інфраструктурою.

Після отримання значень потенціалу економічної безпеки для відібраних підприємств слід провести поглиблений аналіз із застосуванням методу ланцюгових підстановок для визначення маржинального внеску кожного фактора в загальний рівень потенціалу і процес зміцнення економічної безпеки. Ланцюгові підстановки можуть допомогти ідентифікувати пріоритетні напрями зміцнення, що мають максимальний вплив на потенціал економічної безпеки підприємницької діяльності. Результати проведеного факторного аналізу з використанням ланцюгових підстановок подано в таблиці 3.11.

Згідно з даними таблиці 3.11, найбільший позитивний внесок у формування потенціалу економічної безпеки в 2024 році для ТОВ «Цифротех» забезпечило зростання запасів, тоді як найбільший негативний вплив спричинив високий рівень зносу основних засобів і відсутність їх модернізації. У випадку ПрАТ «Харківський котельно-механічний завод» ключовим позитивним фактором стало скорочення поточних зобов'язань, тоді як негативну динаміку зумовило зменшення обсягів запасів. Зміцнення економічної безпеки ТОВ «Вінницька птахофабрика» було зумовлене скороченням поточних зобов'язань, натомість послаблення позицій спричинене зменшенням оборотних активів, зокрема зниженням оборотності дебіторської заборгованості. Для товариства «Флешком» найбільший позитивний вплив мало зменшення поточних зобов'язань, тоді як негативний – скорочення запасів. Для товариства «Автопартс-ВМ» основним позитивним чинником зміцнення економічної безпеки стало зростання показника «гроші та їх еквіваленти», а найбільш негативний вплив спричинило зменшення активів унаслідок скорочення обертання дебіторської заборгованості. Для товариства «Пірана» позитивно на потенціал економічної безпеки вплинуло збільшення оборотних активів, тоді як негативно – зменшення запасів, що може свідчити про скорочення обсягів виробництва продукції. Для ПрАТ «Київстар» зростання потенціалу економічної безпеки було результатом збільшення обсягів грошових коштів на рахунках, тоді як негативний вплив справило

підвищення рівня поточної заборгованості. Для ТОВ «Сігма Софтвеа» здійснено більш детальний аналіз динаміки зміни потенціалу економічної безпеки підприємства і запропоновано напрями її зміцнення, а також наведено економічне обґрунтування доцільності впровадження відповідних заходів.

Детально проаналізуємо вплив факторів на результат потенціалу економічної безпеки ТОВ «Сігма Софтвеа» у 2023–2024 роках. Для цього було проведено факторний аналіз і методом ланцюгових підстановок визначено фактори впливу, після чого ці фактори були впорядковані, а результати представлені на рисунку 3.12. Як видно з рисунка, в 2024 році найбільш вагомий позитивний вплив на формування потенціалу економічної безпеки та її зміцнення мали такі чинники: зростання довгострокових фінансових інвестицій, покращення стану дебіторської заборгованості, збільшення фінансового прибутку, а також приріст грошових коштів та їх еквівалентів. Водночас, негативний вплив найбільше зумовили: зростання поточних зобов’язань, підвищення рівня зносу нематеріальних активів і основних засобів. Можна дійти висновку, що потенціал економічної безпеки компанії формувався під впливом як позитивних, так і негативних факторів. Основними драйверами позитивних зрушень були зростання інвестиційної активності, орієнтація компанії на сталий розвиток, впровадження жорсткої фінансової дисципліни та ефективне управління витратами. Водночас негативні зрушення зумовлені зростанням короткострокового фінансування, ігноруванням оновлення основних і нематеріальних активів, що вказує на необхідність зміцнення інноваційної складової та оновлення технічної бази компанії.

Таблиця 3.11 – Результати визначення впливу факторів на рівень потенціалу економічної безпеки на основі ланцюгових підстановок

Показник	ТОВ «Цифротех»	ПрАТ «Харківський котельно-механічний завод»	ТОВ «Вінницька птахофабрика»	ТОВ «Сігма Софтвеа»	ПрАТ «Київстар»	ТОВ «Флешком»	ТОВ «Автопартс-ВМ»	УБТОВ «Пірана»
ΔP_t	0,067	0,029	0,295	-0,322	0,041	0,205	0,017	0,183
Показники-стимулятори								
F_A	-0,024	-0,005	0,115	0,001	0,077	-0,005	-0,011	-0,054
I_N	0,057	-0,173	0,031	0	-0,001	-0,152	-0,013	-0,230
D_P	0,023	-0,001	0,006	0,005	0,007	-0,001	0	0
S_E	0,024	-0,001	0,031	0	0,006	-0,055	-0,075	0
O_I	-0,008	0	0,004	0,002	0	0,038	0,001	0,037
S_W	0,006	-0,048	0	0	0,006	0,001	0,013	0
A_R	-0,002	-0,130	-0,037	0,213	0,004	0,007	-0,095	0,336
N_I	0	0	0	0	0,025	0	0,001	0
L_I	0	0	0	0,309	0	0	0	0
H_I	0	0	0	0	-0,097	0	0	0
A_N	-0,009	0	-0,004	0,018	0,040	0	0	0
N_P	0,001	0,004	0	0,155	0,016	0,026	0,01	0,118
F_C	-0,018	0,002	0,012	0,041	0,283	-0,003	0,206	0,176
Показники-дестимулятори								
D_N	-0,010	0	-0,003	-0,079	-0,054	0	0	0
T_W	-0,024	-0,005	-0,017	-0,058	-0,111	0,002	-0,013	-0,059
L_C	0,048	0,286	0,133	-0,926	-0,116	0,297	-0,012	-0,155
C_A	0	0,026	-0,005	0,003	-0,046	0,005	-0,009	0
C_O	0,004	0	0,014	-0,005	0,004	0,019	0,007	-0,030
N_L	0	0	0	0	0	0	0	0,045
M_C	-0,001	0,073	0,014	0	-0,001	0,025	0,006	0

Джерело: розраховано автором самостійно

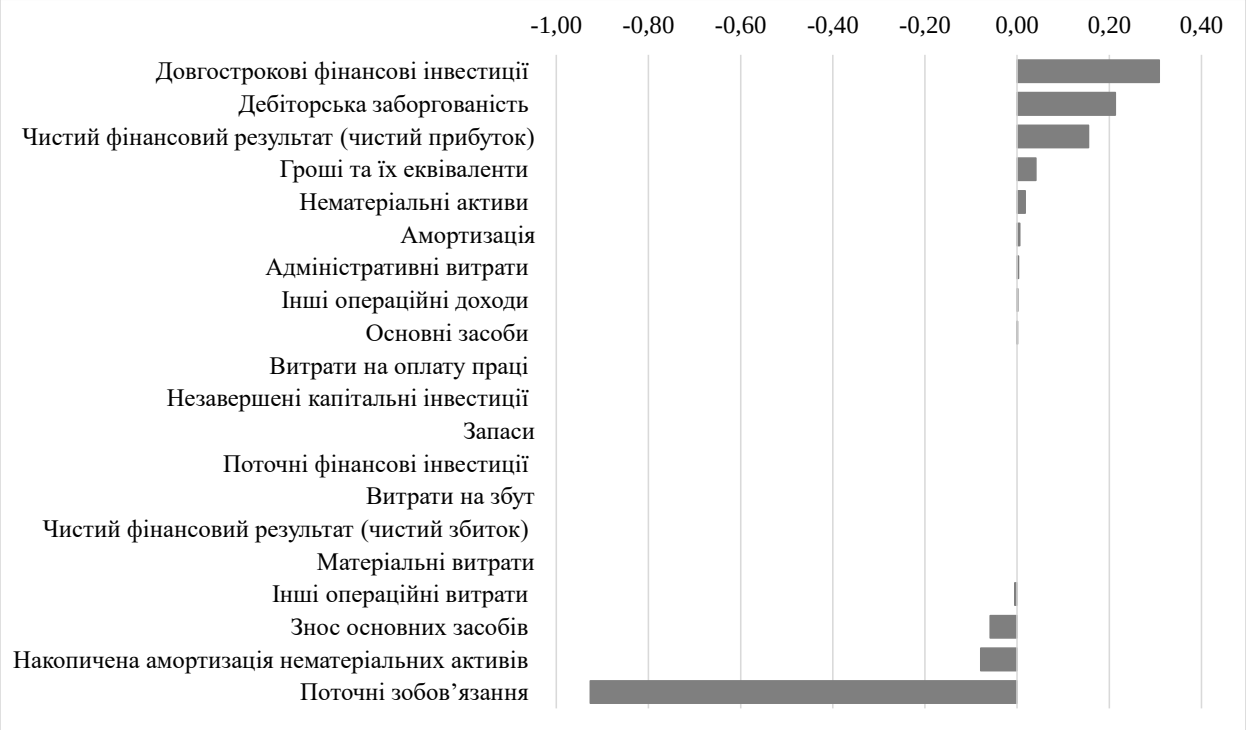

Рисунок 3.12 – Результати оцінювання впливу факторів на рівень потенціалу економічної безпеки ТОВ «Сігма Софтвеа» в 2024 році

Джерело: отримано автором самостійно

Для покращення стану потенціалу економічної безпеки та її зміцнення можна запропонувати такі заходи:

– реструктуризацію поточних зобов'язань через перемовини з контрагентами про відтермінування платежів та часткову реструктуризацію боргу, а також конвертацію короткострокових зобов'язань у довгострокові, що допоможе покращити ліквідність;

– модернізацію основних засобів шляхом придбання нового обладнання, а також проведення техогляду з метою оптимізації використання основних засобів, що дасть можливість покращити фізичний стан основних засобів і продовжити строк служби наявних основних засобів;

– управління дебіторською заборгованістю шляхом запровадження електронної системи її обліку і регламентів повернення; також впровадження CRM-системи та внутрішньої політики управління дебіторською

заборгованістю, що допоможе зменшити її прострочення і покращити грошові потоки;

– диверсифікацію і перегляд інвестиційного портфеля за рахунок аудиту довгострокових фінансових інвестицій та вивільнення їх частки у ліквідну форму;

– резервування прибутку, створення внутрішнього фонду ліквідності на базі чистого прибутку.

У таблиці 3.12 наведено перелік запланованих заходів і пов’язаних з ними витрат.

Таблиця 3.12 – Заходи щодо покращення потенціалу економічної безпеки для ТОВ «Сігма Софтвеа»

Захід	Орієнтовні витрати, тис. грн
Реструктуризація поточних зобов’язань	48 (адміністративні витрати)
Модернізація основних засобів	50 000 (капітальні інвестиції)
Управління дебіторською заборгованістю	4 500 (інвестиції в IT-інфраструктуру)
Управління інвестиційним портфелем	670 (витрати на консультування)
Резервування прибутку	0 (без додаткових витрат)

Джерело: розраховано автором самостійно

Відповідно до заходів, що поданих у таблиці 3.12, а також витрат на реалізацію, вони складуть 55 218 тис. грн. Проведемо аналіз причинно-наслідкових зв’язків між заходами і показниками потенціалу економічної безпеки, для того щоб визначити ефективність запропонованих заходів:

1) очікується зменшення поточних зобов’язань за перенесення 10 % від їх суми в довгострокові зобов’язання й оптимізація виплат. Прогноз зменшення поточних зобов’язань до рівня 633 369,6 тис. гривень;

2) модернізація основних засобів, за рахунок інвестування 50 000 тис. гривень, що дасть змогу збільшити вартість основних засобів до 120 257 тис. гривень, і зростання амортизаційних відрахувань на рівні 10 % від інвестованої суми, відповідно і збільшення зносу на таку ж суму;

3) управління дебіторською заборгованістю: очікується її зменшення на 7 %, тобто до рівня 334 299 тис. гривень;

4) покращення управління інвестиційним портфелем – зростання довгострокових фінансових інвестицій на 4 % через покращення структури активів до рівня 683 540 тис. гривень;

5) резервування прибутку: планується зростання прибутку на 10 % (39 771 тис. грн) і зростання залишків грошових коштів до рівня 135 246 тис. гривень у прогнозованому періоді.

В таблиці 3.13 подано планові фінансові показники для розрахунку потенціалу економічної безпеки після впровадження заходів.

Таблиця 3.13 – Планові значення фінансових показників ТОВ «Сігма Софтвеа» після впровадження заходів, тис. грн

Показник	2024	2025 (прогноз)	Відхилення
Нематеріальні активи	22 110	22 110	0
Накопичена амортизація нематеріальних активів	65 579	70 579	+5 000
Незавершені капітальні інвестиції	24	0	-24
Основні засоби	70 257	120 257	+50 000
Знос основних засобів	183 397	188 397	+5 000
Довгострокові фінансові інвестиції	663 631	689 176	+25 545
Запаси	0	0	0
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	95 475	135 246	+39 771
Поточні зобов’язання	703 744	633 370	-70 374
Дебіторська заборгованість	359 461	334 299	-25 162
Адміністративні витрати	138 202	138 250	+48
Витрати на збут	0	0	0
Інші операційні витрати	12 414	18 084	+5 670
Чистий фінансовий результат (прибуток)	397 705	437 476	+39 771
Чистий фінансовий результат (збиток)	0	0	0
Матеріальні витрати	0	0	0
Витрати на оплату праці	320	320	0
Амортизація	49 329	54 329	+5 000
Інші операційні доходи	22 508	22 508	0

Джерело: розраховано автором самостійно

Відповідно до планових показників, отриманих на основі плану впровадження заходів, наведених у таблиці 3.13, та моделі потенціалу економічної безпеки (3.12), значення цього показника у прогнозованому періоді становитиме для товариства – 1,731. Це свідчить про можливість зміцнення економічної безпеки товариства «Сігма Софтвеа» завдяки реалізації запропонованих заходів. На рисунку 3.13 відображено динаміку фактичних і прогнозних значень потенціалу економічної безпеки.

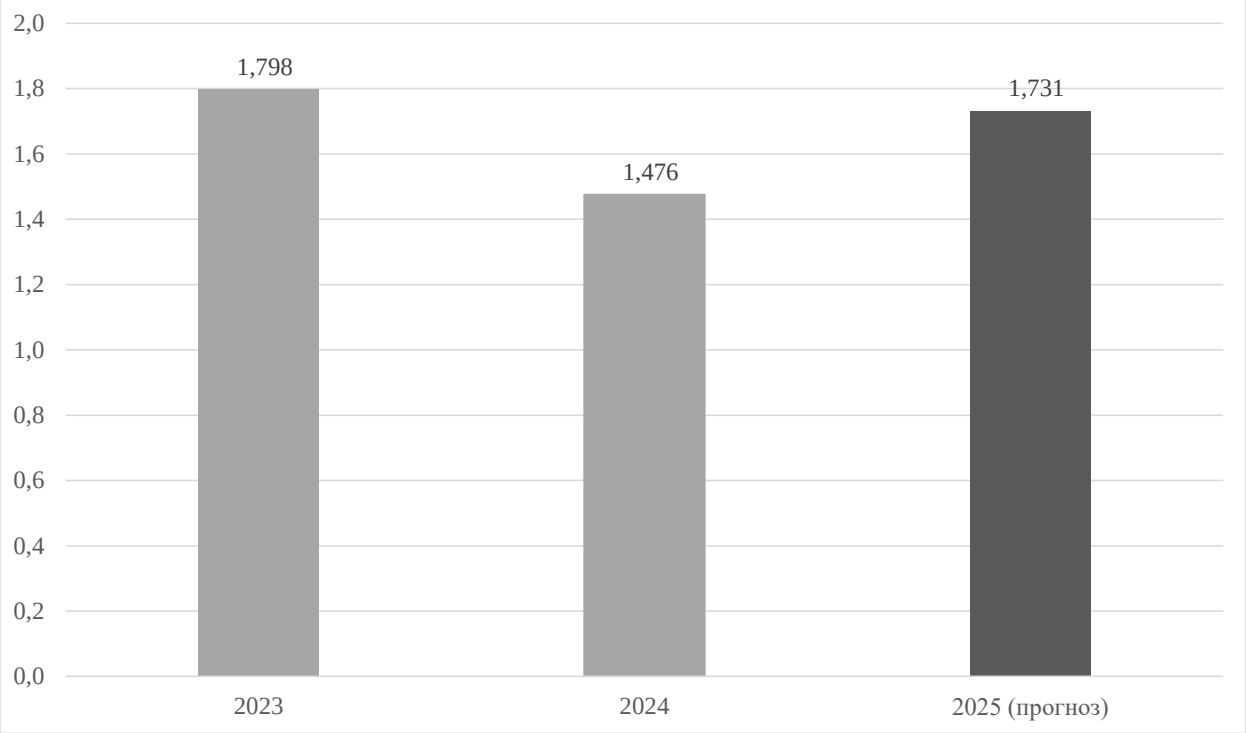

Рисунок 3.13 – Динаміка рівня потенціалу економічної безпеки ТОВ «Сігма Софтвеа» до і після впровадження заходів, 2023–2025 (прогнозний) роки

Джерело: отримано автором самостійно

Тепер розрахуємо економічну ефективність запровадження відповідних заходів для зміцнення економічної безпеки ТОВ «Сігма Софтвеа». Завдяки оптимізації ресурсів, зростанню чистого прибутку та збільшенню резервів грошових коштів (накопичених ліквідності), сумарний економічний ефект буде дорівнювати 79 542 тис. гривень. Індекс ефективності розрахуємо як відношення економічного ефекту до витрат на відповідний захід, тоді він буде дорівнювати 1,44. Іншими словами, він показує, що на кожну вкладену гривню

для зміцнення економічної безпеки припаде 1,44 гривні економічного ефекту, що є достатньо високим показником для реалізації запропонованих заходів. До того ж можна розрахувати індекс віддачі від запропонованих заходів:

$$E_P = \frac{\Delta P_t}{C_p}, \tag{3.31}$$

де ΔP_t – зміна потенціалу економічної безпеки після запровадження заходів;

C_P – витрати на реалізацію заходів щодо підвищення потенціалу економічної безпеки.

В нашому випадку потенціал зросте на 0,255 одиниць; при цьому витрати на запровадження заходів складатимуть 55 218 тис. гривень, тоді індекс віддачі складе 0,000005. Це означає, що в разі вкладення кожної тисячі гривень для зміцнення економічної безпеки значення потенціалу буде зростати на 0,000005 одиниць. Попри таке низьке значення індексу віддачі, його оцінка вказує на наявність позитивного ефекту, тому запропонований комплекс заходів є доцільним і ефективним як з позиції вигоди, так і з точки зору зміцнення економічної безпеки товариства.

У цьому підрозділі дисертаційної роботи здійснено комплексне оцінювання ефективності впровадження трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, що дало змогу виявити ключові закономірності впливу різноманітних чинників на рівень потенціалу і процес зміцнення економічної безпеки окремих підприємств. Розроблено методику оцінювання ефективності, основану на пріоритезації складових, напрямів діяльності та умов зміцнення економічної безпеки. У процесі емпіричної апробації методичних підходів проведено оцінку потенціалу економічної безпеки вибірки підприємств, що представляють різні галузі господарювання. Досліджено вплив окремих показників на загальний рівень потенціалу, що дало змогу встановити, що у більшості підприємств спостерігається позитивна динаміка зміцнення економічної безпеки, однак темпи її зростання суттєво відрізняються залежно від ресурсного забезпечення та фінансово-економічної результативності. Окрему увагу приділено

детальному аналізу підприємства з негативною динамікою зміни потенціалу економічної безпеки, на основі чого сформульовано рекомендації щодо його покращення. Розрахунок прогнозних значень потенціалу економічної безпеки разом з економічним обґрунтуванням запропонованих заходів засвідчив їхню доцільність та ефективність.

Водночас слід наголосити, що результати проведеного дослідження свідчать про неможливість формування універсальної стратегії зміцнення економічної безпеки: кожному підприємцю доцільно розробляти індивідуальну стратегію, інтегровану до загальної стратегії розвитку бізнесу. Оцінювання ефективності імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки необхідно здійснювати з урахуванням визначених цілей, наявних ресурсів, доступності достовірних даних про стан безпеки, обраних аналітичних методів і вимог до функціонування відповідної системи. У зв’язку з цим впровадження розроблених методичних підходів, алгоритмів і результатів емпіричних досліджень сприятиме зміцненню економічної безпеки підприємницької діяльності, розвитку конкурентного бізнес-середовища та загальному підвищенню ефективності підприємницького сектору.

Висновки до розділу 3

1. Дослідження показало, що ефективність трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності значною мірою визначається якістю інформаційного забезпечення процесу його імплементації. Саме системне поєднання методів аналізу даних, моніторингу, обліку та стратегічного планування дає можливість своєчасно виявляти загрози, прогнозувати ризики та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Водночас формування релевантного інформаційного базису імплементації, інтеграція інтелектуальних технологій і розвиток навичок підприємців створюють умови для стабільного функціонування та адаптації

підприємницьких структур, що підкреслює критичну роль сучасних інформаційно-методичних систем у зміцненні економічної безпеки.

2. Проведено ґрунтовний аналіз когнітивних передумов трансформації механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Доведено, що врахування когнітивних чинників дає змогу ідентифікувати ризики та загрози на ранніх етапах і своєчасно коригувати управлінські рішення відповідно до динаміки зовнішнього середовища. Такий підхід забезпечує підприємствам гнучкість, оперативність реагування й формування довгострокової стратегії економічної безпеки, в якій інтелектуальний потенціал набуває ключового значення.

3. Запропоновано модель оцінювання потенціалу економічної безпеки у трансформаційному механізмі зміцнення, яка явдяє собою кратний вираз відношення показників-стимуляторів до показників-дестимуляторів і дає змогу оцінити стан і здатність суб'єкта підприємницької діяльності протистояти загрозам, викликам і ризикам. Оцінювання потенціалу економічної безпеки дає можливість визначити здатність бізнесу до самозахисту, що залежить від ефективності використання активів, інноваційної, фінансової та операційної діяльності.

4. Розроблено методичний підхід до ідентифікації загроз у трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки, що ґрунтується на статистичному аналізі динаміки виникнення загроз і забезпечує узгодження та інтеграцію кількісних аналітичних інструментів з експертними методами оцінювання, що дає можливість ідентифікувати ключові загрози для економічної безпеки підприємницької діяльності, а також підвищити точність прогнозування змін економічного середовища діяльності та створити основу для розроблення ефективних управлінських рішень, спрямованих на зміцнення економічній безпеці. На основі розробленого підходу ідентифіковано ключові макроекономічні загрози економічної безпеки бізнес-сектору; серед ключових виділено такі: енергетичні, загальноекономічні, фінансово-валютні, інноваційно-інвестиційні та ринково-інфраструктурні.

Доведено, що виявлені фактори і загрози, що виникають в їх основі, мають значний вплив на стан економічної безпеки підприємницької діяльності.

5. Визначено ключові принципи, що забезпечують ефективну імплементацію трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Встановлено, що пріоритетність наукових знань та стимулювання інноваційної діяльності є фундаментальними складовими успішної імплементації вказаних механізмів. Доведено, що гармонійне поєднання визначених принципів створить сприятливі умови для стабілізації підприємницької діяльності.

6. Ідентифіковано головні проблеми, що гальмують процеси імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки. Визначено, що низький рівень інформаційної аналітики, відсутність системного підходу до обліку витрат, а також моновекторність безпекової політики є критичними обмеженнями, які заважають впровадженню ефективних стратегій і трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Встановлено необхідність зміни підходів до управління ризиками та розробки комплексних аналітичних інструментів для їх оцінювання.

7. Означено процес формування сценарної матриці «ризики – стан потенціалу економічної безпеки» як ключового елемента у трансформаційному механізмі зміцнення економічної безпеки, яка дає змогу оцінювати ймовірність виникнення ризиків, забезпечити їх розподіл за ступенем критичності та вплив на стан економічної безпеки. Обґрунтовано, що використання сценарної матриці дає можливість визначити спроможність суб’єкта підприємництва нейтралізувати негативні впливи ризиків та підвищити ефективність стратегічного управління в умовах економічної нестабільності. Доведено необхідність впровадження матриці в систему управління ризиками, яка враховує не тільки рівень впливу та ймовірність ризиків, а і здатність суб’єкта бізнесу до їх елімінування.

8. Запропоновано комплекс інтегральних індексів, що дають змогу оцінити ефективність імплементації трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Запропоновані показники дають можливість точно визначити ефективність заходів щодо спроможності суб'єкта підприємництва протистояти ризикам і загрозам. Проведений аналіз показав, що оцінка ефективності повинна ґрунтуватися на системному моніторингу, включаючи інтерпретацію отриманих результатів її аналізу.

9. Проведено емпіричну апробацію запропонованих методичних підходів трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності на даних про діяльність восьми підприємств з різних галузей національного господарства. Проведений аналіз дав змогу встановити динаміку змін потенціалу економічної безпеки, визначити позитивні та негативні тенденції, а також ідентифікувати основні фактори впливу.

10. Запропоновано цільові заходи відповідно до виявлених деструктивних чинників впливу. Рекомендовані дії включають реструктуризацію зобов'язань, модернізацію основних засобів та оптимізацію управління інвестиційним портфелем. Їхня висока ефективність підтверджується відповідними розрахунками та позитивною динамікою індексу віддачі.

11. Основні наукові результати, отримані у процесі підготовки третього розділу дисертаційної роботи, висвітлені в наукових працях [11–15, 30–35].

Література до розділу 3

1. Антонян О. А., Афанасьєва С. М. Підходи до оцінювання рівня економічної безпеки підприємств: порівняльний аналіз. *Східно-Європейський журнал передових технологій*. 2013. №6 (3(66). С. 30–34.

2. Безгін К. С. Інфолюція інноваційно-активної організації: поведінковий аспект. *Економіка і організація управляння*. 2019. № 2 (34). С. 5–19.

3. Бобиль В. В., Дехтяр С. С. Трансформація економічної безпеки промислових підприємств в умовах фінансової нестабільності. *Ефективна економіка.* 2020. № 7. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.7.20. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8076 (дата звернення: 22.05.2025).

4. Великий тлумачний словник сучасної української мови : з дод. і допов. / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.

5. Губарик О. Юрченко А. Обліково-аналітичне забезпечення діагностики функціонування підприємства та удосконалення системи економічної безпеки на основі покращення фінансового стану. *Економіка та суспільство.* 2021. №32. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-26.

6. Данілова Е. Концепція системного підходу до управління економічною безпекою підприємства: монографія. Видавничий дім «Ukrlogos Group». 2020. 342 с.

7. Денисенко М. П., Колісніченко П. Т. Зарубіжний досвід регулювання економічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід.* 2017. № 6. С. 15–19.

8. Державна служба статистики України. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010). Режим доступу: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html (дата звернення: 11.05.2025 р.).

9. Державна служба статистики України. Офіційний веб-сайт. Режим доступу: https://www.ukrstat.gov.ua/ (дата звернення: 30.04.2025 р.).

10. Калінеску Т. В. Алгоритм регулювання економічної безпеки бізнесу задля відновлення соціально-економічного розвитку країни. *Часопис економічних реформ.* Науково-виробничий журнал. 2022. № 4(48). С. 19–25.

11. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Ефективність імплементації трансформації економіки знань завдяки зміцненню економічної безпеки обліково-фінансового механізму інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання. Моніторинг обліково-фінансового механізму інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах трансформації економіки знань : монографія / Г. М. Агаєва, А. Ю. Атяшева, Н. О. Бондар та ін.; за ред.

Т. В. Калінеску. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харків. авіац. ін-т», 2025. С. 146–155.

12. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Когнітивні умови трансформації механізму інноваційної взаємодії та їх вплив на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Адаптаційні обліково-фінансові механізми інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах соціально-поведінкових обмежень: монографія / Н. О. Бондар, О. В. Гребенікова, Т. В. Денисова та ін.; за ред. Т. В. Калінеску. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2024. С. 37–44.

13. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Моделювання процесів трансформацій у механізмах зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал.* 2022. № 3 (47). С. 21–27. DOI: https://doi.org/10.32620/cher.2022.3.03.

14. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Обліково-аналітичний інструментарій підтримки рівня зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Організаційний та обліково-фінансовий механізми управління економічною безпекою підприємництва*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 12–13 груд. 2024 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2025. С. 16–18.

15. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Прогнозно-аналітичні інструменти зміцнення економічної безпеки в процесі відновлення промислового потенціалу. *Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал.* 2023. № 3 (51). С. 6–11. DOI: https://doi.org/10.32620/cher.2023.3.01.

16. Кіржецька М. С., Кіржецький Ю. І. Економічна безпека підсистем харчової промисловості України: проблеми та пріоритети зміцнення: монографія, Львів: Ліга-Прес. 2018. 214 с.

17. Клименко Ю. М. Системоутворюючі механізми практико-орієнтованих освітньо-дослідницьких мереж. *Економіка і організація управління*. 2017. № 1(25). С. 103–114.

18. Кравчик Ю. В., Каткова Т. І. Структурно-функціональна характеристика економічної безпеки промислового підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2022. №1. С. 84–95.

19. Куц Ю. В., Лисенко, Ю. Ю. Статистичні методи визначення залежностей між випадковими величинами. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. 115 с.

20. Лазоренко Т. В., Лазаренко М. П. Когнітивний менеджмент як інноваційна стратегія управління організацією. *Ефективна економіка.* 2018. №4. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/57.pdf.

21. Міністерство економіки України. Україна: сценарії відновлювального зростання. Консенсус-прогноз №57. Департамент стратегічного планування та макроекономічного прогнозування. Режим доступу: https://me.gov.ua/view/f2d85e84-8dc6-4234-9488-91b2a50f676b (дата звернення: 22.05.2025 р.).

22. Національний банк України. Статистика. Режим доступу: https://bank.gov.ua/ua/statistic (дата звернення: 30.04.2025 р.).

23. Портал відкритих даних. Державна служба статистики України. Фінансова звітність підприємств (річна). Режим доступу: https://data.gov.ua/dataset/7436ae83-dfc1-4836-9962-8af3e831c522 (дата звернення: 01.03.2025 р.).

24. Ситник Г. В. Блакита Г. В., Гуляєва Н. М. Економічна безпека підприємництва в Україні: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 284 с.

25. Ткачук Г. О. Методичні підходи до оцінювання рівня небезпеки трансформаційних перетворень підприємства. *Держава та регіони.* Серія: Економіка та підприємництво. 2020. №1. С. 125–130.

26. Трансформаційні процеси економічної системи в умовах сучасних викликів : монографія / за заг. редакцією В. І. Гринчуцького. Тернопіль: Крок, 2014. 544 с.

27. Федулова І., Миколайчук І., Джулай М. Матричний підхід до організації системи управління ризиками на підприємстві. *Інноваційна економіка.* 2018. №9–10. С. 204–210.

28. Фісуненко П. А., Верхоглядова Н. І. Підхід до імплементації зарубіжного досвіду забезпечення економічної безпеки підприємств. *Причорноморські економічні студії.* 2018. Том 34. С. 232–238.

29. Чмутова І., Гайналій А. Оцінка глобальних ризиків з позицій управління безпекою підприємств України. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences.* 2024. №336(6). С. 506–514. DOI: doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-77.

30. Calinescu T., Likhonosova G., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Implementation of transformational mechanisms for strengthening economic security in entrepreneurial activity. Perspektivy a výzvy současné ekonomiky. / Dušek, J. a kol. *České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií*. 1. vyd. 2023. P. 70–82.

31. Calinescu T., Likhonosova G., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Strategies for strengthening the economic security of business entities in the context of global financial and economic challenges. *IBIMA: 39th International Conference*, с. Granada, Spain, 30–31 May 2022 y. / Editor Khalid S. Soliman, 2022. Part 5. P. 2446–2454. Режим доступу: https://ibima.org/accepted-paper/strategies-for-strengthening-the-economic-security-of-business-entities-in-the-context-of-global-financial-and-economic-challenges/.

32. Calinescu T., Pidmohylnyi S. Determination of modern tendencies of economic security strengthening of entrepreneurial activity. *Management and Education.* 2022. Vol 18. Issue 1. P. 7–12. Режим доступу: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol18_2022/b1_v18.pdf.

33. Calinescu T., Pidmohylnyi S. Evaluation of efficiency the transformation mechanisms implementation of strengthening the entrepreneurship economic security. *Management and Education.* 2023. Vol 19. Issue 1. P. 7–12.

34. Calinescu T., Pidmohylnyi S., Analytical and methogological basis for the transformation of mechanisms for strengthening the economic security of the entrepreneurship. *Management and Education.* 2024. Vol 20. Issue 1. P. 7–13. Режим доступу: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol20_2024/b1_v20.pdf.

35. Calinescu T., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Regional factors of mechanisms transformation for strengthening the economic security of entrepreneurial activity in the industrial sector of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies.* 2024. №10 (5). P. 173–183. DOI: https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-5-173-183.

36. Chaddock R. E. The measurement of correlation. Iowa City IA: University of Iowa. 1925. P. 41–45.

37. Davenport T. H., Prusak L. Working knowledge: how organizations manage what they know. Boston: Harvard Business School Press. 1998. 224 p.

38. Dorosiewicz S., Michalski T. Measuring the similarity of economic processes. *International Advances in Economic Research*. 2000. № 6. P. 692–698.

39. Harrington E. C. The desirability function. *Industrial Quality Control*. 1965. №21(10). P. 494–498.

40. Hryhoruk P. M., Khrushch N. A., Chuniak O. V. Conception of modeling the system of ensuring financial economic security. *Scientific bulletin of Polissia*. 2019. №1(17). C. 158–165.

41. International Monetary Fund. Commodity prices. Режим доступу: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices (дата звернення: 30.04.2025 р.).

42. Klimuk V., Piskunov V., Pecherskaya E., Tarasova T. Methodical Approaches To Assessing The Economic Security. *Global Challenges and Prospects of the Modern Economic Development*, *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences*. 2019. vol 57. P. 283–290.

43. Michael E. Porter. The Competitive Advantage of Nations. New York: Free Press. 1990. 855 p.

44. Shynkar S., Gontar Z., Dubyna M., Nasypaiko D., Fleychuk M. Assessment of economic security of enterprises: theoretical and methodological aspects. *Business: Theory and Practice*. 2020. №21(1). P. 261–271.

45. Wang J., Boenish R., Chen X., Tian S., Zhu J. The effects of spatiotemporal scale on commercial fishery abundance index suitability. – *ICES Journal of Marine Science*. 2021. №78(7). P. 2506–2517.

46. World Bank. Commodity markets. Режим доступу: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets (дата звернення: 30.04.2025 р.).

ВИСНОВКИ

В дисертаційній роботі сформовано і науково обґрунтовано методично-прикладний інструментарій щодо функціонування та реалізації трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. Проведене дослідження дало змогу зробити наступні висновки.

1. Встановлено, що економічна безпека підприємницької діяльності в умовах сучасних соціально-економічних викликів і воєнних потрясінь набуває ключового значення як фактор стабільності та стійкості національної економіки. Проведений аналіз наукових джерел довів значну варіативність трактувань цієї категорії, що свідчить про її багатогранність і необхідність концептуального узагальнення. Сформульовано авторське визначення економічної безпеки підприємницької діяльності як багатовимірної динамічної системи захисту, адаптації та розвитку суб’єктів підприємницької діяльності, що дає можливість ефективно використовувати ресурсний потенціал, передбачати стратегії функціонування, нейтралізувати та оперативно реагувати на потенційні загрози і виклики зовнішнього та внутрішнього середовища, зберігати стійку здатність до фінансової стабільності, конкурентоспроможність і довгострокове економічне зростання.

2. Уточнено зміст понять «виклик», «ризик», «загроза» і «небезпека» в контексті зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, шляхом їх впорядкування на основі причинно-наслідкових зв’язків, рівнів прояву та ступеня впливу на суб’єкти підприємництва. Розроблено ієрархію цих дефініцій, яка забезпечує систематизацію процесів, що формують стан економічної безпеки підприємницької діяльності. Такий підхід дає змогу не лише підвищити точність класифікації, але й адаптувати управлінські рішення відповідно до стадій розвитку негативних факторів. Запропонована ієрархія створила основу для формування багаторівневої класифікації загроз та підґрунтя для розроблення вимог до трансформаційного механізму зміцнення

економічної безпеки підприємницької діяльності, що забезпечує можливість систематизації небезпек та розробки цільових стратегій їх запобігання і мінімізації впливу.

3. Сформовано зміст концепції трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, що ґрунтується на принципах оптимальності, адаптивності, інноваційності, системності, ефективності та ESG-орієнтації. Уточнено, що концепція охоплює методологічну основу, інструменти, форми зміцнення, а також систему стратегічного планування, моніторингу й оцінювання результативності, що забезпечує як вимірювання рівня безпеки, так і розробку стратегій реагування. Концепція передбачає шість послідовних етапів реалізації механізму – від аналізу поточного стану до адаптації, трансформації та покращення економічної безпеки, що дає можливість гнучко реагувати на зміни та формувати стійкий розвиток підприємницьких структур.

4. Розроблено методичний підхід до оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності завдяки застосуванню моделі Басса, що дало змогу кількісно охарактеризувати дифузійний характер змін, спричинених реакцією суб’єктів підприємництва на загрози зовнішнього середовища, ідентифікувати критичні точки трансформацій, визначити типові моделі поведінки та оцінити наслідки трансформаційних процесів. Доведено, що модель Басса є ефективним інструментом опису трансформаційних процесів, зокрема реакцій підприємців на зміну податкового навантаження, що дозволило визначити переважно індивідуальний характер ухвалення рішень про закриття бізнесу. Запропонована модель дифузії дала змогу не лише відтворювати реальну динаміку трансформацій, а й виявляти критичні моменти для своєчасного державного втручання, що створило базис для розроблення превентивних заходів стабілізації підприємницького середовища, оптимізації податкового регулювання та посилення підтримки малого бізнесу. Це у комплексі формує

нові можливості для зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності та забезпечує її стійкість в умовах кризових викликів.

5. Знайдено шляхи подальшого розвитку механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності завдяки включенню до його складу модульного інтелектуального моніторингу, який забезпечує комплексний аналіз загроз у реальному часі на основі алгоритмів машинного навчання, OLAP-аналітики та технологій Big Data; сценарного і предикативного планування, та дає можливість прогнозувати ризики, моделювати альтернативні варіанти розвитку подій, підвищити гнучкість стратегічного управління, реалізувати Agile-підхід до формування адаптивних стратегій і забезпечити швидкі коригувальні дії, відповідно до змін зовнішнього середовища. Поєднання зазначених елементів дає можливість сформувати проактивну адаптивну систему, здатну в режимі реального часу ідентифікувати загрози, моделювати сценарії майбутніх подій, оперативно коригувати стратегії, діяти на випередження та завчасно готуватись до потенційних загроз.

6. Удосконалено модель оцінювання потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності, яка реалізується у вигляді кратного співвідношення показників-стимуляторів і показників-дестимуляторів, що дає змогу комплексно визначати стан суб’єкта підприємницької діяльності та його здатність протистояти загрозам, певним викликам і ризикам. Такий підхід забезпечує не лише визначення рівня захищеності, але і дає змогу оцінити ефективність використання активів, результативність інноваційної, фінансової та операційної діяльності. Інтеграція запропонованої моделі у трансформаційний механізм зміцнення економічної безпеки формує здатність підприємницьких структур своєчасно реагувати на негативні впливи і підвищувати стійкість у кризових умовах.

7. Доопрацьовано методичний підхід до ідентифікації загроз економічній безпеці підприємницької діяльності, який базується на статистичному аналізі динаміки їх виникнення та поєднанні з експертними методами їх оцінювання.

Запропонований підхід дав змогу виокремити найбільш значущі макроекономічні загрози для економічної безпеки суб’єкта підприємництва, виділити потенційні ризики підприємницької діяльності, підвищити точність прогнозування змін економічного середовища та сформувати надійне підґрунтя для розроблення управлінських рішень, спрямованих на зміцнення економічної безпеки підприємницьких структур. Доведено, що виявлені фактори та загрози мають визначальний вплив на рівень економічної безпеки бізнесу, а їх ідентифікація і врахування в управлінських стратегіях створює умови для ефективної протидії негативним тенденціям.

8. Дістав подальшого розвитку процес формування сценарної матриці «ризики – стан потенціалу економічної безпеки», яка є ключовим елементом трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності та забезпечує оцінювання ймовірності виникнення ризиків, їх розподіл за ступенем критичності і впливу на стан економічної безпеки. Використання матриці дає можливість комплексно оцінювати спроможність суб’єкта підприємництва нейтралізувати негативні впливи ризиків, підвищити ефективність стратегічного управління в умовах економічної нестабільності, інтегрувати кількісні оцінки й експертні методи прийняття рішень. Залучення сценарної матриці у трансформаційний механізм забезпечує здатність бізнес-суб’єктів до своєчасного елімінування ризиків та сприяє зміцненню їх економічної безпеки.

ДОДАТОК А

Показники оцінки стану макроекономіки і зовнішньої торгівлі

Таблиця А1 – Показники оцінки стану макроекономіки, зовнішньої торгівлі та бізнес-середовища

Пок.	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
A_1	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	85955	83283	67555
A_2	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	32852	30942	22629
A_3	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	84998	84260	79339
A_4	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	64975	65263	48506
A_5	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	7901	7984	7081
B_1	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	219937	297893	272967
B_2	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	226054	309204	307399
B_3	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	7702	14125	37258
C_1	22232	22171	22202	22281	22245	22322	22397	22150
C_{10}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
C_{11}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
C_{12}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
C_2	20091	20163	20296	20680	20730	20905	20972	20192
C_3	61,9	61,8	62,0	62,2	62,2	62,6	63,3	63,3
C_4	56,2	56,2	56,7	57,7	57,9	58,7	59,3	57,7
C_5	2141	2008	1907	1601	1515	1418	1425	1959
C_6	9,6	9,1	8,6	7,2	6,8	6,4	6,4	8,8
C_7	376	462	590	806	1041	1351	1806	1906
C_8	118,2	115,2	123,8	120,3	118,3	112,5	106,3	90,8
C_9	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
D_1	392592	445535	462368	450277	478711	514193	498537	391523
D_2	8786	8851	8794	8575	8665	9124	8228	4652
D_3	7608	9975	11859	12869	14297	15121	11294	5146
D_4	947264	973283	1027396	1120715	1167200	1255225	1266598	1068858
D_5	90,3	148,4	101,0	126,3	98,9	104,0	102,1	85,1
D_6	201275	216700	220927	212557	203694	195991	186797	154595
E_1	234138	277355	357544	457325	565018	751106	990819	947042
E_2	105,3	109,5	111,8	103,1	107,6	108,2	102,2	84,9
E_3	229634	289117	400757	468563	551729	717077	917036	806551
E_4	107,0	115,8	112,5	103,1	106,2	107,1	95,0	79,4
E_5	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
E_6	101,2	89,0	119,7	100,1	102,5	93,5	117,1	98,2
E_7	н/д	н/д	н/д	51482	71914	107175	128961	83970
I_1	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9
I_2	5,7	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5
K_1	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
K_2	964814	1026163	1141069	1276201	1568890	2047364	3149627	3903714
L_1	4075	4088	4152	4464	4822	4813	4525	3928
L_2	н/д	н/д	126,9	152,0	178,8	184,0	174,2	152,8

Продовження табл. А1.

Пок.	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
L_3	н/д	н/д	н/д	н/д	2194	3081	3731	3041
L_4	3080	3362	4152	5314	5172	6610	8445	8033
M_1	н/д	н/д	н/д	32184	36174	46168	63188	37134
M_2	н/д	н/д	н/д	н/д	112,4	127,6	136,9	58,8
M_3	н/д	н/д	н/д	34377	42220	57753	80640	42477
M_4	н/д	н/д	н/д	н/д	122,8	136,8	139,6	52,7
M_5	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
M_6	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
M_7	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	6177	5370
M_8	н/д	23811	30647	39619	54512	80257	101743	103432
N_1	760005	762033	789379	763222	765882	758292	710790	642819
N_2	793796	786243	796994	758639	751637	741454	695869	629372
N_3	42473	39489	38567	39580	44227	46507	37323	32917
N_4	76264	63699	46182	34997	29982	29669	22402	19470
P_1	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{10}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{11}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{12}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{13}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{14}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{15}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{16}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{17}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{18}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{19}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_2	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{20}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{21}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{22}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{23}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{24}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{25}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{26}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{27}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{28}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{29}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_3	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{30}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{31}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{32}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{33}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д

Продовження табл. А1.

Пок.	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
P_{34}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{35}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{36}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{37}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{38}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{39}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{4}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{40}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{41}	55261	64966	80066	110166	142891	185048	246878	243647
P_{42}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{43}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{44}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{5}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{6}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{7}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{8}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
P_{9}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
R_{1}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
R_{2}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
R_{3}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
R_{4}	3018	3060	4535	5752	6160	10821	11994	7950
S_{1}	24,9	28,9	37,7	53,4	64,3	71,1	97,0	61,8
S_{2}	26,0	30,2	54,7	46,2	50,7	62,7	120,6	64,7
S_{3}	3,1	3,9	4,3	6,3	8,5	8,6	13,4	8,7
S_{4}	310	364	409	445	604	697	872	973
S_{5}	132,2	131,9	134,4	129,7	169,1	231,2	293,0	192,1
S_{6}	29,3	32,0	37,9	65,0	69,3	123,0	156,0	80,0
S_{7}	99,3	105,2	111,9	98,5	121,6	163,6	223,4	165,6
S_{8}	606	650	734	1145	713	673	1694	1042
T_{1}	39691	49994	67556	94332	129952	178233	246903	230955
T_{2}	115,0	120,5	121,9	123,4	126,4	129,5	117,3	79,1
T_{3}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
T_{4}	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
V_{1}	532,7	533,3	531,9	512,5	505,0	505,0	526,7	779,1
V_{2}	503,0	602,4	660,9	639,0	633,7	691,8	770,8	1086,8
V_{3}	н/д	н/д	н/д	9,5	8,5	8,0	12,0	10,3
V_{4}	30808	40089,4	53763,2	82759,7	97214	141901	186671	194965
V_{5}	27703	36048	45669	65409	82133	122470	167538	170536
V_{6}	н/д	н/д	н/д	н/д	185917	283875	359740	334953
V_{7}	н/д	н/д	н/д	143423	245230	426867	734022	723295
V_{8}	н/д	н/д	н/д	н/д	499	1174	301	573

Продовження табл. А1.

Пок.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A_1	74004	75852	73107	69557	61460	50831	51649	49911
A_2	25327	26253	24845	21864	20570	16409	14955	15098
A_3	78712	85485	85247	85914	76928	61614	66323	58863
A_4	51260	58055	46520	39722	34437	31575	29152	35145
A_5	9278	10303	8007	8213	6967	1447	1427	1944
B_1	314506	398554	445525	442789	456067	652031	782859	1016970
B_2	377843	416854	492455	505844	523126	679871	835832	1056973
B_3	64685	23058	50786	63590	72030	30898	54814	42126
C_1	22052	22057	22012	21981	19921	18098	17955	17854
C_{10}	110,2	108,7	114,4	108,2	93,5	79,8	109,0	119,1
C_{11}	н/д	н/д	609394	630734	615022	709590	898326	1209097
C_{12}	н/д	н/д	542781	586379	562325	658885	699340	886458
C_2	20266	20324	20354	20404	18073	16443	16277	16156
C_3	63,7	64,3	64,6	65,0	62,4	62,4	62,2	62,0
C_4	58,5	59,2	59,7	60,3	56,6	56,7	56,3	56,1
C_5	1786	1733	1657	1577	1848	1655	1678	1698
C_6	8,1	7,9	7,5	7,2	9,3	9,1	9,3	9,5
C_7	2250	2648	3041	3282	3480	4195	5183	7104
C_8	110,2	108,7	114,4	108,2	93,5	79,8	109,0	119,1
C_9	117,6	117,7	114,8	107,9	106,0	120,5	123,6	137,1
D_1	432897	469308	457455	443602	386277	349995	343434	339551
D_2	4068	4146	3458	3428	2805	3292	3033	2253
D_3	6990	5721	4295	2841	3145	3156	3642	3640
D_4	1168219	1252390	1259698	1260768	1131313	1020604	1085663	1121674
D_5	87,9	92,1	122,6	99,2	78,6	69,1	74,3	82,8
D_6	153437	154971	128440	125941	99680	97232	106729	114810
E_1	1079346	1299991	1404669	1465198	1586915	1988544	2385367	2981227
E_2	104,1	105,5	100,2	100,0	93,4	90,2	102,4	102,4
E_3	1043111	1305308	1367926	1322408	1428839	1776604	2158030	2625863
E_4	112,0	108,0	99,3	95,7	89,9	87,7	104,0	101,1
E_5	881904	1060049	1018707	1157251	1182710	1125940	1196874	1170543
E_6	98,6	120,2	96,1	113,6	102,2	95,2	106,3	97,8
E_7	95510	117471	142948	131548	147344	133450	160647	215100
I_1	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7	13,9	14,4
I_2	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0	20,5	26,4
K_1	180576	241286	273256	249873	219420	273116	359216	448462
K_2	6648861	7396952	9148017	239394	212035	254731	347391	432040
L_1	4132	4375	4335	4295	3350	2857	3078	2585
L_2	165,0	202,2	198,2	197,6	166,9	138,9	150,6	124,2

Продовження табл. А1.

Пок.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
L_3	2761	6451	6589	6039	7960	7676	13390	11026
L_4	10367	12039	13925	14339	13966	16916	19098	20466
M_1	47299	62383	64427	59106	50552	35420	33560	39701
M_2	127,4	131,9	103,3	91,7	85,5	70,1	94,7	118,3
M_3	56896	80414	86273	81234	57680	38875	40502	49364
M_4	133,9	141,3	107,3	94,2	71,0	67,4	104,2	121,9
M_5	18327	21269	22089	22613	14884	12442	12448	14243
M_6	12712	13383	14589	16119	12362	11349	11959	13324
M_7	5862	7019	7526	8537	6489	6959	7535	9264
M_8	117346	126236	134625	142079	125297	117668	112524	115451
N_1	683449	669397	726226	675942	542506	533278	256808	442287
N_2	667316	652301	664382	644029	519914	519045	246188	430290
N_3	30810	31684	76361	54100	42698	30659	14311	28360
N_4	14677	14588	14517	22187	21599	21409	6465	20234
P_1	н/д	н/д	н/д	н/д	1932161	1974318	1865530	1805059
P_{10}	н/д	н/д	235685	222671	183954	218802	288143	366116
P_{11}	н/д	н/д	194569	195571	196797	231299	266900	306781
P_{12}	155198	208896	210608	179260	202705	352980	396745	515461
P_{13}	141291	141098	175540	202099	792771	726496	367040	346708
P_{14}	н/д	н/д	н/д	н/д	33,7	26,3	26,6	27,2
P_{15}	4,0	5,9	5,0	3,9	-4,1	1,0	7,4	8,8
P_{16}	н/д	н/д	н/д	2639813	2717620	3960149	4212813	4303283
P_{17}	н/д	н/д	н/д	3069042	3271954	4108603	5772817	5650817
P_{18}	н/д	н/д	н/д	1950375	1480658	2288741	2445804	2458528
P_{19}	н/д	н/д	н/д	1070722	1359926	1668158	1696871	1730977
P_2	н/д	н/д	н/д	н/д	1591160	1630878	1559161	1466803
P_{20}	н/д	н/д	н/д	2689338	3151253	4114903	5846689	5769539
P_{21}	н/д	н/д	н/д	5712275	5994266	8073783	9991791	9961779
P_{22}	н/д	н/д	н/д	1750946	1781484	2661539	2771579	2769964
P_{23}	н/д	н/д	н/д	7837609	11424680,4	4598433	4385299	3887643
P_{24}	н/д	н/д	н/д	32433	45339	47840	48948	52713
P_{25}	н/д	н/д	н/д	270042	253147	271716	315737	389531
P_{26}	н/д	н/д	н/д	447181	469343	806295	889613	872239
P_{27}	н/д	н/д	н/д	683588	654062	850835	1046468	1294620
P_{28}	н/д	н/д	н/д	1778104	1962772	2517203	3945631	3459248
P_{29}	н/д	н/д	н/д	256432	249933	225270	189082	167441
P_3	н/д	н/д	н/д	н/д	4459702	5556540	6726740	8312272
P_{30}	н/д	н/д	н/д	207799	248656	301587	334528	365616
P_{31}	н/д	н/д	н/д	371760	428243	455709	496947	541109
P_{32}	н/д	н/д	н/д	1505506	1733245	2196263	2587427	2928508
P_{33}	н/д	н/д	н/д	15167	45795	30457	59358	104852

Продовження табл. А1.

Пок.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
P_{34}	н/д	н/д	н/д	1173330	1256285	1655966	1618370	1711956
P_{35}	н/д	н/д	н/д	820348	866086	1590838	1781941	1660607
P_{36}	н/д	н/д	н/д	50735	57336	54811	61852	68372
P_{37}	н/д	н/д	н/д	20874	-579901	-893834	-889070	-854316
P_{38}	н/д	н/д	н/д	114912	119149	119039	127289	128092
P_{39}	н/д	н/д	н/д	10401324	13752117	7641357	8177408	7733905
P_4	н/д	н/д	н/д	н/д	289042	397473	489205	604337
P_{40}	10262	10083	10123	9720	8959	8065	7868	7679
P_{41}	277046	320331	369389	382817	374163	405934	489328	654636
P_{42}	н/д	н/д	н/д	н/д	808	1320	1881	1791
P_{43}	н/д	н/д	2077904	1984066	1952583	2434304	2759943	3525188
P_{44}	н/д	н/д	1544792	1434694	1419809	1805573	2047987	2644465
P_5	н/д	н/д	н/д	н/д	1293595	1396286	1805589	2257297
P_6	н/д	н/д	н/д	664621	942927	1024810	1375053	1662412
P_7	н/д	н/д	128331	139589	138120	171416	224558	247062
P_8	н/д	н/д	274935	278146	261521	295807	360831	472765
P_9	н/д	н/д	30676	31560	40228	64757	52608	63723
R_1	182484	175330	164340	155386	136123	122504	97912	94274
R_2	133744	130403	122106	115806	101440	90249	63694	59392
R_3	8107	8513	9420	10249	9488	11004	11531	13379
R_4	8045	14334	11481	9563	7696	13814	23229	9118
S_1	79,0	104,0	105,0	104,1	96,2	50,8	42,8	52,8
S_2	91,6	116,3	92,9	80,2	72,3	56,7	63,9	85,1
S_3	8,3	10,5	11,5	11,8	10,1	6,8	4,6	5,7
S_4	1225	1569	1670	1411	1266	1161	1249	1258
S_5	195,2	280,3	276,3	265,7	242,9	185,9	143,2	145,3
S_6	145,9	167,8	128,5	135,4	97,0	55,9	58,4	71,8
S_7	186,0	291,9	298,4	259,0	192,9	169,8	159,2	154,6
S_8	1186	1622	1489	1341	1080	1022	1010	953
T_1	280890	350059	405114	433081	438343	487558	555975	586330
T_2	110,1	113,2	112,3	106,1	90,0	80,2	104,5	106,0
T_3	993696	1107283	1093291	1074753	987957	1244221	1555966	1908671
T_4	66,5	63,9	58,9	54,3	48,5	46,9	44,5	43,7
V_1	793,6	796,8	799,1	799,3	1188,7	2184,5	2555,1	2659,7
V_2	1053,3	1109,2	1027,1	1061,2	1571,6	2422,9	2829,2	3000,4
V_3	7,8	7,8	7,5	6,5	14,0	22,0	14,0	14,5
V_4	225692	239885	255283	307139	333194	336000	381575	399057
V_5	200092	209565	222786	261870	304811	308237	341059	361544
V_6	416650	491756	572342	669974	675093	716728	793475	898844
V_7	732823	801809	815142	910782	1020667	981627	998682	1016657
V_8	975	534	329	301	387	241	265	315

Продовження табл. А1.

Пок.	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A_1	51408	49665	47773	н/д	н/д	н/д	н/д
A_2	16487	16122	15956	н/д	н/д	н/д	н/д
A_3	60883	60452	57017	н/д	н/д	н/д	н/д
A_4	33795	34708	30655	н/д	н/д	н/д	н/д
A_5	1462	1841	1246	н/д	н/д	н/д	н/д
B_1	1184291	1289849	1376674	1662334	2196635	3104820	н/д
B_2	1250190	1372351	1595396	1845367	3043871	4441365	н/д
B_3	67792	87264	224459	187809	844994	1331463	н/д
C_1	17940	18066	17590	17322	н/д	н/д	н/д
C_{10}	112,5	109,8	107,4	110,5	н/д	н/д	н/д
C_{11}	1529367	1758588	1832294	2211720	2750808	н/д	н/д
C_{12}	1056134	1190252	1367577	1579707	1754471	н/д	н/д
C_2	16361	16578	15915	15610	н/д	н/д	н/д
C_3	62,6	63,4	62,1	61,8	н/д	н/д	н/д
C_4	57,1	58,2	56,2	55,7	н/д	н/д	н/д
C_5	1579	1488	1674	1712	н/д	н/д	н/д
C_6	8,8	8,2	9,5	9,9	н/д	н/д	н/д
C_7	8865	10497	11591	14014	14847	17442	21473
C_8	112,5	109,8	107,4	110,5	н/д	н/д	н/д
C_9	124,8	118,4	110,4	120,9	н/д	н/д	н/д
D_1	322342	312939	305480	н/д	н/д	н/д	н/д
D_2	1892	2120	1812	н/д	н/д	н/д	н/д
D_3	3698	3990	3788	н/д	н/д	н/д	н/д
D_4	1205531	1147050	1232392	н/д	н/д	н/д	н/д
D_5	99,1	92,6	88,3	н/д	н/д	н/д	н/д
D_6	109418	112656	97465	н/д	н/д	н/д	н/д
E_1	3560302	3977198	4222026	5450849	5239114	6627961	н/д
E_2	103,5	103,2	96,2	103,4	71,2	105,5	н/д
E_3	3045202	3019383	3236369	4678909	3854040	4402950	н/д
E_4	103,0	99,5	95,5	101,9	63,3	106,8	н/д
E_5	1266528	1284259	1154549	1344276	1004178	1115463	н/д
E_6	108,2	101,4	89,9	116,4	74,7	111,1	н/д
E_7	294543	366236	416237	511037	216813	н/д	н/д
I_1	10,9	7,9	2,7	9,4	20,2	12,9	6,5
I_2	17,4	4,1	-1,6	40,8	47,3	24,2	19,7
K_1	578726	623979	508217	673899	409660	627280,8	н/д
K_2	542335	600568	483324	642802	389042	596458	н/д
L_1	2508	2460	2239	2242	1190	1224	н/д
L_2	126,4	121,3	109,1	111,8	63,4	67,6	н/д

Продовження табл. А1.

Пок.	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
L_3	10074	16256	13240	14114	6446	8284	н/д
L_4	24318	27480	28093	30691	24127	29314	н/д
M_1	43341	46091	45143	63113	40899	34678	38888
M_2	109,2	106,3	97,9	139,8	64,8	84,8	112,1
M_3	56055	60352	51921	69755	55551	63813	69291
M_4	113,6	107,7	86,0	134,3	79,6	114,9	108,6
M_5	15836	17465	15564	18391	16618	16602	17226
M_6	14500	15715	11164	14420	27703	25346	22749
M_7	11111	11921	11980	14019	12543	11292	9480
M_8	114710	121739	125682	129713	130958	161533	180639
N_1	629276	576032	435280	476925	н/д	н/д	н/д
N_2	610687	554520	425964	455664	н/д	н/д	н/д
N_3	39307	45011	26361	41724	н/д	н/д	н/д
N_4	24252	26789	19121	22587	н/д	н/д	н/д
P_1	1839593	1941625	1973577	1956248	1732508	1913193	н/д
P_{10}	480314	533729	409065	545220	344303	520188	н/д
P_{11}	373193	361185	288516	390725	328651	392594	н/д
P_{12}	584358	772020	599405	1117131	639198	914695	н/д
P_{13}	296053	248241	531350	231855	915475	487022	н/д
P_{14}	25,7	26,0	28,6	26,7	33,9	28,9	н/д
P_{15}	8,1	10,2	6,2	12,6	3,3	8,0	н/д
P_{16}	4584316	4844513	5312301	5650750	5622237	6241270	н/д
P_{17}	6285067	6640282	7360594	8411902	9024338	10193401	н/д
P_{18}	2708577	3092766	3339806	4113339	3975953	4612354	н/д
P_{19}	1757581	1633718	1914076	1841585	1960180	2199273	н/д
P_2	1483716	1561028	1599755	1585414	1470584	1605341	н/д
P_{20}	6408554	6764592	7424971	8111317	8713997	9625768	н/д
P_{21}	10878051	11494975	12682480	14070488	14654653	16442569	н/д
P_{22}	2986957	3271397	3539012	3818947	3729412	4147533	н/д
P_{23}	5117176	4723751	5559590	5597390	4700763	5690055	н/д
P_{24}	57675	76289	89427	101232	99004	105044	н/д
P_{25}	481724	487223	488413	518930	547527	586658	н/д
P_{26}	814803	755972	794047	808463	812790	909721	н/д
P_{27}	1548095	1624162	1739176	2096369	2239262	2528150	н/д
P_{28}	3873247	4072113	4474373	5097783	5432874	5861578	н/д
P_{29}	151809	156364	245119	196038	186842	197936	н/д
P_3	9966805	10524113	11062297	14989812	11119876	13574895	н/д
P_{30}	377119	463515	545593	631067	723520	1099212	н/д
P_{31}	557949	458669	463885	464280	532213	503807	н/д
P_{32}	3327259	3486716	3729044	4145165	4374850	4869506	н/д
P_{33}	121182	152364	128134	126419	129266	160618	н/д

Закінчення табл. А1.

Пок.	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
P_{34}	1869428	2230171	2340442	2219451	2390835	2448030	н/д
P_{35}	1674845	1529050	1329723	1490373	1559613	1990484	н/д
P_{36}	76346	71219	77084	77893	80330	84850	н/д
P_{37}	-764579	-356644	-20536	533164	138781	280258	н/д
P_{38}	147463	381031	386907	207543	193606,8	191269	н/д
P_{39}	9610000	9574186	10577278	11041318	10654555	11602929	н/д
P_4	760755	884382	1012426	1373019	86857	118528	н/д
P_{40}	7662	7443	7345	7096	н/д	н/д	н/д
P_{41}	814994	937532	1021668	1193378	н/д	н/д	н/д
P_{42}	2368	2645	3034	3137	3207	н/д	н/д
P_{43}	4262964	4675308	4988651	6282854	5874389	6239124	н/д
P_{44}	3165253	3336960	3475157	4484476	4132112	4463377	н/д
P_5	2510657	2973636	3140864	4431365	3673571	4467145	н/д
P_6	1751150	2040542	2120344	3229946	2616461	3251768	н/д
P_7	287080	341595	402733	462418	516822	519365	н/д
P_8	601661	746980	819958	965556	861199	998773	н/д
P_9	83521	95507	120171	166139	186681	62473	н/д
R_1	88128	79262	78860	68808	53221	58567	н/д
R_2	57630	51121	51427	44615	36084	38845	н/д
R_3	16774	17255	17022	20974	17118	21348	н/д
R_4	12180	14221	14407	10172	7640	6989	н/д
S_1	68,3	61,4	41,3	69,1	97,1	80,8	78,7
S_2	97,6	71,9	65,7	119,8	240,6	119,1	105,8
S_3	7,7	4,8	3,2	16,1	40,3	13,1	11,0
S_4	1269	1392	1770	1800	1801	1943	2388
S_5	186,1	163,3	185,5	265,8	360,2	272,3	201,2
S_6	69,8	93,8	108,9	161,7	121,3	120,6	109,4
S_7	164,5	170,2	165,6	259,4	318,4	251,5	190,5
S_8	901	884	1057	1719	1934	1218	1270
T_1	668370	793479	868283	1044517	971142	1248028	н/д
T_2	105,8	111,4	107,2	110,9	75,5	113,4	н/д
T_3	2215367	2322177	2462559	3153187	2768308	3381973	н/д
T_4	42,0	44,1	42,9	43,3	н/д	н/д	н/д
V_1	2720,0	2584,6	2695,8	2728,6	3234,2	3657,4	4015,2
V_2	3214,3	2895,2	3078,8	3230,9	3398,2	3955,8	4345,0
V_3	18,0	13,5	6,0	9,0	25,0	15,0	13,5
V_4	435798	477491	595986	662499	792537	976940	1052113
V_5	400119	425041	558480	627605	715115	764383	822420
V_6	932967	1071666	1348130	1503909	1893851	2395074	2777686
V_7	1073131	971871	948386	1044049	1007648	997877	1106844
V_8	559	510	500	523	519	507	503

Джерело: за даними [9, 22, 41, 46]

ДОДАТОК Б

Показники діяльності підприємств

Таблиця Б1 – Показники діяльності підприємств для розробки моделі потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	134	134	7575	7575	45533	21168	72756	64171
00130659	2923	2805	1886	2319	1015	2865	35514	39779
00190905	100077	91191	116828	126012	2253858	3783005	8461993	14758398
00191282	131234	126336	149197	160369	3446752	5735702	13555415	13282835
00191307	66971	61919	29009	34029	0	0	4858732	4802102
00191916	1715	1448	4552	4664	0	0	383692	372244
00204033	2998	2844	1718	1885	0	0	313026	319126
00214534	358	346	1193	1303	0	0	611571	639849
00222999	4	1	264	267	28947	71561	485088	495153
00223208	0	0	82	82	0	0	3570	3324
00225911	0	0	22	22	3166	6248	12245	11374
00226106	0	19	0	3	0	0	5722	4889
00236010	822	1129	418	1102	122580	111581	154217	168468
00274861	6	4	9	11	0	0	442	316
00278818	2758	2612	294	379	5671	21697	167330	173590
00292923	16223	15664	8526	8342	92729	85090	740872	823611
00293025	62543	58567	42239	45607	136887	180421	294766	317544
00293462	209	706	535	621	11692	18346	249074	212728
00293628	108	46	3739	3826	85845	113018	871928	753133
00310093	0	0	0	0	0	0	36604	32466
00371995	0	0	0	0	60	60	61895	61878
00373882	52	52	395	395	42870	42870	159082	159065
00373965	0	0	33	33	4492	4703	15321	15192
00374574	0	0	27	27	12656	764	79404	68228
00374870	2452	2422	130	212	0	0	57882	60681
00377163	0	0	680	680	847	719	60718	60166
00377265	3806	3236	18003	19062	4715	8012	220342	194799
00377511	94137	134307	180487	219189	485542	165241	2270078	2528410
00380445	2	1	39	41	998	795	11643	15321
00382013	884	1323	3108	2827	0	0	3919322	3984533
00382125	0	0	0	0	0	0	2164780	2361445
00382191	1	1	1	1	0	0	305383	304613
00382208	208	122	1465	1545	0	0	130917	109622
00382214	1	1	103	103	358	358	11156	9436
00382220	1816	1361	9011	9965	142358	111880	1611589	1906859
00382651	4409	4125	7516	8291	2214	8733	131345	127663
00382668	0	0	0	0	5118	8387	20533	24190
00383231	1535	1000	70122	70657	143072	501322	353423	359334
00383372	0	0	0	0	0	0	2699235	3013654

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	133936	139642	1	1	126953	97879	407338	396803
00130659	35996	40246	0	0	49686	42467	32069	23014
00190905	11430156	530797	0	0	467682	287518	28407449	21305578
00191282	10871055	12842198	181905	273525	4315437	4640215	28160254	30578703
00191307	6391510	6656004	0	0	2841795	2068369	5735827	5107747
00191916	180569	192319	0	0	82550	118340	20189	31206
00204033	606047	643176	0	0	163424	807082	749717	2109829
00214534	410443	467828	0	0	896018	1004331	131343	208664
00222999	657319	707108	0	0	1029095	1603269	14687397	23184170
00223208	8336	8867	0	0	2748	118	6992	6245
00225911	212071	212961	0	0	8193	4156	7109	7442
00226106	38370	38563	0	0	20898	21389	5392	6017
00236010	404100	435050	0	0	389739	405579	139625	90019
00274861	2726	2852	0	0	4712	4980	955	1086
00278818	116243	131002	0	0	45805	63430	81491	58659
00292923	1588087	1681395	2670	2617	858837	862566	122253	171234
00293025	333713	350941	0	0	245003	216348	131761	69849
00293462	568639	627209	0	0	371504	395799	604540	430180
00293628	918484	1040930	0	0	264070	372838	1016681	1056136
00310093	16612	23049	0	0	120462	114641	11844	23281
00371995	86853	88476	0	0	61633	48021	74637	53108
00373882	105609	105655	0	0	3752	3752	28909	26174
00373965	22209	22374	0	0	9588	18856	87133	88308
00374574	58294	57486	0	0	0	0	3522	3017
00374870	52219	57200	0	0	100556	83028	69884	66352
00377163	54980	62281	0	0	104453	133006	82255	97002
00377265	644781	683403	254722	254722	414769	512043	450600	503493
00377511	4993463	5138593	21926	21926	1075845	1284186	857968	1188416
00380445	32768	35489	0	0	28161	25004	3703	2683
00382013	3135803	3537675	0	0	140349	142200	391088	355326
00382125	721913	898395	0	0	26052	27689	176770	198491
00382191	444094	490788	0	0	42228	41579	90496	110283
00382208	293343	319898	0	0	133262	163639	70480	73492
00382214	16789	19334	0	0	693	807	48643	82297
00382220	746093	850196	353790	412980	746936	1369043	835297	1367770
00382651	217806	244531	0	0	40345	61126	27690	35746
00382668	10161	11854	0	0	8821	8276	5350	2825
00383231	2725363	2960784	0	0	3338127	3567514	6084276	5729062
00383372	1317633	1546606	0	0	657233	568761	175873	81755

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	329	2545	399152	300650	52817	38028
00130659	0	0	18296	54397	10119	17777	12833	14245
00190905	0	0	264461	106498	20865087	15686700	177303	119389
00191282	0	0	17435	58815	22056649	26679366	900308	1095904
00191307	0	0	129524	33856	5644887	6286500	169470	162935
00191916	0	0	51122	43574	598764	644711	34299	36198
00204033	0	0	18896	79802	1823968	2935425	56820	100052
00214534	0	0	186170	120292	384811	385593	106062	165308
00222999	30270	30270	7180540	1809991	23011214	26212267	145608	316570
00223208	0	0	51	3044	11092	9877	3406	11932
00225911	0	0	272	87	21770	19883	10463	8686
00226106	0	0	20182	23243	5006	4482	17705	20254
00236010	0	0	73911	100150	199842	199323	0	24824
00274861	0	0	2	18	3296	3508	667	981
00278818	0	0	14163	3766	313960	312525	25620	30230
00292923	0	0	1102	3942	1564003	1831929	110846	164370
00293025	0	0	362897	893866	251098	355873	54266	57830
00293462	0	0	114643	9955	942447	946653	25659	43319
00293628	0	0	22869	6135	905422	921721	54981	70892
00310093	0	0	32385	37046	63664	64803	11850	10214
00371995	0	0	2543	1434	128710	90418	1120	7965
00373882	0	0	4	8	20437	20444	0	0
00373965	0	0	87	38	119890	138442	4367	6203
00374574	0	0	6	17	50900	20632	1826	1728
00374870	0	0	22829	29163	31384	22752	38463	44404
00377163	0	0	17493	14058	93892	118360	32759	34072
00377265	0	0	503359	554435	72357	78497	55493	64579
00377511	0	0	5135363	7944276	3787050	5110918	493355	638026
00380445	0	0	2028	7711	3874	6879	7396	7969
00382013	0	0	345	128	517536	524688	99911	108936
00382125	0	0	107	88	726076	1003106	73329	80361
00382191	0	0	82	37	28102	31411	34968	40281
00382208	0	0	164153	239908	37060	72259	35350	40323
00382214	0	0	140	134	30988	62932	624	574
00382220	0	0	152142	791407	1564451	3089329	227520	267897
00382651	0	0	212438	288111	25572	58005	25717	69166
00382668	0	0	3223	1849	3524	3013	5386	5557
00383231	0	0	36997	14635	2961670	4970139	776457	905307
00383372	0	0	63	23740	2920682	3332912	66259	80087

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	29925	10508	231739	32903	8040	324	0	0
00130659	6470	11346	5935	5513	10873	17932	0	0
00190905	1593917	2352581	741403	193656	0	0	167236	1317997
00191282	2346928	2800751	6996065	2181688	0	559291	5444659	0
00191307	1553266	869105	544183	1643786	0	0	63411	2014015
00191916	61444	57788	144485	93648	0	0	119720	20505
00204033	0	0	341616	757749	0	688691	339903	0
00214534	53362	77096	54615	55730	86632	204880	0	0
00222999	34220	105163	217362	453308	704567	612874	0	0
00223208	413	591	13	60	15	165	0	0
00225911	8079	11420	6273	2544	0	0	217	61
00226106	2369	3191	1555	5279	2927	3875	0	0
00236010	0	40370	0	41971	0	11316	0	0
00274861	0	0	87	160	1346	164	0	0
00278818	15363	14311	17949	13838	13950	2739	0	0
00292923	200411	295336	83425	56259	0	0	353653	303008
00293025	46223	62696	56516	57252	57314	247652	0	0
00293462	123314	126765	43684	31449	289802	206343	0	0
00293628	152067	136970	62695	38101	135052	82899	0	0
00310093	2368	3413	3589	4460	125516	5534	0	0
00371995	780	4724	133	283	672	2697	0	0
00373882	0	0	25394	4989	0	0	10126	10383
00373965	6117	8385	971	2694	0	0	37	4740
00374574	0	0	152	57	3417	6704	0	0
00374870	7756	10258	37293	38473	21945	1763	0	0
00377163	102633	111823	28941	36425	45981	32284	0	0
00377265	145476	155999	75216	119048	155245	188070	0	0
00377511	2102123	2708342	112468	73059	1827451	2181691	0	0
00380445	20970	23034	1304	1180	7256	0	0	2094
00382013	7068	8155	378171	205038	0	8250	14722	0
00382125	11677	8421	74638	81138	11387	6979	0	0
00382191	0	0	21698	29698	9421	14946	0	0
00382208	46729	52593	32094	19579	19398	52399	0	0
00382214	0	0	1609	216	147	474	0	0
00382220	295905	354689	343393	93816	404264	626884	0	0
00382651	13972	17837	11473	10376	84407	89357	0	0
00382668	7828	9072	3368	2123	9680	3279	0	0
00383231	90987	98657	557501	670424	0	0	1713880	1197349
00383372	50519	56052	22052	17731	65436	0	0	161366

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	106234	47692	80746	8433	12088	8412	2	72
00130659	49452	59726	18608	24036	4550	4891	15686	41375
00190905	3176930	4073488	712382	650676	2633070	2306457	9978	11016
00191282	1939938	3608071	1285180	1633149	1611748	2159892	0	0
00191307	2619092	1947793	1354985	968019	290687	294841	69184	72570
00191916	66125	92224	49761	55193	13913	13515	525784	1688120
00204033	2206573	2949723	156158	199342	38538	37658	51670	55194
00214534	1597889	2657685	167027	275808	55014	61709	166431	430949
00222999	2713478	17548275	314923	648122	69102	51663	54	31
00223208	17126	17567	6812	15087	357	537	0	0
00225911	61	916	1874	2614	816	890	4029	8003
00226106	27598	32261	30393	38750	1881	1947	0	45147
00236010	0	217985	0	63265	0	32287	0	0
00274861	1957	2719	833	1095	96	129	26099	21362
00278818	190646	153797	47046	58981	10931	17334	80011	123282
00292923	1799494	2130156	216875	354064	100407	107594	36397	37588
00293025	358451	1137498	59899	70972	23277	26504	80072	48659
00293462	536618	564363	51252	63721	66432	80374	8633	10157
00293628	902956	804474	152499	155123	129011	122932	1039	261
00310093	287509	110751	56976	44148	5006	6521	365	271
00371995	31308	55902	11012	13782	1749	1623	22263	2222
00373882	155	46	2015	1291	74	46	348	263
00373965	24394	34493	6415	8884	239	183	0	0
00374574	0	0	508	543	6296	6444	644	11088
00374870	118015	105618	46578	54681	4086	5063	29915	36265
00377163	569219	530722	86689	108197	8870	9357	121213	191161
00377265	1197587	1269593	213783	242715	42327	43087	120566	139418
00377511	5456909	6126165	881283	1093840	554777	642820	411	101
00380445	54820	50168	32922	36462	2695	2806	219812	159118
00382013	629248	741681	1220963	1351374	405092	402861	6012	8453
00382125	255676	265465	604330	762938	198451	207317	7155	21723
00382191	103833	93736	195548	221132	50405	47800	22978	25385
00382208	537066	602037	98414	111214	26121	27931	684	5
00382214	17084	50205	909	947	2316	2546	36354	131447
00382220	1554743	4334257	314935	359818	111544	126349	5248	6585
00382651	338168	398920	58821	113904	16811	32276	378	248
00382668	62388	45841	20605	19154	1748	2205	13	4
00383231	9433755	20938918	859562	612429	225709	97883	2870	9565
00383372	1023749	1145173	170258	220817	205806	234091	315	67

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	143422	125864	46273	94728	15	6710	123375	174143
00443000	0	0	0	0	0	0	8712	8007
00443111	222	155	5598	5757	15682	16922	126533	122837
00444122	0	0	22	22	0	0	24690	24258
00445914	0	0	8	8	5405	9058	28090	32652
00445937	340	0	3437	1234	25936	13109	131166	151332
00446782	0	0	25720	25720	24837	66090	288456	327808
00446799	2921	2755	2007	2443	37859	29958	90498	121701
00447818	72	151	2945	2991	688	10404	90060	87152
00481241	8731	8410	4935	5808	460	0	54038	60239
00851376	609	293	2388	2704	378563	999448	234407	248539
00952114	2353	1906	2335	2782	1133	1128	862139	759034
00952214	5	1	33	37	4775	4775	69415	67771
00952597	0	0	0	0	2136	4966	186636	160997
01003414	3180	3017	951	1114	0	0	45790	43853
01043342	52752	46898	1460	7707	89936	43587	80824	269421
01056280	14	120	530	579	2251	3243	13413	16506
01181618	0	0	0	0	0	0	3634	4288
01270285	47	17	81	58	0	0	326940	269474
01274350	1	1	4	4	1357	1571	44446	57064
01374010	0	0	0	0	0	0	28989	30736
01374406	0	0	69	69	7025	5084	22056	28008
01375038	28710	96594	2239	4954	0	0	24057	16434
01412710	47	40	4	11	55	669	3470	3353
01413394	120	120	0	0	0	0	20319	18407
01528186	756	720	20170	20206	0	0	258544	303473
01552983	0	0	8	8	0	0	1005	1125
02138926	8	12	28	20	0	0	583	2805
02469333	1034	281	7289	8041	1277	47	6865	25708
02971506	615	614	43	44	494	143	15263	36110
03115376	0	0	7	7	0	0	8857	7554
03369177	63	240	225	301	0	0	353659	319998
03770394	17818	14297	7151	12770	20145	37401	661562	722409
04012000	0	0	1386	1386	1181	10755	20665	22275
04012164	55	29	4806	4832	6955	1563	473688	438052
04542815	0	0	0	0	0	0	15018	14311
04676533	0	0	7	7	0	0	36324	35301
04880386	103426	96786	633202	693349	164047	173781	1044322	973233
05383276	104	75	226	255	3806	4405	96217	97607

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	91737	118742	0	0	4055287	4953653	7177153	9175057
00130659	13985	11878	0	0	11600	12837	3210	2336
00190905	113026	128444	0	0	46968	69118	212321	116795
00191282	16176	16838	0	0	217	200	3915	6384
00191307	61292	65097	0	0	21735	33655	7968	6420
00191916	120343	132559	0	0	580	0	57195	47835
00204033	605805	662001	0	0	113262	134986	308812	305220
00214534	21296	34404	0	0	59002	82610	84031	31816
00222999	171630	186437	0	0	175299	216627	229736	233432
00223208	159212	168183	0	0	116002	149008	115875	99611
00225911	50613	39990	0	0	91403	230694	429361	109970
00226106	419255	522579	0	0	6087	5602	2757	5273
00236010	856451	859026	0	0	30768	30464	65839	71345
00274861	182171	209770	0	0	442280	518222	55867	92440
00278818	46050	50891	0	0	16166	23496	2664	5853
00292923	45076	47906	0	0	1074556	1149011	317914	581936
00293025	8227	9689	792	823	20380	38064	57920	77493
00293462	8589	9320	0	0	8462	13044	738	1086
00293628	205323	222667	0	0	5213625	5414691	2940603	3344781
00310093	32484	36326	12563	12969	94200	74937	92694	48745
00371995	37975	38973	0	0	2994	3754	7152	5400
00373882	25291	26652	0	0	82002	112126	3688	4256
00373965	302678	310248	0	0	20898	11626	69726	71752
00374574	7015	7726	800	800	1219	1188	1211	1117
00374870	74166	78023	0	0	152956	84725	39997	5975
00377163	274564	329519	0	0	176565	283441	176558	192650
00377265	2486	2625	0	0	2002	1999	457	439
00377511	5500	3728	0	0	19	8	11676	17447
00380445	30689	16190	0	0	32064	68421	36927	32488
00382013	19512	21243	0	0	50554	23473	19423	23531
00382125	24703	25911	0	0	2316	1678	441	267
00382191	500719	541351	0	0	123364	154152	235605	200682
00382208	186131	304177	0	0	2135875	1795752	1504363	2775335
00382214	39441	41410	0	0	15726	12803	19195	21407
00382220	162629	214495	0	0	135193	171157	389843	384156
00382651	9664	10367	10	10	107	118	3893	4534
00382668	46311	47334	0	0	3826	3715	995	384
00383231	1799297	1922819	0	0	1004840	1215088	45033	67623
00383372	66063	66760	0	0	9799	8820	706	1345

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	115577	279169	13100012	16076098	213683	246264
00130659	0	0	3629	3397	2328	1017	3421	3253
00190905	0	0	280563	360572	96827	40659	55777	55021
00191282	0	0	539	19	18096	18158	2705	3008
00191307	64346	65122	27680	21088	14776	15736	18187	18489
00191916	0	0	39	14	817306	757855	6060	2315
00204033	0	0	3366	19408	620973	629810	51186	59995
00214534	0	1126	3464	7436	36272	51990	9456	11779
00222999	0	0	36770	66424	264413	433072	60515	73335
00223208	0	13327	472	6971	87141	79768	37966	45342
00225911	2570	2570	164	1034	362646	761255	23980	8940
00226106	0	0	8506	20600	748989	2481471	20694	19140
00236010	0	0	3117	547	103618	97791	12137	12906
00274861	0	0	19374	9902	161781	258186	7917	15033
00278818	0	0	1638	233	69379	86898	6725	8108
00292923	176584	1549527	1878832	772012	310410	342015	234493	173174
00293025	0	0	14493	27607	25713	65695	20933	29223
00293462	0	0	2639	5959	6636	10174	4091	5769
00293628	324751	202751	48954	14611	5867150	6293711	37361	37954
00310093	0	0	33658	3894	236875	143795	8363	12404
00371995	0	0	4	30	37009	38679	5786	5656
00373882	0	0	67	56	105568	141289	10995	13696
00373965	0	0	1017	1616	5738	5264	3786	5336
00374574	1156	1156	6565	7074	3283	2959	8302	12847
00374870	0	0	67923	42092	198555	67294	21810	25143
00377163	0	0	175183	162445	127914	160688	75707	87972
00377265	0	0	17	79	2540	2956	1838	1841
00377511	0	0	4414	371	1774	1699	5554	6086
00380445	0	0	21489	59441	28914	40821	9408	8673
00382013	0	0	329	239	54416	69662	13637	16731
00382125	0	0	3171	2438	4042	3433	3475	3572
00382191	0	0	69849	49706	142599	134472	17000	18452
00382208	0	0	9769	17762	942248	1357843	54845	55978
00382214	0	0	9975	10380	24815	27743	10622	12959
00382220	0	0	2718	175	269699	250410	35583	40174
00382651	0	0	13	333	2174	1019	1809	1970
00382668	0	0	0	1	6717	4855	1176	1702
00383231	0	0	271998	336638	327013	450111	130610	144735
00383372	0	0	365	2093	18837	18699	3398	3876

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	1287730	1454640	300072	1396501	3344	143060	0	0
00130659	3692	4349	253	963	517	872	0	0
00190905	32984	41113	12428	11507	247781	235146	0	0
00191282	1050	1457	71	126	2141	1933	0	0
00191307	29848	33892	2653	4093	22524	11825	0	0
00191916	3052	393	164524	56329	0	48830	8106	0
00204033	12551	15379	75632	102609	0	4888	19079	0
00214534	17998	22446	6524	7060	28364	0	0	24472
00222999	167238	187297	48670	42292	0	0	29270	88007
00223208	113351	128813	15733	19508	13855	24063	0	0
00225911	68	52	78791	49863	0	0	20772	4499
00226106	1561	383	78810	111226	0	0	366620	448434
00236010	20002	17853	5080	2309	11937	3587	0	0
00274861	778	335	11263	3126	186696	146709	0	0
00278818	14731	14630	5297	6310	0	0	6175	10891
00292923	18808	17482	503268	37591	1516487	873974	0	0
00293025	1569	1480	17128	38793	3451	14888	0	0
00293462	119	211	2804	2131	1324	5569	0	0
00293628	6735	2960	69164	54916	407	227	0	0
00310093	145	412	7055	7960	15010	9593	0	0
00371995	0	0	384	0	90	108	0	0
00373882	271	203	792	920	2801	7420	0	0
00373965	8181	5416	9352	5528	0	0	10656	14417
00374574	0	0	212	97	1747	1426	0	0
00374870	4674	3593	16892	9075	11015	995	0	0
00377163	292086	346633	5252	3678	165116	136184	0	0
00377265	0	0	3	0	109	131	0	0
00377511	0	0	2465	2508	1418	1673	0	0
00380445	6173	8270	5457	3527	14225	55314	0	0
00382013	11229	12649	19412	23515	7901	10692	0	0
00382125	0	0	722	617	491	0	0	2229
00382191	131566	96675	131984	83553	353008	99249	0	0
00382208	233570	275100	75287	448048	735639	1001389	0	0
00382214	2243	2445	5542	5566	4988	8293	0	0
00382220	85412	119269	235134	160543	0	0	27139	67993
00382651	0	0	1653	1210	586	1420	0	0
00382668	0	3	3235	1194	0	260	862	0
00383231	185367	243557	55088	22479	0	0	312862	331102
00383372	810	959	256	439	1501	1866	0	0

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	4362022	5713304	111715	253180	119804	106816	13	89
00130659	20119	27663	5032	5267	1486	1520	15755	37431
00190905	1023091	1244596	86405	102562	17012	16194	3874	4086
00191282	70596	81454	1329	2623	762	704	4938	9720
00191307	216499	260499	56380	64416	5503	5712	2272	297
00191916	21436	1832	25797	585	19139	15684	43284	14133
00204033	1667832	1905470	145854	172461	79310	66092	12604	4360
00214534	422177	627542	29697	39486	11943	13596	22725	15691
00222999	922780	982496	140581	161088	17311	18091	8607	9320
00223208	119335	159984	47428	60166	12084	10984	57772	38691
00225911	996	18829	4498	10335	15496	588	958	852
00226106	1361	1017	27742	23963	103843	103771	6690	2815
00236010	21243	4752	10036	8499	2974	2147	2645	3134
00274861	28194	17035	31373	47399	28867	27600	123	533
00278818	25235	61677	15841	19468	5098	5010	484002	80762
00292923	1769308	1902040	317292	221959	11640	26113	9192	8755
00293025	34190	156119	11860	24082	3071	4532	3171	2811
00293462	10561	44911	5598	10578	704	911	71237	57980
00293628	621655	820310	144731	181216	78186	60415	9979	7237
00310093	137590	168382	23559	41490	3559	4290	0	0
00371995	1598	2275	587	716	808	998	1310	845
00373882	37991	28976	38213	47700	1100	1361	407	368
00373965	22990	22615	10659	12663	9253	10405	8632	10996
00374574	1614	1843	5577	6686	337	734	11162	3628
00374870	422884	224913	56704	56622	4415	3904	8597	7835
00377163	1704390	2478102	235649	297959	40459	56782	0	0
00377265	548	380	876	879	219	682	34	0
00377511	162	313	2487	2858	654	466	11705	4373
00380445	126867	211694	21146	22389	13963	11581	22472	26868
00382013	42120	66442	23732	28247	2308	3441	302	524
00382125	11465	12402	12975	15188	1519	1251	204355	140223
00382191	859434	931938	54230	61432	37996	41272	0	0
00382208	3237567	3819531	327470	376374	308449	328729	25621	28075
00382214	19985	19529	8930	9920	3792	3895	208366	128598
00382220	720498	757260	109392	169959	58975	58797	0	0
00382651	862	491	1393	1840	761	708	5095	4974
00382668	2375	1832	1388	1695	1034	1023	17646	11578
00383231	2568136	3113417	252884	346242	181805	205949	125	879
00383372	31144	25929	7182	7261	726	894	430	963

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	1934	44062	39258	41012	48865	124763	4525000	4808711
00443000	20790	16777	31255	35673	170601	243028	2856966	2839350
00443111	0	0	0	0	23085	33172	96883	106301
00444122	0	0	0	0	0	0	318	261
00445914	80	59	643	664	13636	2096	73063	68032
00445937	168	237	209	129	29	5	64103	65774
00446782	173595	173760	184	285	27003	28035	100466	87179
00446799	6354	4021	54834	57237	90298	300581	2812323	2604331
00447818	2890	3869	10372	17467	95299	192762	635103	671032
00481241	17	13	157	161	15064	67100	87382	105380
00851376	6	0	13	19	1124	23096	6586	5124
00952114	0	0	0	0	112	0	3878	5478
00952214	27111	29871	19375	23442	0	0	283062	312037
00952597	326	249	21153	21236	616750	622443	660414	694744
01003414	8241	7257	14234	11166	0	0	127131	164328
01043342	2409	2166	5018	5261	0	0	645770	581685
01056280	2338	2194	3567	4128	59177	75796	421910	460546
01181618	6487	6699	3296	3759	0	0	124352	128356
01270285	2884	1938	6946	7907	287699	281137	1609684	1505834
01274350	24920	21207	100330	104741	9629	9984	491796	462057
01374010	0	0	0	0	0	0	10896	10401
01374406	0	0	0	0	781	61669	83463	138428
01375038	962	430	251	554	0	0	318644	318344
01412710	1132	1692	1383	1154	0	0	341707	452731
01413394	1312	387	5055	5980	2218	2218	45882	47980
01528186	0	0	144	144	258	0	23302	20682
01552983	380	1736	130	144	0	0	2257	2672
02138926	9	6	244	245	790	7018	39005	36260
02469333	433	384	811	860	0	0	6950	6291
02971506	24	14	88	98	0	0	9137	5202
03115376	4	4	0	0	0	0	581	473
03369177	7	7	0	0	377247	366417	4128	3252
03770394	883	843	128	168	13598	3781	36451	54099
04012000	243	265	1143	1159	3513	10392	71050	66240
04012164	30561	53537	0	4434	294126	365547	17465626	18914145
04542815	0	0	290	290	0	78	19964	16892
04676533	189	425	2633	2927	0	0	525899	493194
04880386	99	83	267	283	0	0	20961	29573
05383276	0	0	7	7	10106	10978	10441	10731

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	7431205	7722074	0	0	1537020	1688266	1117100	1572199
00130659	654173	889319	2655	3262	909549	1099089	18702205	18820971
00190905	108033	125236	219	219	53825	53391	15034	42329
00191282	3476	3533	0	0	42	99	31	19
00191307	201138	205907	0	0	47781	82629	9434	24214
00191916	123226	129602	0	0	6604	4710	9300	12733
00204033	329329	351806	62	62	403571	165080	170240	547479
00214534	2535470	2804103	192255	177897	1082098	1253763	1135592	970694
00222999	325272	387581	313	20	190995	194513	128426	114262
00223208	162689	179145	0	0	67	46	101441	55280
00225911	21872	23379	0	0	10412	9305	21961	15845
00226106	9644	10866	0	0	84135	79023	5910	2013
00236010	234277	256815	0	0	6532	6064	487208	407936
00274861	1973126	2079479	0	0	468442	628201	3514328	4277829
00278818	281777	304196	1060	75247	275333	511579	264773	308579
00292923	352464	368435	0	0	154361	135723	76725	86632
00293025	2015217	2043813	0	0	500805	598897	266793	345866
00293462	166453	167078	0	0	253027	274785	26273	15665
00293628	3334188	3465743	0	0	2244118	2304186	447228	433170
00310093	956904	1011984	2248	2285	1258388	2429176	518922	649194
00371995	7434	7783	0	0	78790	78791	87969	88128
00373882	116021	137693	0	0	107700	162131	76077	33917
00373965	86735	107187	2068	2068	905	893	118340	135623
00374574	240619	324300	0	0	278681	329546	64349	76409
00374870	113672	128008	5380	5380	158073	176692	158664	288632
00377163	20506	23455	0	0	100203	111216	117287	115743
00377265	1065	1432	0	0	5350	7138	317	228
00377511	40433	43228	3	3	6575	6795	9170	8872
00380445	13339	13794	0	0	22104	23031	1240	1177
00382013	79081	82426	0	0	4257	2207	3046	4244
00382125	976	1083	0	0	3809	3382	22	0
00382191	21094	21970	2336	2336	12596	18837	180010	180010
00382208	28239	36176	0	0	10228	34744	7686	9298
00382214	84309	90202	167	167	104980	83339	27039	33076
00382220	0	867394	0	0	4682881	4027829	169862	571726
00382651	70696	75034	0	0	23083	30548	4025	3946
00382668	209128	223576	6202	6202	587231	338184	1263679	843282
00383231	29820	31020	0	0	5382	7292	8585	11115
00383372	5432	6494	0	0	1455	1947	20914	30188

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	474679	891034	1425237	1637964	458709	531853
00130659	0	0	330586	287870	14480869	15867476	117597	274614
00190905	0	0	31348	16613	8953	14609	28158	36828
00191282	0	0	1125	777	1596	1726	977	1109
00191307	0	0	41974	5655	6830	4295	5509	6773
00191916	0	0	1986	3352	37359	45936	16742	22529
00204033	0	0	66	96	759610	841501	19461	25326
00214534	0	0	774304	1096583	1696242	1548325	570799	459533
00222999	0	0	8534	5277	367017	567384	257865	329732
00223208	0	0	24	25	178051	207907	3150	4014
00225911	0	0	10721	12084	18137	24179	7276	6737
00226106	0	0	586	1229	83948	75644	7592	8136
00236010	0	0	310	394	721832	719763	52775	53473
00274861	0	0	11560	1337	44042821	49044172	349728	404858
00278818	0	0	4112	168386	233349	670841	87909	112631
00292923	0	0	6698	7102	251657	1695401	59107	59637
00293025	0	0	38868	64269	882591	1085392	140147	149814
00293462	18991	6592	67581	71831	39456	53979	38091	43910
00293628	1097490	1182900	29547	37155	562988	605563	88131	208733
00310093	0	0	2919144	1416935	1917791	1743904	145661	201918
00371995	0	0	43	81	129713	132234	3123	905
00373882	0	0	115702	198723	40393	33376	27927	47470
00373965	0	0	289	218	65648	82455	13932	22235
00374574	0	0	127136	56578	635657	677517	74112	112244
00374870	0	0	5381	342	102112	151241	103510	105985
00377163	0	0	25680	7819	70294	241979	17380	18319
00377265	0	0	434	208	4116	3696	2015	1220
00377511	0	0	9366	4591	11991	12424	8012	10459
00380445	0	0	3	1	28513	29097	1908	1173
00382013	0	0	12938	11360	4473	5346	7447	9266
00382125	0	0	0	1	3170	2595	303	222
00382191	0	0	3168	19	365103	356358	2911	2634
00382208	0	0	2340	1846	26073	51567	11652	14608
00382214	0	0	1885	1053	110101	124483	13910	26903
00382220	0	0	1267646	498593	22196092	23051088	439914	606235
00382651	0	0	1622	1431	33947	38504	7097	8538
00382668	61260	0	366175	1055852	755489	891893	60811	66333
00383231	0	0	8424	35731	9817	41967	4301	4220
00383372	0	0	0	2	18347	21078	9404	13368

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	670728	956097	54768	101074	1775997	1248254	0	0
00130659	806755	1047588	1487809	1217807	748896	0	0	16723
00190905	929	802	1426	3779	33800	29761	0	0
00191282	0	0	133	145	386	0	0	502
00191307	48868	26793	5640	7508	32279	6029	0	0
00191916	629	700	11964	12459	184	578	0	0
00204033	11250	7420	22177	9448	18527	7385	0	0
00214534	601694	588183	91552	190647	792341	602061	0	0
00222999	351565	410297	17855	20477	0	0	38005	65667
00223208	524	59	15339	17898	444	1583	0	0
00225911	17578	22357	1197	631	5039	4365	0	0
00226106	154	2854	3240	1830	2087	3285	0	0
00236010	0	0	21496	32483	25834	0	0	68560
00274861	0	0	1884100	5207184	0	0	1808290	4802455
00278818	6364	5818	85529	68116	49189	62296	0	0
00292923	8498	5535	29380	39789	14638	0	0	359086
00293025	101747	120527	67912	80552	0	5958	42951	0
00293462	3177	4498	17648	31149	0	0	16949	13076
00293628	44869	15049	1226896	323495	0	36333	856932	0
00310093	30703	45875	114657	105497	0	81082	143762	0
00371995	5	0	18992	7507	0	0	12362	2508
00373882	3242	6357	47584	18292	175858	246211	0	0
00373965	77310	83542	1082	2603	11753	16439	0	0
00374574	504564	635335	43846	55062	20253	65177	0	0
00374870	48121	89441	3849	10286	23377	31178	0	0
00377163	63956	78201	6236	11963	53122	56056	0	0
00377265	0	0	627	2159	1234	2919	0	0
00377511	8837	10061	615	140	260	0	0	1684
00380445	475	699	589	1066	3	3	0	0
00382013	0	0	1012	972	2491	3100	0	0
00382125	0	0	5	44	27	10	0	0
00382191	0	0	378	254	409	131	0	0
00382208	21405	23020	2672	1423	10837	10399	0	0
00382214	16136	27887	26756	53373	32048	0	0	30515
00382220	694420	586901	2471377	172313	0	0	1213790	2012902
00382651	1089	1553	2970	5324	974	762	0	0
00382668	14580	5560	0	0	10570	137477	0	0
00383231	814	1473	6740	8527	6310	10250	0	0
00383372	0	0	9809	18085	0	5079	1052	0

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	4124933	5164530	784366	966878	441293	492687	2124552	1835636
00130659	3147386	3581115	445070	568506	289654	268199	21640	2421
00190905	134595	146258	40027	44033	20914	20633	65	91
00191282	4211	4334	3329	3792	63	57	17089	14048
00191307	196440	85221	8400	12628	13431	13091	17555	21281
00191916	77011	76268	47427	58429	13105	6355	13	3529
00204033	1776438	1631196	82390	114200	23426	22611	161575	136730
00214534	3321179	3556081	1014055	1055543	284828	297368	10668	13829
00222999	948531	981007	488075	617807	67799	82758	18855	26047
00223208	143	36	1015	1344	14739	17336	2296	1784
00225911	57160	39524	4495	6216	1827	1513	4088	1070
00226106	89935	71691	20666	20651	1064	1222	38989	27785
00236010	35725	43126	110305	124888	32269	33010	188238	233419
00274861	1424737	1370597	470526	523391	221785	216293	115424	92692
00278818	736018	1306025	142427	216457	31441	29175	72465	53672
00292923	145698	188865	62807	81254	23207	21576	59325	68943
00293025	1438061	1859391	209116	246569	46347	44399	22548	49045
00293462	108129	82164	74069	78474	3379	2673	237563	96793
00293628	235572	743109	316177	323653	197658	133818	118823	94080
00310093	1451694	3042717	456501	897915	69430	64357	15429	5904
00371995	15567	5525	1641	553	976	495	19156	9923
00373882	136952	237671	51678	85876	12315	23225	171	69
00373965	32686	38983	9937	15602	5783	6134	14138	15623
00374574	418411	484571	238080	343144	79777	104610	9760	41930
00374870	134987	164651	25927	53561	22429	16284	4419	5342
00377163	88569	95647	17250	19440	3484	2953	0	0
00377265	3725	4058	1066	1202	399	382	5718	6816
00377511	21448	24589	4725	5372	2996	2807	1567	2796
00380445	3631	4624	2022	2357	698	585	1517	3267
00382013	21150	16396	6101	6542	7067	4962	33	34
00382125	1263	1390	1534	1415	113	112	0	0
00382191	35247	43654	2317	2809	1484	882	2187	751
00382208	279037	401855	24545	32360	5623	7977	9889	24855
00382214	49931	53619	19660	60824	6164	6063	519765	515023
00382220	821499	905874	1111679	1117602	1274516	1011955	1687	1612
00382651	23502	21090	6460	7634	4259	4384	0	0
00382668	131520	600281	155888	203773	18544	15631	6205	9529
00383231	30519	62568	5072	10198	1089	1216	8205	17786
00383372	3312	7945	4966	7292	3133	4326	121553	145258

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	20254	18275	30514	34227	156011	138060	550630	646110
00443000	0	0	69	69	0	0	19345	16931
00443111	51	45	96	102	2042	1966	47042	51286
00444122	52	5	749	797	354	114	73166	73195
00445914	20712	16968	33609	37355	107869	123870	1866260	1837137
00445937	3361	3865	6041	7261	1119	1744	628	937
00446782	106	121	195	254	588	856	53726	47422
00446799	46462	39438	112682	103456	0	0	3650719	3647724
00447818	25469	25469	264	264	11679	0	96018	120521
00481241	4742	3475	8230	9808	179918	152135	105641	190404
00851376	353	180	1621	1794	423	154886	85985	195403
00952114	194	59	1144	1279	0	0	2416	2191
00952214	263	123	549	689	1162	1702	129087	118847
00952597	580	470	450	568	11694	17651	93274	113297
01003414	0	0	0	0	248	239	5456	5377
01043342	331	335	889	996	3317	1785	22985	24262
01056280	0	0	30	30	0	0	6267	8514
01181618	776	676	320	420	31156	31221	109450	102436
01270285	8	6	226	235	0	4	28029	26366
01274350	4276	1234	8738	10781	0	0	8214	13363
01374010	8547281	10217870	8619745	10003369	1245301	2307378	21469991	24759246
01374406	1221	1378	2047	1299	22467	32774	227831	121416
01375038	9246	8414	12468	13278	14173	27819	1480033	1346157
01412710	0	0	8	8	2142	2142	21547	19191
01413394	63	103	433	503	0	0	10287	10359
01528186	6617	6224	3886	4809	159202	100147	237884	368537
01552983	929	808	770	907	6690	178253	935710	889568
02138926	729	428	496	797	100	0	112231	105764
02469333	5821	5226	3182	3664	24	0	6877	5979
02971506	1057	1034	97	120	48	58	4912	3935
03115376	148	157	479	493	0	0	1534	1432
03369177	21408	20303	22509	26140	32866	44757	1380486	1341116
03770394	888	1410	608	687	6071	11628	360690	343944
04012000	581	508	2640	2795	46842	123861	194792	176873
04012164	0	0	4	4	26	26	6008	5021
04542815	451	362	863	952	8130	8130	11472	9120
04676533	53	27	324	350	3539	3539	4381	4491
04880386	273	200	155	113	0	0	116641	92760
05383276	1	1	1976	1976	346	353	7216	6529

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	952769	1093865	155995	0	896852	1043793	399947	470564
00130659	13295	9339	0	0	0	0	71630	124926
00190905	85868	91357	0	0	78447	84432	75733	92205
00191282	186829	191548	0	0	51393	53149	91513	28697
00191307	2039234	2036342	0	0	1071362	2030641	4140905	3596867
00191916	958	1139	0	0	34022	38024	16183	22394
00204033	31043	35574	0	0	1335793	1538953	158888	178507
00214534	929093	1053302	0	0	2011831	2240768	131250	210226
00222999	87981	118159	0	0	357050	709525	541981	732526
00223208	33355	56693	0	0	229081	273415	398751	513975
00225911	143221	136825	6	6	33726	36210	36951	35776
00226106	8128	7916	0	0	46254	42989	6519	8652
00236010	160539	204369	0	0	106577	105581	91671	127699
00274861	105312	114396	0	0	37792	37727	59820	71671
00278818	9457	10103	0	0	2206	5827	18831	20990
00292923	73950	76357	0	0	29575	58778	32258	8062
00293025	9644	10807	0	0	17732	18460	2365	3107
00293462	61598	73115	0	0	181167	149459	74860	124749
00293628	33459	33270	0	0	3356	3202	4129	3626
00310093	49171	52186	44	44	206249	318882	54966	30005
00371995	20526783	23502994	0	0	140759	112966	2228509	2408113
00373882	367543	267308	644	644	40409	83767	193529	162303
00373965	778403	928652	0	0	249082	352563	23158	44201
00374574	171977	174333	0	0	103	103	45160	51352
00374870	12446	14060	0	0	21705	29957	53114	80856
00377163	264657	311963	0	0	287913	281405	93319	53649
00377265	421295	507549	0	0	21977	54212	82517	97763
00377511	78289	88622	0	0	12999	20566	118278	138395
00380445	7919	8706	0	0	10027	104540	58061	2868
00382013	28173	29148	0	0	63307	81889	87368	155671
00382125	6263	6573	0	0	13866	18922	5965	6345
00382191	1145826	1265970	0	0	689111	653066	361873	513211
00382208	121157	151383	0	0	25009	32336	76713	30620
00382214	212834	255714	0	0	133226	183916	151587	198821
00382220	18522	20366	0	0	2269	961	1227	2002
00382651	24120	21413	0	0	47960	46552	124027	105941
00382668	24376	24674	0	0	5235	4434	13133	11785
00383231	135780	137420	0	0	22809	36813	488424	792120
00383372	34645	35332	0	0	70440	46550	64275	46300

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	312348	197204	767633	490447	108711	106576
00130659	0	0	276516	260484	55702	65897	58218	66969
00190905	0	0	872	4365	137943	140574	18969	19112
00191282	0	0	210980	190356	238444	150916	30930	31710
00191307	1140000	590000	663017	707887	1445364	1219118	195345	270369
00191916	0	0	93975	131151	8980	6154	9072	12288
00204033	0	0	4058	1679	1616067	1871510	16004	20781
00214534	0	0	25706	9692	2427781	2722545	83142	134697
00222999	0	0	3442	3027	374191	426869	50869	83729
00223208	0	0	270273	276033	271300	592034	71182	74547
00225911	0	0	71427	74604	28274	14922	13014	13419
00226106	0	936530	853719	45964	883530	896758	4446	5771
00236010	0	0	242405	297741	80666	80686	14565	18757
00274861	0	0	32526	6697	61655	83875	33804	37316
00278818	0	0	5093	7413	16722	25948	16363	16105
00292923	0	0	384	623	49235	52684	10946	13009
00293025	0	0	8206	6924	1496	1242	1999	2150
00293462	0	0	74628	50722	10232	21858	19703	31839
00293628	0	0	14263	9553	12527	13410	1348	1602
00310093	0	0	32466	59447	260042	390151	232468	221878
00371995	5695031	1260431	7372688	20345011	9521642	12703603	2430110	3828414
00373882	0	0	64771	28641	124937	86628	11338	12634
00373965	0	0	6288	8256	735250	562076	56487	67423
00374574	0	0	315	334	417542	444114	2996	3139
00374870	0	0	116272	48671	113346	89667	6087	9449
00377163	0	0	10726	6605	187535	189389	88709	105306
00377265	0	0	30935	810	24175	183421	76571	22259
00377511	49801	0	58428	111764	116777	339207	306099	396452
00380445	0	0	5990	8565	56036	116526	4859	5601
00382013	0	0	2056	2018	9733	19490	2521	1631
00382125	0	0	4009	4663	25188	30964	17840	20406
00382191	0	0	294115	460133	160598	160765	151445	170901
00382208	0	0	2534	6800	231018	140353	16531	15362
00382214	0	0	68401	120553	196465	294214	103171	118215
00382220	0	0	261	12	3156	2700	3474	3881
00382651	46292	78343	49045	24261	225882	207618	26021	25651
00382668	0	0	3584	3042	9724	7863	3829	3311
00383231	0	0	114521	104476	557015	888289	65271	61492
00383372	0	0	40	255	91193	54405	3490	1100

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	26620	27508	97786	48790	318333	181406	0	0
00130659	0	0	898	540	1737	11854	0	0
00190905	27837	31533	7215	24218	4633	2558	0	0
00191282	17236	18699	42191	51045	0	0	25074	8092
00191307	566625	721678	114903	210148	908939	983342	0	0
00191916	17296	17265	15025	20377	85354	76239	0	0
00204033	52554	19471	297	5450	38229	0	0	10247
00214534	448678	565221	89511	119010	1995	0	0	23169
00222999	231466	374985	23691	51138	176540	303134	0	0
00223208	177642	285211	42333	11108	56929	70781	0	0
00225911	2444	2308	10559	16111	40450	28326	0	0
00226106	37608	36485	11258	19372	21326	113139	0	0
00236010	21057	22246	3446	8099	108939	115218	0	0
00274861	50850	52331	12077	8082	32591	10654	0	0
00278818	0	0	455	127	4663	2987	0	0
00292923	4995	4775	3724	5072	4599	3319	0	0
00293025	5980	6055	766	724	0	2022	860	0
00293462	21114	41127	10981	22238	15997	74421	0	0
00293628	25573	31019	188	202	3013	2146	0	0
00310093	3391	6133	33776	25825	11696	0	0	13857
00371995	2468002	2771217	357394	248926	10542590	11331462	0	0
00373882	135736	85407	447257	316014	30442	12140	0	0
00373965	52498	59712	14900	21045	146536	263866	0	0
00374574	40	40	9397	26694	0	0	5908	22682
00374870	720	736	1632	1915	41806	54669	0	0
00377163	145767	185312	51265	68243	19943	32701	0	0
00377265	169171	0	416751	3329	91051	6264	0	0
00377511	73458	130706	5886	7314	2696	11538	0	0
00380445	5286	9551	26249	2847	0	0	22934	4258
00382013	3659	8968	18	18	30239	75705	0	0
00382125	7361	9230	139	45	1179	471	0	0
00382191	333993	401957	104118	98282	233786	273402	0	0
00382208	0	0	3218	1538	100757	62887	0	0
00382214	136063	136459	47019	56389	94118	143404	0	0
00382220	6582	4994	1145	1953	667	0	0	931
00382651	18959	16191	7521	5955	10773	10153	0	0
00382668	22866	25740	1160	990	749	0	0	1196
00383231	8884	8404	2739	2756	99675	68967	0	0
00383372	2840	2764	0	0	91	493	0	0

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	142561	146776	306054	319167	132247	145119	3088	9196
00130659	1352	1622	19771	21878	3502	2994	13579	29240
00190905	378786	437518	9880	15017	12139	9569	42876	47513
00191282	32794	39315	95879	110674	14014	13092	164931	294491
00191307	3503146	4026669	286735	356313	171125	179682	5353	4223
00191916	82236	71718	7544	9705	1485	1401	1190	2446
00204033	166828	155489	33521	71079	8001	8036	834	846
00214534	138033	171890	93853	127472	154940	210150	15486	31534
00222999	985790	1362345	65215	140301	28037	31578	130903	222284
00223208	21516	17489	75776	82939	16788	25042	18956	71580
00225911	122416	78227	17276	16566	18367	20639	2824	647
00226106	287	377	18154	18821	868	764	33360	34956
00236010	901927	1087902	53149	72357	39587	44018	8902	5135
00274861	82381	108548	61639	66178	7717	9479	372	108
00278818	34911	24616	38449	33772	728	707	705	1925
00292923	120201	107736	35694	40874	3275	3259	606	1125
00293025	39839	35769	5695	5454	1000	1176	15050	33766
00293462	115576	251062	31402	69182	8225	11767	18109	18896
00293628	12556	15727	3715	4384	2618	2571	16383	15790
00310093	1720	1372	410776	451136	2529	6224	229718	1342243
00371995	70825	95111	1848602	2151907	6025796	6373312	237	3707
00373882	12395	4992	8860	9131	23263	22302	42883	3716
00373965	1632795	2027905	148399	198495	163104	154164	0	0
00374574	25	7	1263	1327	2364	2356	5449	5604
00374870	177728	121209	8779	20052	2781	3720	7128	6073
00377163	201207	268737	103961	129200	37245	54249	322091	28303
00377265	133231	238970	42050	70628	69221	87576	11923	16278
00377511	8950	5876	246692	329002	22184	20704	1934	1968
00380445	965	500	4060	7033	1996	1647	8605	11625
00382013	23198	38756	2654	3151	1137	1007	13	561
00382125	10504	12250	11704	13989	421	324	42673	74702
00382191	727491	860070	303212	328449	118688	130871	124894	14628
00382208	117890	128632	65557	71756	37203	31491	292	12
00382214	1066406	1077717	264676	301367	30178	45942	1	1017
00382220	5194	5507	5703	5012	1945	2042	6261	2003
00382651	7993	7289	2212	4895	4578	3512	293	282
00382668	95071	98964	8455	7444	733	604	177	166
00383231	47356	46320	111085	108875	17731	17799	0	0
00383372	6406	240	5811	1376	748	687	0	0

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	3940	1598	4865	7637	79223	139592	59371	90856
00443000	142	86	3758	3814	4262	4107	420746	570273
00443111	596	779	9495	10212	1402	120	23924	21631
00444122	0	0	1600	1600	6481	6331	49214	48770
00445914	1	0	578	579	4167	3465	74178	81348
00445937	0	0	23	23	0	0	1146	1163
00446782	406	336	33799	34069	3925	4322	260413	253008
00446799	3	3	13	13	595	3	6277	2930
00447818	5031	680	5989	3336	1100	1374	159909	16403
00481241	0	0	0	0	12778	14533	64691	64111
00851376	2985	0	3248	6233	0	0	9849	8006
00952114	0	0	359	359	3267	3267	3135	2869
00952214	23761	31320	15145	19784	4223	23882	1470728	1682188
00952597	0	0	0	0	0	0	15359	26424
01003414	1485943	1788632	599675	892767	1313985	0	12129808	15061804
01043342	0	0	0	0	0	0	2630	2397
01056280	405	331	659	733	0	3074	6031	14270
01181618	24	15	2491	2500	12438	13513	6731	5192
01270285	2966	5271	5998	8262	5555	2327	36394	32766
01274350	29298	30089	6885	10563	1614	417	99806	103695
01374010	255	1472	12594	13425	0	0	1173	888
01374406	8664	8664	278104	278104	6002	200007	60185	103765
01375038	9382	9366	1097	1113	53153	15019	375486	385766
01412710	37	13	312	336	2074	1484	22587	23544
01413394	323	13	3468	3764	6952	9020	66720	57254
01528186	71	53	285	303	2577	4790	58498	61029
01552983	0	0	0	0	0	0	20375	20479
02138926	3242	5532	13159	14332	391816	654359	1175246	1256359
02469333	976087	976154	78009	78140	326	326	1223	889
02971506	1600	1395	1513	1718	483	2939	6720	7187
03115376	210	192	2062	2187	193382	14214	490140	644080
03369177	114	34	557	641	0	0	3222	2281
03770394	18	18	132	132	16	23	1471	1718
04012000	2625	2561	1150	1495	11962	12411	622083	697385
04012164	3518	2674	3513	4705	98745	361669	1837559	3842894
04542815	57676	151490	228151	252555	1780720	1934406	22365282	25308189
04676533	15	56	144	154	0	0	21451	22006
04880386	354	73	1355	1088	2490	38111	686035	655188
05383276	647	431	334	550	0	0	3208	2927

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	454159	528031	0	0	367653	513230	255591	340463
00130659	361575	467862	0	0	17848	32313	1016334	1603215
00190905	66706	75193	0	0	65648	68394	10508	19149
00191282	19153	19485	0	0	1395	1454	54531	54569
00191307	177624	190711	0	0	176094	193622	531765	777622
00191916	3181	3289	0	0	86	68	2437	3494
00204033	332246	361725	0	0	172042	188208	1841314	1785947
00214534	3532	1570	0	0	6332	4507	3537	34655
00222999	262401	74307	0	0	1236163	756356	386643	273597
00223208	88658	92480	0	0	1114	1150	5403	5290
00225911	12509	12456	0	0	36052	48657	95014	67805
00226106	33603	33866	0	0	31569	33163	73979	68615
00236010	386326	562743	349659	352648	471164	546718	1028001	1215018
00274861	18566	20628	0	0	26129	17797	18732	51653
00278818	1360542	2595544	6294734	6651481	1353719	1119248	19333149	15585319
00292923	5460	5990	10	10	120138	130228	6674	5940
00293025	4709	5656	0	0	220071	229642	28392	38096
00293462	42097	43747	239	239	85951	142255	43447	36875
00293628	50038	64308	0	0	152849	196911	20787	25809
00310093	166329	181484	0	0	67361	81443	27574	34205
00371995	13109	13721	0	0	16996	18155	277204	316505
00373882	52719	16505	0	0	244308	241130	360002	369844
00373965	195310	233016	27255	28771	9489	10811	551911	446747
00374574	24976	27651	0	0	24398	26122	5702	6880
00374870	102705	112290	0	0	52646	22546	216465	159482
00377163	105001	126607	0	0	186583	197246	30269	29301
00377265	4738	5276	0	0	19102	19363	2342	626
00377511	1520114	1656709	74842	73879	820978	1095627	1166780	1628096
00380445	155351	155685	21156	7808	21189	25137	865485	935245
00382013	7518	9621	141126	485916	29896	47609	19458	26058
00382125	671102	756814	0	0	342007	405539	114060	131668
00382191	9003	9854	0	0	13449	18494	2180	7846
00382208	8029	8538	0	0	21112	21005	6747	7029
00382214	526277	808196	0	0	476903	638401	254829	237856
00382220	673046	285978	53815	50223	1479925	1305234	862006	1050152
00382651	23253816	27185826	0	0	8370136	10671534	786753	1042928
00382668	57196	57076	0	0	36306	38437	13273	24265
00383231	72497	133141	0	0	551514	18306	1200577	1337909
00383372	9201	9464	0	0	29784	1201	398896	326263

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	425374	327992	308042	315713	44144	58548
00130659	0	0	46637	82781	4841809	5443703	47578	60692
00190905	0	0	4129	22770	10798	5648	13164	16543
00191282	0	0	8	119	13731	13411	3857	3695
00191307	0	0	1702	5252	527769	719639	23684	23630
00191916	0	0	213	60	7600	8671	3557	3933
00204033	0	0	42865	33496	4433128	4731658	80842	101519
00214534	0	0	217	76	15834	40138	5168	4664
00222999	0	0	163230	20	1865279	1041720	74508	9581
00223208	0	0	116	374	45028	49728	2757	3463
00225911	0	37668	68282	22384	142171	114527	22258	31462
00226106	0	0	15173	7714	52090	39887	4120	3995
00236010	0	208608	424904	393737	2412733	2087507	76156	86686
00274861	0	0	15703	138	36480	54109	4428	3758
00278818	288171	214	3529087	1953837	51914180	45482166	3451293	6816731
00292923	0	0	2416	4525	69214	73777	5427	7497
00293025	0	0	1054	341	143444	174499	6928	8939
00293462	0	0	6747	4955	106047	159321	14701	17855
00293628	24128	0	151620	111564	23502	40549	30969	25665
00310093	0	0	130420	73801	62952	44604	49074	47424
00371995	0	0	2037	3190	105944	126985	9777	9197
00373882	0	0	600342	702311	508304	406609	71758	101488
00373965	0	0	199197	318936	220610	221903	12321	22494
00374574	0	0	5203	2946	3958	17129	8347	8348
00374870	5264	5264	9723	1225	276212	169632	17594	12528
00377163	0	0	3322	2340	96758	135224	26433	27501
00377265	0	0	218	9	1560	1831	3793	4161
00377511	0	0	1930457	1331571	1879476	2289550	389529	462276
00380445	233100	156600	809	1452	522451	554563	8952	9555
00382013	0	0	107951	15836	54151	130737	17740	26256
00382125	0	0	117421	20719	319905	168236	62446	68972
00382191	0	0	1766	619	17955	26434	5397	6695
00382208	0	0	2051	2060	11816	10481	1699	1991
00382214	0	0	780604	641981	1767007	1767892	42723	68434
00382220	0	0	7724	59726	675840	754408	72871	96631
00382651	0	0	13515622	14884161	34285683	40152082	23972873	21255540
00382668	0	0	1608	193	49904	57978	9382	14322
00383231	0	0	37516	156797	712479	754672	29721	30425
00383372	0	0	425374	327992	308042	315713	44144	58548

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	433592	427881	48302	62146	143841	197737	0	0
00130659	2236	2839	97694	164323	0	0	382255	419566
00190905	1448	1234	2349	2423	6153	12899	0	0
00191282	0	0	208	53	12767	0	0	54
00191307	301393	352357	51496	9599	23256	29564	0	0
00191916	0	0	123427	149285	140	20	0	0
00204033	278755	428383	138192	299322	0	0	187528	362897
00214534	4172	3795	0	0	559	2285	0	0
00222999	377484	70837	44015	112633	403	7079	0	0
00223208	1767	1331	391	1141	0	0	89	2147
00225911	95456	94644	1316	808	7416	14894	0	0
00226106	23	0	2189	2541	162	185	0	0
00236010	1136460	1327275	141110	199506	232390	791355	0	0
00274861	1702	7340	4625	7774	9366	3275	0	0
00278818	4552283	6195041	966350	780306	0	0	747096	1458698
00292923	34617	37942	19534	22967	856	4811	0	0
00293025	67319	59320	18591	8734	3239	5016	0	0
00293462	2861	1734	14250	7750	4860	1015	0	0
00293628	11632	17497	3703	4297	63728	59539	0	0
00310093	75959	100008	16300	21625	32112	54626	0	0
00371995	76943	84524	767	1340	6013	8735	0	0
00373882	448278	444330	29389	39292	278741	398775	0	0
00373965	1288	782	103734	2324	274531	309911	0	0
00374574	2708	871	275	720	2316	1185	0	0
00374870	47051	33568	25596	20610	3851	1063	0	0
00377163	24040	11616	102257	73940	30956	8193	0	0
00377265	1272	1491	767	270	4003	1407	0	0
00377511	1181851	1450426	916627	1141635	571345	752103	0	0
00380445	42870	59427	8866	146906	51855	0	0	112982
00382013	56915	69211	29391	15477	38639	0	0	16794
00382125	0	0	840084	829604	327440	176110	0	0
00382191	26412	27600	482	498	19	84	0	0
00382208	2414	2103	235	308	1467	1476	0	0
00382214	1825044	1990464	28880	31259	17537	59306	0	0
00382220	35845	80483	329995	269985	680373	1809703	0	0
00382651	23012908	28844969	1386650	2340246	0	3099374	450399	0
00382668	1641	2446	3053	8825	6939	4661	0	0
00383231	339332	156725	17750	78505	634328	234849	0	0
00383372	5933	417	219	13	0	1636	1076	0

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	1044421	1191952	77803	106178	47968	77569	38466	49824
00130659	413462	100850	136445	242124	126958	133721	28177	30863
00190905	46772	55734	30367	35713	10555	9792	2811	2051
00191282	79	183	134	211	868	444	14493	50
00191307	1461839	1465796	54006	57932	18122	16234	42053	3925
00191916	117309	151112	6514	6554	167	107	126574	152411
00204033	16820	27443	167717	203753	31948	28539	46341	53726
00214534	3265	3161	3541	3083	383	305	3963	3259
00222999	8178	1103	74533	14655	92675	22686	8633	55203
00223208	7692	10859	1823	2423	6749	3821	356	17
00225911	5348	5964	9936	18950	5882	5092	38016	10830
00226106	2711	1389	2197	2205	619	273	2010	1127
00236010	4972701	6966888	694465	829253	211930	189752	26189	29559
00274861	948453	583956	12830	10272	1859	2062	0	0
00278818	1333085	33565621	3430252	4912733	1395942	1221564	541469	474477
00292923	10371	11356	5414	10354	664	530	25506	22566
00293025	612937	580037	13365	27361	806	1745	60935	50519
00293462	93178	64178	47917	55802	3371	1659	15014	5196
00293628	79975	121108	75182	111299	16567	17994	11213	12393
00310093	75514	91489	70972	74720	19675	22404	4310	10854
00371995	0	0	28487	29961	2085	1566	1315	1279
00373882	36425	46985	95587	104781	9770	9542	0	0
00373965	4164	3481	3991	4471	33066	30984	55442	23541
00374574	28585	16530	9064	10283	4544	2699	807	707
00374870	186535	92436	3444	3365	10882	9908	61342	48044
00377163	428663	352939	61017	64411	16371	22204	101076	74740
00377265	21516	15483	8355	10362	568	538	229	390
00377511	1404221	1878059	949011	1154653	281074	279195	422104	698365
00380445	3920	4136	8993	10191	904	465	6034	1737
00382013	291	179	22734	30618	1967	2491	44267	23641
00382125	654394	601519	66599	72647	85965	93155	1177570	1089512
00382191	1570	1850	12800	12157	1468	1118	56	327
00382208	33640	32725	7952	9695	720	510	309	572
00382214	32149	39662	286678	309828	264039	323292	87572	80692
00382220	4447573	4924322	277559	377765	237906	340694	356811	1138554
00382651	291028	517139	29231586	28790480	4134481	4303821	1125906	1349664
00382668	24108	28549	10875	22704	1589	1660	15569	23770
00383231	1091443	538601	71143	69466	62095	61190	32876	161610
00383372	942	70	353	686	2810	496	7453	5536

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	0	0	16	16	0	0	9808	12454
00443000	936	935	5950	6531	1010102	1218792	90061	126917
00443111	67	58	914	923	10950	39651	375082	336516
00444122	166230	191079	31913	50134	0	0	7809893	12389938
00445914	531	417	2618	2704	12809	12111	54572	50290
00445937	19	19	0	0	0	0	23822	20899
00446782	41824	37657	61246	83985	44787	39714	2505617	2681621
00446799	865	127	98202	97098	15195	13476	990219	930089
00447818	18608	25594	25881	22433	0	0	1000	736
00481241	36	22	70	84	0	217	12801	14573
00851376	0	0	0	0	0	0	3511	2459
00952114	30	36	13448	13483	1254	1774	1410934	1875402
00952214	1389	1188	949	963	0	0	478171	397654
00952597	1587	1830	335	412	440	959	1419567	1521213
01003414	3	49	315	320	2995	18775	66763	81178
01043342	0	0	48	48	4538	2539	41527	37541
01056280	8567	5161	45740	49840	65545	75851	2016164	1821437
01181618	25756	22454	8920	12451	0	0	227011	212313
01270285	1337	1435	1280	1672	11799	10030	59860	64497
01274350	7548	9675	2740	4641	4493	9547	78007	112306
01374010	5212	2630	5928	7689	11406	14745	181828	193088
01374406	1861	1642	2267	3273	0	0	3648	2688
01375038	53	82	611	757	4757	30999	104253	318722
01412710	175542	179924	229596	311807	0	0	2134588	2090330
01413394	118	41	551	628	7487	8071	361708	304437
01528186	7228	4444	46845	49629	1211	8665	40457	37602
01552983	0	0	207	207	21962	22713	19380	17042
02138926	21	16	35	40	42420	42556	155201	161470
02469333	2430	2256	8211	8686	0	0	222640	259170
02971506	30	6	379	404	4893	54146	63389	49844
03115376	2305	1782	5405	5928	5837	0	9622	31141
03369177	1	1	159	159	1726	645	9082	8572
03770394	1	2	62	63	123	124	14043	16145
04012000	356353	346611	284911	293253	0	0	1132092	1188176
04012164	15	12	13	16	117	680	70198	68278
04542815	20	17	109	112	32068	2461	143691	137748
04676533	0	0	15	15	0	0	6645	10950
04880386	1866032	2329477	252995	308918	0	0	996320	1035979
05383276	41	28	102	115	4494	43668	120898	103772

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	8116	10559	0	0	10116	11202	8731	9367
00130659	259346	275328	0	0	2642785	3907632	459254	307101
00190905	86256	96440	153415	154073	14510	2975	80001	48948
00191282	422567	873472	0	0	642042	692342	17680235	15587398
00191307	239876	251287	2	2	305525	288170	126365	150326
00191916	10729	11377	0	0	124815	59793	263655	196778
00204033	10628304	8137999	0	0	1848523	2035313	111185	140011
00214534	497717	559846	0	0	8605	7909	20640	1907
00222999	3955	4219	0	0	196942	222238	162531	196097
00223208	5288	9477	0	0	387931	300585	84085	425039
00225911	16222	16957	0	0	449498	468078	2166002	1945032
00226106	2610287	2047059	0	0	8413	8273	3723464	3925051
00236010	835800	532265	162724	158525	496	415	184089	181411
00274861	447780	566533	64	64	836562	573549	614129	842500
00278818	160509	184012	0	0	37455	56928	117191	155625
00292923	81056	88877	35692	35692	18100	9138	82816	106733
00293025	1508509	1691103	0	0	566047	651624	1058560	1505433
00293462	258917	277371	0	0	236495	242575	311917	328658
00293628	92252	98865	0	0	137849	142068	70347	126783
00310093	13172	36591	10484	105135	2052022	4505440	11406787	9387151
00371995	340108	366093	0	0	661401	395716	709051	1157381
00373882	19769	21103	0	0	78040	92645	44289	73957
00373965	393681	452823	9305	9305	183334	224849	366033	474192
00374574	679337	852189	0	0	7383543	9145122	27344372	30405154
00374870	439465	504719	0	0	109824	82258	49471	165069
00377163	460604	476873	0	0	72705	86554	1015242	301868
00377265	42136	48490	0	0	71954	63473	47426	44401
00377511	181443	215836	65374	65374	62731	67044	29765	65316
00380445	269978	294147	0	0	154327	182919	17214	14009
00382013	66520	70101	0	0	391406	263407	1433626	1742401
00382125	118484	107463	0	0	3295	568	3680416	3838946
00382191	13530	15121	0	0	13948	21307	7701	8489
00382208	18544	21251	0	0	64997	77578	4008	22819
00382214	1734116	1931293	343622	30189	9036	8815	239544	248303
00382220	39002	53384	0	0	28265	40542	13476	16730
00382651	29111	40409	0	0	72185	62604	92273	155572
00382668	10228	12284	0	0	72716	38210	19616	29491
00383231	131936	261349	0	0	2882236	2388744	1224645	2414332
00383372	83054	105048	0	0	172825	228339	39807	61036

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	14175	10731	4482	3464	4287	6726
00130659	0	0	1111772	822640	1465552	1553333	73254	82981
00190905	0	0	38554	16579	621031	719470	113936	70028
00191282	0	0	449899	961276	5192354	3018307	265827	298484
00191307	0	0	2624	2017	309171	244972	55768	25727
00191916	0	0	18462	66807	362694	271136	45911	28690
00204033	83294	84013	1443398	516424	3838226	3431577	418374	456222
00214534	0	0	504517	526069	33034	11664	23237	22552
00222999	0	0	28276	41601	220646	298932	34969	50854
00223208	0	0	597	1246	492174	734554	23665	7941
00225911	0	0	638	28	2305807	2089809	17838	12533
00226106	0	0	163676	229886	4209945	4275191	81867	92206
00236010	0	0	139062	117148	86918	99737	91048	105661
00274861	0	0	40791	271	559790	380896	35543	42809
00278818	0	0	123244	94570	68926	88072	27086	47206
00292923	0	0	544	205	175905	177677	6805	9914
00293025	0	0	113679	183170	1208754	1511247	186360	201053
00293462	0	0	150330	153790	95192	105111	40244	51967
00293628	0	0	8245	10519	192083	197119	16856	22456
00310093	0	0	2696265	2584440	15764357	14879981	98418	147407
00371995	0	0	246453	155609	784795	531215	176168	149882
00373882	0	0	18468	19195	133000	181960	17000	18025
00373965	0	0	48384	20267	399748	666682	56384	79647
00374574	737999	7457696	6707799	4202485	23514495	35524716	1615233	2474511
00374870	0	0	2996	2179	248525	291945	64853	67140
00377163	0	0	98767	64624	1284828	1202189	338231	287181
00377265	0	0	5109	5062	41984	20821	27625	28351
00377511	0	0	16681	542	213798	178407	20880	20443
00380445	0	0	362879	509353	241033	301597	44225	50317
00382013	0	0	516	43254	1910204	2027004	5981	7101
00382125	0	0	245	171	3612925	3808446	2288	1884
00382191	0	0	3344	7260	2497	2037	3475	4003
00382208	0	0	173	570	38208	71709	3108	3595
00382214	0	0	157217	178699	445821	657186	192698	390613
00382220	0	0	16535	13760	31306	28913	4581	6295
00382651	0	0	48850	14322	136658	92419	23171	24818
00382668	0	0	4445	15730	113154	96597	1741	3675
00383231	0	0	255	99175	4541517	3553484	219452	368587
00383372	0	0	837	82	156653	233145	6965	6391

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	14279	9773	1250	1040	13218	2075	0	0
00130659	524472	649720	120548	104938	1394914	1792326	0	0
00190905	8680	817	91784	133578	0	0	79404	174003
00191282	450271	754935	53966	282328	1343926	201236	0	0
00191307	25211	24222	49159	36595	49305	74713	0	0
00191916	20548	21175	1223	1839	31830	35416	0	0
00204033	2069900	3025176	37438	53578	142444	30073	0	0
00214534	0	0	5018	87590	0	0	48967	30341
00222999	26075	61907	2554	1112	9371	10066	0	0
00223208	62242	96650	4071	11002	1548	1458	0	0
00225911	16803	5363	7651	19004	144	76	0	0
00226106	414	176	854972	9127	0	0	729472	67393
00236010	0	0	16412	22914	18761	0	0	31008
00274861	316762	354295	54570	28683	359719	336180	0	0
00278818	117929	149053	15894	14641	70099	45227	0	0
00292923	67390	62182	2130	1466	963	3392	0	0
00293025	232260	260330	347464	310499	397690	311112	0	0
00293462	215986	261701	0	0	85456	25438	0	0
00293628	4506	5502	42793	30115	19325	49145	0	0
00310093	39677	74929	767101	497848	708405	1400274	0	0
00371995	22020	18658	198062	17918	142718	146468	0	0
00373882	67560	70700	12724	9149	32134	26223	0	0
00373965	369917	489326	33089	47542	23020	43269	0	0
00374574	3991631	4323787	1278613	1048924	4373035	5415269	0	0
00374870	0	0	38762	5416	0	0	166115	85934
00377163	379184	455922	44321	21053	83140	159687	0	0
00377265	3803	5549	17756	13088	2713	404	0	0
00377511	12191	4913	6299	19071	22821	19919	0	0
00380445	9647	12580	11856	12996	28313	81553	0	0
00382013	4647	5222	92704	166227	25775	0	0	25131
00382125	3	4	79499	306369	0	0	6826	10012
00382191	10538	13358	923	45	11194	10873	0	0
00382208	6561	7167	2837	3293	11862	8284	0	0
00382214	108482	127537	18922	45687	132187	0	0	15515
00382220	23003	28712	110	73	11891	21208	0	0
00382651	157023	177517	36399	43189	7088	16436	0	0
00382668	0	0	603	3176	494	2414	0	0
00383231	246112	412842	200988	348621	0	1767601	417955	0
00383372	22804	26497	80038	78195	37168	28524	0	0

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	118640	93709	13138	14470	1390	2443	1313	1910
00130659	13911	15292	289477	397643	44191	24149	10560	32087
00190905	10323	4697	51493	22651	33110	30643	51404	44022
00191282	15574732	16775676	1149843	1362865	480972	475841	78893	39076
00191307	369266	322243	37174	41441	12040	11781	14144	14228
00191916	0	0	15753	17858	4165	2084	2933	2363
00204033	446343	572314	712563	1412062	597821	587628	89716	85351
00214534	3093	2765	54808	44421	75107	64088	21901	123846
00222999	557265	669476	7384	10632	8992	8196	7099	4305
00223208	3466	4343	17632	17260	2376	4203	7464	16
00225911	300846	38546	18028	4732	1285	982	9510	29407
00226106	37915	14169	123783	150032	1174653	389544	3757	67101
00236010	1304	1334	45459	55504	3067	2300	94001	78722
00274861	568218	619641	120339	132941	139176	158863	90820	60210
00278818	388167	435100	55615	88535	23462	23745	14735	17624
00292923	43445	38866	16218	20321	10974	8482	15	88
00293025	5631519	5320104	1488688	1420857	288744	284190	351214	241846
00293462	1021710	999674	101925	118629	26165	27118	1892	139
00293628	279229	234733	50643	73603	15372	15196	6650	27852
00310093	2175895	6542622	83024	188364	9255	26070	338512	196575
00371995	1011955	969585	329555	346899	33020	29246	203465	114802
00373882	4474	4502	35497	31364	4086	3180	25919	24840
00373965	654242	820432	76317	127364	26887	59700	31968	141051
00374574	33714187	48104185	1258417	1955259	263477	261312	1624043	403850
00374870	599467	766583	209307	211407	90133	67511	37508	6298
00377163	19331	9220	279580	302714	32233	28677	23058	64483
00377265	112284	95124	59316	63289	6431	6397	24329	21915
00377511	709813	383545	34546	45036	30563	37549	127956	79552
00380445	512339	431978	28635	34371	24196	25112	7813	11793
00382013	2087363	2901216	22967	33887	13986	12609	94579	105816
00382125	0	0	1378	1051	2830	4490	67510	296316
00382191	51192	63549	4772	8787	1813	1591	3304	7
00382208	5281	8826	5114	7098	2774	2897	1762	1418
00382214	17833	17500	332709	581494	228208	253319	62406	62805
00382220	463886	460385	18305	26915	10868	14385	4545	6637
00382651	392089	392921	69159	80624	10668	11821	50299	35388
00382668	106629	201236	3610	11554	914	2056	789	4950
00383231	2407816	4284918	359623	359623	156519	156519	194072	423920
00383372	403819	322817	16666	17777	15834	22453	70789	87579

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	7028	2290	59358	64892	2730	2730	104688	71908
00443000	2553	5229	15081	16598	42296	4641	364302	413206
00443111	11608	22110	38498	65579	24	24	69594	70257
00444122	10	15	8	3	0	0	66537	62291
00445914	4180	4750	28139	30171	27112	32654	363894	400190
00445937	0	0	299	299	3349	3212	5388	4360
00446782	168485	219064	62257	65745	188422	234898	4357377	5361572
00446799	67	17	503	553	0	0	2716	2487
00447818	286269	381584	182393	258646	59291	35794	2417984	2604223
00481241	1174	820	3874	4237	211	272	17758	21679
00851376	3426	2741	10120	10672	1146	51474	108596	99877
00952114	30976	30956	2906	3529	9161	9415	575986	588455
00952214	18	16	142	144	0	1369	62443	62051
00952597	12233	14462	12027	14933	0	0	1182860	1272320
01003414	10	19	58	48	824	826	12699	13659
01043342	0	0	16	16	8206	20109	18054	13594
01056280	26	21	84	86	460	14209	229843	138306
01181618	0	0	55	55	242	242	14701	11627
01270285	319	281	703	810	1487	6179	3147	5368
01274350	278	1055	1785	2008	11360	35291	255120	199581
01374010	0	0	0	0	0	0	6896	3372
01374406	0	0	0	0	3861	0	25558	32623
01375038	11662	4892	258753	262524	100791	117648	1384574	1422940
01412710	340	579	6621	6937	20396	4510	64388	76256
01413394	3977	3317	24391	25174	506	175	63035	167211
01528186	819	824	1258	1403	21809	33643	302712	373455
01552983	15051	30060	1514	3374	0	0	1811047	2092255
02138926	0	1	26858	26858	10763	870	40023	38427
02469333	467	362	4098	4374	61961	69523	153839	276994
02971506	3637	4514	5414	7784	5294	3019	89484	92203
03115376	1514	757	6502	7259	5813	8684	238492	226495
03369177	164	160	126	93	0	0	67369	76637
03770394	6	0	155	161	0	0	4501	5658
04012000	0	61773	381	381	2857	2910	87284	80053
04012164	0	0	113	113	73326	33074	344031	356062
04542815	160	126	210	244	14	3295	37271	38734
04676533	0	111	1282	1282	2	61	56275	48776
04880386	14	12	1319	1321	1482	5329	37787	28376
05383276	602	929	797	1175	247673	530817	138567	140615

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	197853	230712	93800	93800	3754	3138	1569650	1547933
00130659	179859	231187	10	10	394563	506362	740399	1231780
00190905	161758	183397	464016	663631	0	0	169263	307144
00191282	108278	112560	0	0	224685	228513	42136	57898
00191307	532682	577561	0	0	393980	390654	1838913	1414427
00191916	23861	25007	0	0	31308	24364	668839	637220
00204033	2818282	3768621	233429	259894	5769454	6265291	2159169	2280546
00214534	7652	8020	0	0	66934	60678	19094	26367
00222999	2763289	2984721	0	0	1972090	2026682	574169	608428
00223208	53469	57762	0	0	150727	171025	191463	121585
00225911	255128	253924	842	808	35942	31948	55822	41405
00226106	868631	914274	0	0	197567	199347	453717	444694
00236010	81856	93764	0	0	2189	2620	218867	240812
00274861	473162	548220	0	0	203006	24022	1356680	1014070
00278818	29904	33552	0	0	46935	38665	22579	11992
00292923	24377	28837	0	0	81329	87670	34438	31297
00293025	466524	457386	0	0	125	8	81572	99778
00293462	38794	40661	0	0	22430	9953	44130	66151
00293628	20502	17703	0	0	23179	37823	37714	38960
00310093	313867	357817	168026	203722	189332	251200	185337	244774
00371995	36603	40914	0	0	141766	184636	161667	395946
00373882	7702	16711	0	0	11900	15123	11702	14235
00373965	1228853	1371861	0	0	1403165	1390825	1896224	2600272
00374574	35442	51110	0	0	33072	35608	40061	40181
00374870	189414	115558	0	0	161489	175650	173836	148408
00377163	157952	228639	3237	4037	199179	281125	419356	265797
00377265	117486	237054	0	0	2741526	5639869	20269289	17433993
00377511	64165	89462	0	0	27883	28810	169854	189387
00380445	100184	127061	0	0	925856	1142431	1253590	2187875
00382013	74010	85878	0	0	211028	329932	235309	244584
00382125	171049	188778	0	0	131416	246654	75647	76534
00382191	116535	105367	0	0	163459	161578	44244	96280
00382208	15629	18170	0	0	48523	37887	26338	23157
00382214	404844	421155	0	0	338287	372130	313537	260073
00382220	661525	683245	48203	40215	334311	337351	101361	156099
00382651	38412	40464	0	0	18015	21639	43372	59595
00382668	45816	57839	0	0	265696	279079	126594	139317
00383231	50162	59221	0	0	78923	84081	96338	127819
00383372	109793	124998	0	0	59306	85888	104244	73370

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	149789	92903	1073671	675155	26675	35954
00130659	0	0	2747	595	487908	1023954	69662	105300
00190905	0	0	69163	95475	248717	703744	140551	138202
00191282	0	0	27132	40854	234464	243387	36746	40329
00191307	0	0	5070	1471	1734105	1128025	54466	54562
00191916	0	0	68	755	2331928	2463034	33580	28621
00204033	0	0	2049683	2702363	5934539	6867020	490215	953763
00214534	0	0	923	1620	66879	65466	8612	10605
00222999	0	0	2712662	3552485	7252482	7977566	339514	287832
00223208	0	0	96491	217558	191759	152432	74771	82712
00225911	0	0	21531	34438	189638	211296	123618	124136
00226106	0	0	11343	15642	630358	417658	75951	83755
00236010	0	0	72272	37987	296168	266790	47273	49843
00274861	0	0	1772	7626	1476702	973045	144374	175773
00278818	52002	75271	19273	11784	18806	17788	4902	6771
00292923	0	0	488	196	51821	64406	11071	10207
00293025	8469	37083	385	2464	701541	640529	54410	63489
00293462	0	0	9680	3620	20284	17597	7398	6754
00293628	0	0	13745	20388	36295	49648	23094	28855
00310093	0	0	145206	106088	221361	309218	152481	182523
00371995	0	0	299315	215508	529154	509945	90644	68133
00373882	0	0	174	3187	26907	27762	1376	2521
00373965	0	0	1248450	1077455	10240533	5914096	1029276	1400163
00374574	0	0	10510	7413	24979	26804	9279	12739
00374870	0	0	196900	121795	261160	201171	105943	129936
00377163	0	0	44745	59596	516312	477375	47285	118163
00377265	0	0	260257	762636	13256423	15556015	99530	91587
00377511	0	0	57172	61406	261424	273448	14382	16387
00380445	0	0	3623	7356	2232318	3497800	168108	220960
00382013	0	0	42102	27737	233961	260984	79800	72632
00382125	0	0	14312	1974	164443	262651	32274	39568
00382191	0	0	22131	113181	49926	13873	21961	16985
00382208	0	0	10829	7599	80716	62973	7879	13930
00382214	0	0	10127	1854	525548	510679	46996	56687
00382220	0	0	2	57726	422698	512408	25460	30861
00382651	0	0	65691	78018	38181	48810	10754	12555
00382668	0	0	4581	12304	263631	190266	49440	67223
00383231	0	0	85	71	151104	166358	8583	16785
00383372	0	0	96814	67122	200220	259606	44105	60936

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	3139	3744	37432	34899	251015	300700	0	0
00130659	178274	214012	60133	27352	139002	90318	0	0
00190905	0	0	8390	12414	226986	397705	0	0
00191282	37378	41419	57475	100742	19680	18665	0	0
00191307	323522	371994	263731	168264	0	35869	25513	0
00191916	3835	1217	116274	160090	0	0	104239	170814
00204033	3822257	6346845	37833	92346	2083699	1248078	0	0
00214534	4105	5047	778	258	1288	2993	0	0
00222999	3546025	4075761	84592	7132	0	178418	422555	0
00223208	159018	147417	21813	16547	96736	151473	0	0
00225911	27202	34445	2410	11007	38070	39114	0	0
00226106	434531	472515	22125	27530	69289	76384	0	0
00236010	1906	1565	32288	45341	38439	82232	0	0
00274861	10539	9603	48713	94229	23807	11525	0	0
00278818	12949	12613	8468	19300	39733	31156	0	0
00292923	12690	13816	151	116	7940	207	0	0
00293025	3795	3830	63213	151203	0	0	59536	47413
00293462	207	110	652	1379	3164	1564	0	0
00293628	24243	29610	748	1038	10798	16597	0	0
00310093	814937	834213	10841	558180	47892	73731	0	0
00371995	175088	209360	3224	12981	120339	199489	0	0
00373882	6381	8092	4509	3696	13690	11136	0	0
00373965	1212999	1406856	647850	652517	0	0	821082	990708
00374574	2230	2893	3325	1680	109545	32041	0	0
00374870	110475	97115	33453	35853	66910	0	0	26964
00377163	146779	236324	244052	205166	33901	87890	0	0
00377265	916038	891787	129126	8415	0	0	156461	98389
00377511	59739	66618	10787	7102	26273	38948	0	0
00380445	33134	100999	61536	102615	0	29383	27910	0
00382013	129687	147679	33952	15097	65068	95181	0	0
00382125	16191	22456	4914	7229	5136	393	0	0
00382191	52740	36219	70815	68927	19398	185315	0	0
00382208	22609	22232	6135	4196	2633	5572	0	0
00382214	268456	270009	50514	41144	4594	3808	0	0
00382220	332	362	11294	14310	5948	8583	0	0
00382651	21177	18884	3824	2754	49972	26163	0	0
00382668	218205	375075	10563	9461	77398	47933	0	0
00383231	33241	36131	20361	23096	14177	12892	0	0
00383372	114667	141073	10781	76368	66599	101104	0	0

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	6482	4605	1248	5515	109795	74158	53042	90119
00130659	1344034	1571632	136179	223299	90279	99637	0	0
00190905	0	0	162	320	43292	49329	20830	22508
00191282	180109	187819	85428	90447	9274	8852	50636	88290
00191307	720116	658429	120735	136005	61271	51594	108358	134217
00191916	34253	2939	60485	41444	1308	1172	13404	15099
00204033	182901	226669	1261376	2901769	1247123	1470400	306750	450173
00214534	610	643	5511	7414	492	418	4	10
00222999	240980	275517	1149092	1376734	343740	372016	79491	113543
00223208	14985	14845	112750	121038	7512	8551	62226	65564
00225911	166443	240320	116418	117558	41560	36537	670	2331
00226106	1432569	1457906	220651	239029	66035	55732	10433	21428
00236010	3769	4237	39227	40886	22281	20812	19298	20262
00274861	582769	364194	347741	418540	76078	83393	41075	32520
00278818	147797	112500	23158	27913	3752	3815	3759	6712
00292923	1040	1046	7725	6974	4885	4461	30	24
00293025	624	1437	8192	9886	35180	35764	37239	176072
00293462	46230	17254	465	461	2315	1867	857	508
00293628	61679	70697	34171	42767	1578	1623	1341	1433
00310093	768784	798667	264691	285119	50020	48702	38406	540484
00371995	15556	19139	93834	53359	7122	4370	92605	32861
00373882	93732	127489	8118	18207	3601	9009	2406	4120
00373965	127962	165714	544848	698537	149293	173394	82755	169780
00374574	32523	27634	18471	29057	9594	16814	1654	1488
00374870	403101	368266	208069	257824	33837	34601	54401	34670
00377163	1691030	1996386	109191	193344	52202	76410	308799	307532
00377265	20787403	28438660	209813	209813	109684	104962	36584	27534
00377511	434494	582824	30382	30673	20157	25540	15889	40040
00380445	1313075	2030066	580230	863884	23989	32732	20026	21877
00382013	662796	725198	88121	92721	13132	15009	15869	8362
00382125	795389	793763	22006	35346	10097	18550	25732	9658
00382191	132088	100386	33693	39256	25957	18659	75569	210787
00382208	40941	341177	19130	24461	1780	2561	1823	282
00382214	639311	568703	71840	83883	20090	17124	36093	74837
00382220	465729	603442	122866	143026	43856	45979	8613	6263
00382651	46688	60111	27854	29074	1921	2308	1265	1816
00382668	50281	61293	65419	107700	12924	12350	4263	3025
00383231	341159	323543	16551	32883	13404	12511	19222	32734
00383372	383725	449718	54365	81940	17516	18454	5303	61165

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	142	114	806	858	472	469	24660	19312
00443000	3	2	2499	2500	2014	1979	21509	26242
00443111	1493	15910	1339	1475	7584	8303	18516	16707
00444122	57835	64856	40473	56077	92342	5967	739337	581123
00445914	113	88	216	241	3065	9015	21414	30617
00445937	4	2	118	120	2168	2168	56403	46568
00446782	192	241	87	68	12239	12239	31186	31164
00446799	991	0	19427	19150	288386	222348	1324559	1249929
00447818	64500	54314	108690	121090	711946	711947	909052	762504
00481241	4134	4134	2298	2298	0	0	208	202
00851376	19832	34924	162623	143329	102378	147309	2031393	1885933
00952114	47965	35858	7879	21014	0	0	153946	121724
00952214	2740	2356	2471	3030	0	0	1788144	1691727
00952597	10	3	314	325	0	0	349	2177
01003414	8930	5730	35623	38823	12856	15093	151899	155014
01043342	0	0	354	354	1882	3917	26688	16007
01056280	2635	1998	2341	2978	326	2493	9207	9108
01181618	63	5	615	673	2124	2082	31487	30320
01270285	2983	2318	6841	7621	0	0	8425	8086
01274350	1018	1027	12901	12930	0	0	8928	18871
01374010	1920	1289	5373	6004	151	151	46189	43395
01374406	415	15	3529	2836	0	0	230231	354299
01375038	109661	235728	60206	63991	0	123	31530	47398
01412710	59	8	2958	2878	11719	14153	4201873	4016802
01413394	738	2454	1331	1496	3019	2446	22125	23256
01528186	2234	2686	4541	4192	12873	34013	311860	335458
01552983	1232	768	4812	5573	1348	5045	56885	42378
02138926	4897	4480	2149	2586	11656	1961	212053	210551
02469333	34	54	672	695	3669	3669	272897	237689
02971506	3564	5278	978	1208	122	326	27144	21419
03115376	1480	929	216772	154819	1369503	1370740	308760	235403
03369177	2	0	250	0	10	10	1287	524
03770394	1	0	518	519	15	186	579023	538932
04012000	1649	1061	1945	2591	166595	4397	75066	257210
04012164	11	4405	1089	2346	34	72	62	72
04542815	8477	10347	5418	11481	2151	1274	82431	86855
04676533	164901	209518	11776	29141	4317	8002	587500	639569
04880386	0	28	104	119	123	115	7849	6524
05383276	1	0	28	29	1	1	32139	21624

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	88064	93076	0	0	141580	129125	12578	20003
00130659	111689	115782	0	0	110045	135862	91098	60842
00190905	65839	69113	0	0	1531	4174	10138	36463
00191282	287873	391565	0	0	1893605	2544988	526258	536201
00191307	32493	40259	0	0	242916	263646	123680	382519
00191916	116565	126774	0	0	73895	88290	166731	181604
00204033	390	383	0	0	40	4	13936	11552
00214534	1578863	1682874	0	0	2902009	2976521	682577	39283
00222999	2419518	2557930	0	0	1731745	1715482	1110192	876968
00223208	215	221	0	0	0	0	6	7
00225911	2482524	2643786	83195	65581	1243716	1132751	811008	95127
00226106	17255	50499	0	0	244244	323683	689363	689268
00236010	741262	857552	0	0	919865	983300	175050	177996
00274861	5498	6769	0	0	14312	15440	8001	2174
00278818	217136	250968	0	0	435095	544053	534540	666782
00292923	65808	74970	0	0	131789	99661	180558	160765
00293025	13495	16808	0	10000	5164	4053	158904	186886
00293462	47716	48970	0	0	11620	8500	24865	25103
00293628	28499	29124	0	0	28013	25798	137032	17692
00310093	21486	17211	0	0	530671	482936	92326	139700
00371995	75061	78444	0	0	58331	39513	679	313
00373882	370268	428678	0	0	174529	215368	156263	244787
00373965	79981	97654	0	0	240876	307372	61122348	67226708
00374574	860359	1220704	0	0	645172	990975	22203845	19198316
00374870	69505	76739	633587	633587	14014	17077	254024	324167
00377163	530269	610547	0	0	725970	840570	67475	96509
00377265	152794	173805	0	0	587258	348376	286845	423704
00377511	67575	82885	0	0	3767	4270	9515	9605
00380445	160462	194216	1050	1050	397307	424600	317193	281379
00382013	51540	58911	0	0	22237	24226	19284	14649
00382125	2284789	2050057	0	0	33242	32229	8459691	10108928
00382191	18948	17288	0	0	107	107	4509	1480
00382208	140933	181420	0	0	6841	6905	38430	51903
00382214	40881	53963	0	0	242805	255621	117875	168649
00382220	2491	2793	17500	0	214668	49114	556842	302332
00382651	36311	57268	0	0	158995	257731	182970	18852
00382668	312311	377862	85658	85953	451768	460935	231335	228868
00383231	7607	9207	0	0	206	193	1690	9451
00383372	112738	119151	0	0	129813	131340	341460	350940

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	15232	13166	277758	303504	26237	28602
00130659	0	0	10220	2830	170797	164972	21481	27206
00190905	0	0	30211	510	4522	11399	2452	6624
00191282	0	0	180776	138134	849003	836367	150871	228775
00191307	0	0	114845	67407	165115	170730	160943	174047
00191916	0	0	603	1018	209847	247716	11194	11061
00204033	0	0	112	229	67706	62321	2268	1967
00214534	0	0	694	62	1430830	37553200	268112	163420
00222999	0	0	40708	38308	452407	514732	169243	183943
00223208	0	0	766	822	214	217	213	230
00225911	0	0	1777611	4405321	1701645	2882923	183002	113746
00226106	0	0	33232	8510	1309324	1248143	9450	9885
00236010	0	0	76031	50668	1802212	2133914	27811	31736
00274861	0	0	3849	11613	17666	19124	13301	15736
00278818	0	0	1790379	1900799	2624975	2231839	540820	618814
00292923	0	0	212	1342	287187	224915	16253	17534
00293025	0	0	75448	87163	258419	249377	41539	45564
00293462	0	0	37014	35894	2305	2744	7910	8161
00293628	0	0	723	1451	201852	183074	43901	54751
00310093	0	0	899159	789943	920094	1187386	35180	46626
00371995	0	0	75619	47850	742308	846028	27644	25465
00373882	0	0	4535	17977	191036	335585	74861	92345
00373965	1356928	1356928	108612	398042	60532432	66108682	596804	618192
00374574	0	0	22800	52317	21203951	18388162	118896	130112
00374870	0	0	141138	148830	3644943	4036917	146652	182814
00377163	0	867513	96733	158432	824401	953721	229877	285018
00377265	0	0	15242	491629	132348	350941	76933	78288
00377511	0	0	2334	615	35761	33924	25818	27423
00380445	0	0	60532	7351	959170	850610	62794	71302
00382013	0	0	7280	9388	18223	20894	2535	8768
00382125	0	0	1036437	957480	705672	594216	251771	202675
00382191	0	0	60698	23996	44151	29631	5084	5451
00382208	0	0	1435	403	121819	113117	25649	30562
00382214	0	0	38939	51516	156263	198679	233933	314781
00382220	0	0	10805	66	606638	480645	23723	49230
00382651	0	0	572	301	352589	331714	86994	91099
00382668	1313	51611	30700	196949	238419	235135	44679	53310
00383231	0	0	22727	29329	34774	14406	4062	4741
00383372	0	0	1269	45284	30933	23393	16435	17953

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	25800	25470	51435	35430	0	0	49850	33219
00130659	41625	45417	6067	6361	2780	4619	0	0
00190905	6	6	1160	45	3369	5626	0	0
00191282	1233396	1506012	109011	83388	534896	392100	0	0
00191307	67777	56099	31029	5640	118907	235232	0	0
00191916	34718	49054	9533	20698	0	2116	10131	0
00204033	0	0	72	667	440	422	0	0
00214534	4019	1776	703446	1223464	0	0	4468157	7350472
00222999	192	42	111109	38202	0	0	748900	522170
00223208	0	0	1312	1289	78	49	0	0
00225911	36841	53262	255517	1038848	1016779	1193346	0	0
00226106	90047	121926	4884	356	88009	89112	0	0
00236010	69212	66605	5665	4870	52388	0	0	277805
00274861	1316	1927	516	396	2771	5217	0	0
00278818	1236421	1746703	69967	63646	919659	751902	0	0
00292923	27805	25736	4214	4886	20984	14928	0	0
00293025	37745	40844	4755	2781	0	72025	62186	0
00293462	307	235	26603	24499	0	0	24657	5698
00293628	7800	0	58049	17769	40684	0	0	111895
00310093	151667	191530	71226	29015	517297	176565	0	0
00371995	1320	1601	62402	110891	0	0	92295	155470
00373882	40176	69758	72571	28496	83788	59406	0	0
00373965	83386	112322	334056	472986	1394107	462354	0	0
00374574	471675	504213	1575442	1741362	741872	71571	0	0
00374870	2626	3342	195205	408024	0	0	63348	314802
00377163	842019	996187	120150	232598	511272	362367	0	0
00377265	10825	13408	35009	37050	537667	372555	0	0
00377511	72	72	2257	9097	14646	4471	0	0
00380445	0	0	5531	27197	13276	3297	0	0
00382013	2051	1933	6383	6744	0	2784	2044	0
00382125	14338	6225	468518	470007	1310858	1667128	0	0
00382191	22824	16554	6272	7577	0	0	7153	23569
00382208	1236	875	48331	69084	0	0	44568	50983
00382214	187660	286340	69904	77765	161540	76195	0	0
00382220	80230	35140	18681	37802	0	0	110286	114144
00382651	0	0	130135	174391	0	0	2619	66619
00382668	18219	7515	73436	38947	200551	439334	0	0
00383231	0	0	1890	3855	2610	31067	0	0
00383372	51775	70308	38653	9454	0	60872	99200	0

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	185739	118530	31773	34674	6140	5491	29293	22197
00130659	27689	27712	75183	95533	4224	5132	11662	9861
00190905	0	23848	432	1219	7885	3809	3071	2485
00191282	215576	199134	509663	711051	194275	267346	122729	203497
00191307	10964	11464	132706	139093	6106	8581	2699	5493
00191916	123278	173330	10963	10833	16800	11303	6953	5969
00204033	31	73	3807	4184	2325	2304	0	14
00214534	251180	250022	267384	177367	164562	141646	220387	128253
00222999	70748	55374	111716	195200	86692	150327	22273	22964
00223208	0	1	240	262	7	7	230	3
00225911	50708	30322	211812	149622	308639	170009	3607	6450
00226106	2259	3132	20276	28211	17597	47694	11144	1055
00236010	696282	527274	137568	153462	117274	117669	13155	15534
00274861	11551	14506	2065	3609	673	1310	3974	176
00278818	173265	287980	354715	356009	50808	50215	43409	0
00292923	438970	431545	26017	35016	13479	9162	1314	4859
00293025	1550	4543	97654	88377	6000	5717	7189	6264
00293462	10016	16364	27520	28267	3706	1315	3385	2710
00293628	46712	42598	173695	155768	20066	2361	55561	727
00310093	5976	2849	59008	63970	2704	5065	33660	104719
00371995	15294	23334	21948	21507	4325	4029	7541	693
00373882	2145465	2274063	211932	271811	47756	63430	65578	23242
00373965	3022	35819	344372	379507	42306	35564	529714	848045
00374574	19429442	17524646	169926	209249	428879	360491	1588881	1510548
00374870	82320	85321	57798	64697	7933	9892	27960	22132
00377163	2199	1977	201453	236011	23606	29425	189739	231467
00377265	1311201	1163751	99948	98245	24267	26373	14233	19417
00377511	26185	24975	31792	32440	16070	16572	87	7
00380445	293798	288709	213263	212371	37621	34373	1527	29643
00382013	11140	15705	2270	4550	8017	7870	413	1112
00382125	6084	5237	135768	109168	363415	191431	367600	935014
00382191	608	27	8636	7300	881	568	45687	7705
00382208	77034	77500	58039	73898	43229	42594	21257	55172
00382214	8901	9020	119899	173929	7831	25414	18186	11654
00382220	204	446	6314	12341	126	1590	1324	31903
00382651	481628	294508	557228	568142	18821	29141	47729	154998
00382668	1270193	1054109	123231	137164	55661	99571	236791	17375
00383231	905	643	11669	13442	1837	1663	2887	899
00383372	128970	116480	16744	18256	15320	10734	9389	6487

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	78905	29362	164425	197866	3750	5635	488517	422700
00443000	3379	3044	1271	1606	59	75	2864	2115
00443111	14724	9293	125783	127188	3963	3932	418500	624420
00444122	8710	9167	1255	2489	4383	188	20746	23586
00445914	469364	451618	121526	154533	1818	3382	232318	199305
00445937	18263	20004	5551	6702	55135	63654	1520603	1683880
00446782	78	222	1175	1206	1973	2042	352683	289991
00446799	118	109	136	215	0	0	7721	16593
00447818	5367	5723	11793	13383	12265	9870	164568	176922
00481241	19	11	0	0	69232	104880	74382	68159
00851376	0	0	0	0	181	6933	5825	5456
00952114	12272	14412	7619	10032	0	0	11513	10489
00952214	48	155	108	125	0	0	121941	92657
00952597	0	0	11	11	2678	2831	14310	4
01003414	5371	4443	1740	2668	0	99	113154	149989
01043342	0	0	30	30	1768	1768	0	0
01056280	0	0	55621	52118	0	0	23624	16990
01181618	41989	6013	405481	441977	2876	467	79442	76654
01270285	13298	12524	22638	27755	138343	262132	556813	429635
01274350	0	0	0	0	12597	3412	57943	41378
01374010	0	0	132	132	0	1180	84366	99526
01374406	674	412	765	1027	0	0	67180	55238
01375038	1444	430	48261	49275	3659	1888	197382	181560
01412710	1162	1049	971	1150	112	28	58154	30203
01413394	163	377	1333	1357	1096	4007	206521	194072
01528186	0	45	1099	1099	0	0	20548	28388
01552983	1722031	1471858	663680	825624	0	0	18818265	25649634
02138926	3998	3998	59	59	0	0	27953	22069
02469333	0	1559	1976	2185	9648	7925	13490	13787
02971506	512	572	7210	6782	1631	0	2089	2133
03115376	17861	14043	22428	26257	2630	2632	56568	49356
03369177	0	304	348	401	608293	1009638	2676900	2769928
03770394	15654	15935	62255	66800	205	187	3721	2726
04012000	7246	9531	15863	14641	0	0	111881	160996
04012164	1	0	31	32	76	56	58064	63734
04542815	60	46	789	803	0	0	4486	3626
04676533	48	78	1127	1003	119053	119443	73342	73037
04880386	54	54	208	208	10201	10903	56666	58808
05383276	0	0	11	11	13418	13418	49277	46697

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	465284	542546	0	0	575942	669578	755535	464334
00130659	11993	12776	0	0	6109	17154	14759	8733
00190905	1427664	1180958	0	0	1668	1646	3953295	5073373
00191282	20748	4987	0	0	423389	408256	145857	8005
00191307	295617	332731	0	0	442725	428809	667934	688236
00191916	1109031	1249050	4373	5725	33682	27782	124087	132238
00204033	3060155	3124852	0	0	16692	38590	67224	68430
00214534	10064	10742	12878	20279	78335	86617	137794	146269
00222999	531798	603574	0	0	250399	283233	254455	297872
00223208	112125	114711	50	50	43266	19609	30958	16634
00225911	7527	9021	0	0	4185	6577	6888	1461
00226106	18237	23591	0	0	38076	33304	117627	185936
00236010	90158	102128	0	0	378486	254391	174107	236606
00274861	10999	361	0	0	116888	143124	2041898	2055475
00278818	299461	343329	1667	1667	227764	258186	469593	316950
00292923	65	65	0	0	0	0	10340	9246
00293025	185763	160025	0	0	905	878	231202	300185
00293462	271556	294130	1043	100	166731	224658	103976	434293
00293628	556083	752910	0	0	1206381	1680707	686143	663150
00310093	542387	551674	0	0	0	0	758874	1234057
00371995	374043	404406	0	0	87539	182363	66640	27268
00373882	79190	91697	0	0	21792	8197	124490	126412
00373965	317133	343090	0	0	461301	316315	155310	166937
00374574	79479	77452	0	0	152987	100084	109275	243194
00374870	157172	177281	2521	2633	108937	107171	118808	179928
00377163	19295	27083	0	0	306755	450597	167029	212129
00377265	801473	1752342	2017289	2017289	2517444	4385936	25868791	23635978
00377511	327617	333501	0	0	86851	116395	278829	290632
00380445	79254	80719	0	0	15633	14824	113696	158387
00382013	17958	16136	0	0	140396	88991	244750	252024
00382125	369658	377221	0	0	8364	7921	244890	188124
00382191	591210	851259	0	0	554845	818950	376031	348241
00382208	10163	12658	0	0	10190	8608	274746	157403
00382214	164182	177861	0	0	1105163	1595994	6071342	6857715
00382220	29685	38471	0	0	73951	129273	83625	84851
00382651	8965	10234	0	0	123702	125714	62968	75132
00382668	181925	195114	0	0	47593	54418	121599	380399
00383231	43680	55703	0	0	623808	804304	382272	275604
00383372	14145	16725	0	0	35892	44670	19548	35573

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	156799	160932	909390	497567	79460	94965
00130659	0	0	45	330	4588	7177	2949	2961
00190905	0	0	455580	736745	651938	1381767	374726	383676
00191282	0	0	26473	1993	431346	219878	15327	26297
00191307	0	0	686	4433	784092	777183	40438	47111
00191916	0	0	961	872	2740794	2875802	113378	128096
00204033	140020	140020	446513	592399	189103	150253	21304	35317
00214534	0	0	165	116	144868	148232	7322	6953
00222999	0	0	113952	63322	449071	494382	255783	402918
00223208	0	0	3789	1924	29512	10949	10858	11632
00225911	0	0	459	834	7033	10894	2182	2597
00226106	0	0	26216	54044	58988	7560	43918	99160
00236010	0	0	221	2470	637903	523077	13687	14087
00274861	0	0	94	49	2204532	2241420	3573	2974
00278818	0	0	12288	112643	2336694	2564512	34643	60207
00292923	0	0	3	3	5746	5766	1041	1715
00293025	0	0	21722	21576	14623	27689	39917	43262
00293462	0	0	409936	493968	191546	281786	294391	127989
00293628	0	0	165750	65415	533585	799074	121393	162247
00310093	0	0	15241164	10544921	12301850	5906141	35403	57989
00371995	0	0	18409	2296	736761	847415	15368	17865
00373882	0	0	276	3	90904	65093	5153	2960
00373965	0	0	123199	318068	1001182	991765	88858	93747
00374574	0	0	109643	54352	541029	433135	34436	35276
00374870	0	0	16935	27015	26294	35775	49946	59227
00377163	0	0	58890	36440	184977	263105	7981	13071
00377265	0	0	247001	955632	27237582	20445199	502695	748204
00377511	0	0	142	963	629791	669742	11644	12045
00380445	0	0	739	588	347547	399838	10097	6842
00382013	0	0	405124	526389	437634	395573	66544	54842
00382125	0	0	37357	25327	1698088	2651996	48253	23329
00382191	0	0	48749	59509	2023420	2756126	39682	55122
00382208	183543	119989	6203	1019	575947	478445	18644	21500
00382214	0	0	532760	3318316	4160144	7943511	439734	422075
00382220	0	0	6748	5685	119904	175808	12459	15333
00382651	0	0	1005	1813	333092	399175	5389	7087
00382668	0	0	36873	77603	104129	168856	20131	28396
00383231	0	0	635108	350162	1491503	1022868	29910	42280
00383372	0	0	4210	2993	34979	17863	26003	29524

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	58526	90435	43755	21927	69345	103308	0	0
00130659	3464	339	780	310	1958	0	0	13453
00190905	0	0	54510	99819	904336	652972	0	0
00191282	160317	148381	6556	3365	4142	19516	0	0
00191307	67427	31628	159926	116324	0	0	242339	41044
00191916	2459	3602	26724	23821	7927	44904	0	0
00204033	0	0	12089	17687	0	136124	86307	0
00214534	18597	19683	2795	5640	25617	28716	0	0
00222999	154687	232010	58787	40651	40601	0	0	77785
00223208	7564	7495	2457	5170	3286	0	0	3013
00225911	12133	15450	266	145	4059	3119	0	0
00226106	4689	10038	61130	11908	100614	143267	0	0
00236010	119	26	64886	82036	63812	21972	0	0
00274861	23961	29452	1354	20356	6557	4098	0	0
00278818	47638	56699	196575	99559	0	83158	273111	0
00292923	0	0	0	0	0	4406	3134	0
00293025	1267	194	17965	19434	32394	51122	0	0
00293462	29430	44641	480060	1099165	100569	448235	0	0
00293628	1262747	1633877	143790	188181	144232	156739	0	0
00310093	0	0	24954	98135	1726879	2207160	0	0
00371995	20394	20895	48545	18963	0	0	89014	47416
00373882	3813	1816	53313	4293	0	2687	35148	0
00373965	121760	138887	164784	145148	8564	146496	0	0
00374574	14093	15580	14096	21679	0	79934	1213	0
00374870	30959	37867	19657	27768	59423	53946	0	0
00377163	97482	133517	26325	19923	38443	43623	0	0
00377265	1682997	3371112	667550	31918	621816	634347	0	0
00377511	2932	3549	21576	15494	0	8635	44116	0
00380445	834	1773	10639	28929	0	0	14888	8360
00382013	282258	314620	13047	20071	234440	196947	0	0
00382125	0	0	275623	346578	0	0	233347	469137
00382191	516500	582326	66532	130035	325652	309374	0	0
00382208	93466	107902	94728	88701	0	0	71586	88881
00382214	1815375	1994532	510	792	641616	584710	0	0
00382220	1872	2023	1474	4106	18708	16949	0	0
00382651	27067	42750	53018	45218	0	0	7598	15162
00382668	0	0	145879	29195	0	236266	127750	0
00383231	269423	342234	121963	115047	87820	229227	0	0
00383372	8353	9795	27882	26395	8886	0	0	13520

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	1082543	1354590	270446	314960	126020	137065	37141	28367
00130659	1628	1105	5098	5485	1633	1118	349	340
00190905	5906	6540	325992	487536	322571	302918	1309	4540
00191282	5386	17676	70059	55806	18957	13070	8303	40726
00191307	370076	384075	74600	85419	93250	93866	18530	41951
00191916	313906	229908	7071	12944	111356	163357	10230	12131
00204033	8208	20461	31735	78378	71723	65367	30152	54774
00214534	4166	4105	10615	16644	3336	3503	2482	3688
00222999	645371	861580	497224	653912	83110	80369	1691	5254
00223208	123775	154584	17831	14647	4796	7895	5374	4350
00225911	32406	33999	17574	21155	1325	1503	117	1422
00226106	1569	1659	28172	74156	8349	8170	30747	6298
00236010	296773	324066	19990	23117	21622	21708	83706	65475
00274861	11818	1895	3076	2342	1313	470	5378	38811
00278818	232398	201560	30473	52307	19981	21128	162702	621309
00292923	0	0	842	1391	0	0	1	0
00293025	5519	4767	88470	199150	12874	9585	9021	22767
00293462	973853	1312740	110277	131330	249390	67043	436396	1006779
00293628	2364926	2501538	408579	576674	112996	206085	10904	13327
00310093	3	3	214989	197725	16104	16624	33727	0
00371995	68891	57142	15102	17458	18462	18630	64313	112649
00373882	16085	3050	7395	3813	14391	12867	48752	3884
00373965	26704	26756	95480	102992	31380	35181	188607	172882
00374574	213135	135271	75041	90988	6677	6854	3788	14993
00374870	397066	411738	58072	67556	22843	23808	29339	26641
00377163	3244	11287	18682	39360	6691	8348	38291	60094
00377265	29435555	28824312	2165760	2165760	799680	1112813	228107	452513
00377511	77024	75349	70630	53692	6035	5884	31583	63053
00380445	20817	23696	2356	5868	1805	1817	2191	16334
00382013	9002	6818	64933	80995	6523	2254	24999	39554
00382125	3774	3543	42565	34213	8433	11436	34140	12078
00382191	3168127	3598969	465102	561952	247377	263309	62329	53424
00382208	469	66181	35597	54740	4378	7368	50907	64589
00382214	37838	44965	208219	210025	48461	58650	30020	36168
00382220	327753	384762	36183	44940	8074	10079	461	8771
00382651	2845	3007	7986	12240	1262	1464	27800	25037
00382668	4688	19789	48434	81738	13162	13451	34770	77394
00383231	57270	51750	99050	116944	10246	14094	130491	94081
00383372	166055	136785	10189	19170	3957	2580	21416	32953

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	4839	1504	6948	7404	37667	17383	202168	134296
00443000	34	6	242	220	98147	92496	163625	106326
00443111	0	0	0	0	0	0	75473	64757
00444122	7731	7485	2488	3978	5817	49797	55580	100844
00445914	340	127	2055	2276	2921	232	5039	8013
00445937	70	40	120	150	40533	59434	710888	665682
00446782	350	160	1921	2201	3585	6909	77031	69956
00446799	0	0	871	871	0	0	74	797
00447818	200	160	341	382	6502	9250	393559	376966
00481241	99	105	99	112	2136	2136	126297	44911
00851376	181	223	181	361	0	4343	7699	10829
00952114	41650	104426	177132	214680	64200	67363	618649	758319
00952214	0	0	0	0	1699	129	6429	3966
00952597	6702	5107	6051	7666	69999	68868	570985	452142
01003414	186	161	2282	2307	690	477	3196	3163
01043342	9331	5621	15807	19715	0	0	240114	247765
01056280	75	80	113	129	2653	2659	43699	48707
01181618	3	1	357	359	29319	29285	55680	43545
01270285	29541	14419	147349	178600	47911	47560	91103	70697
01274350	462	300	3576	1509	14627	12478	610744	513946
01374010	1235	673	3489	3139	47464	21398	842741	812051
01374406	0	0	1	1	0	6039	9951	10468
01375038	36	2	156	150	0	10738	468503	456109
01412710	0	0	1039	0	7707	10867	174538	258893
01413394	2063	2613	8789	10066	188	215	23047	21797
01528186	2542	2869	676	1078	885	5423	28378	30867
01552983	64	51	25	38	607	9922	23506	23739
02138926	15	2	1178	1191	35	129	83598	77665
02469333	8007	9506	3845	4277	947	289	149578	163019
02971506	65453	51671	34461	60180	121	1509	12197	13380
03115376	35	11	1272	1101	18042	35415	205544	228080
03369177	0	0	0	0	0	0	396724	319719
03770394	394	548	3292	3730	803	1688	36649	27095
04012000	9237	11971	4573	7170	52337	63111	556506	812562
04012164	306	177	933	1112	20710	99	233759	328123
04542815	57	44	105	118	20090	26208	47144	432366
04676533	9	7	9	11	0	0	66	412
04880386	2	1	30	31	21961	36575	9551	76497
05383276	105	68	1442	1479	0	0	40618	38139

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	194080	90182	325527	568818	34174	37155	773504	768055
00130659	335304	324804	0	0	81554	154307	129149	84404
00190905	116259	140372	0	0	120495	121120	201665	232901
00191282	22690	22293	0	0	323	716	177809	167892
00191307	12677	14798	0	0	74903	81759	120925	102977
00191916	305892	371528	0	0	342698	391384	121228	288756
00204033	90859	110623	0	0	42659	66612	261283	300641
00214534	9173	9789	179923	179923	31353	24266	26150	17349
00222999	205802	231369	0	0	221134	168759	35837	196245
00223208	317987	135788	0	106309	475	556	320582	332440
00225911	31509	35858	0	0	198573	171986	83468	96001
00226106	810290	1025448	0	0	3245679	3766949	932176	1245322
00236010	19035	23331	0	0	7742	37210	240950	354475
00274861	362489	496870	217420	217420	537992	451434	983008	1058224
00278818	63219	59655	0	0	39367	40430	51657	33364
00292923	380459	428530	0	0	276475	339021	150889	98526
00293025	26606	30667	0	0	101217	100420	56050	84807
00293462	159754	170844	0	0	103203	51927	18279	36031
00293628	192829	210469	0	0	5209	4825	388715	602383
00310093	697677	809999	0	0	75033	78141	302299	300229
00371995	667228	740243	0	0	27520	30484	147274	18733
00373882	25250	28126	0	0	236957	48995	103039	103728
00373965	87585	103513	0	0	1940	1527	112419	100698
00374574	156381	184795	850	850	256036	202569	361565	395859
00374870	39442	43322	4549	4549	210159	191715	551701	630591
00377163	26604	36153	16437	16437	301717	276964	697099	1009941
00377265	9284	11677	0	0	51983	56134	26713	47244
00377511	92170	100036	0	0	500971	420442	65827	111908
00380445	61205	67842	0	0	2217	2688	5419	4326
00382013	16581	17648	133650	15350	505	421	417540	602112
00382125	127578	175951	0	0	1414071	1791763	189778	205467
00382191	806751	877570	0	0	21040	24517	45770	52873
00382208	83485	83699	0	0	154192	306517	10586	10660
00382214	587008	784436	0	0	288781	445972	104980	153970
00382220	71983	24415	1	1	76411	38171	86290	99618
00382651	19334	41901	0	0	157074	352179	394949	651130
00382668	428	523	0	0	535	570	613	252
00383231	17995	24762	0	0	8825	26624	63883	30368
00383372	9480	12510	0	0	83519	52356	94706	100839

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	138702	76499	702973	570307	24532	31640
00130659	0	0	1176	833	331862	310710	11987	11136
00190905	0	0	1120	1772	225788	236008	13248	13280
00191282	0	0	11659	29718	202885	222550	45228	51063
00191307	22654	24224	5894	4021	230518	208519	6797	9312
00191916	0	0	973	9303	447918	218563	10841	11146
00204033	0	0	81700	96843	101539	95524	37405	43190
00214534	0	0	1832	408	452032	451157	23603	7993
00222999	0	0	4414	455	134170	188317	351	276
00223208	0	0	10636	37806	98765	137528	22969	27051
00225911	0	0	1123	267	290769	275150	12427	18552
00226106	0	0	1686893	2548092	6412049	8306632	596984	944152
00236010	0	0	198917	236252	254532	396980	24612	29424
00274861	0	0	54434	34502	304066	304489	110098	105219
00278818	0	0	9934	11702	78758	63743	43465	46970
00292923	0	0	392472	368885	433656	350286	72237	85433
00293025	0	0	34134	4827	323332	346665	12462	14801
00293462	0	0	11080	25510	80599	92106	10596	20305
00293628	0	0	111902	55169	81285	52558	116196	116764
00310093	0	0	431066	521575	297015	869648	22636	49220
00371995	338043	129901	234087	724790	99204	284680	66193	73516
00373882	0	0	51237	202698	323827	220827	28606	32347
00373965	0	0	16696	21071	20800	8310	5899	6380
00374574	0	0	2528	50758	739240	747417	61783	102771
00374870	0	0	14	1701	62515	113253	7814	12855
00377163	0	0	53415	37398	859713	1188918	18644	24934
00377265	0	0	3705	1831	18964	23161	6350	6877
00377511	0	0	35679	4863	363274	219978	27598	37595
00380445	1000	0	3881	542	16795	27184	18073	16493
00382013	3358	0	712258	196761	840174	789290	164097	213064
00382125	0	0	17412	10516	1052625	1231649	26223	25284
00382191	0	0	2594	387	462546	390536	2581	2682
00382208	0	0	8133	29053	94489	247227	31952	33560
00382214	0	0	27641	31612	751460	1126653	108759	181528
00382220	0	0	1171	1098	377129	390976	15844	16368
00382651	0	0	61481	581085	487614	1044064	12180	46077
00382668	0	0	241	476	2302	2215	1439	1680
00383231	0	0	11519	3	56549	87266	6244	7048
00383372	0	0	38730	19097	159064	102307	14657	18476

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	902	4750	20226	7321	248237	399306	0	0
00130659	1792	950	9097	30354	0	75	3291	0
00190905	49469	55854	45636	48709	7136	7965	0	0
00191282	21234	24604	35754	38115	26761	7907	0	0
00191307	86494	111423	1859	6943	7635	10525	0	0
00191916	15086	41603	19205	12619	25129	80678	0	0
00204033	152189	169626	29819	45874	156512	142836	0	0
00214534	252	0	18400	2473	0	0	7361	16153
00222999	5234	5553	6681	3982	130153	63713	0	0
00223208	0	0	1963	72438	49625	71155	0	0
00225911	152520	148416	14869	18895	5129	5835	0	0
00226106	4531556	5649578	243721	196013	40302	25511	0	0
00236010	135095	189095	21541	30582	99047	40676	0	0
00274861	747859	959013	101417	31735	0	0	76229	223561
00278818	182410	204431	10151	10036	9229	0	0	2498
00292923	5546	5722	4149	10031	184909	83834	0	0
00293025	7889	7643	23143	32780	1815	0	0	3601
00293462	0	50	3054	2549	0	0	1667	32690
00293628	0	0	48875	47336	85695	148302	0	0
00310093	4729	15024	8763	87661	40352	340180	0	0
00371995	0	0	56399	51796	81732	573353	0	0
00373882	9327	13281	4222	26310	13571	60509	0	0
00373965	0	0	2024	1404	13117	12273	0	0
00374574	4117	19368	103827	63447	0	217737	32599	0
00374870	24836	35666	6894	8907	9561	12447	0	0
00377163	115204	146620	50942	17385	75045	0	0	39753
00377265	12106	12175	262	1033	18930	25507	0	0
00377511	133617	146094	12248	8118	32034	26251	0	0
00380445	3048	6683	452	382	0	0	9216	7723
00382013	139447	208533	341037	110104	175549	0	0	307531
00382125	393142	392266	113240	83806	243403	244741	0	0
00382191	1676	729	4186	3125	1086	3186	0	0
00382208	134957	204658	51915	26735	0	14633	10219	0
00382214	972838	1558832	36948	41212	28554	42983	0	0
00382220	58345	56378	22316	25778	5613	0	0	72593
00382651	16194	54585	16321	54730	200317	1000594	0	0
00382668	2289	1991	70	122	39	54	0	0
00383231	4023	10907	19073	21286	4962	2630	0	0
00383372	77750	102428	24763	14735	12408	1484	0	0

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	10595	10668	21702	25372	56277	32792	671	1744
00130659	55057	21699	75448	36538	73653	14276	9913	38941
00190905	518341	671987	59658	65322	20294	24113	38542	39189
00191282	4933	4644	53876	54653	4582	5363	20232	22136
00191307	2384	5035	20339	31152	2263	4354	140	12113
00191916	513314	761804	70175	104970	72278	73369	27559	14619
00204033	383719	421194	98928	144894	21333	21539	40533	47035
00214534	144086	1178	28954	15239	2351	854	37459	3683
00222999	730557	734980	65925	74071	27475	26433	5339	10247
00223208	3415	3159	30278	32824	17412	15663	1836	90173
00225911	29965	43649	35773	48973	5677	4529	10103	24414
00226106	48717	54196	1274012	1921181	257023	327506	95793	48815
00236010	23465	32472	9327	13151	5393	4582	419	27823
00274861	750740	1497581	279392	313688	153152	153063	51381	32146
00278818	5159	5709	31432	35037	4125	2662	2202	7812
00292923	1226206	1214911	73770	83466	55891	56550	23847	11824
00293025	5266	44537	11290	15544	12238	10722	7411	14356
00293462	215714	120379	27372	40347	18641	13945	4096	2740
00293628	16272	7009	989375	1097867	82106	75460	26372	56597
00310093	20546	77077	60339	173684	68344	113121	62176	80070
00371995	12765	11156	126968	168151	78492	77632	5427	9437
00373882	591870	898081	94313	109175	4884	3752	4412	7075
00373965	50988	43093	17258	18536	15904	17340	2025	102
00374574	0	0	171933	171933	0	0	38571	128730
00374870	291609	385360	18575	31411	4673	5659	14391	7083
00377163	13371	227629	18904	30308	8835	9951	60136	31520
00377265	209472	257832	10689	10206	2214	2427	695	1385
00377511	1579333	1235210	54395	70528	9787	9183	12336	11175
00380445	4730	5105	47139	58598	5499	6413	3255	3652
00382013	1761	2210	103761	197155	15864	19298	376723	125245
00382125	170317	133090	39336	77628	46827	57190	121036	135837
00382191	4222	677	500	2137	134546	85624	2530	4256
00382208	8620	11247	41030	64437	11755	11674	7884	12811
00382214	104916	158804	279038	506011	192130	240116	28630	32069
00382220	100916	100916	23970	43710	15986	24255	29234	9102
00382651	1326017	4131170	73883	423626	8187	29363	12763	47546
00382668	4658	5290	6052	6299	55	97	49	0
00383231	104443	66521	21538	25292	2855	7039	6343	5248
00383372	7312	5316	24173	29695	3065	3111	4850	6076

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	A_N		D_N		N_I		F_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00388932	105	105	151	151	81	81	713	713
00443000	8959	164	9445	18275	133763	140591	1208679	1174857
00443111	15	40	115	119	0	1649	16328	10114
00444122	1254	1254	2364	2364	48431	23994	135525	108857
00445914	1389	3003	102	444	0	0	35134	47082
00445937	2154	1389	6048	6879	0	0	1048921	860482
00446782	7257	5801	7526	8447	1117715	1381122	4403801	4139328
00446799	2395	1767	1718	2541	0	0	1355	653
00447818	365	199	50480	50646	219	128	30917	23361
00481241	77	98	2596	2642	30105	27153	503450	530742
00851376	5680	2616	34066	38516	0	0	21177	18794
00952114	489	134	1288	1643	2032	1880	107964	94955
00952214	4358	3952	4057	4463	4305	4455	8520	8520
00952597	23081	18911	34014	42336	338	324	3823	3810
01003414	277	2441	2377	4235	41	7156	28564	25561
01043342	1681	1470	1600	1811	12157	14885	65484	62892
01056280	673	505	1091	1259	11268	54025	132193	109254
01181618	2155614	2914651	762631	1184328	176247	539042	15463929	14695835
01270285	0	0	0	0	2739	4168	79694	72675
01274350	3812	2680	2650	4170	38724	3622	104252	48504
01374010	32	23	60	69	0	15	11596	8796
01374406	196	151	359	427	9536	16014	46952	67519
01375038	1	0	192	193	136	1589	38504	24396
01412710	0	0	0	0	4986	5728	1449	2571
01413394	363	179	5508	2716	0	0	781	13
01528186	0	0	0	0	440	0	8249	6931
01552983	1239	769	1106	1588	0	187	8340	17323
02138926	35	29	27	33	91	681	55794	30930
02469333	313	0	29	0	808	1513	109331	102841
02971506	256626	223243	81561	116647	5495	28628	89293	76055
03115376	2	0	384	96	176	0	88	9
03369177	5060	4596	151	615	3001	2026	16018	15445
03770394	964	78	1667	53	0	0	8927	451
04012000	0	0	0	0	0	0	76	15
04012164	2	2	0	0	76	447	16038	12502
04542815	33	0	888	921	52	54	44843	59660
04676533	2494	1420	4833	5921	0	1396	31647	59761
04880386	0	0	0	0	23730	23892	17902	21672
05383276	53207	54633	67394	94066	35404	14916	13547	10687

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	T_W		L_I		I_N		A_R	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	591	591	0	0	160	160	69	52
00130659	1902477	2102130	0	0	161587	171872	217594	181839
00190905	42467	49997	849	849	802	840	25692	33523
00191282	60828	45363	0	0	145530	86658	328298	382940
00191307	13161	21493	0	0	593847	726867	136358	216163
00191916	572939	791585	0	0	889050	1036263	535259	319303
00204033	1337108	1691271	0	0	2503166	1935337	268814	637584
00214534	8118	9076	0	0	299414	288488	1133958	1265494
00222999	87343	97666	0	0	127	112	128321	160885
00223208	185653	210271	0	20686	253372	456366	432189	428263
00225911	26135	29922	0	0	37341	35779	375805	337285
00226106	42278	55478	0	0	31980	45318	46839	59543
00236010	5893	5893	0	0	6679	6997	53667	56501
00274861	5512	8504	0	16500	249	356	106633	55135
00278818	59668	49001	0	0	211813	398799	441365	358170
00292923	44934	54436	240	240	88934	100149	65982	101141
00293025	731842	787178	880	880	51181	98044	906767	1021131
00293462	12069495	15277483	252016	258318	4819319	7340800	6498977	3998415
00293628	31867	41038	0	0	26007	28201	14833	14673
00310093	127136	136721	0	0	450453	599016	91992	25908
00371995	21392	24636	0	0	772	943	215002	240617
00373882	56772	74773	0	0	72325	78487	387936	452947
00373965	84005	98127	0	0	97436	100279	73632	49046
00374574	2921	3516	0	0	181622	583009	5958	494604
00374870	129	8	0	0	91036	40068	314905	100716
00377163	11362	14453	0	0	103654	105145	47919	72316
00377265	13415	16801	0	0	66062	92429	34421	28936
00377511	17187	12007	0	0	5242	2980	265011	262006
00380445	142122	151306	0	0	28478	29435	17506	85465
00382013	67123	74152	23000	17000	331176	348513	2826920	2816560
00382125	550	124	0	0	34	6	75751	75672
00382191	34922	40128	0	0	136843	156230	181092	229244
00382208	6861	1691	0	0	1004603	1313134	129824	312331
00382214	821	887	0	0	36534	65333	61079	17024
00382220	25418	30696	75	352	79168	94802	51825	61693
00382651	53391	67116	0	0	16072	18027	24662	31435
00382668	28617	29325	0	0	18244	21050	23171	49688
00383231	44609	44074	0	390977	69349	60322	567345	447688
00383372	24677	29691	0	0	3193	2892	494518	375958

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	H_I		F_C		L_C		C_A	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	431	327	20	14	1085	118
00130659	0	0	7162	61384	537259	445140	31261	33446
00190905	0	0	7964	3375	16948	13943	7228	8399
00191282	0	0	184	1	732379	789895	32366	1805
00191307	9708	0	14982	107712	435332	650482	21159	50741
00191916	0	0	8370	6610	2477749	2411651	54223	73921
00204033	0	0	281980	326557	2931139	2994451	57260	54034
00214534	0	0	15398	44091	982165	1057008	159092	236752
00222999	0	0	15236	15039	118786	154328	72940	70673
00223208	0	0	126224	68765	346177	919635	64839	80314
00225911	0	0	46017	41106	438279	358073	25127	32060
00226106	70000	140000	46653	58309	60767	84495	17269	14271
00236010	0	0	5683	4401	40844	41199	110	2541
00274861	0	90000	56129	92879	108923	196693	29697	38407
00278818	0	0	17594	24336	208455	664411	57417	70886
00292923	0	0	62066	29695	51177	86782	34237	38337
00293025	0	0	107464	61883	1216414	1357198	3713	5464
00293462	77995	49990	1418482	1450364	29747435	29669224	4342286	4551145
00293628	0	0	1428	1839	105753	104009	3959	4179
00310093	0	0	3709	3675	621281	692706	119272	152156
00371995	0	0	7454	2701	196383	223721	1503	1756
00373882	23796	9276	28856	48003	108435	233222	48960	68077
00373965	0	0	9014	5949	231791	208445	16492	13764
00374574	0	0	2845	8967	252265	1219305	0	4186
00374870	0	84019	603	1145	311991	118675	7406	9096
00377163	0	1570	8008	6343	187430	204983	3364	4052
00377265	0	42580	60429	47198	56589	81700	44655	56483
00377511	0	0	2684	123	129448	105055	24258	9031
00380445	0	0	180490	170529	310967	411813	6062	7991
00382013	0	0	15318	46065	3640495	3030420	383296	460291
00382125	0	0	8	0	98606	111736	2277	9102
00382191	0	0	9565	12029	322742	392870	3765	5774
00382208	0	0	117	3686	1199903	1541637	9054	6355
00382214	0	0	708	7	89398	65027	8360	11267
00382220	0	0	49378	76348	145788	139004	23461	43169
00382651	0	0	12199	3724	9090	13846	30895	34468
00382668	0	0	92537	65942	79270	103896	80432	109698
00383231	0	0	43	1590	111007	357295	25531	74415
00383372	0	0	21049	17120	532191	367711	55457	50797

Продовження табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	S_E		C_O		N_P		N_L	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	308	0	0	0	199	103
00130659	0	0	37365	93435	89942	104326	0	0
00190905	0	0	336	309	3005	1788	0	0
00191282	9494	234	74808	112874	0	0	246673	120269
00191307	464506	775529	227862	181417	130947	20544	0	0
00191916	0	0	170785	71725	0	125836	44129	0
00204033	69860	90341	79246	117274	242049	0	0	44717
00214534	516918	698282	122667	39384	29408	35988	0	0
00222999	0	0	9830	1593	0	0	15513	8495
00223208	234793	278604	29353	31437	152191	171647	0	0
00225911	136320	147109	41783	11211	76989	71553	0	0
00226106	4884	6195	9280	9107	56408	70791	0	0
00236010	0	215	215	550	2808	1190	0	0
00274861	38887	56804	2507	1313	14442	45294	0	0
00278818	114416	53169	11896	54556	14772	120	0	0
00292923	95287	109771	37804	37291	94451	120285	0	0
00293025	10	2013	125603	183002	10025	3423	0	0
00293462	19669097	21367252	63819	20127	0	205879	1850930	0
00293628	14449	13273	2492	1354	0	1985	1081	0
00310093	107915	155570	9190	9379	21310	31903	0	0
00371995	233110	273259	76447	75120	1214	0	0	4512
00373882	277563	308589	25981	28801	119376	96249	0	0
00373965	10286	4532	11312	4826	0	0	5474	14768
00374574	0	221820	15143	2599	1236	63727	0	0
00374870	25848	19685	25978	13785	3390	0	0	7588
00377163	74159	101825	12456	2730	0	6437	14773	0
00377265	88105	104765	4621	4697	67225	77326	0	0
00377511	0	0	60926	69800	1712	1448	0	0
00380445	120541	92029	1651	4836	58939	38443	0	0
00382013	58340	122773	291782	338031	305119	88940	0	0
00382125	222	0	2685	20140	0	0	2025	26142
00382191	149742	166524	11520	2258	92	36	0	0
00382208	146532	167457	122835	16877	0	33071	42155	0
00382214	7145	12752	0	0	6272	9483	0	0
00382220	70420	69561	2469	1694	10148	15345	0	0
00382651	2810	3532	4774	7901	15218	10024	0	0
00382668	379557	457832	10069	76273	60127	20149	0	0
00383231	12496	4123	35681	74717	152500	22085	0	0
00383372	17165	16239	5492	16164	0	34142	9524	0

Закінчення табл. Б1.

Код ЄДРПОУ	M_C		S_W		D_P		O_I	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
00110792	0	0	748	77	95	0	327	15
00130659	383332	360770	128100	134402	205585	211803	5473	9983
00190905	28162	28737	19681	24040	9268	7535	6321	0
00191282	289396	23012	96372	3207	4450	140	49408	68917
00191307	1039572	1223462	126295	328081	8458	52478	35847	172912
00191916	504499	480815	250362	281985	141718	257122	13280	42130
00204033	0	176885	0	141537	0	374163	64827	101668
00214534	52478	40174	112014	205463	2066	1781	48785	53932
00222999	3296	1411	420563	504363	20599	10545	1481	133
00223208	2255142	2549764	132246	150491	24786	25999	26800	38977
00225911	145658	169717	48300	52049	10571	9910	57627	3111
00226106	79019	97129	13623	16573	14025	14348	4624	5580
00236010	1508	391	0	1635	0	406	12	783
00274861	3989	1611	75811	111917	9658	12364	16174	10877
00278818	526435	271848	25049	21736	13969	14392	30680	124662
00292923	381427	450003	86016	103629	8156	10016	23026	21682
00293025	894457	766883	41965	49655	62660	55640	118522	84251
00293462	1463751	1827289	7064227	9308724	5327437	4091225	906959	931098
00293628	49305	47413	9831	11818	9033	9270	915	195
00310093	28895	79058	74447	187754	30529	31172	9174	15780
00371995	85091	78618	23167	27947	3147	3537	124451	128222
00373882	390821	444913	166126	231018	13435	18251	18196	16126
00373965	177591	116273	16661	16503	16312	14771	15589	3702
00374574	0	6403	0	17078	0	595	1333	4213
00374870	1527	13529	4328	5026	291	219	64436	8680
00377163	1943	2794	18849	28336	2846	3091	10045	12643
00377265	4211	5034	119659	142325	3153	3869	28029	2893
00377511	30489	13891	36715	17591	4009	2466	10690	23664
00380445	26844	13816	15983	21478	24854	9259	9915	11206
00382013	611218	204406	618556	1171339	52179	49248	840514	616092
00382125	34	29	179	101	106	30	6725	3327
00382191	14305	6453	38267	42909	7769	5863	46315	27159
00382208	115673	17936	16257	7505	3851	2791	15264	33476
00382214	547	588	5471	6504	174	66	108	173
00382220	249423	381284	8664	23422	5249	5278	3372	6901
00382651	239370	265370	124083	150269	14728	15792	1280	795
00382668	25698	74582	122871	160435	9997	14929	14253	15087
00383231	675820	643683	189012	224817	12378	12672	34586	77553
00383372	3694	3983	596063	602531	27098	32204	1576	101

Джерело: Портал відкритих даних [23]

Таблиця Б2 – Інформаційна база підприємств ТОВ «Флешком», ТОВ «Автопартс-ВМ», УБТОВ «Пірана» для розрахунку показників потенціалу економічної безпеки

Показник	Рік	ТОВ "ФЛЕШКОМ"	ТОВ "АВТОПАРТС-ВМ"	УБТОВ "ПІРАНА"
A_N	2023	496	2	10
	2024	458	0	10
D_N	2023	1179	12	2550
	2024	889	14	2550
N_I	2023	0	785	670
	2024	0	936	670
F_A	2023	8139	7489	3530
	2024	1879	4490	1990
T_W	2023	15436	10966	18257
	2024	13069	13972	19797
L_I	2023	0	0	0
	2024	0	0	0
I_N	2023	921042	112037	21313
	2024	713122	108513	14448
H_I	2023	0	0	0
	2024	0	0	0
F_C	2023	6171	6890	5770
	2024	2261	63689	11024
L_C	2023	1266796	236597	3105
	2024	929497	239116	6911
A_R	2023	335748	155857	2762
	2024	345901	129797	12786
C_A	2023	14781	4077	0
	2024	10188	6071	0
S_E	2023	130758	26872	0
	2024	73887	5940	0
C_O	2023	46349	17134	3230
	2024	29390	15633	4086
N_P	2023	26260	11581	0
	2024	52314	14344	4067
N_L	2023	0	0	1161
	2024	0	0	0
M_C	2023	28130	3349	0
	2024	7571	1884	0
S_W	2023	6156	3540	0
	2024	7155	7033	0
D_P	2023	3386	2887	0
	2024	2557	3008	0
O_I	2023	13759	5979	0
	2024	51041	6354	1238

Джерело: фінансова звітність підприємств

ДОДАТОК В

Результати оцінювання потенціалу економічної безпеки

Таблиця В1 – Результати оцінювання потенціалу економічної безпеки досліджуваних підприємств за 2023–2024 рр.

Код ЄДРПОУ	2023	2024	Код ЄДРПОУ	2023	2024	Код ЄДРПОУ	2023	2024
00110792	0,84	1,08	00383372	0,75	0,67	04880386	0,56	0,55
00130659	1,68	1,89	00388932	0,73	0,71	05383276	1,01	1,09
00190905	1,22	2,07	00443000	1,34	1,70	05391057	1,00	0,96
00191282	1,14	1,33	00443111	0,82	0,73	05393116	1,27	1,15
00191307	1,09	0,76	00444122	0,37	0,40	05418342	1,12	1,06
00191916	1,04	2,20	00445914	0,87	0,78	05461220	2,15	1,68
00204033	0,28	0,58	00445937	0,27	0,31	05467783	0,74	0,85
00214534	0,92	0,81	00446782	0,32	0,33	05475156	0,54	0,55
00222999	0,92	0,63	00446799	0,78	0,49	05496081	0,40	0,45
00223208	0,52	0,60	00447818	0,58	0,55	05509659	1,06	1,04
00225911	0,18	0,21	00481241	1,27	1,25	05511001	1,01	0,98
00226106	0,99	1,47	00851376	2,14	1,81	05518948	0,62	0,61
00236010	1,46	1,11	00952114	0,62	0,26	05521608	0,79	1,07
00274861	3,95	2,85	00952214	0,22	0,22	05528450	0,81	0,85
00278818	0,73	0,84	00952597	2,44	2,01	05581898	1,07	0,96
00292923	0,43	0,45	01003414	3,69	0,87	05607824	0,12	0,11
00293025	1,37	1,09	01043342	1,94	2,22	05669819	0,68	0,65
00293462	0,89	0,70	01056280	1,24	0,71	05750295	1,25	0,36
00293628	0,99	0,97	01181618	2,89	1,38	05758730	0,36	0,39
00310093	1,02	1,25	01270285	1,34	1,28	05762565	2,09	1,74
00371995	0,96	0,78	01274350	0,76	0,69	05763599	1,01	1,19
00373882	1,46	1,65	01374010	0,51	0,50	05763814	1,20	0,98
00373965	0,75	0,69	01374406	0,87	0,98	05765888	1,07	1,20
00374574	0,96	1,21	01375038	0,51	0,64	05799344	1,70	2,02
00374870	1,31	1,30	01412710	1,63	1,09	13318821	2,80	2,34
00377163	0,81	0,97	01413394	0,50	0,55	13323704	1,18	1,27
00377265	1,23	1,25	01528186	0,69	0,58	13385409	1,08	1,27
00377511	1,02	1,15	01552983	0,64	0,68	13490613	1,99	1,05
00380445	3,30	2,63	02138926	2,13	2,09	13551380	1,47	1,83
00382013	1,27	1,22	02469333	0,85	1,08	13807781	1,01	0,91
00382125	1,73	1,54	02971506	0,89	0,71	14006035	0,73	0,75
00382191	1,13	1,12	03115376	5,27	3,50	14006940	0,40	0,33
00382208	0,74	0,79	03369177	0,82	0,60	14016499	1,07	1,01
00382214	1,50	1,71	03770394	1,33	1,23	14017843	1,38	1,35
00382220	1,12	0,86	04012000	2,90	2,13	14146210	0,41	0,40
00382651	0,95	0,99	04012164	0,87	0,90	14287324	2,80	2,12
00382668	0,98	1,16	04542815	1,66	1,88	14291113	0,99	0,98
00383231	0,61	0,35	04676533	1,01	0,95	14298457	0,44	0,45

Продовження табл. В1.

Код ЄДРПОУ	2023	2024	Код ЄДРПОУ	2023	2024	Код ЄДРПОУ	2023	2024
14312430	2,60	1,74	24127337	1,11	1,14	30356854	0,96	1,64
14313725	0,80	0,84	24241659	0,47	0,45	30487219	1,24	1,31
14314647	3,64	3,22	24253556	1,21	1,08	30531566	0,76	0,84
14315552	1,56	1,66	24330995	1,10	1,13	30547403	1,88	1,88
14342901	3,13	3,24	24440838	1,02	1,05	30709487	0,81	0,73
14344944	0,48	0,48	24544710	0,29	0,41	30715684	0,63	0,64
14357579	1,29	1,65	24576816	1,06	1,17	30721457	3,91	4,55
14372142	1,49	1,43	24581332	3,62	2,91	30780664	0,81	0,58
16474964	2,14	2,57	24615640	0,55	0,63	30830662	1,40	1,53
19016506	0,92	0,89	24742491	0,54	0,52	30861821	0,62	0,76
19202597	1,74	1,64	24812228	0,54	0,50	30886474	1,20	1,35
19421419	1,10	1,30	24898750	1,06	1,11	30982361	0,63	0,84
20029017	3,43	2,55	25030516	1,11	0,98	31012697	2,39	2,11
20030635	0,97	2,16	25092598	0,66	0,58	31060300	0,55	0,56
20075951	1,12	1,33	25101110	1,97	1,92	31073655	1,09	1,12
20206809	0,69	0,65	25164843	1,39	1,46	31082518	1,01	1,13
20220933	1,32	1,09	25167451	0,76	0,77	31158623	0,77	1,02
20591306	0,98	1,03	25347839	0,10	0,18	31169745	1,09	1,25
20608169	0,53	0,58	25412361	0,92	0,60	31174509	2,36	2,43
21141578	1,14	1,69	25419266	1,81	1,80	31202174	0,95	0,95
21174655	2,60	1,68	25466691	0,51	0,55	31344923	0,90	0,90
21504897	1,68	1,53	25494693	0,84	0,91	31358171	0,74	0,74
21534148	1,65	3,11	25499704	2,95	2,25	31364122	0,97	0,96
21673832	1,63	1,67	25589583	1,48	1,48	31368897	0,62	0,90
21750952	0,82	0,82	25612000	2,90	2,83	31410901	0,93	0,84
22415322	0,71	0,68	25641220	2,16	2,91	31437750	1,01	1,26
22468235	0,13	0,12	25662676	2,97	3,27	31449860	1,65	1,46
22648813	0,84	1,08	30034636	1,20	1,09	31450478	0,81	0,94
22676945	1,79	1,31	30035671	0,79	0,85	31454383	0,92	0,75
22929481	1,36	1,47	30087693	0,68	0,66	31481658	0,56	0,49
22950707	1,35	1,04	30107358	1,74	2,02	31489175	0,93	0,74
22965525	0,87	1,11	30109129	1,46	1,39	31495420	1,08	1,21
23235160	3,08	3,75	30109292	2,87	2,05	31501553	0,53	0,72
23470381	1,47	1,84	30116163	4,27	3,55	31519010	0,79	1,03
23518596	1,68	1,62	30124457	1,14	1,09	31549003	0,49	0,44
23616583	1,38	1,35	30171439	1,76	1,53	31550176	0,99	0,98
23808087	0,69	0,79	30191827	0,80	0,85	31668426	0,94	0,95
23817399	0,98	0,62	30217001	1,93	1,84	31690582	1,64	1,33

Продовження табл. В1.

Код ЄДРПОУ	2023	2024	Код ЄДРПОУ	2023	2024	Код ЄДРПОУ	2023	2024
31720260	1,15	0,90	32751546	0,91	0,29	33997868	1,75	0,70
31742132	0,37	0,43	32751876	0,69	0,77	33999954	1,63	1,47
31749934	1,11	1,17	32753674	0,68	0,64	34003237	2,22	2,00
31792293	0,47	0,36	32801235	1,93	1,70	34048506	1,16	0,64
31860551	0,97	1,25	32860442	1,97	2,65	34063592	0,97	1,10
31884860	0,69	0,83	32863291	0,54	0,63	34099131	1,12	1,44
31896043	1,68	2,19	32917949	1,21	1,34	34169580	1,05	2,81
31911363	0,97	0,94	32925902	0,42	0,44	34171851	1,40	2,50
31935930	1,80	1,48	32967502	1,09	1,13	34341375	0,95	0,90
31976055	0,91	0,93	32981239	1,12	0,85	34377506	1,71	0,98
31978272	0,97	1,14	33010822	3,68	3,87	34423473	2,42	2,48
31980517	0,30	0,26	33104260	2,08	2,98	34455065	1,85	2,65
32007740	2,48	2,48	33120146	0,77	0,69	34469015	1,03	1,09
32031768	1,19	1,25	33124753	0,91	0,95	34524327	0,44	0,48
32049199	1,16	1,30	33129683	0,67	0,10	34526544	0,34	0,44
32108814	2,48	3,13	33133003	1,17	1,13	34669401	1,76	1,95
32109302	0,60	0,58	33135372	1,33	1,29	34709124	0,81	0,73
32122069	0,69	0,74	33152471	1,58	1,36	34775113	0,93	0,82
32252797	1,03	1,11	33164534	1,03	1,10	34783098	1,07	1,13
32284263	1,19	1,33	33184723	1,02	0,85	34817577	1,98	3,51
32335155	1,13	1,23	33207174	0,76	0,77	34898640	0,78	0,69
32342382	1,99	1,70	33239599	1,51	1,77	34904727	0,99	1,00
32347815	0,30	0,38	33248760	0,53	0,49	34918499	0,32	0,51
32350215	0,87	1,15	33332092	1,04	1,60	34928161	1,29	2,22
32384972	1,06	1,19	33486527	1,19	1,26	35076911	1,32	2,03
32404265	1,48	1,28	33525927	1,23	0,48	35115248	0,66	0,82
32424407	1,63	1,99	33552751	2,15	1,52	35251822	1,26	1,29
32502825	0,65	0,65	33578130	0,21	0,13	35252040	1,40	2,15
32531437	0,56	0,84	33644098	0,36	0,42	35365643	0,28	0,35
32556556	2,77	1,95	33668606	1,06	1,06	35442324	1,03	1,28
32565288	1,06	1,15	33718431	0,71	0,69	35570547	0,84	0,96
32566564	0,62	0,63	33719262	0,28	0,25	35587866	0,60	0,91
32580463	0,76	0,61	33741984	1,74	2,01	35749131	1,01	1,02
32674729	0,56	0,52	33742637	0,95	1,02	35775727	3,10	3,02
32729463	0,78	0,79	33750826	1,92	1,58	35878908	0,96	1,25
32730400	0,82	0,91	33757711	0,89	0,86	35879807	0,46	0,51
32739864	0,47	0,50	33826161	1,00	0,83	35881896	0,33	0,40
32750301	1,29	3,07	33880213	3,41	4,49	35893512	2,55	3,01

Закінчення табл. В1.

Код ЄДРПОУ	2023	2024	Код ЄДРПОУ	2023	2024	Код ЄДРПОУ	2023	2024
35917061	0,17	0,09	37504303	0,54	0,47	39581767	1,63	1,62
36020648	1,00	0,92	37709860	3,87	3,92	40283641	1,87	1,78
36027535	0,81	0,66	37958251	0,93	1,33	40351496	1,04	0,92
36048094	2,19	1,72	37969530	2,07	1,65	40573272	1,09	1,01
36064089	0,59	0,59	37993500	1,42	1,04	40657853	0,49	0,50
36126345	0,62	0,60	38029555	0,62	0,63	40720198	1,27	1,28
36143538	0,85	2,52	38114294	0,45	0,55	40824985	0,82	0,80
36216459	1,32	1,78	38123764	2,01	1,98	40853644	1,03	1,03
36248365	0,65	0,86	38130410	1,54	0,95	40872798	1,63	1,68
36282935	1,92	2,88	38169102	1,80	1,93	40877052	1,84	1,58
36514677	0,85	0,76	38223929	0,47	0,39	40903202	0,53	0,48
36537542	0,62	0,55	38244048	1,43	1,68	41086901	0,74	1,13
36554180	1,23	1,37	38273126	1,59	1,70	41202432	1,44	1,57
36655448	1,36	1,58	38408485	0,94	0,95	41249748	1,19	1,50
36741547	1,10	1,26	38599254	0,53	0,68	41310873	3,83	3,37
36767366	1,45	1,48	38700696	1,12	1,03	41317440	1,46	1,63
36830374	0,47	0,50	38729123	0,76	1,07	41367250	1,16	0,95
36832644	0,83	0,80	38805743	1,75	2,28	41403314	1,07	1,33
36885544	1,26	1,95	38812457	1,16	1,57	41588143	0,78	0,47
36908634	1,32	1,31	38894440	0,75	0,72	41606497	1,53	1,48
36962487	1,54	1,53	38930991	0,94	0,83	41692188	0,89	1,18
36979658	2,05	1,77	39032768	0,57	0,62	41857503	1,19	1,43
37064892	2,15	1,40	39106394	0,90	1,15	41892690	0,66	0,62
37101730	1,65	1,78	39117280	0,75	0,76	42019747	0,76	0,75
37183000	0,66	0,62	39178762	2,03	1,80	42201052	3,30	2,17
37202693	0,71	0,61	39200703	1,63	1,87	42478993	1,21	1,08
37306789	0,57	0,55	39374955	1,72	1,86	42485293	1,81	2,07
37364327	3,08	3,55	39461796	0,66	0,58	42602802	0,62	0,55
37468454	1,59	1,13	39464252	1,15	1,12			
37468475	2,13	2,20	39502376	1,90	1,96			

Джерело: розраховано автором самостійно

ДОДАТОК Г
Акти впровадження результатів дисертаційної роботи

УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКЕ ТОВ «ПІРАНА»
Естакадний в'їзд, 3-А, 61080, м. Харків, Україна
Тел. +38 (057) 755-04-50
E-mail: info@pirana.com.ua; www.pirana.ua

П/р 26001010050064, АБ «Південний», м. Одеса,
МФО 328209, ЄДРПОУ 22699101,
ІПН 226991020396,
№ св-ва 200023157

_____ №_____

На №_____

ДОВІДКА

про використання результатів дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка

Підмогильного Сергія Сергійовича

від «08» серпня 2025 року.

Наукові результати, отримані у ході виконання дисертаційної роботи Підмогильного Сергія Сергійовича мають практичну цінність і використанні на Українсько-болгарському товаристві з обмеженою відповідальністю "ПІРАНА". Зокрема, пропозиції щодо удосконаленого методичного підходу до оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності завдяки застосування моделі Басса, яка дозволяє кількісно оцінити дифузійний характер змін, зумовлених реакцією суб'єктів підприємницької діяльності на загрози зовнішнього середовища та ідентифікувати критичні точки впливу змін, типові моделі поведінки суб'єктів підприємницької діяльності і здійснити інтерполяцію динаміки наслідків трансформації. Впровадження методичного підходу дозволило Українсько-болгарському товариству з обмеженою відповідальністю "ПІРАНА" спрогнозувати динаміку трансформації економічної поведінки конкурентів на ринку збуту та розробити обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на ефективну адаптацію до ринкових змін з метою зміцнення економічної безпеки.

Довідка видана без фінансових зобов'язань підприємства перед автором.

Директор УБ ТОВ «ПІРАНА» Ігор ГАЙДАБУРА

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АВТОПАРТС-ВМ»
ЄДРПОУ 40708715, ІПН 407087120232
62416, Харківська обл., Харківський р-н, смт. Пісочин, пл. Юрія Кононенко, буд. 7, к. 38
тел.: 050-328-56-59; e-mail: autoparts-vm@ukr.net

АКТ

про впровадження

результатів дисертаційної роботи
Підмогильного Сергія Сергійовича
на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
051 Економіка
від «05» серпня 2025 року

Цей акт підтверджує, що наукові результати дисертаційної роботи Підмогильного Сергія Сергійовича впроваджені в діяльність ТОВ «АВТОПАРТС-ВМ» (ЄДРПОУ 40708715), а саме:

– модель оцінювання потенціалу економічної безпеки, що дає змогу комплексно визначити стан суб'єкта підприємницької діяльності та його здатність протистояти негативним викликам і загрозам, а також встановлювати рівень захищеності, що обумовлюється ефективністю використання активів, результативністю інноваційної, фінансової та операційної діяльності;

– методичний підхід до ідентифікації загроз, заснований на статистичному аналізі динаміки, що дає змогу ідентифікувати ключові макроекономічні загрози для економічної безпеки суб'єкта підприємництва, забезпечує узгодження та інтеграцію кількісних аналітичних інструментів з експертними методами оцінювання, підвищує точність прогнозування змін економічного середовища діяльності та створює основу для розроблення ефективних управлінських рішень, спрямованих на зміцнення економічної безпеки;

– сценарну матрицю «ризики – стан потенціалу економічної безпеки», яка дає змогу оцінювати ймовірність виникнення ризиків і ступінь їх впливу на економічну безпеку суб'єкта підприємництва, враховує його спроможність до нейтралізації негативних впливів та підвищує ефективність стратегічного планування в умовах економічної нестабільності.

Зазначені матеріали дисертаційної роботи Підмогильного С. С. впроваджені в діяльність ТОВ «АВТОПАРТС-ВМ» (ЄДРПОУ 40708715) в односторонньому порядку та без будь-яких фінансових зобов'язань.

Директор ТОВ «АВТОПАРТС-ВМ» Віктор МІНЯЙЛО

Товариство з обмеженою відповідальністю "ФЛЕШКОМ"
FLASHCOM

Вих. №06.08-1/25
Від 06.08.2025 р.

АКТ

про впровадження результатів дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 051 Економіка

Підмогильного Сергія Сергійовича

Акт підтверджує те, що пропозиції дисертаційної роботи Підмогильного Сергія Сергійовича щодо розрахунку потенціалу економічної безпеки підприємницької діяльності були використані в господарській діяльності ТОВ «ФЛЕШКОМ», що дозволило обґрунтувати рівень захищеності підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз, оптимізувати використання ресурсного потенціалу та розробити заходи зміцнення економічної безпеки в умовах нестабільного економічного середовища та воєнного стану.

Запровадження в діяльність ТОВ «ФЛЕШКОМ» методичного підходу до формування сценарної матриці «ризики – стан потенціалу економічної безпеки» як елемента трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки, що забезпечує розподіл ризиків за ступенем критичності та визначає спроможність суб'єкта підприємницької діяльності їх нейтралізувати. Запропонована матриця дає змогу перейти від оцінювання ризиків до комплексного стратегічного управління ними.

Отримані наукові, економічні та організаційні результати дисертаційної роботи Підмогильного Сергія Сергійовича впроваджені в діяльність ТОВ «ФЛЕШКОМ», дозволяють підвищити ефективність управлінських рішень, своєчасно ідентифікувати загрози, зміцнити економічну безпеку, оптимізувати використання ресурсів та забезпечити стійкість функціонування суб'єкта підприємницької діяльності.

Акт виданий без фінансових зобов'язань ТОВ «ФЛЕШКОМ» перед автором.

З повагою,
Виконавчий директор
ТОВ "ФЛЕШКОМ" _____ **Тетяна ЛИПКІНА**

Місцезнаходження: 61038, Харківська обл., м. Харків, Салтівське шосе, будинок 43
Ідентифікаційний код 35477142, ІПН 354771420302
IBAN UA713515330000026009052341191 в АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Тел.: +38 (096) 106-24-82, **E-mail:** office@flashcom.com.ua
Платник податку на прибуток на загальних підставах

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з НПР
Національного аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»
_____ Андрій ГУМЕННИЙ
_____ 2025 р.

АКТ №1/25

про впровадження результатів дисертаційної роботи
аспіранта кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування
ПІДМОГИЛЬНОГО Сергія Сергійовича
у навчальний процес Національного аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут» окремих результатів та пропозицій,
отриманих у ході досліджень здобувача наукового ступеня
доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка

Комісія у складі:

Голови: завідувачки кафедрою менеджменту та бізнес-адміністрування, доцентки, к.е.н. Валентини ГАТИЛО;

Членів комісії: професорки кафедри, професорки, д.е.н. Ганни ЛІХОНОСОВОЇ; професорки кафедри, доцентки, д.е.н. Інни САМОЙЛЕНКО склала цей акт про те, що результати наукових досліджень за проблематикою дисертації Підмогильного Сергія Сергійовича знайшли застосування в навчальному процесі Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» при викладанні дисциплін «Інвестування» та «Управління проєктами» для студентів, що навчаються за спеціальностями галузей знань: 05 Соціальні та поведінкові науки (С Соціальні науки, журналістика та інформація) та 07 Управління та адміністрування (D Бізнес, адміністрування та право).

Наукова новизна дослідження полягає в поглибленні науково-методологічних підходів до формування трансформаційних механізмів зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності шляхом удосконалення оцінювання потенціалу суб'єктів підприємництва різних сфер економічної діяльності, систематизації загроз та ризиків, а також розроблення адаптивної системи стратегічного реагування. Запропоновані положення розширюють теоретичну базу економіки та мають практичне значення для суб'єктів підприємницької діяльності.

Голова комісії: Валентина ГАТИЛО
Члени комісії: Ганна ЛІХОНОСОВА
Інна САМОЙЛЕНКО

ДОДАТОК Д
Список праць здобувача

Наукові праці, у яких опубліковано основні наукові результати дисертації

1. Калінеску Т. В., Ревенко Д. С., Підмогильний С. С. Парадигма формування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. 2021. *Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал.* 2021. № 3 (43). С. 35–41. DOI: https://doi.org/10.32620/cher.2021.3.04. *Особистий внесок: сформовано принципи формування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

2. Calinescu T., Pidmohylnyi S. Determination of modern tendencies of economic security strengthening of entrepreneurial activity. *Management and Education.* 2022. Vol 18. Issue 1. P. 7–12. URL: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol18_2022/b1_v18.pdf. *Особистий внесок: означено індикатори, що визначають рівень зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

3. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Моделювання процесів трансформацій у механізмах зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал.* 2022. № 3 (47). С. 21–27. DOI: https://doi.org/10.32620/cher.2022.3.03. *Особистий внесок: запропонована модель запасу міцності економічної безпеки підприємницької діяльності.*

4. Calinescu T., Pidmohylnyi S. Evaluation of efficiency the transformation mechanisms implementation of strengthening the entrepreneurship security. *Management and Education.* 2023. Vol 19. Issue 1. P. 7–12. URL: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol19_2023/b1_v19.pdf. *Особистий внесок: рекомендовано комплекс показників, що оцінюють ефективність зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

5. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Прогнозно-аналітичні інструменти зміцнення економічної безпеки в процесі відновлення промислового потенціалу. *Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал.* 2023. № 3 (51). С. 6–11. DOI: https://doi.org/10.32620/cher.2023.3.01. *Особистий внесок: запропоновано інтегральний очікуваний показник впливу загроз на суб'єкт підприємництва та його промисловий потенціал*.

6. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Механізми зміцнення та основні функціональні цілі економічної безпеки підприємницької діяльності. *Економіка та суспільство.* 2024. Випуск №65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-59. *Особистий внесок: розкрито процес корегування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності, відповідно його функціональних цілей.*

7. Calinescu T., Pidmohylnyi S., Analytical and methodological basis for the transformation of mechanisms for strengthening the economic security of the entrepreneurship. *Management and Education.* 2024. Vol 20. Issue 1. P. 7–13. URL: https://www.conference-burgas.com/maevolumes/vol20_2024/b1_v20.pdf. *Особистий внесок: запропоновано матрицю систематизації показників для включення в аналітико-методичний базис для оцінювання зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

8. Calinescu T., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Regional factors of mechanisms transformation for strengthening the economic security of entrepreneurial activity in the industrial sector of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. №10 (5). P. 173–183. DOI: https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-5-173-183. *Проіндексована у науково-метричній базі Web of Science. Особистий внесок: визначено послідовність процесу трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

9. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Вплив економічних трансформацій на зміцнення безпеки держави та суб'єктів господарювання. *Сучасні фінансові, обліково-аналітичні та податкові інструменти*

трансформації бізнес-середовища: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 9–10 груд. 2021 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2021. С. 121–124. *Особистий внесок: визначено потенційні загрози підприємницькій діяльності та напрями їх уникнення.*

10. Calinescu T., Likhonosova G., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Strategies for strengthening the economic security of business entities in the context of global financial and economic challenges. *IBIMA*: 39th International Conference, c. Granada, Spain, 30–31 May 2022 y. / Editor Khalid S. Soliman, 2022. Part 5. P. 2446–2454. URL: https://ibima.org/accepted-paper/strategies-for-strengthening-the-economic-security-of-business-entities-in-the-context-of-global-financial-and-economic-challenges/. *Особистий внесок: запропоновано модель функціонування суб'єкта підприємництва відповідно до умов зміцнення.*

11. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Розробка трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах*: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 1–2 черв. 2022 р. / ФОП Паляниця В.А., 2022. С. 63–65. *Особистий внесок: означено складові трансформаційного механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

12. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Оцінювання дифузії трансформацій механізмів зміцнення економічної безпеки підприємництва. *Інноваційний розвиток обліково-фінансової та податкової системи в сучасному контексті глобалізації*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 8–9 груд. 2022 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. С. 50–52. *Особистий внесок: узагальнено теоретичні та практичні підходи до оцінювання процесу дифузії зміцнення економічної безпеки.*

13. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Зміцнення економічної безпеки відновлення промислового потенціалу завдяки використання штучного

інтелекту. *Сучасні концепції трансформації обліково-фінансового механізму взаємодії господарювання*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 7–8 груд. 2023 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2023. С. 67–69. *Особистий внесок: означено напрями впливу штучного інтелекту на процес зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

14. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Обліково-аналітичний інструментарій підтримки рівня зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Організаційний та обліково-фінансовий механізми управління економічною безпекою підприємництва*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 12–13 груд. 2024 р. / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2025. С. 16–18. *Особистий внесок: проведено аналіз внутрішньої інформації, що має бути залучена до оцінювання процесу зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

15. Підмогильний С. С. Забезпечення ефективності підприємницької діяльності завдяки виконання функцій зміцнення економічної безпеки. *Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика*: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 30 груд. 2024 р. / Класичний приватний університет, 2024. С. 315–318.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

16. Calinescu T., Likhonosova G., Zelenko O., Pidmohylnyi S. Implementation of transformational mechanisms for strengthening economic security in entrepreneurial activity. *Perspektivy a výzvy současné ekonomiky*. / Dušek, J. a kol. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. 1. vyd. 2023. P. 70–91. *Особистий внесок: визначено ризики, що впливають на економічну безпеку підприємницької діяльності в Україні.*

17. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Когнітивні умови трансформації механізму інноваційної взаємодії та їх вплив на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Адаптаційні обліково-фінансові механізми інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах соціально-поведінкових обмежень*: монографія / Н. О. Бондар, О. В. Гребенікова, Т. В. Денисова та ін.; за ред. Т. В. Калінеску. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2024. С. 37–44. *Особистий внесок: сформовані основні напрями та заходи зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*

18. Калінеску Т. В., Підмогильний С. С. Ефективність імплементації трансформації економіки знань завдяки зміцненню економічної безпеки обліково-фінансового механізму інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання. *Моніторинг обліково-фінансового механізму інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах трансформації економіки знань* : монографія / Г. М. Агаєва, А. Ю. Атяшева, Н. О. Бондар та ін.; за ред. Т. В. Калінеску. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харків. авіац. ін-т», 2025. С. 146–155. *Особистий внесок: запропоновано критерії ефективності зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.*